

Omrin,
Reststoffen Energie Centrale B.V.
T.a.v. de heer J.W.G. Vernooij
Postbus 49
8860 AA HARLINGEN

Leeuwarden,
Verzonden,

Ons kenmerk : 00895803
Afdeling : Omgevingsvergunningen & Toezicht
Behandeld door : A. Oldenkamp / (058) 292 52 46 of a.oldenkamp@fryslan.nl
Uw kenmerk : 07.11793 (REC G 0.8.2)
Bijlage(n) : • Bijlage I. De inspraakreacties MER
• Bijlage II. Voorschriften

Onderwerp : Ontwerpbeschikking Wet milieubeheer, Reststoffen Energie Centrale
B.V., Lange Lijnbaan 14 te Harlingen

BESCHIKKING

Inhoudsopgave:

A.	WEERGAVE VAN DE FEITEN:	4
A.1.	De vergunningaanvraag.	4
A.2.	Beschrijving aangevraagde activiteiten.	4
A.3.	Locatie.	5
A.4.	Bestemmingsplan/milieubeschermingsgebied.	5
A.5.	Huidige vergunningsituatie.	5
A.6.	Relatie met de Waterwet.	5
A.7.	Relatie met de bouwvergunning.	6
A.8.	MER.	6
A.8.1.	De m.e.r.-plichtige activiteit.	7
A.8.2.	Overwegingen ten aanzien van alternatieven, voorkeursalternatief en voorgenomen activiteit.	7
A.8.3.	Milieugevolgen van de voorgenomen activiteit.	7
A.8.4.	De m.e.r.-procedure.	8
A.8.5.	Toetsingsadviezen van de Commissie m.e.r.	9
A.8.6.	De m.e.r.-evaluatie	13
A.8.7.	De inspraakreacties	15
A.8.8.	Advies Commissie m.e.r.	16
A.9.	Procedure.	16
A.9.1.	Toezening aan adviseurs en betrokken bestuursorganen	16
A.9.2.	Uitspraak van de Afdeling	16
B.	OVERWEGINGEN:	20
B.1.	Bevoegd gezag.	20
B.2.	Beoordeling volledigheid aanvraag.	21
B.3.	Inhoudelijke beoordeling.	21
B.3.1.	Wet milieubeheer.	21
B.3.2.	IPPC-richtlijn.	22
B.3.3.	Gebiedsbescherming, soortenbescherming.	23
B.4.	Bestaande toestand van het milieu.	23
B.5.	Ontwikkelingen.	23
B.6.	De milieuaspecten en de toegepaste technieken.	24
B.6.1.	Beste beschikbare technieken:	24
B.6.2.	Landschappelijke waarde en Visuele hinder	25
B.6.3.	Lichthinder	26
B.6.4.	Energie:	28
B.6.5.	Verkeer en Vervoer	29
B.6.6.	Lozing water	31
B.6.7.	Bodem:	31
B.6.8.	Lucht:	32
B.6.9.	Geur	51
B.6.10.	Geluid en trillingen	54
B.6.11.	Externe veiligheid	56
B.6.12.	Grondstoffen/Afvalstoffen/Preventie van afvalstoffen.	58
B.7.	Frysk Miljeuplan 2006-2009, hoofdstuk Leefomgeving.	69
B.8.	Samenhang tussen Wet milieubeheer en watervergunning.	69

C.	OVERIGE ASPECTEN:	69
C.1.	Overige van toepassing zijnde wetgeving/regelingen.....	69
C.2.	Ongewone voorvallen/calamiteiten.	70
C.3.	Termijn waarvoor de vergunning wordt verleend/ datum in werking treden van de vergunning.	70
C.4.	Vervallen vergunning	70
C.5.	Nazorgbepaling.	71
C.6.	Overige.....	71
D.	BESLUIT:	72

A. WEERGAVE VAN DE FEITEN:

A.1. De vergunningaanvraag.

Op 26 september 2007 hebben wij uw aanvraag ontvangen om een vergunning zoals bedoeld in artikel 8.1 van de Wet milieubeheer, hierna te noemen de Wm-vergunning, voor een Reststoffen Energie Centrale (REC) te Harlingen.

Wij hebben op deze aanvraag van u aanvullende gegevens ontvangen op 14 december 2007, 21 maart 2008, 11 juni 2008 en 15 juli 2008. Wij hebben op basis hiervan een vergunning verleend bij besluit van 16 december 2008.

Naar aanleiding van het instellen van beroep heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna de Afdeling) een advies ontvangen van de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening (StAB).

Op 13 januari 2010 heeft de Afdeling de milieuvergunning vernietigd.

Naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling heeft u de aanvraag op 6 mei 2010 en 3 juni 2010 aangevuld en verduidelijkt. In de aanvulling van 6 mei 2010 (verder in het ontwerpbesluit aangeduidt als 'de aanvulling') gaat u tevens in op veranderingen in wet- en regelgeving. De aanvulling van 3 juni 2010 heeft alleen betrekking op een geconstateerde ommissie in de aanvulling van 6 mei 2010.

Ten behoeve van de leesbaarheid heeft u de aanvullende gegevens d.d. 6 mei 2010 voorzien van een leeswijzer en drie delen:

- Deel A: bevat de nieuwe gegevens en onderzoeksrapportages die voortvloeien uit met name de eerder genoemde uitspraak van de Afdeling en uit gewijzigde / nieuwe wet- en regelgeving;
- Deel B: bevat het oorspronkelijke aanvraagformulier met daarin gemarkeerd en doorgehaald de aanpassingen die voortvloeien uit de eerste vier aanvullingen en uit de onderhavige (vijfde) aanvulling;
- Deel C: bevat –uitsluitend voor het leesgemak– de integrale tekst van Deel B zonder markeringen en dergelijke.

De aanvraag met de bestaande en met de nieuwe aanvullende gegevens vormt de basis voor dit nieuwe ontwerpbesluit. De vergunning wordt gevraagd voor onbepaalde tijd.

A.2. Beschrijving aangevraagde activiteiten.

Binnen de inrichting zullen de volgende activiteiten plaatsvinden:

- het verbranden van totaal 228.000 ton/jaar (28,5 ton/uur) van buiten de inrichting afkomstige brandbare reststoffen en brandbare afvalstoffen (niet zijnde gevaarlijk afval), waarbij de geproduceerde warmte wordt omgezet in hogedrukstoom;
- levering van hogedrukstoom aan de nabijgelegen warmtekrachtcentrale (WKC) ten behoeve van de productie van elektriciteit en lagedrukstoom voor industriële toepassingen;
- aanvoer van te verbranden afvalstoffen;
- opslag en afvoer van reststoffen;
- opslag en toepassing van diverse hulpstoffen;
- ondersteunende werkzaamheden zoals o.a. een werkplaats.

In de aanvullende gegevens d.d. 6 mei 2010 en d.d. 3 juni 2010 zijn de aangevraagde activiteiten grotendeels ongewijzigd gebleven. Ten opzichte van de eerder ingediende aanvraag en aanvullende gegevens zijn echter de volgende activiteiten komen te vervallen of gewijzigd:

- de opslag van te verbranden afvalstoffen op het buitenterrein is vervallen;
- de aanvoer en opslag van zoutzuur en natronloog is vervallen;
- de opslag van stook-/ dieselolie in twee tanks van 100 m³ is beperkt tot 5.000 liter dieselolie;
- het doen van proefnemingen is vervallen.

A.3. Locatie.

De inrichting wordt gevestigd op het perceel kadastraal bekend gemeente Harlingen, sectie F, nummers 697, 1428, 1429, 1541, 1544, 1546 en 1547, plaatselijk bekend Lange Lijnbaan 14, 8861 NW te Harlingen. Deze kadastrale aanduidingen zijn gebaseerd op recente kadastrale gegevens zoals die door het Kadaster zijn verwerkt tot en met 17 mei 2010.

Wij zijn gehouden op grondslag van de aanvraag te beoordelen of voor de genoemde locatie vergunning kan worden verleend. Of een andere locatie meer geschikt is voor vestiging van de inrichting speelt hierbij geen rol.

A.4. Bestemmingsplan/milieubeschermingsgebied.

De inrichting waarvoor de vergunning wordt aangevraagd wordt opgericht in de industriehaven van de gemeente Harlingen. De naam van het bestemmingsplan is: "Bestemmingsplan Industriehaven 2006". Dit bestemmingsplan is vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Harlingen op 6 november 2008. Het bestemmingsplan is door ons op 17 maart 2009 goedgekeurd. Het betreft een geluidgezoneerd industrieterrein. Het terrein van de REC heeft de bestemming "bedrijventerrein".

De afstand tot de dichtstbijzijnde woning is ongeveer 470 meter vanaf de grens van de inrichting. De inrichting is gelegen op een afstand van ongeveer 80 meter van het Natura 2000-gebied "de Waddenzee".

A.5. Huidige vergunnings situatie.

In het kader van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren is vergunning verleend voor de indirecte lozing van afvalwater (Zie A.6).

A.6. Relatie met de Waterwet.

Aan u is op grond van de inmiddels vervallen Wet verontreiniging oppervlaktewateren een vergunning verleend voor indirecte lozingen. Deze vergunning is onherroepelijk en onaan- tastbaar geworden. Sedert 22 december 2009 is deze vergunning op grond van artikel 2.25, lid 2 Invoeringswet Waterwet gelijkgesteld aan een vergunning als bedoeld in artikel 8.1 van de Wet milieubeheer. Voor de indirecte lozingen is derhalve reeds een milieuver- gunning van kracht.

A.7. Relatie met de bouwvergunning.

Voor de activiteiten waarvoor u bij ons een Wm-vergunning aanvraagt, heeft het college van burgemeester en wethouders van Harlingen op 9 juli 2009 en 7 september 2009 een bouwvergunning verleend (kenmerk BT 20090163 en BT 20090163/1).

A.8. MER.

In deze paragraaf wordt een weergave gegeven van de MER-procedure en de inhoud van het Milieueffectrapport. Aan het eind van deze paragraaf wordt ingegaan op het aanvullend advies van de Commissie m.e.r.

Ten behoeve van de besluitvorming in het kader van de Wet milieubeheer heeft u in 2007, met aanvullingen in 2008, een Milieueffectrapport (MER) opgesteld. Het MER dient ter onderbouwing van de voorgenomen activiteit en de effecten hiervan op het milieu op deze locatie.

In dit onderdeel gaan wij achtereenvolgens in op:

1. de m.e.r.-plicht voor de aangevraagde activiteiten;
2. onze overwegingen ten aanzien van de in het MER beschreven alternatieven, het voorkeursalternatief en de voorgenomen activiteit;
3. de milieugevolgen van de voorgenomen activiteit;
4. de m.e.r.-procedure;
5. de toetsingsadviezen van de Commissie m.e.r.;
6. de m.e.r.-evaluatie;
7. de inspraakreacties;
8. advies Commissie m.e.r.

Voordat wij inhoudelijk ingaan op de genoemde punten, geven wij hieronder een overzicht van de relevante ingediende stukken, adviezen e.d.:

MER:

- Startnotitie, 6 oktober 2006 ;
- Richtlijnen MER, 27 maart 2007;
- Milieueffectrapport (MER) tweede versie, 26 september 2007;
- 1^e aanvulling op het MER (REC aanvulling MER (1)), 17 januari 2008;
- 2^e aanvulling op het MER, inclusief een aangepaste samenvatting (REC aanvulling MER (2)), 14 maart 2008;
- Memo over vergelijking rookgasreinigingstechnieken, 6 mei 2008;
- Notitie 'Beantwoording vragen in verband met de voortoets voor REC Harlingen' van 30 augustus 2007;
- Nieuwe samenvatting (juli 2008).

Adviezen Commissie m.e.r.:

- 1^e toetsingsadvies, 4 maart 2008: gaat over het MER en de 1^e aanvulling;
- 2^e toetsingsadvies, 29 mei 2008: gaat over het MER, de 1^e en 2^e aanvulling inclusief de aangepaste samenvatting en het memo over rookgasreinigingstechnieken;
- 3^e advies 30 juli 2008, gaat over de aangepaste samenvatting juli 2008.

Inspraakreacties:

- Inspraak startnotitie: van 15 november 2006 tot en met 27 december 2006;
- Eerste inspraakperiode: inspraak op het MER: van 11 oktober tot en met 21 november 2007;
- Tweede inspraakperiode: inspraak op het MER, de 1^e en 2^e aanvulling, inclusief de aangepaste samenvatting: van 17 maart 2008 tot en met 7 april 2008;
- Nieuwe samenvatting (juli 2008) en memo (6 mei 2008): van 28 augustus tot en met 8 oktober 2008.

A.8.1. De m.e.r.-plichtige activiteit

U heeft het voornemen om een REC op te richten aan de Industriehaven te Harlingen. Het doel van de REC is de thermische conversie (verbranding) van middelcalorische afvalstoffen op een bedrijfseconomische en milieuhygiënisch verantwoorde wijze. De oprichting van de REC is m.e.r.-plichtig op grond van het gewijzigde Besluit m.e.r. 1994, omdat er sprake is van een capaciteit van meer dan 100 ton per dag (onderdeel C, categorie 18.4 van de bijlage bij het Besluit m.e.r.). De m.e.r.-procedure is gekoppeld aan de aanvraag voor een vergunning op grond van de Wet milieubeheer.

A.8.2. Overwegingen ten aanzien van alternatieven, voorkeursalternatief en voorgenomen activiteit

In hoofdstuk 4 van het MER zijn de proces- en installatiebeschrijvingen gegeven van de “voorgenomen activiteit”, alsmede de alternatieven en varianten. Hierbij gaat het om de toe te passen verbrandingstechnologie, rookgasreiniging, schoorsteenhoogte, geluidbeperkende maatregelen en stoomparameters. Middels de diverse aanvullingen op het MER (zie de opsomming hierboven) zijn deze beschrijvingen aangevuld.

De varianten waarbij de minste effecten op het milieu optreden worden opgenomen in het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA). Het nulalternatief is de situatie waarbij het voornemen niet wordt uitgevoerd. Het voorkeursalternatief (VKA) is de uitvoeringsvorm die na vergelijking van de diverse alternatieven en uitvoeringsvormen door u wordt gekozen. Bij de vergelijking van de uitvoeringsvormen en alternatieven is rekening gehouden met alle relevante milieugevolgen, praktische bedrijfszekerheid en financiële gevolgen. Voor een uitvoerige vergelijking van de alternatieven en een beschrijving van het voorkeursalternatief wordt verwezen naar hoofdstuk 7 van het MER en de diverse aanvullingen op het MER.

A.8.3. Milieugevolgen van de voorgenomen activiteit

In hoofdstuk 6 van het MER en in de diverse aanvullingen op het MER zijn de gevolgen van de voorgenomen activiteit, alternatieven en voorkeursalternatief beschreven. De aspecten die zijn beschreven betreffen flora, fauna, lucht, geluid, energie, grond- en hulpstoffen, eind- en restproducten, externe veiligheid, bodem, grondwater, oppervlaktewater en verkeer.

A.8.4. De m.e.r.-procedure

M.e.r.-procedure: Startnotitie

De m.e.r.-procedure is van start gegaan met de bekendmaking van de door u opgestelde startnotitie. De startnotitie heeft ter visie gelegen van 15 november 2006 tot en met 27 december 2006. Gedurende deze termijn heeft een ieder de gelegenheid gehad om zienswijzen in te dienen over de gewenste inhoud van het MER. Tevens is een aantal adviseurs, waaronder de Commissie voor de milieu-effectrapportage (Commissie m.e.r.), gevraagd advies uit te brengen over de inhoud van het MER.

M.e.r.-procedure: Richtlijnen

Het advies van de Commissie m.e.r. is ontvangen op 30 januari 2007; van de wettelijke adviseurs zijn geen adviezen ontvangen. Alle mondeling en schriftelijk ingediende zienswijzen en adviezen zijn betrokken bij het opstellen van de richtlijnen. De richtlijnen hebben wij op 27 maart 2007 vastgesteld. De richtlijnen zijn het toetsingskader bij de beoordeling van de aanvaardbaarheid van het MER. De richtlijnen zijn na vaststelling bekend gemaakt aan de initiatiefnemer, de Commissie m.e.r., de wettelijke adviseurs en aan degenen die zienswijzen of reacties hebben ingediend.

M.e.r.-procedure: Milieueffectrapportage (MER)

Het MER is bij ons ingediend op 27 juli 2007. Bij brief van 5 september 2007 hebben wij besloten op grond van artikel 7.18, eerste lid, van de Wet milieubeheer om dit (eerste) MER niet te aanvaarden. De voornaamste reden hiervoor was dat verspreidingsberekeningen uitgevoerd waren met een onjuiste inschatting van de terreinruwheid. Vervolgens heeft u het MER aangepast om de geconstateerde essentiële tekortkomingen, tegenstrijdigheden en onjuistheden op te heffen. Hiertoe zijn de samenvatting en de hoofdstukken 1, 4, 6 en 7 aangepast. De verspreidingsberekeningen zijn opnieuw uitgevoerd. De uitkomsten van deze berekeningen zijn verwerkt in de tweede versie van het MER die wij op 26 september 2007 hebben ontvangen.

M.e.r.-procedure: Eerste inspraakperiode: het MER

Van 11 oktober tot en met 21 november 2007 heeft het MER ter visie gelegen en heeft een ieder de mogelijkheid gehad om schriftelijke zienswijzen in te dienen over de inhoud van het MER. Op 7 november 2007 is tevens een hoorzitting georganiseerd, waar mondeling zienswijzen konden worden ingediend over dit rapport. Binnen deze periode zijn diverse zienswijzen binnengekomen. Onder het A.8.7 'De inspraakreacties' gaan wij hierop in.

M.e.r.-procedure: Aanvullingen op het MER

Naar aanleiding van vragen van de Commissie m.e.r. (van 20 december 2007), heeft u een 1° aanvulling op het MER ingediend (REC aanvulling MER (1), d.d. 17 januari 2008). Naar aanleiding van het definitieve toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. van 4 maart 2008, heeft u een 2° aanvulling op het MER en een aangepaste samenvatting ingediend (REC aanvulling MER (2), d.d. 14 maart 2008). In verband hiermee hebben wij verzocht de adviestermijn voor de Commissie m.e.r. met zes weken op te schorten, waardoor deze aanvulling nog meegenomen kon worden bij het eindadvies.

M.e.r.-procedure: Tweede inspraakperiode: aanvullingen op het MER

Van 17 maart 2008 tot en met 7 april 2008 hebben de twee aanvullingen op het MER en de aangepaste samenvatting ter visie gelegen en heeft een ieder de mogelijkheid gehad om schriftelijke zienswijzen in te dienen hierover. Binnen deze periode zijn diverse zienswijzen binnengekomen. Onder het A.8.7. De inspraakreacties' gaan wij hierop in.

M.e.r.-procedure: Aanvulling op het MER met memo over vergelijking rookgasreinigings-technieken, nieuwe samenvatting en Notitie 'Beantwoording vragen in verband met de voortoets voor REC Harlingen' van 30-8-2007

Naar aanleiding van de 2^e aanvulling heeft de Commissie m.e.r. om een nadere toelichting gevraagd op de vergelijking van rookgasreinigingstechnieken. Deze toelichting is gegeven in een memo van 6 mei 2008. Dit memo is gelijktijdig met de ontwerp-beschikking ter inzage gelegd. Dit geldt ook voor de nieuwe samenvatting (juli 2008) die op advies van de Commissie m.e.r. is opgesteld en op 15 juli 2008 is ontvangen.

A.8.5. Toetsingsadviezen van de Commissie m.e.r.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wet milieubeheer heeft de Commissie getoetst aan de (vastgestelde) richtlijnen van het MER, op eventuele onjuistheden en aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER. Tevens heeft zij de ingebrachte zienswijzen bij haar oordeel betrokken.

Naar aanleiding van vragen die de Commissie m.e.r. tijdens de toetsing heeft gesteld, is het MER aangevuld (1^e aanvulling d.d. 17 januari 2008). Deze aanvulling is betrokken bij de toetsing. Op 4 maart 2008 heeft de Commissie m.e.r. haar (1^e) toetsingsadvies uitgebracht over het MER en de 1^e aanvulling. Uit het advies is gebleken dat de Commissie van oordeel is dat het MER inclusief aanvulling niet alle essentiële informatie bevat om het milieubelang een volwaardige plaats te kunnen geven in de besluitvorming. Het gaat om de volgende punten:

- De emissiewaarden waarvoor de vergunning wordt aangevraagd, dienen overeen te komen met emissiewaarden waarvan de effecten in het MER zijn beschreven.
- De terminologie aangaande de te verwachten emissies is in het MER en de aanvulling onvoldoende helder.
- Het meest milieuvriendelijke alternatief is onvoldoende onderbouwd, omdat een volledige vergelijking van mogelijke technieken ontbreekt. De volledig natte rookgasreiniging dient in de alternatievenafweging meegenomen te worden.
- De samenvatting van het MER dient te worden aangepast op basis van de bovengenoemde punten.

Advies Commissie 1: De Commissie heeft geadviseerd om deze informatie alsnog te leveren en zo spoedig mogelijk openbaar te maken, alvorens een besluit te nemen.

Daarnaast heeft de Commissie het volgende geadviseerd:

Advies Commissie 2: Onderzoeken welke concrete maatregelen mogelijk zijn om het energierendement te verhogen, in het geval de koppeling met Frisia wegvalt.

Advies Commissie 3: De effecten van emissies relateren aan de staat van instandhouding van soorten en habitats, en op een kaart een adequaat beeld geven van de in het studiegebied voorkomende natuurwaarden en van de depositie (contouren), mede ten behoeve van toekomstige monitoring van de depositie.

Op 29 mei 2008 heeft de commissie m.e.r. haar (2^e) toetsingsadvies uitgebracht over het MER, de beide aanvullingen en het memo over vergelijking van rookgasreinigingstechnieken (d.d. 6 mei 2008). Uit dit advies is gebleken dat de Commissie van oordeel is dat in het MER inclusief de aanvullingen alle essentiële informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te kunnen geven in de besluitvorming, mits de interpretatie van de verschillende gehanteerde termen voor emissiewaarden (vergunningwaarden, verwachtingswaarden, streefwaarden) door de Commissie juist is. Zij merkt over de essentiële tekortkomingen in eerdere documenten het volgende op:

- De Commissie heeft geconstateerd dat de gepresenteerde emissiewaarden niet overeenkomen met de te verwachten gemiddelde emissies.
- De te verwachten jaargemiddelde emissies zijn in de tweede aanvulling gepresenteerd als 'streefwaarden', die in lijn liggen met de emissies zoals die jaarlijks worden gerapporteerd door de bestaande AVI's in Nederland.

Advies Commissie 4: De Commissie adviseert om bij besluitvorming aan te geven hoe de gepresenteerde 'streefwaarden' worden meegenomen in de vergunning, duidelijkheid te verschaffen over het realisatietraject om deze 'streefwaarden' te behalen en de bijbehorende termijnen;

- De volledig natte rookgasreiniging is in de tweede aanvulling wel in de vergelijking betrokken.
- De Commissie vindt het MER ontoegankelijk. De twee verschillende aanvullingen op het MER en diverse aanvullingen op de vergunningaanvraag vergroten de versnippering van informatie en de onduidelijkheid voor belanghebbenden.

Advies Commissie 5: De Commissie adviseert om bij de besluitvorming te zorgen voor een nieuwe publieksvriendelijke samenvatting die zelfstandig leesbaar is en de enige juiste informatie bevat.

Daarnaast heeft de Commissie geconstateerd dat met de tweede aanvulling op het MER voldoende inzicht is gegeven in de effecten op de natuur. Hiermee is het betreffende onderdeel van het eerste toetsingsadvies vervallen. De andere adviezen uit het eerste toetsingsadvies van de Commissie m.e.r. blijven gehandhaafd.

Verder heeft de Commissie het volgende geadviseerd:

Advies Commissie 6: Duidelijkheid verschaffen over een aantal aandachtspunten uit de inspraakreacties, die geen betrekking hebben op essentiële tekortkomingen, maar waarover wel duidelijkheid is gewenst ten behoeve van de besluitvorming; bij voorkeur in een te leveren nieuwe publieksvriendelijke samenvatting. Het gaat hierbij om de volgende aandachtspunten:

- beschreven schoorsteenhoogtes en de geringe invloed hiervan op de verspreiding van emissies;
- kwetsbaarheid voor storingen vanwege de keus voor één oven, waardoor goede afspraken nodig zijn om te voorkomen dat in geval van storingen of calamiteiten afval zich zal ophopen;
- de eventuele verstoring van broedende en foeragerende vogels, bijvoorbeeld door geluidhinder;
onduidelijkheid over de looptijd van de vergunning van ESCO/Frisia.

Advies Commissie 7: De monitoring en evaluatie met name te richten op de volgende aandachtspunten:

- de werkelijke (jaargemiddelde en daggemiddelde) schoorsteenemissies, deposities en de eventuele effecten daarvan voor de omgeving (waaronder de Waddenzee);
- de eventuele verstoring van broedende en foeragerende vogels;
- de stand van zaken in het (stapsgewijs) realiseren van de 'streefwaarden';
- naleving van de afspraken bij storingen en calamiteiten.

Op 30 juli 2008 heeft de commissie m.e.r. een aanvullend toetsingsadvies uitgebracht over de samenvatting van het milieueffectrapport (juli 2008).

De commissie is van oordeel dat de samenvatting van het MER op eenduidige wijze inzicht geeft in de verschillende emissiewaarden en de betekenis daarvan voor de vergunningaanvraag. De in het advies van 29 mei 2008 genoemde interpretatie wordt daarmee onderschreven.

Volgens de commissie blijkt uit bovengenoemde samenvatting dat:

- de jaargemiddelde worst-case emissiewaarden, die zijn gebruikt om de milieueffecten te bepalen, als basis voor de vergunningaanvraag dienen voor het eerste jaar van in bedrijfstelling;
- de initiatiefnemer voorstelt om deze vergunningwaarden na een jaar te vervangen door de bovengrens van de jaargemiddelde streefwaarden, die in lijn liggen met de maxima van de emissieconcentraties zoals die jaarlijks worden gerapporteerd door bestaande AVI's in Nederland.

Wij hebben over de adviezen van de Commissie m.e.r. de volgende afwegingen gemaakt:

Advies Commissie 1: Wij achten de interpretatie van de Commissie over de verschillende gehanteerde termen voor emissiewaarden (vergunningwaarden, verwachtingswaarden, streefwaarden), zoals zij hebben aangegeven in hun 2e toetsingsadvies, juist. Eén en ander is inmiddels verduidelijkt en aangevuld in de aanvraag voor de milieuvergunning. Ook de nieuwe samenvatting van het MER (juli 2008), die op 15 juli 2008 is ingediend, is op dit punt aangevuld en komt overeen met de vergunningaanvraag. Op basis van de informatie in het MER, de aanvullingen en het memo is een vergelijking gemaakt tussen de alternatieven van de rookgasreiniginginstallaties. Hiermee is de keuze voor het meest milieuvriendelijke alternatief voldoende onderbouwd. Dit betekent dat de essentiële tekortkomingen van het MER hiermee zijn vervallen. Hiermee is voldaan aan dit onderdeel van het advies.

Advies Commissie 2: In de nieuwe samenvatting (juli 2008), ingediend op 15 juli 2008, is door u ingegaan op dit aspect. In hoofdstuk B.6. 'De Milieuaspecten en de toegepaste technieken' van deze beschikking zijn wij ingegaan op de toetsing van het energierendement aan de regelgeving. Hierbij is ook aandacht besteed aan het mogelijke wegvallen van Frisia. Hiermee is voldaan aan dit onderdeel van het advies.

Advies Commissie 3: In haar 2^e toetsingsadvies heeft de Commissie m.e.r. aangegeven dat middels de tweede aanvulling op het MER voldoende inzicht is gegeven in de effecten op de natuur. Hiermee is voldaan aan dit onderdeel van het advies.

Advies Commissie 4: In de aanvulling op de vergunningaanvraag van 9 juli 2008 is nader aangegeven welke emissiewaarden nu exact aangevraagd worden. In de vergunningvoorschriften zijn deze maximale emissiewaarden vastgelegd. In het eerste jaar na inbedrijfstelling dient voldaan te worden aan de jaargemiddelde (worst case) verwachtingswaarden. Daarna moet voldaan worden aan de bovengrens van de streefwaarden.

Advies Commissie 5: Wij zijn van mening dat de nieuwe samenvatting van het MER (juli 2008) de duidelijkheid geeft en de juiste gegevens bevat, zoals bedoeld door de Commissie. Hiermee is voldaan aan dit onderdeel van het advies.

Advies Commissie 6: De Commissie vraagt aandacht voor een aantal punten, om duidelijkheid te krijgen ten behoeve van de besluitvorming. Wij merken hierover het volgende op:

- Beschreven schoorsteenhoogtes en de invloed hiervan op de verspreiding van emissies:
Wij zijn van mening dat het MER inclusief de aanvullingen voldoende duidelijkheid verschaffen over de invloed van de schoorsteenhoogte op de verspreiding van emissies. Deze invloed is gering. Wij zijn van mening dat de nieuwe samenvatting (juli 2008), die overigens op dit punt niet gewijzigd is, samen met het MER en aanvullingen voldoende duidelijkheid geven.
- Kwetsbaarheid voor storingen vanwege de keus voor één oven, waardoor goede afspraken nodig zijn om te voorkomen dat in geval van storingen of calamiteiten afval zich zal ophopen:
De nieuwe samenvatting (juli 2008) is op p.S23 van 23 op dit punt aangevuld. Aangegeven is dat, indien de REC buiten gebruik is door gepland onderhoud of een storing, er afvoer plaatsvindt naar collegabedrijven o.b.v. huidige doorlopende contracten, er tijdelijke opslag van gebaalde afvalstoffen op Ecopark De Wierde plaatsvindt en/of zo nodig nieuwe afspraken gemaakt worden met bestaande verwerkers in binnen- en buitenland. Wij zijn van mening dat deze aanvullende informatie voldoende tegemoet komt aan de door de Commissie m.e.r. gevraagde verduidelijking. In het onderdeel “A.8.7 De inspraakreacties” gaan wij ook nog uitgebreid in op de zienswijzen die over dit onderwerp gaan.
- Aandacht in het monitoringsprogramma voor de eventuele verstoring van broedende en foeragerende vogels, bijvoorbeeld door geluidhinder:
De Commissie m.e.r. heeft in haar 2^e toetsingsadvies aangegeven dat middels de tweede aanvulling op het MER voldoende informatie is geleverd over de effecten op de natuur. Er zijn geen aanwijzingen voor eventuele verstoring van broedende en foeragerende vogels door bijvoorbeeld geluidhinder en ook geen dusdanige onzekerheden hierover dat dit punt aandacht verdient in het monitoringsprogramma. Op basis van de aangeleverde informatie hebben wij besloten dat geen sprake is van een vergunningplicht op grond van de Natuurbeschermingswet (Nb-wet). Wij zijn daarom van mening dat over dit punt reeds voldoende duidelijkheid bestaat en dat voor dit onderdeel van het advies geen aanvullingen nodig zijn. In het onderdeel “A.8.7 De inspraakreacties” gaan wij ook nog uitgebreid in op de zienswijzen die over dit onderwerp gaan. Met betrekking tot de vergunningplicht op grond van de Nb-wet wordt hier nog opgemerkt dat de vraag of een dergelijke vergunningplicht geldt, niet in het kader van de Wm-vergunning beoordeeld hoeft te worden doch slechts in het kader van de Nb-wet.

- Onduidelijkheid over de looptijd van de vergunning van ESCO/Frisia:
In de nieuwe samenvatting (juli 2008) is op p.S23 van 23 een aanvulling op dit punt gedaan. Het komt erop neer dat het huidige goedgekeurde winningsplan (Barradeel II) eindigt uiterlijk op 1 juli 2013. Als op die datum de onttrekking van maximaal 12 miljoen ton steenzout uit het concessiegebied nog niet is gerealiseerd én de maximale bodemdaling van 30 cm is nog niet bereikt, dan kan Frisia een nieuw winningsplan aanvragen. Op basis van de huidige prognoses zou de winning van zout daarmee tot 2016 verlengd kunnen worden indien de minister van Economische Zaken hiermee instemt. Hiermee wordt naar onze mening de onduidelijkheid omtrent de looptijd van de zoutwinningsvergunning weggenomen en is aan dit onderdeel van het advies voldaan.

Advies Commissie 7: De Commissie geeft in haar 2^e toetsingsadvies een aantal aandachtspunten voor monitoring en evaluatie aan. Wij zullen de door de Commissie in haar 2^e toetsingsadvies genoemde aandachtspunten in het m.e.r.-evaluatieprogramma opnemen, met uitzondering van de eventuele verstoring van broedende en foeragerende vogels. Wij zijn van mening dat de aangeleverde informatie over de effecten op de natuur hiertoe geen aanleiding geven, mede gezien het feit dat wij in het kader van de Natuurbeschermingswet reeds hebben besloten dat er geen vergunningplicht op grond van deze wet is vanwege het ontbreken van effecten. Onder het A.8.6 De m.e.r.-evaluatie” in dit hoofdstuk van de beschikking gaan wij nader in op de m.e.r.-evaluatie.

A.8.6. De m.e.r.-evaluatie

Volgens artikel 7.39 van de Wet milieubeheer moet het bevoegd gezag een evaluatie uitvoeren die zich richt op de milieugevolgen van de betrokken activiteit, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen. Het doel van deze evaluatie is het bepalen van de daadwerkelijke effecten van de activiteit voor het milieu en het toetsen van de prognoses over de effecten in het MER opdat zonodig bijgestuurd kan worden. Bijsturing kan noodzakelijk zijn als uit de evaluatie blijkt dat de gevolgen voor het milieu ernstiger zijn dan in het MER voorspeld was. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat de vergunning moet worden aangepast. Artikel 7.37 van de Wet milieubeheer bepaalt dat in onderhavige beschikking aangegeven moet worden wanneer en op welke wijze het evaluatieonderzoek uitgevoerd wordt.

Wij zijn voornemens om het evaluatieonderzoek uit te voeren binnen drie jaar na inbedrijfstelling van de rookgasreiniginginstallatie. Van het onderzoek stellen wij een rapport op. Dit rapport zal openbaar gemaakt worden en worden verstuurd naar de wettelijke adviseurs, de Commissie voor de m.e.r. en de initiatiefnemer (art. 7.41 Wet milieubeheer). Op grond van de resultaten van het evaluatieonderzoek kunnen wij besluiten de vergunning te wijzigen (art. 7.42 en 7.43 Wet milieubeheer).

Bij de bepaling van de inhoud van het evaluatieonderzoek hebben wij o.a. gebruik gemaakt van de Handreiking Selectieve M.e.r.-evaluatie (Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, juli 2001). Deze handreiking geeft handvatten om middels een analyse van het nut en de doelen van de m.e.r.-evaluatie, per geval zoveel mogelijk meerwaarde te bereiken.

Hieronder wordt nagegaan welke doelen in onderhavige situatie met een m.e.r.-evaluatie kunnen worden bereikt:

a. Het controledoel.

Hierbij gaat het om het controleren van de voorspelde (grote) milieueffecten uit het MER, effecten in gevoelige gebieden en het anticiperen op maatregelen. In onderhavige situatie is dit aspect van belang, omdat er veel discussie is over de juistheid van de in het MER beschreven milieu-effecten.

Bij de evaluatie van de voorspelde milieu-effecten kan het PRTR verslag, dit is het milieu-verslag dat jaarlijks moet worden opgesteld voor inrichtingen waar activiteiten worden verricht als bedoeld in bijlage I bij de EG-verordening PRTR, een rol spelen. Daarnaast zijn in de vergunning en het Besluit verbranden afvalstoffen diverse rapportageverplichtingen opgenomen die eveneens informatie genereren over de milieueffecten van de inrichting.

b. Het kennisdoel.

Hierbij gaat het om het oplossen van onzekerheden en om inzicht te krijgen in de gesignaleerde leemten in kennis in het MER. Andere functies kunnen zijn: waarde voor toekomstige projecten, verificatie van voorspellingsmodellen en inspelen op wetenschappelijke discussies. Met betrekking tot leemten in kennis is in het MER aangegeven dat er nog enkele onzekerheden zijn over de aard en samenstelling van de voor verbranding aangeboden afvalstoffen, wijze van uitvoering van de voorgenomen installatie en de emissie van geur. Met betrekking tot deze aspecten zijn voorschriften opgenomen om deze aspecten te monitoren.

c. Het communicatiedoel.

Hierbij kan het gaan om externe verantwoording en communicatie, interne integratie en afstemming en om draagvlak voor volgende projecten. In onderhavige situatie is een goede externe verantwoording en communicatie van groot belang, gezien de ongerustheid over de milieugevolgen die in de omgeving leeft en het feit dat zich op het betreffende industrieterrein nog meer (grotere) bedrijven kunnen vestigen.

In de onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de te evalueren effecten en de voorschriften die hieromtrent gegevens opleveren.

Voorspelde effecten	Voorschrift bij deze beschikking / andere regelgeving
Algemeen, rapportageverplichtingen	Hoofdstuk 1.5 (Algemeen, diversen) Uitvoeringsregeling EG-verordening PRTR en PRTR-protocol
Luchtemissies, realiseren streefwaarden	Hoofdstuk 4 (Lucht) Besluit Verbranden Afvalstoffen
Geluid	Hoofdstuk 2.2 (Geluid, meetverplichting)
Geur	Hoofdstuk 5.2 (Geur, meetverplichting)
Energie	Hoofdstuk 9 (Energie)
Afvalstoffen, aard en samenstelling	Hoofdstuk 6.1 (Afvalstoffen, acceptatie en controle) Hoofdstuk 6.2 (Afvalstoffen, registratie)
Storingen en calamiteiten	Hoofdstuk 1.6 (Algemeen, bijzondere omstandigheden) Hoofdstuk 6.3 (Afvalstoffen, opslag en afvoer) Hoofdstuk 10.3 (Externe veiligheid, veiligheidsbeheersysteem)

Bij het evaluatie-onderzoek zal tevens gebruik worden gemaakt van toezicht- en handhavingsinformatie en van onze klachtenregistratie.

Bij de start van het evaluatie-onderzoek zal worden nagegaan in hoeverre (externe) ontwikkelingen nog aanleiding geven tot bijstelling of aanvulling van de te evalueren effecten. Bij externe ontwikkelingen kan bijvoorbeeld gedacht worden aan wijzigingen in de omgeving of gewijzigde beleidskaders. Externe ontwikkelingen kunnen altijd reden zijn voor verandering van evaluatieaspecten, -moment e.d.

A.8.7. De inspraakreacties

De inspraakmogelijkheid dient zich te richten op de inhoud van het MER. De vastgestelde Richtlijnen vormen hiervoor het toetsingskader. De ingebrachte zienswijzen gaan voor een groot deel ook over de weerstand tegen de voorgenomen activiteit en de vrees voor de milieugevolgen ervan. Wij hebben bij alle ingebrachte zienswijzen bekeken of op de ingebrachte punten het MER inclusief de aanvullingen voldoende informatie bevat om een besluit te kunnen nemen. Hierop hebben we onze reactie toegespitst. Voorzover de zienswijzen betrekking hadden op de milieugevolgen van de activiteit hebben wij verwezen naar het B.6 De milieuaspecten en de toegepaste technieken' van deze beschikking; hier gaan we in op de vraag of de activiteit milieuhygiënisch inpasbaar is en voldoet aan wet- en regelgeving.

In verband met de overzichtelijkheid zijn de inspraakreacties, evenals onze reacties daarop, in bijlage I "De inspraakreacties MER" opgenomen. De toetsingsadviezen van de Commissie m.e.r. zijn hierin ook betrokken. Achtereenvolgens zijn de mondelinge en schriftelijke zienswijzen op het MER en op de aanvullingen op het MER weergegeven, daarna onze reactie op deze zienswijzen. De verwijzingen in de inspraakreacties zijn gebaseerd op het vorige ontwerpbesluit en corresponderen niet in alle gevallen met deze ontwerpbeschikking. Dat laat echter de leesbaarheid van de inspraakreacties en onze reactie daarop onverlet.

Een aantal zienswijzen is buiten de beide inspraakperioden binnengekomen en is daarom niet-ontvankelijk. Verder is er een aantal zienswijzen ingediend door personen waarvan de naam en/of adressering onleesbaar zijn. Ook deze zienswijzen zijn niet-ontvankelijk, evenals zienswijze nr. 56, die anoniem ingediend is. Wettelijk is het mogelijk dat een indiener van een zienswijze verzoekt zijn of haar persoonlijke gegevens niet bekend te maken. Het is vaste jurisprudentie dat zienswijzen waarvan de persoonlijke gegevens geheel of gedeeltelijk ontbreken, niet ontvankelijk zijn. De niet ontvankelijke zienswijzen betreffen veelal standaard zienswijzen die in veelvoud zijn ingediend en dus inhoudelijk wel zijn meegenomen. Wij hebben verder besloten dat wij ambtshalve op m.e.r.-zienswijze nr. 56 in zullen gaan, omdat het geen standaard zienswijze betreft.

Samenvattend zijn wij van mening dat het MER, inclusief alle aanvullingen, voldoende informatie bevat over de te verwachten milieugevolgen van de voorgenomen activiteit en voldoet aan de kaders zoals gesteld in de Richtlijnen.

A.8.8. Advies Commissie m.e.r.

U heeft in de 5^e aanvulling d.d. 6 mei 2010 aangegeven dat u van mening bent dat er op dit moment geen aanleiding bestaat het MER te actualiseren. Wij hebben op 20 mei 2010 de Commissie m.e.r. gevraagd advies uit te brengen.

A.9. Procedure.

A.9.1. Toezending aan adviseurs en betrokken bestuursorganen

Wij hebben een exemplaar van de aanvraag en de aanvullende gegevens verzonden aan de wettelijke adviseurs en andere bestuursorganen die betrokken moeten worden bij de totstandkoming van de beschikking op de aanvraag.

Omdat de inrichting op een gezoneerd industrieterrein ligt, heeft de zonebeheerder, de Milieuadviesdienst (MAD) te Leeuwarden, inzake de inpasbaarheid van de geluiduitstraling van de inrichting binnen de vastgestelde geluidzone twee adviezen uitgebracht.

Op 21 mei 2010 en 27 mei 2010 hebben wij deze adviezen ontvangen. Deze adviezen hebben wij verwerkt in de overwegingen en in de voorschriften behorende bij deze vergunning.

A.9.2. Uitspraak van de Afdeling

Zoals hiervoor vermeld, is ons eerder genomen besluit van 16 december 2008 op 13 januari 2010 door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Afdeling vernietigd. De Afdeling heeft haar overwegingen onder andere gebaseerd op zogenoemd StaB-advies d.d. 1 juli 2009 (kenmerk: StaB/38374/H).

In onderstaande tabel zijn de vernietigingsgronden van het besluit van de Afdeling samengevat en is aangegeven op welke wijze deze in de aanvraag zijn behandeld en in de ontwerpbeschikking zijn verwerkt.

Kenmerk item	Essentie inhoud	Behandeling in Aanvraag	Verwerking in OB
Afdeling 2.21	Strengere normen in vergunning ten aanzien van zoutzuur en zwaveldioxide dan beschreven in hoofdstuk 5 van de BREF Afvalverbranding is ondeugdelijk gemotiveerd.	Hoofdstuk 3 (deel A): Cross-media effecten worden inzichtelijk gemaakt. Het verlagen van daggemiddelde emissiegrenswaarden leidt tot additionele milieu-impact en additionele kosten.	Paragraaf B.6.8: De aangevraagde daggemiddelde emissiewaarden voor SO ₂ en HCl voldoen aan de BREF Afvalverbranding en het Bva. Deze emissies zijn vastgelegd in voorschrift 4.2.2.. De voordelen door lagere emissies wegen niet op tegen de additionele milieu-impact.

Afdeling 2.25, StAB	De naleefbaarheid van de geurnormen is ondeugdelijk gemotiveerd.	Hoofdstuk 5.1 (deel A) van de vergunning-aanvraag (deel A): • Toelichting op welke wijze onderdruk in de bunker wordt gerealiseerd. • De buitenopslag van te verbranden afvalstoffen is te komen vervallen en de buitenopslag van bodemassen is meegenomen in de geurberekeningen. De geurberekeningen tonen aan dat u zelfs in worst case situaties zal voldoen aan de geldende geurnormen. • Toelichting gegeven op periode van stilstand en de te nemen maatregelen hieromtrent.	Paragraaf B.6.9: Wij zijn van mening dat voldoende aannemelijk is gemaakt dat diffuse emissie tijdens normale bedrijfstoestand wordt voorkomen. Om de inwaartse snelheid (buiten naar binnen) tijdens normale bedrijfstoestand te borgen hebben wij een voorschrift gesteld 5.1.3. Wij beschouwen de aangevraagde geurconcentraties in de omgeving als een acceptabel hinderniveau. In voorschrift 5.1.1 en 5.1.2 hebben wij de maximale geuremissies gedurende normaal bedrijf (8.000 uur per jaar) en in storingsbedrijf (maximaal 60 uur per jaar) en de maximale geuremissie van de relevante geurbronnen vastgelegd, waarmee kan worden voldaan aan een acceptabel hinderniveau. De maximale geuremissie tijdens stilstand van de verbrandingsoven van de binnen de inrichting aanwezige relevante geurbronnen hebben wij in voorschrift 5.1.4 vastgelegd.
------------------------	--	--	---

Afdeling 2.26, StAB	Verspreidingsberekeningen rookgassen: Het Nieuw Nationaal Model (NNM) is niet gevalideerd voor berekeningen boven het Natura 2000 gebied de Waddenzee. Er is geen rekening gehouden met de aanwezigheid van een windturbine. Daarnaast is geen rekening gehouden met het ketelhuis met een hoogte van 44 meter en met de mogelijke invloed van de Waddenzeedijk op de verspreiding. Er is alleen uitgegaan van gemiddelde meteorologische omstandigheden. Er is onvoldoende duidelijk of de berekende immissies de worst-case situatie weergeven.	Hoofdstuk 4 (deel A): De verspreidingsberekeningen zijn opnieuw uitgevoerd met de volgende uitgangspunten: • Het NNM is niet geschikt en niet gevalideerd voor berekeningen boven zee. StAB geeft in haar advies aan dat door een aangepaste ruwheidslengte een benadering kan worden verkregen. In het onderzoek is gerekend met twee ruwheidslengten: 0,077 m en 1,0 m. • In een separaat rapport van KEMA is de gecombineerde invloed van de windturbines, rookpluimstijging en atmosferische omstandigheden gemodelleerd. Het KEMA model is door VROM/RIVM gevalideerd. • Het model rekent met één hoogte voor een gebouw. In de berekening is gerekend met vervangend gebouw van 38 meter, wat een gemiddelde is van het hoogste en laagste gebouwdeel van 31 en 44 meter. • Uit berekening blijkt dat de invloed van de Waddenzeedijk verwaarloosbaar zal zijn. De gehanteerde gebouwinvloed en de hogere ruwheidslengte van 1 meter zijn in dit geval maatgevend voor de verspreidingsberekeningen. • Hoewel niet noodzakelijk in het kader van de Wm-vergunning zijn tevens depositieberekeningen op de Waddenzee uitgevoerd.	Paragraaf B.6.8 De verspreidings-berekeningen zijn uitgevoerd met twee ruwheidslengtes. Gezien de omgeving is dit de juiste aanpak. Daarnaast is ingegaan op het effect van fumigatie. Hiermee is in afdoende mate aangetoond dat de uitgevoerde verspreidingsberekeningen als worst case kunnen worden gezien. Wij zijn van mening dat met het rapport van KEMA voldoende inzichtelijk is gemaakt wat de invloed is van de combinatie van windturbines, rookpluimstijging en atmosferische (in)stabiliteit. Wij zijn van mening dat aan het kritiekpunt van de Afdeling met betrekking tot gebouwinvloed voldoende tegemoet is gekomen. Door met 38 meter te modelleren is conservatief c.q. worst-case gemodelleerd. Daarnaast is het gestelden aanzien van de mogelijke invloed van de Waddenzeedijk voldoende aannemelijk. Uit de verspreidingsberekeningen blijkt dat voor geen van de beschouwde stoffen de grenswaarden worden overschreden. Wij hebben dit vastgelegd in een voorschrift (4.2.1, 4.2.2, 4.2.3 en 4.2.4).
----------------------------	--	---	---

Afdeling 2.28	Er is onvoldoende concreet beschreven wat de essentiële onderdelen van de installatie zijn, of die dubbel of met voldoende reservecapaciteit zijn uitgevoerd.	Hoofdstuk 6 (deel A): • De werking van de rookgasreiniging is per component toegelicht. • Per onderdeel zijn de storingen, voorzorgsmaatregelen en mogelijke effecten aangegeven in tabelvorm. • In de verspreidingsberekeningen is rekening gehouden met een geschat maximaal aantal uren betreffende storingen en de effecten op de emissies (60 uur per jaar conform Bva).	Paragraaf B.6.8 Storingsemissies zijn uitgebreid onderzocht. Hierbij is uitgegaan van de procedure zoals opgenomen in het Bva. Dit betreft de juiste handelswijze. Daarnaast is beschreven hoe de onderdelen van de installatie zijn uitgevoerd, hoe storingen worden voorkomen en wat de mogelijke effecten van storingen kunnen zijn. Naar ons oordeel is met bovenstaande analyse de emissie en het effect van het onderdeel storingen voldoende in beschouwing genomen.
Afdeling 2.29	Er is niets vermeld over de wijze waarop tijdelijke opslag van gebaalde afval en reststoffen van maximaal 10.000 ton plaats zal vinden. Evenmin is in de aanvraag vermeld welke maatregelen genomen zullen worden ter voorkoming van het ontstaan van brand bij deze buitenopslag.	Hoofdstuk 7 (deel A): • U bent niet langer voornemens de opslag van maximaal 10.000 ton brandbare afvalstoffen uit te voeren. De bunker biedt voldoende capaciteit om het afval binnen op te slaan.	Paragraaf B.6.8 U vraagt opslag van maximaal 10.000 ton bodemassen op het buitenterrein aan. Conform de Nederlandse Emissie-richtlijn (NeR) vallen bodemassen onder stufgevoelige materialen. Er worden in de NeR diverse methoden genoemd om stuiven te voorkomen. Wij hebben hiervoor voorschrift 4.2.12 en 4.2.13 opgenomen. . Daarnaast hebben wij een maximum gesteld aan de maximale hoeveelheid tijdelijke opslag van bodemassen (1.600 ton). Indien de buitenopslag een meer permanent karakter krijgt en/of meer gaat bedragen dan 1.600 ton (met een maximum van 10.000 ton) dient u een kostenefficiëntie onderzoek ter goedkeuring aan Gedeputeerd Staten voor te leggen. Hiervoor hebben wij voorschrift 4.2.14 opgenomen.

Afdeling 2.30	Het college heeft onvoldoende kennis vergaard omtrent de gevolgen van de inrichting voor de bodemkwaliteit.	Hoofdstuk 8 (deel A): • Er is een nulsituatie-bodemonderzoek uitgevoerd; • Er is een bodemrisicodocument opgesteld. Op basis van het verkennend bodemonderzoek, de analyseresultaten van het nulsituatie bodemonderzoek en het bodemrisicodocument wordt de conclusie getrokken dat er geen risico's worden verwacht voor mens en/of milieu. De resultaten vormen geen belemmering voor het toekomstig gebruik van de locatie.	Paragraaf B.6.7 Wij achten de gegevens in het aangeleverde bodemonderzoeken en het aangeleverde bodemrisicodocument zodanig dat hiermee een representatief beeld wordt gegeven van de nulsituatie bodemkwaliteit ter plaatse van bodembedreigende activiteiten binnen de inrichting.
Afdeling 2.31	In de van de vergunning deel uitmakende aanvraag is geen informatie opgenomen over de verlichting van de inrichting. Gelet hierop heeft het college onvoldoende gemotiveerd waarom geen voorschriften aan de vergunning zijn verbonden ter voorkoming of beperking van lichthinder.	Hoofdstuk 9 (deel A): • U heeft een ontwerpstudie terreinverlichting en lichthinderonderzoek aangeleverd. Als toetsingskader voor het lichthinderonderzoek wordt aangesloten bij de richtlijn van de commissie lichthinder van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NSVV). Met het lichtontwerp wordt tevens voldaan aan de grenswaarden voor de lichthinderparameters zoals opgesteld door de NSVV.	Paragraaf B.6.3 Uit de ontwerpstudie van de REC blijkt dat met het voorgenomen lichtplan voor alle relevante parameters wordt voldaan aan de grenswaarden zoals opgesteld door de NSVV. De aangevraagde lichtwaarden ter plaatse van waarneempunten (X, Y en Z) zijn in hoofdstuk 16 van het voorschriftenpakket als norm vastgelegd.

De verwerking in onze overwegingen en consequenties voor het voorschriftenpakket worden nader behandeld in de betreffende paragrafen in deel B van de onderhavige beschikking.

Naast voornoemde vernietigingsgronden hebben wij bij het opstellen van dit ontwerpbesluit rekening gehouden met de zienswijzen (die voorafgaand aan ons besluit van 16 december zijn ingebracht), de beroepen, het StAB-advies en de (gehele) uitspraak van de Afdeling.

B. OVERWEGINGEN:

B.1. Bevoegd gezag.

De aangevraagde activiteiten vallen onder de volgende categorie van bijlage I van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer (Ivb):

- **categorie 28.4, onder e, 1° en 2°:** Inrichtingen voor het verbranden van van buiten de inrichting afkomstige huishoudelijke en bedrijfsafvalstoffen.

Ten aanzien van bovengenoemde categorie zijn wij het bevoegd gezag om op de vergunningaanvraag te beslissen.

B.2. Beoordeling volledigheid aanvraag.

De vergunningaanvraag bestaat uit een hoofddocument met zes aanvullingen. Bij de aanvulling van 6 mei 2010 heeft u, omwille van de leesbaarheid, een exemplaar van de aanvraag opgenomen (deel C) waarin de aanvullingen zijn geïntegreerd in de originele aanvraag.

In hoofdstuk 5 van het Inrichtingen en vergunningenbesluit milieubeheer (Ivb) is vermeld welke gegevens verstrekt moeten worden bij een aanvraag om vergunning.

De aanvraag met de ontvangen aanvullende gegevens bevat voldoende informatie om de milieugevolgen goed te kunnen beoordelen en voldoet aan de vereisten bij en krachtens de Wet milieubeheer. Gelet op het vorenstaande is uw aanvraag in behandeling genomen.

B.3. Inhoudelijke beoordeling.

B.3.1. Wet milieubeheer.

Het bepaalde bij of krachtens de artikelen 8.8 t/m 8.10 van de Wet milieubeheer vormt het toetsingskader voor de beoordeling van uw aanvraag.

- I. Bij de beslissing op de aanvraag moet het bevoegd gezag ingevolge het bepaalde in artikel 8.8, eerste lid, van de Wet milieubeheer in ieder geval betrekken:
 - a. de bestaande toestand van het milieu, voor zover de inrichting daarvoor gevolgen kan veroorzaken;
 - b. de gevolgen voor het milieu, mede in hun onderlinge samenhang bezien, die de inrichting kan veroorzaken, mede gezien haar technische kenmerken en haar geografische ligging;
 - c. de met betrekking tot de inrichting en het gebied waar de inrichting zal zijn of is gelegen, redelijkerwijs te verwachten ontwikkelingen die van belang zijn met het oog op de bescherming van het milieu;
 - d. ingebrachte adviezen en zienswijzen;
 - e. de mogelijkheden tot bescherming van het milieu, door de nadelige gevolgen voor het milieu, die de inrichting kan veroorzaken, te voorkomen, dan wel zoveel mogelijk te beperken, voor zover zij niet kunnen worden voorkomen;
 - f. het systeem van met elkaar samenhangende technische, administratieve en organisatorische maatregelen om de gevolgen die de inrichting voor het milieu veroorzaakt, te monitoren, te beheersen en, voor zover het nadelige gevolgen betreft, te verminderen, dat degene die de inrichting drijft, met betrekking tot de inrichting toepast, alsmede het milieubeleid dat hij met betrekking tot de inrichting voert.Dit houdt in dat ten minste de aspecten genoemd onder a t/m f bij de besluitvorming betrokken moeten worden.
- II. Voorts dient het bevoegd gezag ingevolge het bepaalde in artikel 8.8, tweede lid, van de Wet milieubeheer bij de beslissing op de aanvraag in ieder geval rekening te houden met:
 - a. het voor hem geldende milieubeleidsplan;
 - b. het Landelijk afvalbeheerplan (LAP);
 - c. geldende richtwaarden voor de onderdelen van het milieu, waarvoor de inrichting gevolgen kan hebben.

Dit betekent dat als uitgangspunt wordt genomen overeenstemming met de betrokken aspecten. Onder omstandigheden heeft het bevoegd gezag echter de mogelijkheid hiervan gemotiveerd af te wijken.

- III. Bovendien moet het bevoegd gezag ingevolge het bepaalde in artikel 8.8, derde lid, van de Wet milieubeheer bij de beslissing op de aanvraag in ieder geval in acht nemen:
- a. geldende grenswaarden, die op basis van hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer gelden of die voortvloeien uit hoofdstuk 5 van de Wet geluidhinder;
 - b. zogenaamde instructieregels op basis van artikel 8.45 van de Wet milieubeheer;
 - c. instructieregels op grond van de Provinciale milieuverordening Fryslân;
 - d. bindende ministeriële aanwijzingen die krachtens artikel 8.27 van de Wet milieubeheer zijn gegeven.

Dit wil zeggen dat de inrichting in ieder geval moet voldoen aan de voorschriften, zoals deze gesteld zijn onder III a t/m d.

Als niet voldaan kan worden aan deze eisen, dan moet ingevolge het bepaalde in artikel 8.10, tweede lid, van de Wet milieubeheer de vergunning worden geweigerd.

De vergunning moet ingevolge het bepaalde in artikel 8.10, tweede lid ook worden geweigerd indien door verlening van de vergunning niet kan worden bereikt dat in de inrichting ten minste de voor de inrichting in aanmerking komende beste beschikbare technieken (BBT) worden toegepast.

B.3.2. IPPC-richtlijn.

Ingevolge artikel 21, eerste lid, van de Richtlijn 96/61/EG van de Raad van de Europese Unie van 24 september 1996 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging (gpbv), treffen de Lidstaten de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke maatregelen om uiterlijk drie jaar na de inwerkingtreding aan deze richtlijn te voldoen. Deze richtlijn wordt hierna aangehaald als IPPC-richtlijn (Integrated Pollution Prevention and Control).

Ter verdere implementatie van de IPPC-richtlijn en EG-inspraakrichtlijn zijn op 1 december 2005 de wet van 16 juli 2005 tot wijziging van de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren en het besluit van 8 oktober 2005, houdende wijziging van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer, in werking getreden. Tevens is op 1 december 2005 de Regeling aanwijzing BBT-documenten (BBT = beste beschikbare technieken) in werking getreden.

Wij hebben onderzocht of er gpbv-installaties als omschreven in artikel 1.1 van de Wet milieubeheer tot de inrichting behoren. Dit zijn installaties als bedoeld in bijlage 1 van de IPPC-richtlijn, verder te noemen gpbv-installaties.

In de overwegingen met betrekking tot de milieuaspecten en de toegepaste technieken wordt hier verder op ingegaan.

B.3.3. Gebiedsbescherming, soortenbescherming.

De inrichting is gelegen nabij het Natura 2000-gebied Waddenzee. De Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw 1998) voorziet in de gebiedsbescherming voor dit gebied. In het kader van de verlening van een milieuvergunning worden de eventuele negatieve invloeden van de activiteit op het nabij gelegen Natura 2000-gebied Waddenzee niet expliciet meegenomen. De Nbw 1998 beoogt immers al de gebiedsbeschermingbepalingen uit de Habitat- en Vogelrichtlijn te implementeren. De vraag of en zo ja in hoeverre er sprake is van negatieve invloeden en/of daarvoor een vergunning vereist is krachtens de Nbw 1998 dient derhalve aan de orde te komen in procedures betreffende de Nbw 1998. Ook krachtens vaste jurisprudentie is er – geen ruimte in het kader van deze Wm-procedure om in te gaan op de mogelijke gevolgen van de inrichting op het Natura 2000-gebied Waddenzee. Gedeputeerde Staten hebben bij brief van 22 augustus 2008, met kenmerk 00779377, het standpunt ingenomen dat de oprichting en het in gebruik hebben van de REC geen negatieve effecten zal veroorzaken op de natuurwaarden die gelet op de instandhoudingsdoelstelling de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in het Natura 2000-gebied Waddenzee kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben.

Met betrekking tot de soortenbescherming geldt dat ter implementatie van de Habitat- en Vogelrichtlijn in Nederland de Flora- en faunawet van kracht is. Primair dient in het kader van toetsing aan de bepalingen van genoemde wet, waarvoor de Minister van LNV het bevoegd gezag is, te worden vastgesteld of de bouw en/of de ingebruikname van de REC het noodzakelijk maakt om een ontheffing te verkrijgen ingevolge de Flora- en faunawet. In het kader van de milieuvergunningprocedure is slechts aan de orde de vraag of Gedeputeerde Staten in redelijkheid tot de conclusie kunnen komen dat de Flora- en faunawet aan de realisatie van uw (voorgenomen) activiteit in de weg staat. Op basis van de bij uw aanvraag behorende onderzoeken menen Gedeputeerde Staten in redelijkheid zich op het standpunt te kunnen stellen dat mogelijke nadelige gevolgen van het inwerking zijn van de inrichting zich niet in een zodanige mate zullen voordoen dat om die reden een ontheffing noodzakelijk is krachtens de Flora- en faunawet, danwel dat die ontheffing, al dan niet onder voorwaarden, niet kan worden verkregen.

B.4. Bestaande toestand van het milieu.

De REC is gepland aan de nieuwe industriehaven te Harlingen. In de nabijheid van de geplande REC zijn ten noord-oosten van de inrichting windmolens aanwezig. Voorts zijn op het industrieterrein ten zuiden van de inrichting ondermeer aanwezig een betoncentrale, een inrichting bestemd voor de be- en verwerking van zand, grind en schelpen, een straal- en conserveerbedrijf, een zoutproductiebedrijf, een jachtbouwbedrijf en een scheepswerf. De aanwezigheid van deze bedrijven maakt dat er belasting van het milieu plaatsvindt.

B.5. Ontwikkelingen.

De REC zal hoge druk stoom leveren aan een Warmte Kracht Centrale (WKC). Deze WKC maakt geen onderdeel uit van de REC. De WKC zal vervolgens lage druk stoom leveren aan Frisia (en in de toekomst mogelijk nog aan andere afnemers). Omdat de looptijd van de zoutwinningsvergunning van Frisia niet onbeperkt is, hebben wij bekeken of dit een ontwikkeling is waarmee in deze vergunningsprocedure rekening moet worden gehouden.

Toekomstige en redelijkerwijs te verwachten ontwikkelingen die van belang zijn met het oog op de bescherming van het milieu, behoren bij de beslissing op de aanvraag te worden betrokken (art. 8.8, lid 1, sub c van de Wet milieubeheer). De mogelijke beëindiging door Frisia van haar activiteiten is echter zo onzeker, dat een weigering van de Wm-vergunning voor de REC op die grond niet mogelijk kan worden geacht. Uit vaste jurisprudentie kan worden afgeleid dat de toekomstige ontwikkeling ten tijde van het nemen van het besluit voorzienbaar en voldoende concreet moet zijn (zie bijvoorbeeld Vz. Afd. bestuursrechtspraak RvS 19 juni 1997, nr. F03.97.0116).

De afzet van energie naar Frisia is contractueel geregeld gedurende de looptijd van de huidige zoutwinningsvergunning van Frisia tot 1 juli 2013. Ingeval de zoutwinningsvergunning niet wordt verlengd heeft u voor de periode daarna privaatrechtelijk vastgelegd dat u de WKC overneemt. Wij vinden dat hiermee de continuïteit van de levering van hoge druk stoom is gewaarborgd.

B.6. De milieuaspecten en de toegepaste technieken.

Bij de beoordeling van de aanvraag zullen wij de navolgende aspecten moeten betrekken of ermee rekening moeten houden:

B.6.1. Beste beschikbare technieken:

Wij hebben bij de bepaling van de beste beschikbare technieken, rekening gehouden met het gestelde in artikel 5a.1 lid 1, en lid 2, van het Ivb.

Voor de in aanmerking komende bepaling van BBT hebben wij rekening gehouden met de in de Regeling aanwijzing BBT-documenten aangewezen documenten:

- a. Reference Document on Best Available Techniques for Waste Incineration (augustus 2006);
- b. Reference Document on Best Available Techniques for the Waste Treatments Industries (augustus 2006);
- c. Reference Document on Best Available Techniques on Emissions from Storage (juli 2006);
- d. Reference Document on the application of Best Available Techniques to Industrial Cooling Systems (december 2001);
- e. Reference Document on Best Available Techniques on Economics and Cross-Media Effects (juli 2006);
- f. Reference Document on Best Available Techniques for Energy Efficiency (februari 2009);
- g. Reference Document on the General Principles of Monitoring (juli 2003).

Bij BREF's wordt onderscheid gemaakt in verticale en horizontale BREF's. Een verticale BREF is een beschrijving van technieken die specifiek zijn voor een bepaalde branche (bedrijfstakgerichte BREF). Een horizontale BREF is een beschrijving van technieken die in meerdere branches toegepast kunnen worden (procesgerichte BREF). Een BREF (Best Available Techniques Reference document) wordt door de Europese Commissie vastgesteld.

In de Regeling aanwijzing BBT-documenten zijn tevens, in tabel 2 van bijlage 1, een aantal zogenoemde 'oplegnotities BREF' vermeld.

Naast de genoemde BREF-documenten en daarbij behorende oplegnotities, zijn nog verschillende (Nederlandse) BBT-documenten aangewezen in de Regeling aanwijzing BBT-documenten. De volgende documenten zijn meegenomen in de beoordeling van het van toepassing zijnde milieuthema: “Handreiking wegen naar preventie bij bedrijven”, “Circulaire energie in de milieuvergunning”, “Nederlandse emissierichtlijn lucht (NeR)”, “Nederlandse richtlijn bodembescherming (NRB)”, “PGS 15” en “PGS 30”.

Inrichtingen met gpbv-installaties

De aanvraag omvat het verbranden van totaal 228.000 ton/jaar van buiten de inrichting afkomstige brandbare reststoffen en brandbare afvalstoffen (niet zijnde gevaarlijk afval), waarbij de geproduceerde warmte wordt omgezet in hogedrukstoom.

In bijlage I van de IPPC-richtlijn staat onder categorie 5.2 het volgende omschreven:

- 5.2 Installaties voor de verbranding van stedelijk afval in de zin van Richtlijn 89/369/EEG en Richtlijn 89/429/EEG met als randvoorwaarde een capaciteit van meer dan 3 ton per uur.

Wij concluderen dat er tot de inrichting een gpbv-installatie als omschreven in art. 1.1 van de Wet milieubeheer behoort.

U heeft bij de aanvraag een beknopte beschrijving overgelegd van de belangrijkste bestudeerde alternatieven. De volledige beschrijvingen zijn opgenomen in het voor deze inrichting opgestelde MER.

Voorzover de voorschriften betrekking hebben op de gpbv-installatie is hierbij niet het gebruik van bepaalde technieken of technologieën voorgeschreven (art. 8.12.a Wet milieubeheer).

Beoordeling BBT

Zoals ook hierna zal blijken zijn wij van mening dat de aangevraagde activiteiten voldoen aan BBT.

B.6.2. Landschappelijke waarde en Visuele hinder

De beoordeling van de mogelijke aantasting van het landschap en visuele hinder moet primair plaatsvinden in het kader van de planologische regelingen. Voor de Wm-vergunning resteert dan een aanvullende toets.

U heeft rekening gehouden met de landschappelijke inpasbaarheid en de visuele hinder vanaf de Waddenzee. Dit heeft geresulteerd in de volgende maatregelen:

1. De vorm en de kleur van het gebouw zijn dusdanig ontworpen dat het gebouw niet meer de aandacht trekt dan op basis van de grootte van het gebouw onontkoombaar is.
2. De hoogte van de schoorsteen is niet hoger dan het hoogste gedeelte van het gebouw en zal daardoor niet extra zichtbaar zijn.
3. Het rookgasreinigingsproces is een droog proces, het voordeel daarvan is dat het landschappelijk gezien beter is, doordat er geen pluimvorming ontstaat boven de schoorsteen.

Over visuele hinder merken wij het volgende op. De REC vertoont veel overeenkomsten met de omliggende havengebouwen. Het gebouw sluit aan op zijn omgeving zowel wat betreft hoogte, dakvorm en kleurstelling. Het zaagdak op de ontvangsthal en het rookgasreiniginggebouw van de REC is een typische dakvorm voor fabriekshallen, die ook elders in de haven te zien is. Verder domineren in de industriehaven verschillende lichte grijsinten die gecombineerd zijn met felle kleuren ter verbijzondering, die pas opvallen op korte afstand van de bebouwing. Het gebouw zal zich in die zin niet onderscheiden van de reeds aanwezige bebouwing.

Overigens is voor de REC een bouwvergunning verleend. In het kader van deze procedure heeft een zogenaamde welstandtoets plaatsgevonden. Hierbij wordt ook het aspect visuele hinder betrokken.

Gelet op het bovenstaande zijn wij dan ook van mening dat van visuele hinder geen sprake zal zijn.

Aangaande de mogelijke aantasting van het landschap merken wij het volgende op. Voor het beleidskader omtrent landschap, zijn van belang de PKB Waddenzee, de status van de Friese waddenzeekustlijn als beschermd natuurmonument en ruimtelijke plannen zoals streek- en bestemmingsplan.

De doelstelling ten aanzien van de beschermde natuurmonumenten aan de Friese kant van de Waddenzee is handhaving van het weidse en ongerepte karakter, vanwege de betekenis voor (de beleving) van natuurschoon. In de voortoets, zie bijlage 6.2 van het MER, is aandacht besteed aan het landschappelijke aspect. Hierin is aangegeven dat de gebouwen en de schoorsteen van de REC qua hoogte vergelijkbaar zijn met andere reeds bestaande bedrijfsgebouwen in de industriehaven. De schoorsteen zal in lijn staan met de reeds aanwezige windturbines, maar is lager dan deze turbines. In de voortoets wordt geconcludeerd dat de extra bebouwing door de REC een lokaal effect heeft op het weidse en ongerepte karakter van het landschap, hetgeen echter niet los gezien kan worden van de inrichting van de industriehaven als geheel.

Er heeft ook toetsing aan de PKB Waddenzee plaatsgevonden. Daaruit is gebleken dat de activiteit hierin past. Dit is bevestigd door minister Cramer op vragen van de Tweede Kamerfractie van de SP; wel maakte zij een kanttekening voor wat betreft de Natuurbeschermingswet: het aanzien van de REC moet passen binnen het karakter van het wadengebied (Tweede Kamer, vergaderjaar 2006-2007, 30 872, nr. 3 d.d. 8 mei 2007). U heeft gekozen voor een schoorsteenhoogte van 44 m en een droge rookgasreiniging waardoor een pluim boven de schoorsteen niet of nauwelijks zichtbaar is.

Het aspect aantasting van het landschap is hiermee voldoende afgewogen.

B.6.3. Lichthinder

In de uitspraak van de Afdeling van 13 januari 2010 werd ten aanzien van het aspect licht opgemerkt dat in de aanvraag onvoldoende informatie is opgenomen over de verlichting van de inrichting.

De inrichting komt te liggen op een havenindustrieterrein. Het bestemmingsplan maakt het mogelijk dat er op korte afstand van de Waddenzee industrie gevestigd wordt. Op het terrein van de inrichting wordt terreinverlichting toegepast. Vanuit de Waddenzee gezien ligt de inrichting achter de vijf meter hoge zeedijk.

Op 6 mei 2010 hebben wij van u aanvullende informatie ontvangen. De aanvullende informatie is met name opgenomen in de Ontwerpstudie terreinverlichting en lichthinderonderzoek "Reststoffen Energiecentrale, Harlingen", DGMR, rapport M.2010.0124.00.R001, d.d. 19 april 2010). Korthedshalve wordt verwezen naar hoofdstuk 9 van de "Aanvulling Wm-vergunning deel A" en Bijlage 15. De rapportage is in het bijzonder gebaseerd op deel 2: "Terreinverlichting" van de reeks "Algemene Richtlijnen betreffende lichthinder" van de Commissie Lichthinder van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde (NS-VV).

Op het terrein van de inrichting zal verlichting worden aangebracht ter oriëntatie van het personeel en het (vracht)verkeer in de avond en nacht. In de aanvraag is aangegeven dat verlichting op een hoogte van 4 meter boven het maaiveld wordt aangebracht en naar beneden is gericht. Voorts zal geel natriumlicht worden gebruikt en zal de horizontale verlichtingssterkte op het bedrijfsterrein voldoen aan de Europese Norm EN 12464-2:2007 (ten minste 20 Lux).

De verlichting van de inrichting is aan de zijde van de zeedijk/Waddenzee op acht waarneempunten getoetst aan de grenswaarden behorende bij de zogenaamde omgevingszone E1 (natuurgebieden met een zeer lage omgevingshelderheid). De acht waarneempunten zijn op de zeedijk en ter plaatse van de Waddenzee gelegen. Voor de X, Y en Z posities van deze waarneempunten wordt korthedshalve verwezen naar Bijlage 1, paragraaf 2.2 van bovengenoemde Ontwerpstudie zoals deze tevens zijn opgenomen in voorschrift 16.1.1.. De waarneempunten zijn tevens aangegeven in een figuur in "Bijlage II-2 Lichtvergunningpunten" van het voorschriftenpakket.

Uit de Ontwerpstudie van de REC blijkt dat met het voorgenomen lichtplan voor alle relevante parameters wordt voldaan aan de grenswaarden voor de omgevingszone E1 zoals opgesteld door de NSVV.

In de MER-samenvatting, die nu deel uitmaakt van de Wm-aanvraag, wordt het rode toplicht aangevraagd/genoemd. Het is daar opgenomen omdat dit op grond van een veiligheidsvoorschrift vereist zou zijn. Dit blijkt echter niet het geval. In de vernietigde beschikking stond hierover (blz 91): In "De inspraakreacties MER" hebben wij aangegeven dat het toplicht op grond van een veiligheidsvoorschrift vereist is. Uit nadere informatie blijkt dit niet het geval te zijn. In overleg met Omrin is daarom besloten dat er geen toplicht in de schoorsteen zal worden aangebracht". Om die reden is een voorschrift opgenomen waarin dit is vastgelegd.

Voorts is de toepassing van groen licht overwogen. In het NAM en Philips rapport 'Green light to birds' worden de voordelen van het toepassen van groen licht voor vogels beschreven. Dit rapport is opgesteld in het licht van off-shore productie- en boorlocaties. Trekvogels worden door het uitstralende licht van deze locaties aangetrokken en blijven enige tijd rond de locatie rondcirkelen. De belangrijkste nadelige effecten hiervan zijn dat de vogels uiteindelijk uitgeput in zee kunnen storten of dat zij te lang aan dek blijven waar er geen drinkbaar water of voedsel voor ze te vinden is.

Vooropgesteld dient opgemerkt te worden dat de REC zich op een industrieterrein bevindt waar door continue bedrijvigheid 's avonds en 's nachts de omgeving goed is verlicht. Dit komt met name door de 24-uurs productie die veilig en verantwoord moet worden uitgevoerd.

Bij de REC is er voor gekozen de relatieve opwaardse lichtstroom (Upward Light Ratio of ULR) gelijk te stellen aan 0. Dit betekent dat al het licht naar beneden wordt uitgestraald. De nadelige effecten (aantrekkende werking op vogels) van uitstralend licht is hiermee afwezig. Daarom wordt het toepassen van groen licht niet nodig geacht. Wij kunnen ons in deze redenering vinden.

Omdat de REC met andere bedrijven is gelegen op een havenindustrieterrein zal, mede gezien de afstand tot woonbebouwing en de bovenstaande lichtemissiebeperkende maatregelen en voorzieningen, aan de landzijde van de inrichting voor omwonenden geen onaanvaardbare lichthinder optreden.

In hoofdstuk 16 van Bijlage II zijn de aangevraagde lichtwaarden ter plaatse van waarnepunten (X, Y en Z coördinaten op de zeedijk en ter plaatse van de Waddenzee) als norm vastgelegd.

Een mogelijke schakelbaarheid van de buitenverlichting is in het kader van lichthinder niet relevant omdat uit het lichtonderzoek blijkt dat de verlichting van de inrichting de lichthidernormen niet overschrijdt.

Wij zijn van mening dat door het opnemen van lichtnormen en een meetverplichting (gebaseerd op de werkelijke situatie) in de vergunning de lichthinder in de omgeving, en in het bijzonder de Waddenzee, toereikend wordt beheerst en invulling wordt gegeven aan rechtsoverweging 2.31 van de uitspraak van de Afdeling.

B.6.4. Energie:

Het landelijke beleid op het gebied van energie richt zich vooral op het terugdringen van het gebruik van energie. Belangrijke instrumenten in het energiebeleid vormen de meerjarenafspraken over energie-efficiency, CO₂-emissiehandel en het convenant Benchmarking.

De REC is energierelevant. Aangezien u met de REC niet deelneemt aan het convenant Benchmarking of de MJA-2 energieconvenanten, wordt de van u gevraagde inspanning in het kader van het verantwoord omgaan met energie vastgelegd middels energievoorschriften in de vergunning.

De onderhavige aanvraag om een Wm-vergunning betreft een nieuwe inrichting. Door u is aangegeven dat een analyse van het energieverbruik pas kan plaatsvinden als de detail engineering van de REC is uitgevoerd. Daarom is er een voorschrift aan deze vergunning verbonden waarin van u wordt verlangd dat u een energieonderzoek ter goedkeuring aan ons aanbiedt binnen 24 maanden na het in bedrijf stellen van de REC. In dit plan moeten de te treffen energiebesparende maatregelen zijn opgenomen. De maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of minder dienen te worden uitgevoerd.

Wij merken hierbij nog op dat nieuw te bouwen inrichtingen moeten voldoen aan de energieprestatienorm zoals die is vastgelegd in de bouwregelgeving.

In de BREF Afvalverbranding is in paragraaf 4.3.1 opgenomen welke aspecten een rol spelen bij het energierendement. In ieder geval is bepaald dat de energierugwinning van een installatie moet worden geoptimaliseerd, waarbij het eigen energiegebruik ook wordt beoordeeld. Ten aanzien van de externe levering spelen onder andere de volgende factoren een rol: zijn er afnemers van energie in de omgeving (locatie van de installatie), eigen gebruik, lokaal klimaat, variabele vraag (zomer versus winter), prijsstelling van energieleverantie, samenstelling afval (meer chloride levert grotere kans op corrosie van ketels bijvoorbeeld).

Een verbrandingsinstallatie kan stoom en/of elektriciteit leveren, hetgeen afhankelijk is van de lokale omstandigheden. Stoom kan direct worden afgezet als stoom of als warm water, elektriciteit wordt geproduceerd in een generator.

Ten aanzien van het energierendement is aangegeven dat in de BREF Afvalverbranding geen harde criteria zijn opgenomen voor het totale energierendement van een installatie. Het aangevraagde ketelrendement (82,7% bij vervuilde ketel en 87% bij een schone ketel) voldoet aan de vereiste 80% (BAT 26) uit de BREF Afvalverbranding.

In de BREF Afvalverbranding staat over energierendement ook dat dit onder andere afhankelijk is van de locatie van de installatie, omdat voor de energie-efficiency de keuze voor een passende afname van energie belangrijker is dan de technische keuzes van een installatie zelf (BAT 61 en 67). De gekozen ligging nabij Frisia is in lijn met de BREF, omdat de energieafzet naar Frisia zorgt voor een hoog gebruik van energie. Richtwaarde uit de BREF Afvalverbranding is 1,9 MWh/ton terugwinning bij 2,9 MWh/ton input (65,5%). Berekeningen afkomstig uit de IPPC toets in bijlage 6 van aanvraag B van 6 mei 2010 tonen dat de REC 2,81 MWh/ton terugwinning bij 3,33 MWh/ton input zal bereiken (84%). Hiermee wordt ruim voldoende invulling gegeven aan de criteria uit de BREF Afvalverbranding. De afzet van energie naar Frisia is contractueel geregeld gedurende de looptijd van de huidige zoutwinningsvergunning van Frisia (tot 1 juli 2013). In een privaatrechtelijke overeenkomst is geregeld dat REC de WKC overneemt op het moment dat de zoutwinning stopt.

De BREF Energy Efficiency beschrijft de Best Beschikbare Technieken aan de hand van energie efficiëncy, energiemanagementsystemen en besparingstechnieken per type energieomzetting. De BREF is in februari 2009 in definitieve vorm gepubliceerd. In paragraaf 2.5 van deel A van de aanvulling van de aanvraag van 6 mei 2010 is een rapportage van een toets aan deze BREF bijgevoegd. Wij vinden dat de toetsing toereikend is uitgevoerd.

B.6.5. Verkeer en Vervoer

Eén van de aspecten die ingevolge de verruimde reikwijdte van de Wet milieubeheer moet worden meegenomen bij de beoordeling van een aanvraag om vergunning ingevolge de Wet milieubeheer, is het mobiliteitsaspect van een inrichting. Om invulling te geven aan onder meer het onderwerp mobiliteit is in opdracht van het Ministerie van VROM de handreiking "Wegen naar preventie bij bedrijven; aanpak preventie in het kader van de Wet milieubeheer voor vervoer, water, afval en energie" (Infomil 2005) opgesteld. Het onderwerp mobiliteit wordt behandeld in het hoofdstuk vervoersmanagement van de handreiking.

Vervoersmanagement is vooral van belang bij bedrijven waar veel mensen werken, waar veel bezoekers komen en/of waar grote stromen goederen vervoerd worden. In de handreiking zijn zogenaamde relevantiecriteria opgenomen om te bepalen of in de vergunning aandacht moet worden besteed aan preventie. Wat betreft het goederenvervoer kent de handreiking de volgende criteria:

- meer dan 2 miljoen transportkilometers per jaar voor verladers en uitbesteed vervoer en/of;
- meer dan 1 miljoen transportkilometers per jaar voor eigen vervoerders.

In de handreiking zijn geen bovengrenzen opgenomen bij overschrijding waarvan wordt aangeraden de vergunning te weigeren.

In de vergunningaanvraag zijn de verwachte transportbewegingen weergegeven. Daaruit blijkt dat de aan- en afvoer van vooral de afvalstoffen van en naar de REC zowel per schip als per vrachtwagen kan geschieden.

Vervoer per schip vindt overigens uitsluitend plaats via binnenwateren en niet via de Waddenzee.

Bij ingebruikname van de installatie zal het te verbranden afval volledig worden aangevoerd per vrachtwagen en zullen ook de reststoffen per vrachtwagen worden afgevoerd. Binnen een jaar na ingebruikname is de verwachting dat 50% van het te verbranden afval wordt aangevoerd per schip en dat bodemas geheel wordt afgevoerd per schip. Er worden daarom in de verschillende onderzoeken (o.a. lucht, geluid) twee scenario's onderscheiden voor de verkeersemissies:

- Scenario A: aanvoer afval, 100% door middel van vrachtauto's en afvoer bodemas, 100% door vrachtauto's;
- Scenario B: aanvoer afval, 50% per vrachtauto en 50% per schip en afvoer bodemas, 100% per schip.

Of er meer dan 1 miljoen transportkilometers per jaar voor eigen vervoerders aan de inrichting zijn te relateren, is niet exact bekend.

Op basis van de gegevens uit het akoestisch onderzoek (bijlage 9 van de aanvraag) blijkt dat per dag in scenario B 24 vrachtauto's de inrichting zullen bezoeken voor de aanvoer van afvalstoffen en 2 voor de afvoer van afvalstoffen. Per dag bezoeken dus 26 vrachtauto's de inrichting. Ervan uitgaande dat elke vrachtauto 50 km per vracht heen rijdt, en ook 50 km terug, betekent dit op jaarbasis $26 \times 100 \times 365 = 949.000$ km per jaar. In scenario A is dit aantal transportkilometers hoger. Omdat het aantal transportkilometers in scenario B het criterium van 1 miljoen transportkilometers benadert, is voorschrift 14.1.1 opgenomen waarin een vervoersplan, ter beperking van verkeer- en vervoersbewegingen, wordt voorgeschreven.

B.6.6. Lozing water

Vanuit de inrichting wordt uitsluitend afvalwater op de openbare riolering geloosd. Hier-voor is reeds vergunning verleend. Ter bescherming van het openbaar riool hebben wij aanvullende voorschriften in deze vergunning opgenomen. Deze voorschriften houden in dat bedrijfsafvalwater slechts in een openbaar riool mag worden gebracht, indien door de samenstelling, eigenschappen of hoeveelheid ervan:

- a. de doelmatige werking van een openbaar riool of de bij een zodanig openbaar riool behorende apparatuur niet wordt belemmerd,
- b. de verwerking van slib, verwijderd uit een openbaar riool, niet wordt belemmerd.

B.6.7. Bodem:

In rechtsoverweging 2.30 van de uitspraak heeft de Afdeling aangegeven dat wij onvol-doende kennis vergaard hadden omtrent de gevolgen van de inrichting voor de bodem-kwaliteit.

Bodemrisicodocument

In de aanvulling op de aanvraag is in het rapport “Risicoanalyse Bodembescherming” (bij-lage 14) aangegeven welke bodembedreigende activiteiten op welke locaties binnen de inrichting plaatsvinden.

Het bodemrisicodocument is gebaseerd op de systematiek van de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten (NRB). In het bodemrisicodocument is aangegeven welke voorzieningen worden getroffen om het bodemrisico te reduceren tot “verwaarloosbaar”.

Conform de werkwijze van ECO (de opsteller van het onderhavige rapport) is per bedrijfs-proces aangegeven of een verwaarloosbaar bodemrisico door u wordt gerealiseerd door te ‘dichten’ of te ‘keren’.

Uit het aangeleverde bodemrisicodocument concluderen wij dat voor wat betreft de geko-zen bodembeschermingsstrategie is uitgegaan van BBT en een optimale combinatie van voorzieningen en maatregelen wordt gerealiseerd.

Het bodemrisicodocument maakt naar onze mening vervolgens voldoende inzichtelijk dat u voornemens bent alle bodembedreigende activiteiten uit te voeren boven vloestofdichte voorzieningen, met uitzondering van een beperkt aantal met name genoemde activiteiten die boven kerende voorzieningen worden uitgevoerd, zoals de opslag van afvalstoffen in de ontvangthal.

Wij zijn van mening dat de bodemrisico's door u worden beperkt tot een verwaarloosbaar niveau. Op basis van de geformuleerde bodembeschermingsstrategie en uw voornemens hebben wij in voorschriften vastgelegd dat alle bodembedreigende activiteiten boven een vloestofdichte voorziening moeten plaatsvinden, behoudens de activiteiten waarvan in het bodemrisicodocument is aangegeven dat het verwaarloosbare bodemrisico wordt bereikt door middel van ‘keren’.

Daarnaast is een voorschrift opgenomen om doelmatig invulling te geven aan het aspect “inspectie en onderhoud” dat onderdeel uitmaakt van de beheermaatregelen uit de NRB.

In de voorschriften is opgenomen, zoals aangegeven in het bodemrisicodocument, dat de riolering voor de afvoer van vloeistoffen afkomstig van bodembedreigende activiteiten vloeistofdicht moet zijn.

Bodemonderzoek

Het preventieve bodembeschermingbeleid gaat er van uit dat (zelfs) een verwaarloosbaar bodemrisico nooit volledig uitsluit dat een belasting van de bodem optreedt. Om die reden is milieuhygiënisch bodemonderzoek noodzakelijk dat zich richt op de afzonderlijke bodembedreigende activiteiten en de daar gebruikte stoffen.

Bij de vergunningaanvraag is in bijlage 10 het rapport “Verkenkend bodemonderzoek perceel aan de Lange Lijnbaan te Harlingen” toegevoegd (projectnummer 14635-161778, versie 00, d.d. 1 maart 2007). Het onderzoek is uitgevoerd door Oranjewoud. Het uitgevoerde verkennende bodemonderzoek is niet uitgevoerd conform het protocol ‘Bodemonderzoek Milieuvergunningen en BSB’.

Ten behoeve van het vaststellen van de nulsituatie is daarom een (aanvullend) bodemonderzoek uitgevoerd. Het aanvullend onderzoek “Nulsituatie bodemonderzoek perceel aan de Lange Lijnbaan te Harlingen (terrein REC Omrin)” is in bijlage 13 van de aanvraag toegevoegd (projectnummer 16546-196501, versie 00, d.d. 10 maart 2009). Ook dit onderzoek is uitgevoerd door Oranjewoud.

Daarnaast heeft u in bijlage 20 van de aanvraag een productcertificaat bijgevoegd met betrekking tot het opgebrachte recyclinggranulaat.

Wij achten de gegevens in deze onderdelen van de aanvraag zodanig dat hiermee een representatief beeld wordt gegeven van de nulsituatie bodemkwaliteit ter plaatse van bodembedreigende activiteiten binnen de inrichting. Voor een extra borging van de eindsituatie bodemkwaliteit sluiten wij in de voorschriften aan bij de achtergrondwaarden als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit en de signaalwaarden in de vigerende Circulaire bodemsanering. Deze toetsingsgrondslag hanteren wij als referentie voor de mate waarin de bodemkwaliteit moet worden hersteld in geval dat uit een (eindsituatie)onderzoek blijkt dat de bodem als gevolg van de activiteiten in de inrichting is aangetast of verontreinigd. Zijn bij de betreffende activiteit stoffen betrokken die niet genormeerd zijn, dan gelden de rapportagegegevens van de analysemethodiek van de betrokken stoffen. Onze handelwijze is gebaseerd op artikel 2.11 van het Activiteitenbesluit.

In de vergunning zijn voorschriften opgenomen voor een eindsituatiebodemonderzoek en herstel van de mogelijk aangetaste of verontreinigde bodem van de inrichting. Hiermee is invulling gegeven aan de rechtsoverweging 2.30 van de uitspraak van de Afdeling.

B.6.8. Lucht:

In rechtsoverweging 2.21 van de uitspraak heeft de Afdeling aangegeven dat wij de strengere normen dan beschreven in hoofdstuk van de BREF Afvalverbranding voor HCl en SO₂ ondeugdelijk hadden gemotiveerd.

In rechtsoverweging 2.26 van de uitspraak heeft de Afdeling aangegeven dat met betrekking tot de verspreidingsberekeningen: het Nieuw Nationaal Model niet gevalideerd is voor berekeningen boven de Waddenzee, er geen rekening gehouden is met de aanwezigheid van een windturbine, er geen rekening gehouden is met het ketelhuis van 44 m hoog, er geen rekening gehouden is met de mogelijke invloed van de Waddenzeedijk en er onvoldoende duidelijk is of de berekende immissies de worst-case situatie weergeven.

In rechtsoverweging 2.28 van de uitspraak heeft de Afdeling aangegeven dat van essentiële onderdelen van de installatie onvoldoende concreet beschreven is of voldoende reserve capaciteit aanwezig is.

In rechtsoverweging 2.29 van de uitspraak heeft de Afdeling aangegeven dat er niets is vermeld over de wijze waarop tijdelijke opslag van gebaalde afval- en reststoffen plaats zal vinden. Evenmin is in de aanvraag vermeld welke maatregelen genomen zullen worden ter voorkoming van het ontstaan van brand bij deze buitenopslag.

Deze hiervoor aangehaalde gronden op basis waarvan de Afdeling mede de eerder verleende vergunning heeft vernietigd worden in het onderhavige hoofdstuk nader behandeld.

Beschrijving van de installatie en de beoogde maatregelen en voorzieningen

De belangrijkste emissies ontstaan bij het verbranden van huishoudelijk en vergelijkbaar bedrijfsafval. De rookgassen die vrijkomen bij het verbrandingsproces passeren een rookgasreiniginginstallatie. Onderstaand wordt de rookgasreiniginginstallatie beschreven.

De vrijkomende rookgassen worden behandeld in een rookgasreiniginginstallatie. Er is gekozen voor een droog rookgasreinigingssysteem waardoor er geen significante afvalwaterstromen vrijkomen.

Het droge rookgasreinigingssysteem bestaat uit de volgende onderdelen:

- een 1-velds elektrostatisch filter, waarmee de bulk van de vliegassen wordt afgevangen;
- een additieven injectie waarbij een mengsel van natriumbicarbonaat en actief kool in het rookgas wordt geïnjecteerd. Natriumbicarbonaat voor de verwijdering van zoutzuur (HCl), zwaveldioxide (SO₂), waterstoffluoride (HF). Actief kool voor de verwijdering van o.a. zware metalen, dioxinen en furanen. Het rookgasresidu, dat bestaat uit beladen additieven (absorbens) en vliegassproducten, wordt afgevangen in een doekenfilter. De additieven injectie is dubbel uitgevoerd, waarbij bij normale bedrijfsvoering 1 lijn stand-by staat.
- een doekenfilter waarmee de stofgebonden verontreinigingen worden verwijderd, inclusief het resterende vliegass. Het doekenfilter bestaat uit een aantal onafhankelijk te schakelen compartimenten. In geval van storing aan een van de compartimenten kan deze uit bedrijf worden genomen voor reparatie terwijl de overige compartimenten in werking blijven. In geval van storing biedt deze configuratie voldoende waarborg voor de handhaving van het gewenste verwijderingsrendement en de reductie van stof(gebonden) componenten tot een aanvaardbaar niveau.

- de gereinigde rookgassen worden vervolgens, na verwarming tot 230°C met behulp van een rookgaswarmtewisselaar, behandeld in een DeNOx-installatie. Deze installatie werkt volgens het principe van de selectieve katalytische reductie (SCR). Door de injectie van een ammoniakoplossing (24% ammoniak in water) in de rookgasstroom en vervolgens het reageren van de ammoniak met de stikstofoxiden op de speciale katalysator die in de rookgasstroom is aangebracht, wordt de concentratie van stikstofoxiden gereduceerd tot een aanvaardbaar niveau. Bijkomend voordeel van deze SCR-katalysator is dat eventuele nog aanwezige organische verbindingen worden geoxideerd.

De gereinigde rookgassen verlaten het rookgasreinigingssysteem via een 44 meter hoge schoorsteen. In de schoorsteen zijn voorzieningen aangebracht om emissiemetingen te kunnen uitvoeren. Conform de voorschriften uit het Besluit Verbranden Afvalstoffen (verder Bva) is ook continue emissiemeetapparatuur aanwezig.

Emissies van stof en stofgebonden componenten

De belangrijkste emissie van (fijn) stof en stofgebonden componenten vindt plaats met de emissie van de rookgassen uit de schoorsteen. Ter beperking van deze stofemissie is in de afvoer van de rookgassen een reinigingsinstallatie geïnstalleerd bestaande uit een elektrostatisch filter gevolgd door (na behandeling van het afgas met natriumbicarbonaat en actief kool) een doekenfilter.

Naast de stofemissie afkomstig van het verbrandingsproces in de oven, zijn er binnen de inrichting nog andere bronnen van stof. Het betreft hier emissies afkomstig van de overslag van hulp- en afvalstoffen (natriumbicarbonaat, bodemas, vliegas, afvalstoffen in de afvalbunker). De aangevoerde afvalstoffen worden in de bunker gestort.

De primaire verbrandingslucht wordt uit deze bunker gezogen, mede om te voorkomen dat geuremissie naar buiten de bunker kan plaatsvinden. Hierdoor wordt tevens voorkomen dat stofemissie vanuit de hal kan optreden.

Voor het transportsysteem van bodemas is een soortgelijke voorziening gebruikt. Ook hier wordt de lucht afgezogen en gebruikt als verbrandingslucht (en dus via de rookgasreiniging afgevoerd).

Overige componenten

De in de rookgassen voorkomende organische verbindingen worden hoofdzakelijk gevormd door onvolledige verbrandingsprocessen. Een voldoende verbrandingstemperatuur en lucht-overmaat, een effectieve (secundaire) luchttoevoer en menging van de verbrandingsgassen in de naverbrandingszone, reduceren de vorming van deze verbindingen in belangrijke mate.

De uit de installatie afkomstige emissie van dioxines en furanen wordt geminimaliseerd door toepassing van een geoptimaliseerde verbrandingstechniek en een rookgasreiniging met behulp van een cascade aan behandelingen, waaronder een elektrostatisch filter, injectie van actiefkool, een doekenfilter en een SCR-installatie.

Aangevraagde emissies

Door u worden, samengevat, de volgende emissiewaarden aangevraagd:

Component (chemische aanduiding)	Daggemiddelde waarde (mg/Nm ³) ¹	Jaargemiddelde emissieconcentratie eerste jaar (mg/Nm ³)	Jaargemiddelde emissieconcentratie na eerste jaar (mg/Nm ³)
Stikstofoxiden (NO _x)	<70	60	<60
Zwaleldioxide (SO ₂)	<40	25	10
Stof	<5	3	1,5
Zoutzuur (HCl)	<8	8	5
Koolmonoxide (CO)	<30	30	<30
Koolwaterstoffen (C _x H _y)	<10	5	5
Ammoniak (NH ₃)	<5	3	<3
Kwik (Hg)	<0,02	0,01	<0,005
Waterstoffluride (HF)	<1	0,8	0,2
Periodieke monsternamen			
Cadmium (Cd) + Thallium (Tl)	<0,005	0,002	<0,002
Σ zw. met. ²⁾	<0,2	0,1	<0,05
Dioxines en furanen (PCDD's en PCDF's)	<0,1 ³⁾	0,02 ³⁾	<0,01 ³⁾

1) Uitgedrukt als mg/Nm³, bij 11% zuurstof, betrokken op droog rookgas en als daggemiddelde m.u.v. stikstofoxiden, dit is het maandgemiddelde

2) som van zware metalen: Arseen (As), Kobalt (Co), Chroom (Cr), Koper (Cu), Mangaan (Mn), Nikkel (Ni), Lood (Pb), Antimoon (Sb), Vanadium (V)

3) ng TEQ/Nm³

Wij hebben geconstateerd dat in uw luchtkwaliteitsonderzoek (bijlage 8 van de vergunning-aanvraag) de voetnoot met betrekking tot de maandgemiddelde waarde is weggefallen. In uw aanvulling van 3 juni 2010 heeft u deze ommissie hersteld.

Storingen

In de bovenvermelde rapportage (4.2 van bijlage 8) in de aanvraag is het aspect storingen uitgebreid onderzocht. Hierbij is aangegeven dat voor de storingsemissies zal worden uitgegaan van de procedure zoals opgenomen in het Bva (handleiding Bva paragraaf 4.3). Deze juiste en toereikende werkwijze is geborgd doordat de vergunningaanvraag, en dus ook bijlage 8, deel uit maakt van de onderhavige beschikking.

In 6.3 van Deel A van de aanvraag zijn de verbrandingsinstallatie, de rookgasreiniging en overige storingen beschreven en zijn de gevolgen per storing inzichtelijk gemaakt. Uit deze beschouwing volgt dat er geen enkele situatie is waarbij het rookgas volledig ongereinigd wordt geëmitteerd.

Doordat onderdelen van de rookgasreiniging redundant en/of met voldoende reservecapaciteit zijn uitgevoerd zal gedurende de meeste storingen voldaan worden aan de gestelde emissie-eisen. In enkele uitzonderlijke gevallen wordt een onderdeel van de rookgasreiniging uit bedrijf genomen. In deze gevallen wordt het rookgas om het betreffende onderdeel geleidt en kan voor bepaalde componenten niet meer aan de gestelde emissie-eisen worden voldaan. Deze situatie treedt gedurende maximaal 2 uur op per storing. De overige onderdelen blijven hierbij wel in bedrijf. In paragraaf 4.2 van bijlage 8 van de aanvraag worden de emissies gedurende de storingen inzichtelijk gemaakt. De emissies ten gevolge van de onderscheiden storingen zijn meegenomen in de verspreidingsberekeningen naar de omgeving. Uit het hoofdstuk toetsing volgt dat de storingen niet leiden tot overschrijdingen van grenswaarden in de omgeving.

Wij vinden dat in het overzicht in 6.3 van Deel A van de aanvraag de potentiële storingen, storingen en gevolgen naar verschillende compartimenten goed zijn beschreven en emissies ten alle tijde blijven voldoen aan grenswaarden. Wij zijn van mening dat hiermee voldoende invulling wordt gegeven aan rechtsoverweging 2.28 van de uitspraak van de Afdeling.

Het kader voor toetsing van luchtemissie en luchtmissie

Besluit verbranden afvalstoffen

Op de emissies naar de lucht als gevolg van het in werking zijn van de afvalverbrandingsinstallatie is het Bva van toepassing. De emissies van de oven waarin de aangevoerde afvalstoffen worden verbrand, moeten voldoen aan de direct werkende eisen uit dit besluit. Door dit besluit wordt invulling gegeven aan de mogelijkheid tot het opstellen van algemene regels voor specifieke activiteiten, zoals bedoeld in artikel 8.42b van de Wet milieubeheer. Met het Bva is onder meer beoogd om de Europese IPPC-richtlijn (nr. 96/61/EG) en de afvalverbrandingsrichtlijn (nr. 2000/76EG) te implementeren in het Nederlandse milieurecht. Hieronder zijn de voor u van toepassing zijnde normen uit het Bva weergegeven.

Component (chemische aanduiding)	daggemiddelde waarde (mg/Nm ³)	100% van de halfuurgemiddelde waarde (mg/Nm ³)	97% van de halfuurgemiddelde waarden in een kalenderjaar (mg/Nm ³)
Koolwaterstoffen (C _x H _y)	10	20	10
Zoutzuur (HCl)	10	60	10
Waterstoffluoride (HF)	1	4	2
Zwavedioxide (SO ₂)	50	200	50
Stof	5	15	5

Component	Berekend over	Emissiegrenswaarde
Kwik (Hg)	Bemonsteringsperiode van ten minste 30 minuten en ten hoogste 8 uur	0,05 mg/Nm ³
Cadmium (Cd) + Thalium (Tl)	Bemonsteringsperiode van ten minste 30 minuten en ten hoogste 8 uur	0,05 mg/Nm ³
Σ zw. met. ¹⁾	Bemonsteringsperiode van ten minste 30 minuten en ten hoogste 8 uur	0,5 mg/Nm ³
Koolmonoxide (CO)	Daggemiddelde	50 mg/Nm ³
	Alle halfuurgemiddelden in een willekeurige periode van 24 uur	100 mg/Nm ³
	95% van alle 10-minutengemiddelden in een willekeurige periode van 24 uur	150 mg/Nm ³
Dioxines en furanen (PCDD's en PCDF's)	De totale concentratie van dioxinen en furanen, berekend over een bemonsteringsperiode van ten minste 6 uur en ten hoogste 8 uur	0,1 ng/Nm ³
Stikstofoxiden (NO _x)	100% van de daggemiddelden	200 mg/Nm ³
	100% van de maandgemiddelden	70 mg/Nm ³
	100% van de halfuurgemiddelden	400 mg/Nm ³
	97% van de halfuurgemiddelden in een kalenderjaar	200 mg/Nm ³

1) som van zware metalen: Arseen (As), Kobalt (Co), Chroom (Cr), Koper (Cu), Mangaan (Mn), Nikkel (Ni), Lood (Pb), Antimoon (Sb), Vanadium (V)

In artikel 8 van het Bva is een instructie voor het bevoegd gezag opgenomen om de krachtens dit artikel gestelde eisen op te nemen in de milieuvergunning. De volgende onderwerpen moeten in de vergunning worden opgenomen:

- welke afvalstoffen thermisch mogen worden behandeld en wat de nominale capaciteit van de installatie is (artikel 8, onderdelen a en b);
- de beschrijving van de slechtst denkbare omstandigheden waaronder verblijfstijd, minimumtemperatuur en zuurstofgehalte van de rookgassen eenmalig moeten worden gemeten (artikel 8, onderdeel c);
- de plaats waar bemonsterings- en meetpunten moeten zijn gelegen (artikel 8, onderdeel d).

Deze eisen zijn door ons opgenomen in de voorschriften.

IPPC richtlijn

De vergunning moet getoetst worden aan het beschermingsniveau van de IPPC-richtlijn. Concreet betekent dit wij de aanvraag moeten toetsen aan de Beste Beschikbare Technieken voor afvalverbranding. Deze staan beschreven in het referentiedocument over de Beste Beschikbare Technieken (BBT) voor afvalverbranding. Dit BBT-referentiedocument (BREF) voor afvalverbranding beschrijft voorts de emissieniveaus die als BBT kunnen worden aangemerkt. In onderstaande tabel zijn deze emissieniveaus weergegeven.

Component (chemische aanduiding)	BREF-Afvalverbranding (Daggemiddelde waarde in mg/Nm ³)
Stikstofoxiden (NO _x)	40 – 100
Zwavel dioxide (SO ₂)	1 – 40
Stof	1 – 5
Zoutzuur (HCl)	1 – 8
Koolmoxide (CO)	5 – 30
Koolwaterstoffen (C _x H _y)	1 – 10
Ammoniak (NH ₃)	< 10
Kwik (Hg)	0,001 - 0,02
Waterstoffluoride (HF)	< 1
Cadmium (Cd) + Thalium (Tl)	0,005 – 0,05
Σ zw. met. ¹⁾	0,005 – 0,5
Dioxines en Furanen (PCDD's en PCDF's)	0,01 – 0,1 ²⁾

¹⁾ som van zware metalen: Arseen (As), Kobalt (Co), Chroom (Cr), Koper (Cu), Mangaan (Mn), Nikkel (Ni), Lood (Pb), Antimoon (Sb), Vanadium (V)

²⁾ ng TEQ/m³

Nederlandse emissie Richtlijnen

De emissie van stoffen waarvan op basis van de Nederlandse emissie Richtlijnen (NeR) een minimalisatieverplichting (MVP) geldt, zijn de stoffen die worden genoemd in de lijst van MVP-stoffen. Bij het samenstellen van de lijst voor MVP-stoffen van de NeR is gebruik gemaakt van de gegevens van het RIVM over “zeer ernstige zorg stoffen” (ZEZ-stoffen) en prioritare stoffen. De minimalisatieverplichting uit de NeR geldt alleen voor de stoffen die in de categorieën extreem risicovol (ERS), MVP 1 en MVP 2 zijn opgenomen.

In casu gaat het om de emissie van dioxines en furanen.

Hoofdstuk 5.2 van de Wet milieubeheer

Het toetsingskader voor de locatiespecifieke omstandigheden, voor zover het luchtemissies betreft, is hoofdstuk 5.2 van de Wet milieubeheer dat sinds 15 november 2007 van kracht is en het Besluit luchtkwaliteit 2005 vervangt.

In dit hoofdstuk, de bijbehorende bijlage, algemene maatregelen van bestuur en regelingen, is bepaald dat bij het nemen van een besluit ingevolge de Wet milieubeheer, aannemelijk moet worden gemaakt dat de realisatie van een inrichting niet leidt tot overschrijding van de grenswaarden zoals genoemd in Bijlage 2 van de Wet milieubeheer. Dit betekent dat bij exploitatie van de inrichting geen overschrijding mag plaatsvinden, behoudens als de bijdrage van de inrichting op de luchtkwaliteit van “niet betekenende mate” is. Hiervan is sprake indien de bijdrage minder is dan 1% van de grenswaarde.

Toetsing Beste Beschikbare technieken.

De aangevraagde droge rookgasreinigingsconfiguratie ter reductie van de emissies, zoals eerder beschreven onder het kopje ‘beschrijving van de installatie (onder B.6.8) en de beoogde maatregelen en voorzieningen’, wordt als BBT beschreven in de BREF Afvalverbranding. Wij hebben de in de aanvraag beschreven configuratie als een BBT beoordeeld.

Toetsing van de emissies

Algemeen

Met betrekking tot de emissie is per component een onderscheid gemaakt naar emissiegrenswaarde bepaald als daggemiddelde en emissiegrenswaarde bepaald als jaargemiddelde. Voor de emissiegrenswaarden als jaargemiddelde is een onderscheid gemaakt tussen een tweetal perioden te weten: de opstart en inregelperiode met een tijdsduur van maximaal een jaar en de reguliere bedrijfsactiviteiten na het eerste jaar. Daarbij wordt het eerste jaar gezien als optimalisatiejaar waarin de procesbesturing en integriteit van de installatie wordt getest, de installatieonderdelen worden ingeregeld en garantietesten worden uitgevoerd. Deze inregelperiode wordt door u gemotiveerd in Bijlage 5 van de 5e aanvulling van de aanvraag. Naar onze mening is dit een redelijke termijn voor het opstarten, inregelen en optimaliseren van de nieuwe installatie. De door u aangevraagde jaargemiddelde emissiewaarden tijdens het eerste jaar hebben wij vastgelegd in voorschriften 4.2.1. Vanaf één jaar na inbedrijfstelling van de verbrandingsinstallatie worden de jaargemiddelde emissies voor de meeste componenten strenger. Deze emissies hebben wij vastgelegd in voorschrift 4.2.3..

Voor een goede bedrijfsvoering is het noodzakelijk om de aangevraagde daggemiddelde emissiewaarden te kunnen toepassen. Voor zover echter de aangevraagde jaargemiddelde waarden lager zijn dan de aangevraagde daggemiddelde emissiewaarden, zal worden gewaarborgd dat per saldo ook een lagere daggemiddelde waarde wordt gerealiseerd. Voor de aangevraagde daggemiddelde emissies hebben wij een onderzoeksverplichting (één maal per vier jaar) opgelegd om te onderzoeken in hoeverre het mogelijk is om deze emissies verder te reduceren. De reden hiervoor is dat voor deze componenten de buitenste range van de bandbreedte van de BREF Afvalverbranding is aangevraagd. Het eerste onderzoek moet uiterlijk één jaar na inbedrijfstelling van de rookgasreinigingsinstallatie uitgevoerd zijn, omdat gedurende dit jaar voldoende ervaring met inregelen en optimaliseren is opgedaan. Het onderzoek moet betrekking hebben op de verzurende componenten (SO₂, HCl en HF) NO_x, stof, kwik en dioxines en furanen.

Emissie van NO_x

De voor de REC aangevraagde emissie van NO_x bedraagt <70 mg/Nm³ als maandgemiddelde. In het Bva wordt een maandgemiddelde grenswaarde van 70 mg/Nm³ gehanteerd. Als reinigingstechniek voor de reductie van NO_x wordt selectieve katalytische reductie toegepast. Deze techniek wordt als BBT aangemerkt in de BREF Afvalverbranding. Als BBT volgens de BREF Afvalverbranding geldt een daggemiddelde emissie van 40-100 mg/Nm³.

Conclusie: De aangevraagde emissie voor NO_x voldoet aan het Bva. Verder hebben wij een daggemiddelde waarde van $< 100 \text{ mg/Nm}^3$ vastgelegd in voorschrift 4.2.2. Dit is conform de BREF Afvalverbranding.

Emissie van (fijn) stof

De door u aangevraagde stofemissie bedraagt $< 5 \text{ mg/Nm}^3$ als daggemiddelde waarde.

Als BBT volgens de BREF Afvalverbranding geldt een daggemiddelde emissie van $1\text{-}5 \text{ mg/Nm}^3$. Het Bva hanteert een daggemiddelde grenswaarde van 5 mg/Nm^3 .

Het toepassen van de eerder beschreven tweetrapsreiniging (electrostatisch filter + doekenfilter) voor de reductie van fijn stof met de bijbehorende emissie wordt volgens de BREF Afvalverbranding als BBT aangemerkt.

Op de opslagsilo's zijn de Nederlandse emissie Richtlijnen (NeR) van toepassing. Ter minimalisering van stofemissies afkomstig van de silo's, hebben wij voorschrift 4.2.11 opgenomen voor de maximale emissieconcentratie bij de toepassing van filtrerende afscheiders.

Conclusie: De aangevraagde daggemiddelde emissie voor fijn stof voldoet aan de BREF Afvalverbranding en het Bva. Deze emissie hebben wij vastgelegd in voorschrift 4.2.2.

Emissie van SO_2 , HF en HCl

Voor de REC worden voor de verzurende componenten SO_2 , HF en HCl emissies van respectievelijk < 40 , < 1 en $< 8 \text{ mg/Nm}^3$ als daggemiddelde waarden aangevraagd. Deze waarden zijn conform of beneden de eisen van 50 mg/Nm^3 als daggemiddelde voor SO_2 , 1 mg/Nm^3 als daggemiddelde voor HF en 10 mg/Nm^3 als daggemiddelde voor HCl die volgens het Bva gelden. Als BBT volgens de BREF Afvalverbranding geldt een daggemiddelde emissie SO_2 van $1\text{-}40 \text{ mg/Nm}^3$, een daggemiddelde emissie HF van $< 1 \text{ mg/Nm}^3$ en een daggemiddelde emissie HCl van $1\text{-}8 \text{ mg/Nm}^3$.

Droge rookgasreiniging met toepassing van injectie met natriumbicarbonaat, wordt volgens de BREF Afvalverbranding als BBT aangemerkt voor reductie van verzurende componenten.

In voorschrift 4.2.14 van het vernietigde besluit van 16 december 2008 waren emissiegrenswaarden voor HCl en SO_2 opgenomen van respectievelijk 5 en 20 mg/Nm^3 bij 11% O_2 als daggemiddelde waarden. Deze waarden lagen beneden de destijds aangevraagde emissiegrenswaarden van respectievelijk 8 en 40 mg/Nm^3 als daggemiddelde waarden.

Schommelingen in de concentratie HCl en SO_2 in het afgas worden veroorzaakt door wisselende samenstelling van het afval. De reductie HCl en SO_2 emissie wordt gerealiseerd door extra dosering van het natriumbicarbonaat.

In hoofdstuk 3 van deel A van de vijfde aanvulling van de Wm-aanvraag wordt geconcludeerd dat een verscherping van de daggemiddelde grenswaarden voor HCl en SO_2 leidt tot een toename van het gebruik van natriumbicarbonaat. De verscherping leidt op jaarbasis tot een extra verbruik van 500 ton natriumbicarbonaat. Daarnaast ontstaat door het extra gebruik van natriumbicarbonaat 600 ton meer RGR-residu. De aanvoer van het natriumbicarbonaat en de afvoer van het RGR-residu gaat gepaard met extra transportbewegingen en hieraan gerelateerde milieugevolgen. Daarnaast leidt de productie van natriumbicarbonaat tot extra emissies van verzurende componenten.

Wij overwegen dat, naast daggemiddelde emissiewaarden, ook jaargemiddelde emissiewaarden worden aangevraagd. Na het eerste jaar worden jaargemiddelde emissiewaarden aangevraagd van 10 mg/Nm³ bij 11% O₂ voor SO₂ en 5 mg/m³ bij 11% O₂ voor HCl. Beide jaargemiddelde waarden liggen ruim beneden de aangevraagde daggemiddelde waarden.

Een aanscherping van de daggemiddelde waarden voor SO₂ en HCl leidt dus niet tot een vermindering van de jaarvracht HCl en SO₂ en hieraan gerelateerde milieueffecten maar leidt wel tot nadelige gevolgen voor het milieu en tot een onnodige inperking van de flexibiliteit van de bedrijfsvoering. Een aanscherping van de daggemiddelde concentraties voor SO₂ en HCl is derhalve onnodig beperkend.

Conclusie: de aangevraagde daggemiddelde emissies voor SO₂, HF en HCl voldoen aan de BREF Afvalverbranding en het Bva. Deze emissies hebben wij vastgelegd in voorschrift 4.2.2. Wij zijn van mening dat hiermee voldoende invulling wordt gegeven aan rechtsoverweging 2.21 van de uitspraak van de Afdeling.

Emissie van ammoniak (NH₃)

Volgens de aanvraag stoot de REC NH₃ uit met daggemiddelde concentratie van <5 mg/Nm³ en een jaargemiddelde concentratie van maximaal 3 mg/Nm³. In het Bva is hiervoor geen grenswaarde opgenomen. Als BBT volgens de BREF Afvalverbranding geldt een emissie van maximaal 10 mg/Nm³ als daggemiddelde. In de NeR wordt gesteld dat de NH₃ emissie van nieuwe installaties, die voor de bestrijding van NO_x emissies SCR of SNCR toepassen, kan worden beperkt tot onder de 5 mg/Nm³.

Met betrekking tot de emissies van NH₃, die optreden als gevolg van het in werking zijn van de zogenaamde DeNO_x-installatie voor de oven, volgen wij de in de aanvraag genoemde daggemiddelde waarde en stellen een emissie-eis van <5 mg/Nm³ als daggemiddelde concentratie bij 11% O₂. Hiermee voldoet de NH₃-emissie aan de toegestane emissie volgens de BREF Afvalverbranding en wordt tevens voldaan aan de emissie-eisen uit de NeR.

Conclusie: de aangevraagde daggemiddelde emissie voor NH₃ voldoet aan de BREF Afvalverbranding en de NeR. Deze waarde hebben wij vastgelegd in voorschrift 4.2.2.

Emissie van kwik (Hg)

De daggemiddelde waarde voor kwik op basis van de BREF Afvalverbranding bedraagt 0,001-0,02 mg/Nm³. In het Bva is hiervoor een grenswaarde opgenomen van 0,05 mg/Nm³ (8-uur gemiddelde). Voor de emissie van kwik wordt door u een waarde van <0,02 mg/Nm³ als daggemiddelde aangevraagd. Hiermee wordt voldaan aan de grenswaarden, zodat deze emissie voldoet aan BBT.

Injectie van actief kool wordt volgens de BREF Afvalverbranding aangemerkt als BBT voor de reductie van kwik.

Conclusie: de aangevraagde emissie voor Hg voldoet aan de BREF Afvalverbranding en het Bva. De emissie hebben wij vastgelegd in voorschrift 4.2.2.

Emissie van Cadmium en Thallium (Cd en Tl)

Voor de emissie van Cd en Tl wordt een emissiewaarde van <0,005 mg/Nm³ als daggemiddelde aangevraagd. Als BBT volgens de BREF Afvalverbranding geldt voor deze stoffen een emissie-eis van 0,005-0,05 mg/Nm³ als daggemiddelde waarde. De aangevraagde emissie van cadmium en thallium voldoet derhalve aan de BREF Afvalverbranding.

Conclusie: de aangevraagde emissie voor Cd + TI voldoet aan de BREF Afvalverbranding. Deze waarde hebben wij vastgelegd in voorschrift 4.2.2.

Emissie van overige metalen (Sb, As, Cr, Co, Cu, Pb, Mn, V en Ni)

Voor de emissie van deze metalen wordt een daggemiddelde waarde van $<0,2 \text{ mg/Nm}^3$ aangevraagd. In de BREF Afvalverbranding wordt een norm van $0,005\text{-}0,5 \text{ mg/Nm}^3$ als daggemiddelde aangegeven.

Conclusie: de aangevraagde waarde voldoet aan de BREF Afvalverbranding. Deze waarde hebben wij vastgelegd in voorschrift 4.2.2.

Emissie van stoffen met een minimalisatieverplichting

De door u aangevraagde emissie van dioxinen/furanen bedraagt $< 0,1 \text{ ng TEQ/m}^3$ als daggemiddelde. In de BREF Afvalverbranding wordt een norm van $0,01\text{-}0,1 \text{ ng TEQ/Nm}^3$ (daggemiddelde) gehanteerd. De voor de REC aangevraagde concentratie van $< 0,1 \text{ ng TEQ/Nm}^3$ voldoet aan de BREF Afvalverbranding.

Daarnaast worden alle relevante BBT technieken uit de BREF Afvalverbranding toegepast voor de reductie van dioxinen en furanen.

Voorts is in deze vergunning invulling gegeven aan de minimalisatieverplichting door middel van het toepassen van het 5 stappenplan van de NeR:

- 1 de emissies van dioxinen/furanen zijn in de aanvraag aangegeven;
- 2 er is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden tot reductie van de emissie. Voor dioxinen en furanen geldt dat deze alleen in de afgassen kunnen worden gevormd door middel van de zogenaamde 'DeNovo synthese', indien voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:
 - de aanwezigheid van organische (rest)componenten, in het bijzonder aromatische verbindingen;
 - de aanwezigheid van chloor;
 - een geleidelijke afkoeling van de afgassen in een temperatuurtraject van 400°C tot 200°C ;
 - de aanwezigheid van koper als katalysator.

Omdat niet uitgesloten kan worden dat deze stoffen en verbindingen in het te verbranden afval aanwezig zijn, is een nulmissie bij verbrandingsinstallaties op dit moment niet mogelijk. Echter, het ontstaan van dioxinen en furanen wordt zoveel mogelijk voorkomen door een optimale procesvoering van het verbrandingsproces, bijvoorbeeld door de rookgassen minimaal 2 seconden op 850°C te houden (verplichting uit het Bva). Het verwijderen van de eventueel aanwezige lage concentraties aan dioxinen en furanen wordt gerealiseerd door het doseren van actief kool.

Bovendien heeft het toepassen van selectieve katalytische reductie (SCR) een extra verlagend effect, door simultane afbraak van de dioxinen en furanen. Deze maatregelen zijn de beste maatregelen die op dit moment getroffen kunnen worden om de emissie van dioxinen en furanen zoveel mogelijk te voorkomen. Het Milieu en Natuur Planbureau en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu concluderen dat de afvalverbrandingsinstallaties in Nederland tot de schoonste van de wereld horen en dat de emissie van dioxinen en furanen van deze installaties tot vrijwel 0 is gereduceerd.

- 3 er is nader onderzoek gedaan naar de immissie. De bijdrage is zeer laag ($14,7 \cdot 10^{-8} \text{ ng/m}^3$, zie onder het kopje "Hoofdstuk 5.2 Wet milieubeheer en de Nederlandse Prioritaire stoffenlijst" van deze paragraaf).
- 4 de in de aanvraag vermelde maatregelen worden geïmplementeerd;

- 5 wij hebben een onderzoeksverplichting (éénmaal per vier jaar) in de vergunning (voorschrift 4.2.4) opgelegd om te onderzoeken in hoeverre het mogelijk is om de emissie van o.a. dioxinen en furanen verder te reduceren.

Tenslotte wordt door het stellen van een zeer lage jaargemiddelde emissiegrenswaarde van $<0,01 \text{ ng TEQ/Nm}^3$ in voorschrift 4.2.3 concreet invulling gegeven aan de minimalisatieplicht van de NeR.

Emissie van organische stoffen

De aangevraagde daggemiddelde emissie van C_xH_y is $<10 \text{ mg/Nm}^3$ en voor CO $< 30 \text{ mg/Nm}^3$. Het Bva hanteert een grenswaarde van 10 mg/Nm^3 als daggemiddelde voor C_xH_y en voor koolmonoxide (CO) een grenswaarde van 50 mg/Nm^3 als daggemiddelde. De BREF Afvalverbranding geeft voor C_xH_y een emissierange aan van $1 - 10 \text{ mg/Nm}^3$ en voor CO een emissierange van $5 - 30 \text{ mg/Nm}^3$. De REC voldoet zowel voor de emissie van organische verbindingen als voor koolmonoxide aan de BREF Afvalverbranding.

Conclusie: de aangevraagde waarden voldoen aan de BREF Afvalverbranding en het Bva. De aangevraagde daggemiddelde waarde voor CO van $<30 \text{ mg/Nm}^3$ en voor C_xH_y van $< 10 \text{ mg/Nm}^3$ hebben wij vastgelegd in voorschrift 4.2.2.

Gelet op de gebruikte verbrandingstechniek is sprake van volledige verbranding en is een emissie van PAK's niet te verwachten. Voor de REC is geen emissie van PAK's aangevraagd en derhalve is deze ook niet vergund. Wel is in deze vergunning een eenmalige meting van PAK's voorgeschreven om dit te verifiëren (zie voorschrift 4.2.6).

Opslag stuifgevoelige materialen

Bodemas is een stuifgevoelig materiaal dat valt onder de klasse S4 (licht stuifgevoelig, wel bevochtigbaar). Er zijn in de NeR (paragraaf 3.8) diverse methoden genoemd om het stuiven van S4 materiaal in opslag tegen te gaan, onder andere een zelfsteunende afdekking of korstvormer.

Nadat het bodemas (vers product) uit de oven komt, wordt dit geblust met bedrijfswater. Vervolgens gaat de vochtige bodemas naar de twee overkapte opslagvakken waar het wordt opgeslagen. Volgens de aanvraag wordt de bodemas direct, als een opslagvak vol is, per as of schip afgevoerd naar een erkende verwerker. Indien nodig zal het eerst worden bevochtigd om verstuiving tijdens overslag tegen te gaan. Indien de bodemas niet direct kan worden afgevoerd naar een erkende verwerker wilt u dit tijdelijk opslaan op het buitenterrein met een maximum van 10.000 ton. Om verstuiving tegen te gaan past u een korstvormend middel toe.

Overdekte opslag van stuifgevoelige materialen en het toepassen van korstvormende middelen worden in paragraaf 3.8 van de NeR aangemerkt als Beste Beschikbare Technieken om stofverspreiding tegen te gaan.

Om het tijdelijk karakter van de buitenopslag te waarborgen hebben wij hiervoor specifiek voorschriften opgenomen. In deze voorschriften is een maximum gesteld aan de hoeveelheid bodemas dat op het buitenterrein mag worden opgeslagen van 1.600 ton (vergelijkbaar met twee scheepsladingen). Indien de buitenopslag van bodemas een meer permanent karakter krijgt of meer dan 1.600 ton moet worden opgeslagen dient u, conform de bepaling in paragraaf 3.8 uit de NeR, ter goedkeuring een onderzoek te overleggen naar de kostenefficiëntie van een overdekte opslag ten opzichte van andere stuifbeperkende maatregelen.

Om te voorkomen dat gedurende harde wind verspreiding van bodemassen optreedt, hebben wij eveneens voorschriften opgenomen.

Conclusies luchtmissies

De aangevraagde daggemiddelde waarden zijn getoetst aan de daggemiddelde waarden uit het Bva en de BREF Afvalverbranding. De aangevraagde emissiewaarden voldoen aan de gestelde grenswaarden uit het Bva en vallen binnen de aangegeven bandbreedtes van de BREF Afvalverbranding. Dit is in onderstaande tabel weergegeven.

Component	Daggemiddelde waarde (mg/Nm ³) ¹	Bva (mg/Nm ³)	BREF Afvalverbranding (mg/Nm ³)
Stikstofoxiden (NO _x)	<70	200	40 – 100
Zwavel dioxide (SO ₂)	<40	50	1 – 40
Stof	< 5	5	1 – 5
Zoutzuur (HCl)	< 8	10	1 – 8
Koolmonoxide (CO)	< 30	50	5 – 30
Koolwaterstoffen (C _x H _y)	< 10	10	1 – 10
Ammoniak (NH ₃)	< 5	-	< 10
Kwik (Hg)	< 0,02	-	0,001 - 0,02
Waterstoffluoride (HF)	< 1	1	< 1
Cadmium (Cd) + Thalium (Tl)	< 0,005	-	0,005 – 0,05
Σ zw. met. ²⁾	< 0,2	-	0,005 – 0,5
Dioxines en furanen (PCDD's en PCDF's)	< 0,1 ³⁾	-	0,01 – 0,1 ³⁾

1) Uitgedrukt als mg/Nm³, bij 11% zuurstof, betrokken op droog rookgas en als daggemiddelde m.u.v. stikstofoxiden, dit is het maandgemiddelde

2) som van zware metalen: Arseen (As), Kobalt (Co), Chroom (Cr), Koper (Cu), Mangaan (Mn), Nikkel (Ni), Lood (Pb), Antimoon (Sb), Vanadium (V)

3) ng TEQ/m³

Hoofdstuk 5.2 Wet milieubeheer en de Nederlandse Prioritaire stoffenlijst

De vergunning mag niet worden verleend indien daardoor de grenswaarden van bijlage 2 van de Wet milieubeheer worden overschreden. Deze grenswaarden gelden echter niet binnen het terrein van de inrichting.

De REC stoot een aantal stoffen uit waarvoor in bijlage 2 van de Wet milieubeheer grenswaarden zijn gesteld. Voor de genoemde stoffen zijn verspreidingsberekeningen uitgevoerd om te bepalen wat de invloed is van de bedrijfsactiviteiten van de REC op de immissieniveaus in de omgeving (achtergrondniveau).

Daarnaast zijn verspreidingsberekeningen uitgevoerd voor andere stoffen waarvoor in bijlage 2 van de Wet milieubeheer geen grenswaarden zijn opgenomen, te weten o.a. waterstoffluoriden (HF), zoutzuur (HCl), kwik (Hg), de som van cadmium en thallium (Cd + Tl), de som van zware metalen, en dioxinen en furanen.

De gekozen achtergrondconcentraties van deze stoffen worden in het luchtkwaliteitsonderzoek gemotiveerd. Wij kunnen ons vinden in deze motivatie aangezien relevante grote bronnen voor deze stoffen niet in de omliggende regio aanwezig zijn en metingen van het regionale meetstation Kollumerwaard van het RIVM niet anders aantonen.

Aanvullend hierop willen wij nog specifiek ingaan op de bij de berekeningen gehanteerde achtergrondconcentratie van HF. Fluoride is de verzamelnaam voor fluorbevattende anorganische verbindingen. Fluoriden worden voor circa 70% als gas (HF) geëmitteerd. Emissies komen voornamelijk vrij bij bronnen als steenfabrieken, keramische industrie en aluminiumproductie. Emissies van fluoriden vinden plaats in een beperkt aantal gebieden in Nederland: Noordoost-Groningen, rivierengebied, Sloegebied, Rijnmondgebied en Zuid-Limburg. Aangezien HF een hoge depositiesnelheid heeft, worden de concentraties en deposities nabij brongebieden gevonden (RIVM Rapport 609021077). In de aanvraag is daarom uitgegaan van een achtergrondwaarde van 40 ng/m^3 (RIVM-rapport tcm-36564), die representatief is voor onbelaste gebieden.

Sinds een jaar zijn de MTR-waarden voor HF niet meer rechtstreeks opgenomen in de NeR zelf, maar wordt verwezen naar de website van het RIVM. Het RIVM heeft hier een tool staan waarmee per stof alle normen opgevraagd kunnen worden, dus ook de MTR-normen en streefwaarden. In de factsheets die per stof op de RIVM-website te vinden zijn, stonden oorspronkelijk normen uit allerlei bronnen, waaronder ook nooit vastgestelde normen. Op de website horen echter alleen normen te staan die een beleidsmatig of wettelijke status hebben. Dit is de reden dat het RIVM in de afgelopen maanden een opschoonactie heeft gehouden. Hierbij is de bestaande MTR-waarde voor HF ingetrokken. Door het RIVM wordt in het rapport 'Luchtnormen geordend' (RIVM rapport 601782026) voor fluoriden de aanbeveling gedaan om na te gaan of er aanvullende gegevens beschikbaar zijn, en anders de waarde van $0,05 \text{ } \mu\text{g/m}^3$ (jaargemiddelde waarde) voor te leggen aan de Stuurgroep Stoffen en na vaststelling op te nemen op de RIVM-website. Deze waarde is gelijk aan de ingetrokken waarde. Voor deze vergunningaanvraag is waterstoffluoride getoetst aan de voorgestelde waarde.

Ook kwik is getoetst aan de normvoorstellen voor de streefwaarde die zijn opgenomen in het rapport 'Luchtnormen geordend'. Cadmium is getoetst aan de richtwaarde 2013 voor deze stof uit bijlage 2 van de Wet milieubeheer en zoutzuur is getoetst aan de richtwaarde voor deze stof voor gezondheidsaspecten.

Aandachtspunten verspreidingsberekeningen

Naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling heeft u een nieuw Luchtkwaliteitsonderzoek (Bijlage 8, Luchtkwaliteitsonderzoek Reststoffen Energie Centrale Harlingen, 21 april 2010) uitgevoerd. In hoofdstuk 4 van deel A is door u aangegeven op welke wijze invulling is gegeven aan de kritiekpunten van de Afdeling. In dit hoofdstuk en in het luchtkwaliteitsonderzoek wordt verantwoord met welke invoerparameters in het verspreidingsonderzoek is gerekend.

De kritiekpunten van de Afdeling waren kort samengevat:

1. Het NNM is in principe niet geschikt voor het berekenen van de verspreiding boven zee, IJsselmeer of Waddenzee. De verspreiding kan door diverse invloeden anders zijn dan op land. In het deskundigenbericht is vermeld dat het niet duidelijk is of de berekende immissies de worst case situatie weergeven;
2. Er is geen rekening gehouden met het ketelhuis met een hoogte van 44 meter en met de mogelijke invloed van de Waddenzeedijk op de verspreiding. In het deskundigenbericht is aangegeven dat het onvoldoende zeker is of de berekende immissies de worst case situatie weergeven voor wat betreft de gebouwsinvloed;
3. Er is geen rekening gehouden met de in de omgeving aanwezige windturbine met een hoogte van 55 meter. Alleen windtunnelonderzoek zou hier volgens het deskundigenbericht duidelijkheid over kunnen geven. Het is onduidelijk wat de mogelijke invloed is op de verspreiding van de rookgassen;
4. In het geval van een minder stabiele atmosfeer of andere externe invloeden van bijvoorbeeld de windturbine kan dit effect hebben op de effectieve schoorsteenhoogte en daarmee op de verspreiding.

Wij willen hierover het volgende opmerken:

Ad 1 In de onderhavige situatie zijn verspreidingsberekeningen uitgevoerd voor locaties die zich boven land bevinden. Dat wil zeggen vanaf de emissiepunten die binnen de inrichting horen tot de ontvangerpunten. Deze bestaan uit de terreingrens van de inrichting en de dichtstbijgelegen woningen. In zoverre is dus geen sprake van niet geldigheid van het rekenmodel. Wel dient met de nabijheid van de Waddenzee rekening gehouden te worden bij de bepaling van de terreinruwheid. Deze zal immers laag zijn door de aanwezigheid van de Waddenzee. Voorts is er nog een eventueel effect door fumigatie. Hieronder gaan wij op beide aspecten in.

Met betrekking tot de invloed van de Waddenzee op de verspreiding kan het volgende worden gesteld. De omgeving van REC bestaat voor een deel uit industrieterrein en een deel Waddenzee. Wanneer de ruwheidskaart van KNMI (Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut) wordt gehanteerd krijgt het gebied een ruwheidslengte van 0,077 m. In deze ruwheidskaart is echter de toekomstige uitbreiding van het industrieterrein niet opgenomen, hetgeen wel de toekomstige situatie is. Conform de handreiking van het NNM, het te hanteren rekenmodel) bedraagt de ruwheidslengte voor industrieterreinen 1 m. Een groot deel van de omgeving bestaat echter uit Waddenzee. Hiervoor geldt een ruwheidslengte van 0,0002 m. Met deze ruwheid kan het rekenmodel echter niet rekenen. Conform het StAB-advies is middels een aangepaste ruwheidslengte een benadering mogelijk. Hiervoor zou de laagst mogelijke ruwheidslengte gehanteerd kunnen worden, te weten 0,03 m. Deze ruwheidslengte kan echter niet doorgerekend worden in combinatie met gebouwinvloed, waar bij REC sprake van is. Derhalve dient de eerstvolgende ruwheidslengte van 0,077 m gehanteerd te worden. In het luchtkwaliteitsonderzoek van Arcadis zijn verspreidingsberekeningen uitgevoerd met beide ruwheidslengtes (0,077 m en 1 m). Gezien de omgeving is dit een juiste aanpak.

Naast bovenstaande invloeden in de omgeving kan er ook sprake zijn van fumigatie. Fumigatie is het inmengen van verontreinigingen die zich hoger in de atmosfeer bevinden naar de onderste luchtlaag toe. Dit fenomeen kan zich in de nabijheid van zee anders voordoen. In het luchtkwaliteitsonderzoek van Arcadis wordt uitgebreid ingegaan op dit aspect en de mogelijke invloed op de verspreiding naar de omgeving. Conclusie is dat fumigatie leidt tot uitgestelde verticale verdunning en daarmee lagere concentraties op grondniveau.

Door in het rekenmodel geen rekening te houden met dit effect wordt hier uitgegaan van een conservatieve benadering. Het rekenen met uitgestelde verticale verdunning zou namelijk leiden tot lagere concentraties op grondniveau. Hiermee is dus in afdoende mate aangetoond dat de uitgevoerde verspreidingsberekeningen als 'worst-case' kunnen worden gezien.

Ad 2 Het effect van de installatiegebouwen van de REC is verrekend door gebruik te maken van de in het NNM aanwezige gebouwmodule. Deze houdt rekening met gebouwinvloed op de pluimverspreiding door één gebouw. Het model rekent met één breedte, één lengte en één hoogte. Er is gerekend met een gebouwhoogte van 38 meter. De keuze is ingegeven door het gemiddelde te nemen van de twee eerste, hoogste gebouwdelen (31 m en 44 m) vanaf de schoorsteen. Een grotere gebouwhoogte leidt tot onderschatting van de verdunning van de lage bronnen, terwijl een lagere gebouwhoogte leidt tot onderschatting van de verdunning van de hoge bronnen.

Met betrekking tot de mogelijke invloed van de Waddenzeedijk merken wij het volgende op. In het luchtkwaliteitsonderzoek is aangegeven dat indien een gebouw c.q. bron naast een dijk ligt, er een rolwervel tussen dijk en gebouw kan ontstaan. Voorts is aangegeven dat de mate van invloed afhankelijk is van de afstand van gebouw / bron tot de dijk en ook van de bronhoogte ten opzichte van de dijkhoogte. In het onderzoek wordt gesteld dat gelet op de afstand tussen de emissiebronnen en de dijk (<50 m) en de hoogte van de schoorsteen ten opzichte van de dijkhoogte (5 m), de invloed van de dijk verwaarloosbaar zal zijn en dat de gehanteerde gebouwinvloed en de hogere ruwheidslengte van 1 meter in dit geval maatgevend zijn voor de verspreidingsberekeningen. Dit is in overeenstemming met paragraaf 5.3.3. uit de Handreiking Nieuw Nationaal Model II. Hierin wordt gesteld dat de invloed van een dijklichaam verwaarloosbaar is als de afstand tussen gebouw en dijklichaam $> 10 \times$ de hoogte van het dijklichaam is.

Wij zijn van mening dat door uw worst-case benadering aan dit kritiekpunt van de Afdeling met betrekking tot de gebouwsinvloed voldoende tegemoet is gekomen. Door het dichtstbij gelegen gebouwdeel van 31 m, te modelleren als 38 m, dus hoger te nemen dan in werkelijkheid, is naar onze mening de gebouwhoogte conservatief gemodelleerd.

Ad 3 In het luchtkwaliteitsonderzoek (Bijlage 8) is eveneens de invloed van de windturbines op de verspreiding meegenomen (rapport van KEMA nr. 5510612-TOS/HSM 10-4410, Bijlage 3 van het Luchtkwaliteitsonderzoek). KEMA heeft daartoe een rekenmethodiek (het zogenaamde zogmodel) ontwikkeld waarbij rekening wordt gehouden met het effect van de windturbines. Deze benadering geeft de zekerheid dat de invloed van de windturbines op de verspreiding van componenten wordt meegenomen.

Om gevolgen voor de luchtkwaliteit en percentielen te kunnen berekenen is het overigens te allen tijde noodzakelijk een model als het NNM toe te passen om jaargemiddelden en percentielen te berekenen: dit is met windtunnelexperimenten niet mogelijk. Met het NNM wordt bovendien de verstoring van de grenslaag meeberekend, wat in een windtunnelonderzoek ook zeer lastig is te realiseren. De verspreidingsberekeningen zijn uitgevoerd met het model KEMA STACKS versie 2009, dat is geëvalueerd en goedgekeurd door VROM/RIVM voor het uitvoeren van luchtverspreidingsberekeningen.

Het model is door ons ingezien en geverifieerd. Wij zijn van mening dat met het rapport van de KEMA voldoende inzichtelijk is gemaakt wat de gevolgen zijn van de invloed van de windturbine.

Ad 4 Het effect van de windturbines op de rookpluimstijging is expliciet in het onderzoek van de KEMA meegenomen. Daarmee worden de effecten van de windturbines op de rookpluimstijging en de gewijzigde stabiliteit van de luchtlaag expliciet verrekend. Daarnaast zijn conservatieve uitgangspunten gehanteerd voor het berekenen van de luchtkwaliteit (volledige invang van de rookpluim, geen pluimstijging en het slechtste effect als gevolg van eventueel veranderde menghoogte). De stabiliteit van de atmosfeer wordt in het model voor elk uur gedetailleerd berekend, zoals gebruikelijk in het NNM. Het verstorende effect van de windturbines op deze stabiliteit wordt per uur bepaald en verrekend. Daarbij worden vanzelfsprekend ook minder stabiele uren meegenomen. Ook de pluimstijging wordt per uur berekend waarbij rekening wordt gehouden met alle stabiliteiten en de verstorende effecten van de windturbine op deze stabiliteit.

Wij zijn van mening dat ook ten aanzien van dit kritiekpunt door conservatief te rekenen voldoende tegemoet is gekomen.

Toetsing

Bij het berekenen van de effecten van de emissie op de luchtkwaliteit is uitgegaan van worst-case uitgangspunten. Bij de toetsing aan de vigerende luchtkwaliteitsnormen zijn wij uitgegaan van de hoogst berekende concentraties. Daarbij zijn de componenten die zijn opgenomen in de Wet milieubeheer getoetst vanaf de terreingrens van de inrichting. De andere stoffen waarvoor in bijlage 2 van de Wet milieubeheer geen grenswaarden zijn opgenomen, zijn getoetst op een viertal meest dichtbij gelegen woningen direct buiten de grens van het industrieterrein "Industriehaven". Omdat het niet eenduidig is welke situatie nu als worst-case dient te worden aangemerkt zijn de berekeningen uitgevoerd voor een viertal situaties:

- Tijdens 1^e jaar, met ruwheid 0,077 m en invloed windturbines;
- Tijdens 1^e jaar, met ruwheid 1,0 m en invloed windturbines;
- Tijdens 1^e jaar, met ruwheid 0,077 m zonder invloed windturbines;
- Tijdens 1^e jaar, met ruwheid 1,0 m zonder invloed windturbines.

Daarnaast worden in het onderzoek twee scenario's onderscheiden voor emissies tengevolge van de aanvoer van afvalstoffen en de afvoer van bodemas.

- Scenario A: aanvoer afval, 100% door middel van vrachtauto's en afvoer bodemas, 100% door vrachtauto's;
- Scenario B: aanvoer afval, 50% per vrachtauto en 50% per schip en afvoer bodemas 100% per schip.

Bij de beoordeling van het effect zijn de hoogst berekende waarden getoetst aan de geldende grenswaarde. Voor wat betreft de componenten stof en NO_x worden de hoogste waarden geconstateerd in het eerste jaar indien de invloed van de windturbines niet wordt meegenomen. Voor de overige componenten geldt dat de hoogste waarden worden berekend in het scenario waarbij rekening wordt gehouden met de invloed van de windturbines.

Berekende concentraties in omgeving tijdens 1^e jaar

Component (chemische aanduiding)	Eenheid	Achtergrond	Maximale bronbijdrage	Maximale totale concentratie	Norm
Stof (scenario A)	µg/m ³	13,1 - 15,4	0,1	15,4	40 (jaargemiddeld)
Stof (scenario B)	µg/m ³	13,1 – 15,4	0,15	15,4	40 (jaargemiddeld)
Stikstofdioxiden (NO _x) als Stikstofdioxide (NO ₂) (scenario A)	µg/m ³	9,1 – 12,4	0,9	12,4	40 (jaargemiddeld)
Stikstofdioxiden (NO _x) als Stikstofdioxide (NO ₂) (scenario B)	µg/m ³	9,1 – 12,4	2,0	12,5	40 (jaargemiddeld)
Zwavedioxide (SO ₂) (als uurgemiddelde)	µg/m ³	1,0		10,9	350 ⁶
Zwavedioxide (SO ₂) (als 24-uurgemiddelde)	µg/m ³			13,0	125 ⁷
Koolmonoxide (CO)	µg/m ³	203,9 – 214,5	-	461,0	3.600 ⁸
Cadmium (Cd) + Thallium (Tl)	ng/m ³	0,16 (Cd)	0,06	0,22	5 voor Cd ³
Waterstoffluoride (HF)	µg/m ³	0,04	0,0056	0,046	0,05 ⁹
Zoutzuur (HCl)	µg/m ³	0,81	0,0552	0,87	- ⁴
Kwik (Hg)	µg/m ³	0,003	$7,33 \cdot 10^{-5}$	0,003	0,2 ⁵
Σ zw. met. ^{1,2)}	µg/m ³	-	$7,3 \cdot 10^{-4}$	$7,3 \cdot 10^{-4}$	$6,0 \cdot 10^{-3}$
Dioxinen en furanen (PCDD's en PCDF's)	µg/m ³	-	$14,7 \cdot 10^{-11}$	$14,7 \cdot 10^{-11}$	-
Ammoniak (NH ₃)	µg/m ³	-	-	-	-
Koolwaterstoffen (C _x H _y als benzeen)	µg/m ³	0,51 – 0,54	0,0394	0,55	-

1) som van zware metalen: Arseen (As), Kobalt (Co), Chroom (Cr), Koper (Cu), Mangaan (Mn), Nikkel (Ni), Lood (Pb), Antimoon (Sb), Vanadium (V)

- As: jaargemiddelde 6 ng/m³ (MTR waarde)
- Co: MTR niet bekend
- Cr: MTR niet bekend
- Cu: MTR niet bekend
- Mn: MTR niet bekend
- Ni: jaargemiddelde 20 ng/m³ (MTR)
- Pb: Wet luchtkwaliteit (jaargemiddelde 500 ng/m³)
- Sb: MTR niet bekend
- V: MTR niet bekend

2) Voor de toetsing uitgaande van de strengst geldende MTR waarde, te weten 6 ng/m³

- 3) Richtwaarde 2013 (jaargemiddeld)
- 4) Jaargemiddelde Streefwaarde + MTR-waarde: niet bekend
- 5) Voorstel streefwaarde
- 6) 99,7 percentiel uurgemiddeld
- 7) 99,2 percentiel daggemiddeld
- 8) 98 percentiel als 8-uur gemiddelde
- 9) Voorstel MTR-waarde jaargemiddeld

Uit de verspreidingsberekeningen blijkt dat de bijdrage van de berekende immissieconcentraties, van zowel de stoffen uit bijlage 2 van de Wet milieubeheer, als die van de overige stoffen zeer gering is. Voor geen van de beschouwde stoffen worden de grenswaarden, zoals gesteld in bijlage 2 van de Wet milieubeheer, overschreden. Ook vinden geen overschrijdingen plaats van de niet wettelijk vastgelegde streef-, richt- en MTR waarden. De berekende belasting van deze stoffen in de omgeving zal nog verder afnemen door het opnemen van jaargemiddelde emissie grenswaarden, zoals gesteld in voorschrift 4.2.3.

Gezien het feit dat de hierboven beschouwde situatie de meest ongunstige (worst case) situatie is, gelden deze conclusies ook voor alle andere varianten.

Overige luchtaspecten

Behalve de bovenstaande componenten zijn in de vorige procedure ook zienswijzen ingediend met betrekking tot de componenten Bisfenol A, Ftalaten en nanodeeltjes.

Bisfenol A en Ftalaten zijn aanwezig in het afval dat door u wordt verbrand. De zelfontbrandingstemperatuur van deze stoffen ligt ruim beneden de 850°C. De REC is zodanig ontworpen dat de temperatuur in de verbrandingsoven altijd boven de 850°C ligt. Het is dan ook aannemelijk dat de componenten Bisfenol A en Ftalaten volledig zullen worden geoxideerd. Deze conclusies komen overeen met het StAB-advies.

Nanodeeltjes zijn zeer kleine stofdeeltjes. Uit het StAB-advies blijkt dat het hierbij gaat om deeltjes die kleiner zijn dan 2,5 µm. Dit is de ultra fijn stof fractie die wordt aangeduid als PM2,5. Op grond van de Europese richtlijn luchtkwaliteit geldt pas vanaf 2015 een aparte norm voor PM2,5. Door Arcadis is nader onderzoek uitgevoerd naar de immissie van PM2,5. Uit de aanvulling van 6 mei 2010 volgt dat aan de toekomstige norm kan worden voldaan.

Monitoring

Metingen, regelingen en beveiligingen van de installaties binnen de inrichting worden uitgevoerd vanuit een controlekamer. Procesgegevens, waaronder de kwaliteit van de rookgassen, zullen van daaruit in een centraal computersysteem worden opgeslagen. Leidend voor de gegevensverzameling met betrekking tot de rookgassen zijn de bepalingen uit het Bva en de Regeling meetmethoden verbranden afvalstoffen.

Jaarlijks dienen de resultaten van de metingen die in het kader van het Bva worden voorgescreven te worden samengevat en te worden gerapporteerd aan ons. Hierbij dient ook de ammoniak emissie te worden betrokken. Dat zal gebeuren in het milieujaarverslag. De periodiek gemeten waarden mogen gemiddeld niet hoger zijn dan de jaargemiddelde waarden, zoals gesteld in voorschrift 4.2.1. En na één jaar na inbedrijfstelling van de rookgasreiniginginstallatie mogen de gemeten waarden niet hoger zijn dan de jaargemiddelde waarden zoals gesteld in voorschrift 4.2.3.

In afwijking van de monitoringsfrequentie in het kader van het Regeling BVA zijn wij met het StAB-advies van mening dat het eerste jaar een frequentere rapportage van de controle van de emissieniveaus moet plaatsvinden.

Wij zijn van mening dat in het bovenstaande voldoende invulling wordt gegeven aan rechts-overweging 2.26 van de uitspraak van de Afdeling.

B.6.9. Geur

In rechtsoverweging 2.25 van de uitspraak van de Afdeling is aangegeven dat de naleefbaarheid van de geurnormen ondeugdelijk is gemotiveerd.

Geurbeleid

Het landelijk geurbeleid staat beschreven in een brief van de minister van VROM (30 juni 1995) en is uitgewerkt in de NeR. Als algemeen uitgangspunt wordt gehanteerd het voorkomen van (nieuwe) hinder. Afgeleiden van deze beleidslijn zijn:

- als er geen hinder is, zijn maatregelen niet nodig;
- als er wel hinder is, worden maatregelen op basis van het BBT-principe afgeleid;
- de mate van hinder die nog acceptabel is, wordt vastgesteld door het bevoegd bestuursorgaan.

Onderdeel van de uitwerking zijn de zogenaamde 'Bijzondere Regelingen Geur'. In deze regelingen zijn voor een aantal branches maatregelenpakketten vastgelegd, op basis van bedrijfstakstudies. Voor emissiesituaties waarvoor geen bijzondere regeling is opgesteld of waarin een bijzondere regeling niet voorziet, kan gebruik worden gemaakt van de hindersystematiek geur uit de NeR. De REC valt niet onder de reikwijdte van één van de bijzondere regelingen, zodat een individuele aanpak wordt gevolgd.

Op basis van de elementen uit het geurbeleid, de NeR en de informatie uit de aanvraag maken wij de afweging. Hierbij houden wij rekening met de toepassing van BBT, zoals ook bedoeld in artikel 8.11, derde lid, Wm.

Aanvullende gegevens

Naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling (zaaknummer 200900542/1/M1) heeft u een nieuw geuronderzoek (Bijlage 12, Geuronderzoek afvalverbrandingsinstallatie REC te Harlingen, ARCA 10A5, mei 2010) uitgevoerd. De emissies waar in het onderzoek van uit is gegaan zijn gebaseerd op basis van representatieve geurmetingen die zijn uitgevoerd bij de stortbunkers van "de Wierde" te Oudehaske.

In hoofdstuk 5 van deel A is door u aangegeven op welke wijze invulling is gegeven aan de kritiekpunten van de Afdeling. In dit hoofdstuk en in het geuronderzoek wordt verantwoord met welke invoerparameters in het verspreidingsonderzoek is gerekend.

In het luchtkwaliteitsonderzoek (Bijlage 8) van de KEMA (rapport van KEMA nr. 5510612-TOS/HSM 10-4410, Bijlage 3 van het Luchtkwaliteitsonderzoek) is eveneens de invloed van de windturbines op de verspreiding van geur meegenomen. Daarmee is eveneens tegemoetgekomen aan de kritiekpunten van de Afdeling ten aanzien van het onderdeel verspreidingsmodellering. Tevens is nu, naast de reguliere emissies ten gevolge van de bedrijfsactiviteiten, rekening gehouden met de geuremissie van de (eventuele) buitenopslag van bodemas.

De rechtsoverwegingen van de Afdeling zijn kort samengevat:

1. In de afvalbunker zitten twee relatief grote ventilatieopeningen met beide een oppervlakte van 33 m², waardoor het moeilijk zal zijn de om de onderdruk in de bunker te handhaven. Niet is beschreven op welke wijze de onderdruk wordt gerealiseerd. Op basis van de gegevens kan volgens het deskundigenbericht niet worden aangenomen dat de geuremissie vanwege de afvalbunker in de normale bedrijfstoestand buiten beschouwing kan worden gelaten. In dit verband merkt de Afdeling ook op dat er in de aanvraag verschillende perioden van stilstand van de installatie worden genoemd.
2. De op- en overslag op het buitenterrein van bodemas en verpakte te verbranden afvalstoffen is niet meegenomen bij de bepaling van de geurhinder vanwege de inrichting. In het deskundigenbericht is vermeld dat de omstandigheid dat stoffen zijn verpakt, niet wil zeggen dat ze luchtdicht zijn verpakt. Noch uit de aanvraag, noch uit de voorschriften vloeit de verplichting tot luchtdicht verpakken voort. Het is de Afdeling niet aannemelijk geworden dat de geurhinder vanwege de op- en overslag van bodemas en te verbranden afvalstoffen buiten beschouwing kan worden gelaten.

Wij willen hierover het volgende opmerken:

Ad 1 In de 5e aanvulling van 6 mei 2010 is aangegeven dat de ventilatieroosters zijn weggelaten en dat er slechts één toegangsopening in het gebouw is. Dit is de toegangspoort tot de gesloten overslaghal met rolhek met een grootte van 33 m². De afvalbunker is gesitueerd in de gesloten overslaghal. Wanneer de verbrandingsoven in bedrijf is, wordt er continu 120.000 m³/uur door de primaire air fan uit de afvalbunker gezogen. Een ventilatiedebiet van 120.000 m³/uur is gelijk aan 33,3 m³/seconde. Daardoor zal de snelheid van de door de toegangspoort stromende lucht 1 m/seconde bedragen. Het feit dat er slechts één toegangspoort in het gebouw is, maakt dat de ventilatie voldoende zal zijn om diffuse geur emissie te voorkomen. Er kan nooit lucht door het gebouw blazen; altijd zal de luchtstroming in de ruimte van de poortopening naar het aanzuigpunt in de bunker gericht zijn. Ten aanzien van de perioden van stilstand is in het geuronderzoek en in het luchtkwaliteitsonderzoek uitgegaan van 700 uur stilstand van de verbrandingsoven. Wanneer de installatie buiten gebruik is, en daarmee ook de luchtafzuiging uit de overslaghal, zal het rolhek met beplating worden dichtgemaakt. Geuremissie wordt dan tegengegaan. Er zal wel enige geuremissie uit de bunker optreden. Daarom is in het geurrapport en in het luchtkwaliteitsonderzoek de bunker als geurbron meegenomen tijdens stilstand van de installatie. De maximale geuremissie tijdens stilstand van de verbrandingsoven, hebben wij in voorschrift 5.1.4 vastgelegd.

Wij zijn van mening dat hiermee voldoende aannemelijk is gemaakt dat diffuse geuremissie tijdens normale bedrijfstoestand wordt voorkomen. Om de inwaartse (van buiten naar binnen) snelheid van de door de toegangspoort stromende lucht tijdens normale bedrijfstoestand te waarborgen hebben wij voorschrift 5.1.3 gesteld.

Ad 2 In de 5^e aanvulling van 6 mei 2010 is aangegeven dat u niet langer voornemens bent brandbare afvalstoffen buiten op te slaan. In de aangevraagde situatie zal nog slechts sprake zijn van opslag van maximaal 10.000 ton bodemas op het buiterterrein. De geuremissie van deze opslag van bodemas is in bijgevoegde geuronderzoeken meegenomen als geurbron en bij de berekeningen van de geurbelasting in de omgeving betrokken.

Beoordeling

Uit de geurrapportages kan de volgende, maximale, geurbelasting worden afgeleid op de meest nabijgelegen woningen direct buiten de grens van het industrieterrein "Industriehaven". Daarbij zijn onderstaande mogelijkheden in beschouwing genomen.

- Tijdens 1^e jaar, met ruwheid 0,077 m en invloed windturbines;
- Tijdens 1^e jaar, met ruwheid 1,0 m en invloed windturbines;
- Tijdens 1^e jaar, met ruwheid 0,077 m zonder invloed windturbines;
- Tijdens 1^e jaar, met ruwheid 1,0 m zonder invloed windturbines.

Omschrijving	Adres	Geurconcentratie [ou_E/m^3] als Percentiel	
		98 $z_0=1$ m	99,99 $z_0=0,077$ m
verspreid liggende woning (158000, 579166)	Swingmaleane	0,47	2,34
verspreid liggende woning (158618, 578779)	Swingmaleane	0,26	2,23
verspreid liggende woning (158632, 578180)	Haulewei	0,37	3,23
verspreid liggende woning (157889, 577302)	Harlingerstraatweg	0,18	2,74

Uit de Bijzondere Regelingen Geur van de NeR valt op te maken dat een niveau van $0,5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ als 98-percentiel geldt als zijnde het meest strenge toetsingskader uit deze Bijzondere Regelingen. Voor de beoordeling van de piekemissies wordt in de regel gebruik gemaakt van het 99,99 percentiel. Een norm van $0,5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ als 98-percentiel is in overeenstemming met de norm van $5 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ als 99,99-percentiel. Het is dan ook aannemelijk dat deze berekende waarden nauwelijks zullen leiden tot geurhinder in de omgeving van de REC. Wij beschouwen de aangevraagde geurconcentraties in de omgeving dan ook als acceptabel hinderniveau. In de voorschriften hebben wij geuremissies van de relevante geurbronnen opgenomen, waarmee voldaan kan worden aan het acceptabel hinderniveau.

Beste beschikbare technieken (BBT)

Ter voorkoming van hinder door geur zijn de volgende maatregelen getroffen:

- de afvalstoffen worden in gesloten vrachtwagens en containers aangevoerd;
- de oven, ketel en rookgasreinigingsinstallatie worden te allen tijde bij een lichte onderdruk bedreven ter voorkoming van het ongecontroleerd uittreden van rookgassen;
- de rookgassen treden uit een schoorsteen die 44 meter hoog is;
- de uit de afvalbunkers afgezogen lucht wordt als verbrandingslucht voor de ovens gebruikt;
- bij stilstand van de oven zal de afvalbunker zoveel mogelijk worden leeg gedraaid en komt de aanvoer stil te liggen. Verder wordt de toegangsdeur gesloten;
- de procescondities in de afvalverbrandingsinstallatie (temperatuur en verblijftijd) zijn zodanig dat geurstoffen volledig afgebroken worden.

Conclusie

Overwegende dat:

- de geurbelasting van de REC in de omgeving laag is;
- door de REC een aanzienlijke inspanning wordt geleverd om de geuremissie te reduceren;
- de geïnstalleerde geurbestrijdingsmaatregelen als BBT kunnen worden beschouwd;
- vergelijkbare afvalverbrandingsinstallaties niet tot geurhinder hebben geleid;

zijn wij van mening dat er in de aangevraagde situatie sprake is van een acceptabel geurhinderniveau en dat de naleefbaarheid van de geurnormen toereikend is gewaarborgd. Wij zijn dan ook van mening dat in voldoende mate tegemoet is gekomen rechtsoverweging(en) 2.25 en 2.29 van de Afdeling en komen tot de conclusie dat de geurrapporten een realistisch beeld schetsen van de geursituatie van de REC.

B.6.10. Geluid en trillingen

Bij het beoordelen van het geluid veroorzaakt door de inrichting hebben wij rekening gehouden met de hierna te noemen circulaire, richtlijnen, handleidingen en handreikingen. Hierover merken wij het volgende op.

Het meten en berekenen van geluidsniveaus veroorzaakt door een inrichting dient te geschieden overeenkomstig de "Handleiding meten en rekenen Industrielawaai 1999". Bij de beoordeling van de veroorzaakte geluidsbelasting dienen wij voorts rekening te houden met een eventueel optredende cumulatie van geluidsbelasting veroorzaakt door nabij gelegen bedrijven.

De aangevraagde inrichting zal zijn gelegen in de industriehaven van de gemeente Harlingen. Het betreft een geluidgezoneerd industrieterrein. De afstand tot de dichtstbijzijnde woning is 472 meter vanaf de grens van de inrichting.

In het geluidsrapport van Buro Appel B.V. (rapportnummer R10.100.05, mei 2010) is de veroorzaakte geluidsbelasting berekend overeenkomstig de daarvoor geldende meet- en rekenmethoden.

De activiteiten van de REC zijn in paragraaf 5.3 van het rapport aantoonbaar getoetst aan de BREF Afvalverbranding. Hierbij is gebleken dat de REC beduidend stiller is dan de BREF aangeeft. De belangrijkste installaties zijn namelijk geplaatst in goed geïsoleerde constructies en luchtkoeling ontbreekt. Op basis hiervan concluderen wij dat de REC voldoet aan het principe van BBT.

Het afblazen van stoom is een calamiteuze en ongewenste situatie. Deze situatie zal zich niet tijdens de normale bedrijfsvoering voordoen. Om deze reden is het afblazen van stoom niet meegenomen in de representatieve bedrijfssituatie.

Naar aanleiding van de aanvraag hebben wij een toets laten uitvoeren door de Milieudienst (MAD) te Leeuwarden. De MAD is belast met de geluidsboekhouding van het onderhavige industrieterrein en de toetsing aan de zone. Uit het advies van de MAD, ontvangen op 21 mei 2010, kenmerk 2968MH/sh en aanvullend advies ontvangen op 27 mei 2010, kenmerk 3016MH/ac, blijkt dat de activiteiten die beschreven worden in zowel scenario A als scenario B inpasbaar zijn binnen de zone. Scenario A betreft het eerste jaar waarin de afvalstoffen per as worden aangevoerd, scenario B betreft de situatie ná het eerste jaar, waarin de afvalstoffen ook per schip worden aan- en afgevoerd. Omdat scenario B de meeste geluidruimte inneemt, is deze in het actuele zonemodel opgenomen en is de geprognosticeerde geluidsbelasting vastgelegd in de voorschriften.

Voor het beoordelen van industrielawaai is door het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer een "Handreiking industrielawaai en vergunningverlening" (1998) opgesteld. Voor bedrijven gelegen op gezondeerde industrieterreinen is de Handreiking slechts van toepassing voor wat betreft maximale geluidsniveaus (L_{Amax}). Maximale geluidsniveaus gelden ter plaatse van geluidsgevoelige bestemmingen. De dichtstbijzijnde geluidsgevoelige bestemming ligt op 472 meter van de inrichting. De berekende waarden liggen ruimschoots onder de grenswaarden [70, 65, 60 dB(A)] uit de Handreiking. Zoals de MAD in haar advies d.d. 27 mei 2010 vermeldt, zijn de berekende maximale geluidsniveaus bij deze woningen dermate laag dat het opnemen van voorschriften voor maximale geluidsniveaus niet nodig is. Wij hebben dit advies overgenomen.

Wij hebben doelvoorschriften met immissiegrenswaarden in deze vergunning opgenomen, zoals bedoeld in artikel 8.12, lid 1 en 2, van de Wet milieubeheer. In het onderzoek wordt onderscheid gemaakt in scenario A (aanvoer per vrachtwagen) en scenario B (aanvoer per vrachtwagen en schip). Scenario B zal scenario A opvolgen. De geluidimmissie in scenario A is altijd lager dan de geluidimmissie in scenario B. Voor de beoordeling van de geluidimmissie is de zonegrens bepalend. In de voorschriften hebben wij (voor zowel scenario A als scenario B) de grenswaarden voor de langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus opgenomen zoals vermeld in het advies van de MAD d.d. 21 mei 2010.

Tevens hebben wij ter bepaling van immissiegrenswaarden als bedoeld in artikel 8.12, lid 1 en 2 voorschriften opgenomen, waarbij de wijze van bepaling is aangegeven zoals bedoeld in artikel 8.12, lid 4, van de Wet milieubeheer. Voor het overige is volstaan met het verbinden van middelvoorschriften aan de vergunning ter voorkoming van ongewone situaties, zoals het gesloten houden van deuren en ramen (tenzij voor de onmiddellijke doorgang van personen en/of goederen), het gebruik van voer- en werktuigen met een defecte geluiddemper dan wel het onnodig in werking hebben van voer- en werktuigen.

Ter controle zijn twee voorschriften opgenomen (2.2.1 en 2.2.3) waarbij door middel van een meting, die moet worden uitgevoerd nadat de inrichting operationeel is geworden, aangetoond moet worden dat voldaan wordt aan de geluidsvoorschriften.

Omdat de inrichting op een gezondeerde industrieterrein ligt, zijn de akoestische gevolgen van de verkeersaantrekkende werking van de inrichting niet nader onderzocht. Voor bedrijven op een geluidgezoneerd industrieterrein is beoordeling van de indirecte hinder niet vereist.

Ten aanzien van trillingen kan het volgende worden vermeld. De installatie is geheel in pandig en onderheid. De ID-fan, primaire en secundaire fan staan op veren en betonnen blokken. Hiermee worden eventuele trillingen opgevangen.

Dit is een gebruikelijke maatregel om schade aan de fan te voorkomen. Binnen de installatie zijn verder geen onderdelen die trillingen kunnen veroorzaken. Het (rijdend) materieel op het terrein van de REC is niet afwijkend van het materieel dat in gebruik is bij vergelijkbare bedrijven en leidt niet tot trillingen in de omgeving. Trillingshinder wordt bepaald ter plaatse van geluidsgevoelige bestemmingen. Mede gelet op de afstand tot de dichtstbijzijnde geluidsgevoelige bestemming, wordt trillingshinder niet verwacht.

B.6.11. Externe veiligheid

Het externe veiligheidsbeleid in Nederland is gericht op het verminderen en beheersen van risico's van activiteiten voor de omgeving (mens en milieu). Het gaat hierbij om de risico's die verbonden zijn aan de opslag en het gebruik van gevaarlijke stoffen.

Binnen de inrichting worden geen grotere hoeveelheden gevaarlijke stoffen opgeslagen of gebruikt als vermeld in de Leidraad risico-inventarisatie gevaarlijke stoffen.

In bijlage 18 van de aanvraag heeft u een kwalitatieve beoordeling opgenomen ten aanzien van externe veiligheid en bijbehorende risico's. Hierin wordt door u geconcludeerd dat de REC buiten de grenzen van de inrichting géén risico's veroorzaakt.

Opslag gevaarlijke stoffen

Binnen de inrichting worden gevaarlijke stoffen in emballage en bovengrondse tanks opgeslagen. Het gaat hierbij om gevaarlijke stoffen ten behoeve van de bedrijfsvoering van de rookgasreiniginginstallatie, de demineralisatie-installatie, de ketelwaterinstallatie en het gebruik bij onderhoudswerkzaamheden aan de afvalverbrandingsinstallatie. Het gaat hierbij voornamelijk om de hulpstoffen natriumbicarbonaat, actief kool en ammoniakoplossing. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van dieselolie en in de werkplaats van stoffen zoals smeeroliën, antivries en gasflessen.

De opslag van gevaarlijke stoffen dient te voldoen aan de richtlijnen die zijn opgenomen in de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS). Bij de REC is de PGS 30 "Vloeibare aardolieproducten, Buitenopslag in kleine installaties" van toepassing op de opslag van dieselolie en de PGS 15 "Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen" op de opslag van diverse verpakte chemicaliën en hulpstoffen. Ten aanzien van de opslag van 24% ammoniakoplossing in een bovengrondse tank is zoveel mogelijk en voor zover relevant aangesloten bij andere regelgeving, omdat er geen specifieke PGS regelgeving voor deze opslag voorhanden is.

Door toepassing van deze richtlijnen wordt een aanvaardbaar beschermingsniveau voor mens en milieu gerealiseerd. Om te realiseren dat de opslag plaatsvindt conform de BBT (BREF emissions from storage) hebben wij de van toepassing zijnde onderdelen van de PGS richtlijnen vastgelegd in de voorschriften.

Besluit risico's zware ongevallen 1999 (Brzo '99)

Met het in werking treden van het Besluit risico's zware ongevallen 1999 (Brzo '99) is de Europese Seveso II-richtlijn uit 1997 geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. Het Brzo '99 richt zich op het beheersen van zware ongevallen en heeft tot doel om het risico van (grote) ongevallen bij bedrijven zo klein mogelijk te maken.

Of een bedrijf onder het Brzo '99 valt, hangt af van de hoeveelheden gevaarlijke stoffen die krachtens de milieuvergunning binnen de inrichting aanwezig mogen zijn of ten gevolge van een calamiteit (bijvoorbeeld het onbeheersbaar worden van een industrieel proces) kunnen worden gevormd. Het Brzo '99 kent voor deze aanwijzing een zogenaamde lage en hoge drempel.

In de aanvraag is vermeld dat binnen de inrichting 60 m³ ammonia (oplossing met een gehalte van 24% ammoniak) in een bovengrondse tank wordt opgeslagen. Tevens bevat de aanvraag een veiligheidsinformatieblad ten aanzien van de stof 25% ammonia met de classificatie R34/R50. De classificatie R50 is een categorie van het Brzo '99.

Ammonia met een concentratie van 10% ≤ 25% valt volgens Annex 1 van de EU-richtlijn 67/548/EEC in de classificatie R-34 (en hiermee niet onder de werkingssfeer van het Brzo '99). Volgens de aanvraag worden de drempelwaarden voor de stoffen uit tabel 1 en 2 van bijlage 1 van het Brzo niet overschreden. De inrichting valt daarom niet onder de werkingssfeer van het Brzo '99.

Omdat het Brzo '99 niet op de REC van toepassing is, zijn ook de eisen vanuit het Brzo '99 zoals het opstellen van een veiligheidsbeheerssysteem (VBS) niet van toepassing. In de aanvraag heeft u aangegeven dat u echter voornemens om een veiligheidsbeheerssysteem (VBS) op te zetten. Een VBS leidt tot een beter veiligheidsbewustzijn, beheersing van de bedrijfsvoering en tot structurele en integrale aandacht voor veiligheid.

Wij hebben in de voorschriften de verplichting opgenomen tot het opstellen en implementeren van een VBS.

Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)

Het Bevi vormt het uitgangspunt voor de beoordeling en het inzichtelijk maken van de risico's van risicovolle bedrijven voor de omgeving.

De REC is geen inrichting die valt onder de reikwijdte van artikel 2, van het Bevi.

Noodplan

In de nieuwe Arbowetgeving (1 januari 2007) is het hebben van een noodplan geregeld. Op basis van artikel 2.5c van het Arbobesluit is een bedrijf verplicht een noodplan te hebben. Op basis van dit artikel is het bedrijf ook verplicht hulpverleningsinstanties in te lichten over het noodplan, indien gewenst door deze instanties. In artikel 2.0 c van de Arbo-regeling is geregeld wat er ten minste in het noodplan moet zijn opgenomen (verwezen wordt naar bijlage II van de regeling). Gezien het voorgaande zijn ten aanzien van het bedrijfsnoodplan geen voorschriften aan deze vergunning verbonden.

Brandpreventie

Op 1 november 2008 is het Besluit brandveilig gebruik bouwwerken in werking getreden. Het besluit is rechtstreeks werkend en bevat voorschriften over de aanwezigheid, de controle en onderhoud van mobiele brandblustoestellen.

Volgens de aanvraag zal de REC voor inbedrijfstelling een brandpreventieplan opstellen, waarbij in detail wordt ingegaan op zowel brandpreventie als brandrepressie.

Het brandpreventieplan behoeft instemming van de brandweer. We hebben daarom een voorschrift aan de vergunning verbonden, dat de vergunninghouder in overleg met de lokale of regionale brandweer een brandpreventieplan dient op te stellen. Het plan dient vóór inbedrijfstelling van de REC te zijn opgesteld en door ons te zijn goedgekeurd.

In de uitspraak van de Afdeling van 13 januari 2010 werd ten aanzien van brandpreventie opgemerkt dat in de aanvraag informatie ontbreekt over brandpreventiemaatregelen bij de buitenopslag van maximaal 10.000 ton brandbare afval- en reststoffen.

In de aanvullende gegevens d.d. 6 mei 2010 meldt u dat u de aanvraag voor wat betreft de buitenopslag van afval- en reststoffen intrekt en dat u dus niet langer vergunning vraagt voor deze buitenopslag. Als reden wordt vermeld dat de bunker voldoende capaciteit biedt om het afval inpandig op te slaan. De noodzaak om aan deze activiteit voorschriften te verbinden vervalt hiermee eveneens.

Stofexplosie

De verplichtingen voor bedrijven ten aanzien van gas- en stofexplosiegevaar zijn vanaf 1 juli 2003 verankerd in de Arbowet en het Arbobesluit. Concreet gaat het voor inrichtingen dan met name om het explosieveiligheidsdocument, de RI&E (Risico inventarisatie en evaluatie) voor de onderdelen gas- en stofontploffing, en de gevarenclassificatie. De Arbeidsinspectie is de toezichthoudende instantie. Om deze reden worden ten aanzien van stofexplosiegevaar geen voorschriften aan deze vergunning verbonden.

Productie en transport van stoom

De productie en het transport van stoom vinden plaats in een daarvoor geschikte installatie. Op dergelijke installaties is de Europese richtlijn Pressure Equipment Directive (PED 97/23/EG) rechtstreeks van toepassing. Controle op dergelijke installaties vindt plaats door een erkende instantie (bijvoorbeeld het Stoomwezen). In de onderhavige vergunning worden dan ook geen voorschriften opgenomen voor deze installaties.

Conclusie externe veiligheid

Wij hebben het aspect externe veiligheid beoordeeld. Bij het stellen van voorschriften hebben wij met het bovenstaande rekening gehouden. Met betrekking tot het aspect externe veiligheid wordt hiermee voldaan aan het gestelde toetsingskader en BBT.

B.6.12. Grondstoffen/Afvalstoffen/Preventie van afvalstoffen

Met de inwerkingtreding van het hoofdstuk "Structuur beheer afvalstoffen" in de Wet milieubeheer op 8 mei 2002 is tevens vastgelegd dat eens per vier jaar een Landelijk Afvalbeheerplan dient te worden opgesteld. Het huidige Afvalbeheerplan is het op 24 december 2009 in werking getreden Tweede Landelijk Afvalbeheerplan 2009- 2021 (hierna aangeduid als LAP2). Daarnaast is op 25 maart 2010 de eerste wijziging van het LAP2 in werking getreden ter implementatie van de nieuwe kaderrichtlijn afvalstoffen (2008/98/EG). Het afvalbeheer voor de periode waarop LAP2 betrekking heeft, is gericht op preventie en het beperken van de milieudruk als gevolg van het beheer van afvalstoffen.

Onder andere in verband met het in werking treden van het nieuwe LAP2, heeft u bij de aanvullende gegevens d.d. 6 mei 2010 een geactualiseerd document betreffende het acceptatie- en verwerkingsbeleid (AV) inclusief administratieve organisatie en interne controle (AO/IC) gevoegd.

De volgende aspecten hebben wij getoetst en deze behandelen wij in de voorkeursvolgorde voor afvalbeheer.

Preventie

In hoofdstuk 13 van LAP2, is het beleid uitgewerkt voor afvalpreventie in paragraaf 13.4. Preventie van afval is een van de hoofddoelstellingen van het afvalstoffenbeleid. Op welke wijze invulling kan worden gegeven aan preventie is beschreven in de handreiking 'Wegen naar preventie bij bedrijven' (Infomil 2005). Uitgangspunt voor alle bedrijven is dat het ontstaan van afval zoveel mogelijk moet worden voorkomen of beperkt.

Afvalpreventie is geen afzonderlijke activiteit, maar maakt onderdeel uit van een integrale aanpak. Wanneer het gaat om preventiemaatregelen wordt gekeken naar het gehele productieproces. Naast preventie van afval komen ook energie- en waterbesparing en vervoersmanagement aan de orde. Deze aspecten zijn, indien van toepassing, onder de betreffende onderdelen beoordeeld.

In de vergunning hebben wij geen bepalingen opgenomen over het voorkomen en ontstaan van afvalstoffen. De inrichting betreft een verbrandingsinstallatie. Bij dit proces komen afvalstoffen vrij als restproduct van verbranding: bodemas, vliegashoudend RGR-residu. Preventiemogelijkheden voor deze afvalstoffen zijn niet aanwezig. Daarnaast komen er afvalstoffen vrij als gevolg van kantoor- en onderhoudsactiviteiten. Dit betreffen verwaarloosbaar kleine hoeveelheden, zodat preventiemogelijkheden ook hier niet opportuun zijn.

In de aanvraag zijn waterbesparingen aangegeven. In de normale bedrijfssituatie wordt er geen hemelwater geloosd. Al het hemelwater dat binnen de inrichting vrijkomt, wordt binnen de inrichting opgevangen en ingezet als potentieel bluswater of als koelwater voor het blussen van bodemas. De hoeveelheid bedrijfswater en huishoudelijk (afval)water is beperkt, zodat wij geen besparingsvoorschriften aan de vergunning hebben verbonden.

Grondstoffengebruik

Bij de beoordeling van het onderdeel preventie hebben wij ook het grondstoffengebruik beoordeeld.

De grondstoffen die binnen de inrichting worden gebruikt, betreffen brandbaar afval. Grondstoffenpreventie is dan ook niet aan de orde. De belangrijkste hulpstoffen die worden gebruikt, betreffen dieselolie, ammoniakoplossing en natriumbicarbonaat.

Dieselolie wordt gebruikt voor het laten proefdraaien van het blussysteem en uiteraard in geval het blussysteem werkelijk dient te worden ingezet.

Natriumbicarbonaat en ammoniakoplossing worden gebruikt in de RGR. Het natriumbicarbonaat wordt ingezet voor de verwijdering van verontreinigingen. De verontreinigingen worden gebonden aan het stof dat vervolgens middels een doekenfilter wordt afgescheiden. Reeds eerder is aangegeven dat de droge RGR conform de BREF en dus BBT is. Het gebruik van natriumbicarbonaat hangt direct samen met de droge RGR, zodat dit ook BBT is.

In de aanvraag is aangegeven dat de dosering van natriumbicarbonaat wordt gestuurd door de continue meting van HCl en SO₂. Een overmatig gebruik van natriumbicarbonaat zal dan ook niet plaatsvinden.

Ammoniakoplossing wordt ingezet in de SCR ter verwijdering van NO_x. Deze techniek is algemeen geaccepteerd en BBT. Door aan de vergunning een maximum te verbinden voor de emissie van ammoniak, wordt voorkomen dat er een overmatige inzet van ammoniakoplossing plaatsvindt.

Uit bovenstaande blijkt dat de inzet van de hulpstoffen noodzakelijk is. Overmatig gebruik van de hulpstoffen wordt voldoende voorkomen door de inzet van sturingsmechanismen en de voorschriften in de vergunning.

Doelmatig beheer van afvalstoffen

Het kader voor de toetsing doelmatig beheer van afvalstoffen

Op grond van artikel 8.10 Wm kan de Wm-vergunning in het belang van de bescherming van het milieu worden geweigerd. Onderdeel van het begrip "bescherming van het milieu" is de zorg voor het doelmatig beheer van afvalstoffen. In artikel 1.1 Wm is aangegeven wat moet worden verstaan onder het doelmatig beheer van afvalstoffen.

Op grond hiervan moeten wij rekening houden met het geldende afvalbeheersplan dan wel het bepaalde in de artikelen 10.4 en 10.5 van de Wm (artikel 10.14 van de Wm). In het bedoelde afvalbeheersplan (LAP2) is het afvalstoffenbeleid neergelegd .

Op grond van de Wm dient LAP2 als toetsingskader voor het beslissen op een aanvraag om een Wm-vergunning voor zover deze betrekking heeft op afvalbeheer. De hoofdlijnen van het beleid zijn vastgelegd in LAP2. De doelstellingen van LAP2 geven invulling aan de voorkeursvolgorde voor afvalbeheer zoals die in artikel 10.4 van de Wm is opgenomen en als volgt is samen te vatten:

- het stimuleren van preventie van afvalstoffen;
- het stimuleren van hergebruik/nuttige toepassing van afvalstoffen door het promoten van afvalscheiding aan de bron en nascheiding van afvalstromen. Afvalscheiding maakt producthergebruik en materiaalhergebruik (nuttige toepassing) mogelijk en beperkt de hoeveelheid te storten of in een afvalverbrandingsinstallatie (AVI) te verbranden afvalstoffen;
- het optimaal benutten van de energie-inhoud van afval dat niet kan worden hergebruikt (nuttig toepassen als brandstof);
- het verwijderen van afvalstoffen door verbranding;
- het verwijderen van afvalstoffen door storten.

Bij de vaststelling van LAP2 is ook rekening gehouden met de in artikel 10.5 van de Wm vermelde aspecten van doelmatig afvalbeheer.

In LAP2 (hoofdstuk 16 van het beleidskader) is aangegeven op welke wijze het bevoegd gezag bij het beoordelen van een Wm-vergunningaanvraag voor het inzamelen, bewaren en be- en verwerken van afvalstoffen rekening moeten houden met een aantal algemene bepalingen aangaande LAP2. Daarnaast bevat dit hoofdstuk aanvullende richtlijnen voor het beoordelen van de leidraad AV en de leidraad AO/IC.

Naast het beleidskader bevat LAP2 in bijlage 4 een invulling van het beleid voor specifieke afvalstoffen in 83 sectorplannen. Elk sectorplan bevat een afbakening van de afvalstoffen die in een sectorplan zijn uitgewerkt, de minimumstandaard voor be- en/of verwerking en de uitgangspunten voor in- en uitvoer.

De minimumstandaard geeft de meest laagwaardige wijze van be- en verwerking van de betreffende afvalstoffen, waarvoor nog Wm-vergunning verleend mag worden. Als de minimumstandaard bestaat uit verschillende be- en verwerkingshandelingen bij diverse inrichtingen kan voor de afzonderlijke bewerkingsstappen een Wm-vergunning worden verleend.

Toetsing doelmatig beheer van afvalstoffen

Aangevraagde capaciteit

De aanvraag is ingediend voor het verbranden van afvalstoffen. De capaciteitsregulering voor het verbranden van brandbaar niet-gevaarlijk restafval als vorm van verwijderen is op 1 juli 2003 opgeheven. Dit betekent dat de capaciteit van de installatie niet hoeft te worden getoetst aan de totale verbrandingscapaciteit in Nederland.

Aangevraagde installatie

In LAP2 zijn beleidslijnen opgenomen met betrekking tot het verbranden van afvalstoffen. Het beleid voor brandbaar restafval is erop gericht om de in dat afval aanwezige energie zoveel mogelijk te benutten. Hiervoor zijn met name de hoofdstukken 19 (nuttige toepassing) en 20 (verbranden als vorm van verwijdering) van belang. Ten opzichte van LAP1 is het onderscheid tussen een afvalverbrandingsinstallatie met de R1 status of de D10 status nader uitgewerkt. D10 staat voor verwijdering (Disposal) door 'Verbranding op het land' en is aangemerkt als verbranden als vorm van verwijdering. R1 is staat voor terugwinning (Recovery) door 'Hoofdgebruik als brandstof of als ander middel voor energieopwekking' en is aangemerkt als verbranden als vorm van nuttige toepassing.

Het onderscheid tussen R1 en D10 komt kort gezegd het op het volgende neer:

- er is sprake van D10 als afvalstoffen worden verbrand in een installatie die speciaal is ontworpen met het oog op de verwijdering van afvalstoffen, zelfs wanneer bij de verbranding de geproduceerde warmte geheel of gedeeltelijk wordt teruggewonnen;
- het verbranden van afvalstoffen kan worden aangemerkt als R1 als er geen sprake is van een installatie die speciaal is ontworpen voor het verwijderen van afvalstoffen en als het verbranden voornamelijk tot doel heeft de afvalstoffen te gebruiken voor energieopwekking. De afvalstoffen vervullen dan namelijk een nuttige functie doordat zij in de plaats komen van een primaire energiebron die voor deze functie had moeten worden aangewend.

Voor de R1-status voor installaties die vergund zijn na 31 december 2008 geldt dat de energie-efficiëntie ten minste 0,65 dient te bedragen. De berekening hiervan is vastgelegd in de Kaderrichtlijn afvalstoffen (2008/98/EG) en de eerste wijziging van LAP2, Nota van aanpassing, 2 februari 2010, zoals gepubliceerd in de Staatscourant Nr.19199 van 14 december 2009.

De stoom die bij deze verbrandingsinstallatie wordt geproduceerd, wordt volledig aan externen geleverd onder een druk van 87 bar en ongeveer 460°C. Deze stoom wordt geleverd aan een reeds bestaande WKC die elektriciteit produceert. De restwarmte die hierna resteert wordt aan Frisia Zout B.V. geleverd. Het stoomcondensaat wordt teruggeleverd aan de REC en ingezet in de stoomketel. Het aardgasverbruik van de WKC zal met 90% dalen. Op basis van deze gegevens voldoet de REC ruimschoots aan de gestelde energie efficiëntie criteria uit het LAP2.

De REC is zodanig ontworpen dat deze afvalverbrandingsinstallatie, in overeenstemming met LAP2, kan voldoen aan de criteria voor de R1-status. Op dit moment geven wij toestemming voor acceptatie en verwerking van de aangevraagde afvalstoffen waarvoor verwijdering als minimum standaard is aangemerkt. Vanaf het moment dat de R1-status door het ministerie van VROM wordt toegekend, geven wij toestemming voor de acceptatie en verwerking van de aangevraagde afvalstoffen, waarvoor nuttige toepassing als minimum standaard is aangemerkt.

Wij hebben dit middels voorschrift 6.1.8 geregeld.

Aangevraagde afvalstromen

In het Afvalstoffenregister in bijlage 7 (AV-AO/IC) behorend bij de vergunningaanvraag is een lijst opgenomen met afvalstoffen die aanvrager voornemens is te accepteren ten behoeve van verbranding. Het gaat hierbij samengevat om de brandbare (rest)fracties van:

- Stedelijk afval;
- Procesafhankelijk industrieel afval;
- Restafval van handel, diensten en overheden;
- Bouw- en sloopafval.

Meer specifiek worden afvalstoffen aangevraagd, vallend onder de volgende hoofdstukken van de Europese afvalstoffenlijst (Eural):

- Afval van houtbewerking en de productie van panelen en meubelen alsmede pulp, papier en karton (hoofdstuk 3 Eural);
- Afval van de leer-, bont- en textielindustrie (hoofdstuk 4 Eural);
- Bouw- en sloopafval (hoofdstuk 17 Eural);
- Afval van de gezondheidszorg bij mens of dier en/of verwant onderzoek, exclusief keuken- en restaurantafval dat niet rechtstreeks van de gezondheidszorg afkomstig is (hoofdstuk 18 Eural);
- Afval van installaties voor afvalbeheer, off-site waterzuiveringsinstallaties en de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water en water voor industrieel gebruik (hoofdstuk 19 Eural);
- Stedelijk afval: huishoudelijk afval en soortgelijk bedrijfsafval, industrieel afval en afval van instellingen (hoofdstuk 20 Eural).

In LAP2 is voor verschillende afvalstromen een minimumstandaard opgenomen. Voor verschillende specifieke afvalstromen is er geen expliciete minimumstandaard in LAP2 opgenomen en geldt de algemene beleidslijn zoals hiervoor is geschetst.

Wij hebben de aangevraagde stromen getoetst aan LAP2 en de minimumstandaard. In onderstaande tabel zijn de afvalstoffen (gesorteerd op Euralcode) aangegeven en is aangegeven wat de minimumstandaard is. Daarnaast is, indien van toepassing, de voorwaarde uit LAP2 opgenomen.

Code	Omschrijving afval	Sector plan	Minimumstandaard
03	AFVAL VAN DE HOUTVERWERKING EN DE PRODUCTIE VAN PANELLEN EN MEUBELN, ALSMEDE PULP, PAPIER EN KARTON		
03 01	afval van de houtverwerking en de productie van panelen en meubelen		
03 01 05 C	niet onder 03 01 04* vallend zaagsel, schaafsel, spaanders, hout, spaanplaat en fineer	36	nuttige toepassing
03 01 99	niet elders genoemd afval	36	nuttige toepassing
03 03	afval van de productie en verwerking van pulp, papier en karton		
03 03 07	mechanisch afgescheiden rejets afkomstig van de verpulping van papier- kartonafval	3	nuttige toepassing
03 03 08	afval van het scheiden van voor recycling bestemd papier en karton	3	nuttige toepassing
03 03 10	onbruikbare vezels en door mechanische afscheiding verkregen vezel-, vulstof en coatingslib	3	nuttige toepassing
04	AFVAL VAN DE LEER-, BONT- EN TEXTIELINDUSTRIE		
04 02	afval van de textielindustrie		
04 02 09	afval van composietmaterialen (geïmpregneerd textiel, elastomeren, plastomeren)	3 5	nuttige toepassing De minimumstandaard voor niet voor hergebruik geschikt textiel is verbranden als vorm van verwijdering. Voorbeelden van niet voor hergebruik geschikt textiel zijn sterk vervuild textiel zoals kleding met verf of olievlekken.
04 02 21	afval van onverwerkte textielvezels	3 5	nuttige toepassing verbranden als vorm van verwijdering
04 02 22	afval van verwerkte textielvezels	3 5	nuttige toepassing verbranden als vorm van verwijdering
04 02 99	niet elders genoemd afval	3 5	nuttige toepassing verbranden als vorm van verwijdering

Code	Omschrijving afval	Sector plan	Minimumstandaard
17	BOUW- EN SLOOPAFVAL (INCLUSIEF AFGEGRAVEN GROND VAN VERONTREINIGDE LOCATIES)		
17 02	Hout, glas en kunststof		
17 02 01 C	Niet onder 17 02 04* vallend houtafval	36	nuttige toepassing.
17 09	Overig bouw- en sloopafval		
17 09 04 C	niet onder 17 09 01*, 17 09 02* en 17 09 03* vallend gemengd bouw- en sloopafval	28	nuttige toepassing al dan niet na verdere sortering of anderszins bewerken. Sorteerresidu waarvoor materiaalhergebruik en verbranden met als hoofdgebruik brandstof niet mogelijk is, moet worden verbrand als vorm van verwijdering
18	AFVAL VAN DE GEZONDHEIDSZORG BIJ MENS OF DIER EN/OF VERWANT ONDERZOEK (exclusief keuken- en restaurantafval dat niet rechtstreeks van de gezondheidszorg afkomstig is)		
18 01	afval van verloskundige zorg en diagnose, behandeling of preventie van ziektes bij de mens		
18 01 04C	afval waarvan de inzameling en verwijdering niet zijn onderworpen aan speciale richtlijnen teneinde infectie te voorkomen	2 19	verbranden als vorm van verwijdering verwijdering door verbranden
18 02	afval van onderzoek en de diagnose, behandeling of preventie van ziektes bij dieren		
18 02 03C	afval waarvan de inzameling en verwijdering niet zijn onderworpen aan speciale richtlijnen teneinde infectie te voorkomen	2 19	verbranden als vorm van verwijdering verwijdering door verbranden
19	AFVAL VAN INSTALLATIES VOOR AFVALBEHEER, OFF-SITE WATERZUIVERINGSINSTALLATIES EN DE BEREIDING VAN VOOR MENSELIJKE CONSUMPTIE BESTEMD WATER EN WATER VOOR INDUSTRIEEL GEBRUIK		
19 05	afval van aërobe behandeling van vast afval		
19 05 01	niet-gecomposteerde fractie van huishoudelijk en soortgelijk afval	3	nuttige toepassing
19 05 99	niet elders genoemd afval	3	nuttige toepassing
19 06	afval van anaërobe behandeling van afval		

Code	Omschrijving afval	Sector plan	Minimumstandaard
19 06 04	digestaat van de anaërobe behandeling van stedelijk afval	3	nuttige toepassing
19 08	niet elders genoemd afval van afvalwaterzuivering		
19 08 01	roostergoed	3	nuttige toepassing
19 08 99	niet elders genoemd afval	3	nuttige toepassing
19 09	afval van de bereiding van voor menselijke consumptie bestemd water en water voor industrieel gebruik		
19 09 01	vast afval van primaire filtratie en roostergoed	16	nuttige toepassing, tenzij dat niet mogelijk is op grond van de aard en samenstelling van de afvalstof of de meerkosten van nuttige toepassing substantieel hoger liggen dan de kosten voor verwijdering van de afvalstof. Onder substantieel wordt verstaan meer dan 150% van het tarief van thermisch verwerken.
19 10	afval van shredding van metaalhoudend afval		
19 10 04 C	niet onder 19 10 03* vallende lichte fracties en stof	27	thermisch verwerken(verbranden, pyrolyse/smelten, vergassen gevolgd (na)verbranden).
19 10 06 C	andere, niet onder 19 10 05* vallende fracties	27	thermisch verwerken (verbranden, pyrolyse/smelten, vergassen gevolgd (na)verbranden).
19 12	afval van niet elders genoemde mechanische afvalverwerking (bv. sorteren, breken, verdichten en pelletiseren)		
19 12 07 C	niet onder 19 12 06* vallend hout	36	nuttige toepassing
19 12 10	brandbaar afval (RDF)	3	nuttige toepassing
19 12 12 C	overig, niet 19 12 11 vallend afval (inclusief mengsels van materialen) van mechanische afvalverwerking	3	nuttige toepassing
20	STEDELIJK AFVAL (HUISHOUDELIJK EN SOORTGELIJK BEDRIJFS-AFVAL, INDUSTRIEEL AFVAL EN AFVAL VAN INSTELLINGEN) INCLUSIEF GESCHEIDEN INGEZAMELDE FRACTIES		
20 01	Gescheiden ingezamelde fracties (exclusief 15 01¹)		
20 01 38 C	niet onder 20 10 37* vallend hout	36	nuttige toepassing
20 01 99	niet elders genoemde fracties	1	verbranden als vorm van verwijdering.
20 02	tuin- en plantsoenafval (inclusief afval van begraaftplaatsen)		

¹ Verpakkingsafval

Code	Omschrijving afval	Sector plan	Minimumstandaard
20 02 03	overig niet biologisch afbreekbaar afval	1	verbranden als vorm van verwijdering.
20 03	overig stedelijk afval		
20 03 01	gemengd stedelijk afval	1 en 2	verbranden als vorm van verwijdering.
20 03 02	marktafval	9	de minimumstandaard voor het be- en verwerken van veegafval is het afscheiden van de inerte fractie die, al dan niet na reiniging, nuttig wordt toegepast. de minimumstandaard voor het be- en verwerken van de restfractie die overblijft na het scheiden van veegafval, is verwijderen door verbranden.
20 03 03	veegvuil	9	nuttige toepassing verwijderen door verbranden.
20 03 07	Grofvuil	1	De minimumstandaard voor grof huishoudelijk restafval is sorteren of anderszins bewerken en het vervolgens verwerken van de daarbij ontstane monostromen conform de daarvoor geldende minimumstandaarden. De minimumstandaard voor de residuen van het sorteren of anderszins bewerken van grof huishoudelijk restafval is verbranden als vorm van verwijdering.
20 03 99	niet elders genoemd stedelijk afval	1 en 2	verbranden als vorm van verwijdering.

Op grond van voorgaande toetsing zijn wij van mening dat wordt voldaan aan de minimumstandaarden voor verwerking.

Afvalscheiding

In hoofdstuk 14 van LAP2 is het beleid uitgewerkt voor afvalscheiding, waarbij paragraaf 14.4 specifiek ingaat op afvalscheiding door bedrijven. Daarbij is aangegeven dat het voor bedrijfsafval niet goed mogelijk is om een limitatieve opsomming te maken van afvalstoffen die door alle bedrijven gescheiden moeten worden gehouden. Bedrijven verschillen van aard en omvang veel van elkaar en er bestaat een groot aantal bedrijfsspecifieke afvalstoffen.

Uitgangspunt is dat bedrijven verplicht zijn alle afvalstoffen te scheiden, gescheiden te houden en gescheiden af te geven, tenzij dat redelijkerwijs niet van hen kan worden gevergd.

LAP 2 geeft richtlijnen voor afvalscheiding van een beperkt aantal stoffen. In de aanvraag is aangegeven dat de stoffen die in tabel 14.1 van LAP2 zijn opgenomen (voor zover relevant voor deze inrichting) ook gescheiden worden gehouden en gescheiden worden afgevoerd. Ondanks het gegeven dat de hoeveelheden binnen de inrichting vrijkomende (eigen) afvalstoffen verwaarloosbaar klein zijn, hebben wij voorschrift 7.1.1 opgenomen waarin wordt aangesloten bij tabel 14.1 van LAP2.

Daarnaast is in de Regeling scheiden en gescheiden houden van gevaarlijke afvalstoffen bepaald dat, indien sprake is van een vergunning voor het verbranden of het op of in de bodem brengen van gevaarlijke afvalstoffen, het bevoegd gezag aan deze vergunning voorschriften verbindt. Aangezien bij de onderhavige inrichting geen gevaarlijke afvalstoffen worden ingenomen en verbrand, hebben wij hiertoe geen voorschriften aan de vergunning verbonden.

Mengen

Zoals in hoofdstuk 18 van het beleidskader van LAP2 is aangegeven, dienen afvalstoffen na het ontstaan zoveel als mogelijk gescheiden te worden gehouden van andere afvalstoffen. De reden hiervoor is dat hergebruik en nuttige toepassing van homogene stromen over het algemeen beter mogelijk is dan van samengestelde stromen. Verder is het ongewenst wanneer er in afval gecumuleerde milieugevaarlijke stoffen door wegmengen ongecontroleerd in het milieu verspreid raken.

Onder bepaalde condities kunnen verschillende afvalstromen echter net zo goed of soms zelfs beter samengesteld worden verwerkt. Dit is bijvoorbeeld het geval bij verwerking van afvalstoffen in afvalwaterzuiveringsinstallaties en verbrandingsinstallaties, waar een sterk fluctuerende samenstelling van de invoer een negatief effect heeft op het verwerkingsproces. Het samenvoegen van stromen om een meer homogene samenstelling te verkrijgen komt in dit geval de verwerking ten goede. Ook met het oog op transportefficiëntie kan het samenvoegen van afvalstromenvoordelen hebben. Verder kan bij een integrale milieuafweging de milieuwinst door het vervangen van primaire grond- of brandstoffen door afval soms opwegen tegen de milieubelasting door verspreiding van stoffen.

Onder mengen wordt verstaan het samenvoegen van qua aard, samenstelling of concentraties niet met elkaar vergelijkbare (verschillende) afvalstoffen. Ook het samenvoegen van afvalstoffen met niet-afvalstoffen wordt beschouwd als een vorm van mengen.

Binnen de REC worden geen afvalstoffen gemengd, wel kunnen afvalstromen in de bunker gehomogeniseerd worden ten behoeve van betere verbranding. Aan deze vergunning zijn dan ook geen voorschriften verbonden met betrekking tot het mengen van afvalstoffen.

Acceptatie- en Verwerkingsbeleid (AV-beleid), Administratieve Organisatie en Interne Controle (AO/IC)

LAP 2 geeft aan dat een afvalverwerkend bedrijf over een adequaat acceptatie- en verwerkingsbeleid (AV-beleid) dient te beschikken. In het AV-beleid dient te zijn aangegeven op welke wijze acceptatie en verwerking van de afvalstoffen plaatsvindt. Het AV-beleid en de mengregels zijn van toepassing op alle bedrijven die afval accepteren.

LAP 2 geeft aan dat de procedures gebaseerd dienen te zijn op de leidraad AV dat als bijlage bij hoofdstuk 16 van LAP2 is gevoegd. Deze leidraad AV maakt geen deel uit van LAP maar is bijgevoegd als achtergrondinformatie.

LAP2 geeft verder aan dat bedrijven die afvalstoffen accepteren ook over een adequate administratieve organisatie en een interne controle (AO/IC) dienen te beschikken. Deze zijn beschreven in de leidraad AO/IC, eveneens behorend bij hoofdstuk 16 van LAP2.

In bijlage 7 van de aanvraag is het AV-AO/IC document gevoegd. Daarin is aangegeven op welke wijze acceptatie en verwerking per afvalstof naar een hoog, matig of laag risico zal plaatsvinden en hoe de AO/IC is geregeld. Rekening is gehouden met de specifieke bedrijfssituatie.

Het document in bijlage 7 voldoet aan de randvoorwaarden zoals die in LAP2 en de leidraden AV en AO/IC worden gesteld. Wij stemmen in met het bij de aanvraag gevoegde AV-AO/IC document.

U heeft in de aanvraag vermeld dat het in de praktijk kan voorkomen dat afvalstoffen tijdelijk (maximaal 7 dagen) apart moeten worden gehouden in afwachting van bijvoorbeeld nadere inspectie, analyse en/of verdere behandeling. Ten aanzien van deze situatie hebben wij voorschrift 6.3.3 opgenomen ter bescherming van het milieu.

Wijzigen AV-beleid en/of de AO/IC

Wijzigingen in het AV-beleid en/of AO/IC dienen schriftelijk aan ons ter goedkeuring te worden voorgelegd.

Registratie

De aanvrager verkrijgt met deze vergunning de mogelijkheid om afvalstoffen van buiten de inrichting te ontvangen. Dergelijke inrichtingen vallen onder het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen. Voor een effectieve handhaving van het afvalbeheer is het van belang om naast de meldingsverplichtingen tevens registratieverplichtingen op te nemen (Wm 8.14). In deze vergunning zijn dan ook voorschriften voor de registratie van o.a. de aangevoerde, de afgevoerde en de geweigerde (afval-)stoffen opgenomen.

Naast de voorschriften voortvloeiend uit het AV-beleid en de AO/IC zijn geen extra registratievoorschriften in de vergunning opgenomen. Mede gezien de verplichtingen ingevolge de Wet milieubeheer (artikelen 8.14, 10.38 en 10.40) en de verplichtingen ingevolge het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen en de daarbij behorende regeling, worden voldoende en juiste gegevens geregistreerd om handhaving mogelijk te maken.

Conclusie toetsing doelmatig beheer

Gelet op het bovenstaande zijn wij van mening dat de aangevraagde activiteiten in overeenstemming zijn met het geldende afvalbeheersplan en daarmee bijdragen aan een doelmatig beheer van afvalstoffen.

B.7. Frysk Miljeuplan 2006-2009, hoofdstuk Leefomgeving.

Provinciale Staten van Fryslân hebben het Frysk Miljeuplan 2006-2009 voor de periode 2006-2009 vastgesteld. De termijn is verlengd waardoor dit nog steeds het vigerende plan is.

In het hoofdstuk "Leefomgeving" van het Frysk Miljeuplan 2006-2009 staat aangegeven wat ons vergunningenbeleid is. In dit hoofdstuk staat ook het beleid voor de aspecten geluid, geur, externe veiligheid en lucht. Het provinciale milieubeleid met betrekking tot voornoemde aspecten is dat voldaan moet worden aan de wettelijk regels en normen.

Met betrekking tot de aspecten geluid, geur, externe veiligheid en lucht van de aangevraagde activiteiten merken wij op dat wij bij onze beoordeling rekening hebben gehouden met hoofdstuk "Leefomgeving" van het Frysk Miljeuplan. De toetsing aan de wettelijke regels en normen hebben wij al beschreven in het hoofdstuk "De milieuaspecten en de toegepaste technieken".

B.8. Samenhang tussen Wet milieubeheer en watervergunning.

In de aanvulling van de aanvraag van 6 mei 2010 zijn geen veranderingen aangevraagd ten aanzien van de lozingssituatie. Er is dus alleen sprake van indirecte lozingen waarvoor geen vergunningplicht in het kader van de Waterwet geldt. Het indirect lozen van afvalwater is reeds vergund. Wij hebben in de voorschriften van deze vergunning daarom alleen aanvullende eisen ten aanzien van een goede werking van de olie-afscheider en slibvanger opgenomen.

C. OVERIGE ASPECTEN:

C.1. Overige van toepassing zijnde wetgeving/regelingen.

Op grond van artikel 8.9 van de Wet milieubeheer zijn wij verplicht er voor te zorgen dat er bij onze beslissing op uw aanvraag geen strijd ontstaat met regels die met betrekking tot de inrichting gelden onder andere bij of krachtens de Wet ruimtelijke ordening, dan wel bij of krachtens de in artikel 13.1, tweede lid, Wet milieubeheer genoemde wetten. Met het verlenen van de onderhavige vergunning ontstaat geen strijd met deze wetten.

Provinciale milieuverordening Fryslân

Omdat de inrichting is gelegen binnen (of nabij) een milieubeschermingsgebied, zijn instructieregels uit de Provinciale milieuverordening Fryslân van toepassing. Met deze instructieregels is rekening gehouden bij het samenstellen van de voorschriften behorende bij deze vergunning.

Melden en registreren van afvalstoffen

Naar aanleiding van een wijziging in de Wet milieubeheer (structuur beheer afvalstoffen) is met betrekking tot het melden en registreren van afvalstoffen het Besluit melden bedrijfsafvalstoffen en gevaarlijke afvalstoffen in werking getreden. In dit besluit zijn de meldingsprocedures voor gevaarlijke afvalstoffen en bedrijfsafvalstoffen gelijk getrokken. Er is nu één regime voor het melden van gevaarlijke en niet-gevaarlijke afvalstoffen, waarin gemeld moet worden op basis van de Euralcodes en omschrijvingen.

European Pollutant Release Transfer Register (E-PRTR-verordening)

Met ingang van februari 2006 gelden er in Europa nieuwe regels voor de registratie en rapportage van emissies en afvaltransport. De basis voor die vernieuwing is de E-PRTR-verordening. De verordening verplicht bedrijven hun emissies en afvaltransport te rapporteren aan de overheid en verplicht de overheid om deze informatie beschikbaar te stellen aan het publiek.

PRTR-verslag

Binnen de aangevraagde inrichting worden een of meer activiteiten verricht die in bijlage I bij de EG-verordening PRTR worden genoemd, in een mate die de bijbehorende capaciteitsdrempel overschrijdt. Gelet hierop moet jaarlijks een verslag worden opgesteld. Titel 12.3 van de Wet milieubeheer, het Uitvoeringsbesluit EG-verordening PRTR en PRTR-protocol en de Uitvoeringsregeling EG-verordening PRTR en PRTR-protocol bevatten nadere rechtstreeks werkende regels over deze verplichting.

Wet ruimtelijke ordening

Getoetst moet worden of de voorgenomen activiteiten ook passen binnen het geldende bestemmingsplan. De gegevens van het bestemmingsplan zijn vermeld onder A.4. "Bestemmingsplan/milieubeschermingsgebied". In geval van strijdigheid bepaalt artikel 8.10 van de Wet milieubeheer dat de vergunning kan worden geweigerd.

Voor de bouw van de REC zijn bouwvergunningen verleend. Het terrein van de REC heeft de bestemming "bedrijventerrein". De REC valt in elk geval onder het overgangsrecht van het vigerende bestemmingsplan.

C.2. Ongewone voorvallen/calamiteiten.

Voorts is van belang dat hoofdstuk 17 van de Wet milieubeheer verplichtingen oplegt aan de vergunninghouder indien zich binnen de inrichting een ongewoon voorval voordoet, waardoor nadelige gevolgen voor het milieu dreigen te ontstaan. Deze verplichtingen omvatten onder meer het (zoveel mogelijk) voorkomen, beperken en ongedaan maken van nadelige gevolgen voor het milieu als gevolg van het voorval én het melden van het voorval aan het bevoegd gezag, in dit geval aan ons. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van het provinciaal milieu-alarmnummer (058-2122422) of de telefax (058-2925125).

C.3. Termijn waarvoor de vergunning wordt verleend/ datum in werking treden van de vergunning.

De vergunning wordt verleend voor onbepaalde tijd.

De vergunning treedt in werking op de dag nadat de beroepstermijn is afgelopen, tenzij er binnen de beroepstermijn een verzoek is gedaan tot het treffen van een voorlopige voorziening. In dat geval treedt de vergunning pas in werking op het moment dat door de Voorzitter van de Afdeling op dat verzoek is beslist.

C.4. Vervallen vergunning

Voor een inrichting of een deel van de inrichting vervalt de vergunning ingevolge artikel 8.18 van de Wet milieubeheer, indien deze inrichting niet binnen drie jaar nadat de vergunning onherroepelijk is geworden, is voltooid en in werking gebracht.

U heeft in uw aanvraag niet verzocht om met gebruikmaking van onze bevoegdheid op basis van het tweede lid van artikel 8.18, deze termijn te verlengen tot meer dan drie jaar na het onherroepelijk worden van onderhavige vergunning.

Dit impliceert dat de vergunning vervalt indien de inrichting niet binnen 3 jaar na het onherroepelijk worden van de vergunning, is opgericht en in werking is gebracht.

C.5. Nazorgbepaling.

Op grond van het bepaalde in artikel 8.16, onder c, van de Wet milieubeheer kunnen wij bepalen dat door ons aangewezen voorschriften gedurende een door ons te bepalen termijn nog van kracht blijven nadat de vergunning haar gelding heeft verloren. Wij willen van deze mogelijkheid gebruik maken om de volgende reden. Op voorhand is niet bekend wanneer een vergunninghouder een bodemeindonderzoek laat uitvoeren en of de resultaten van dat onderzoek eventueel moeten leiden tot een bodemsanering. Reden voor ons te bepalen dat de voorschriften 3.2.1, 3.3.1, 3.3.2, 3.4.1, 3.4.2 en 3.4.3 (uitvoeren bodemeindonderzoek en eventueel verlangen dat een sanering plaatsvindt) gedurende 2 jaar nadat deze vergunning haar gelding heeft verloren, van kracht blijven.

Voor wat betreft voorschrift 1.5.3 (centraal registratiesysteem) hebben wij bepaald dat dit voorschrift gedurende 5 jaar van kracht blijft nadat de vergunning haar gelding heeft verloren.

Wij wijzen erop dat artikel 10.38 van de Wet milieubeheer bepaalt dat de registratie van bedrijfsafvalstoffen en/of gevaarlijke afvalstoffen, die betrekking heeft op de afgifte ervan, ten minste 5 jaar moet worden bewaard en gedurende die periode ter beschikking van ons moet worden gehouden.

C.6. Overige.

Wij wijzen u nog op het volgende. Als u besluit de inrichting aan een ander over te dragen, dan schrijft artikel 8.20 van de Wet milieubeheer voor dat u dat ten minste een maand tevoren aan ons moet melden. Artikel 5.20 van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer geeft aan welke gegevens u ons dan moet verstrekken.

D. BESLUIT:

Gelet op het voorgaande en de bepalingen in de Wet milieubeheer, alsmede afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht, hebben wij

b e s l o t e n:

- I. aan Omrin/Afvalsturing Friesland N.V. te Leeuwarden de gevraagde vergunning te verlenen als bedoeld in artikel 8.1 van de Wet milieubeheer, voor een Reststoffen Energie Centrale op het perceel, kadastraal bekend gemeente Harlingen, sectie F, nummers 697, 1428, 1429, 1541, 1544, 1546 en 1547, plaatselijk bekend Lange Lijnbaan 14 te Harlingen;
- II. te bepalen dat de gegevens vervat in de aanvraag en aanvullingen, te weten: de aanvraag van 26 september 2007 en de aanvullingen daarop van 14 december 2007, 21 maart 2008, 11 juni 2008, 15 juli 2008, 6 mei 2010 en 3 juni 2010 deel uitmaken van de vergunning, voor zover in de voorschriften niet anders wordt bepaald;
- III. aan deze vergunning voorschriften te verbinden zoals die in de bijbehorende bijlage zijn opgenomen;
- IV. te bepalen dat de voorschriften 3.2.1, 3.3.1, 3.3.2, 3.4.1, 3.4.2 en 3.4.3 gedurende 2 jaar nadat de vergunning haar gelding heeft verloren, van kracht blijven;
- V. te bepalen dat voorschrift 1.5.3 gedurende 5 jaar nadat de vergunning haar gelding heeft verloren, van kracht blijft;
- VI. te bepalen dat de voorschriften bepalend zijn, indien de vergunningaanvraag niet in overeenstemming is met de gestelde voorschriften.

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

J.A. Jorritsma, voorzitter

drs. A.J. van den Berg, secretaris

Bijlagen:

Bijlage I. De inspraakreacties MER

Bijlage II. Voorschriften

Bijlage I. De inspraakreacties MER

Tijdens de inspraakavond op 7 november 2007 zijn de volgende zienswijzen mondeling ingebracht:

1. E. Kuppen, Waddenvereniging Harlingen.

- 1.1. De Waddenvereniging raadt aan om de Natuurbeschermingswetvergunning te coördineren met de vergunningen op grond van de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren. Hiermee kan een optimale afstemming worden bereikt en worden voorkomen dat in de vergunningen onverenigbare eisen worden gesteld.
- 1.2. De vereniging vindt de keuze voor de locatie Harlingen onvoldoende onderbouwd. Bij de inspraak op de startnotitie is aangegeven dat op basis van milieu- en natuuraspecten afgewogen zou moeten worden wat de beste locatie is. Dit is in het MER onvoldoende uitgewerkt en zou alsnog moeten gebeuren.
- 1.3. In het MER wordt niet aangegeven wat er gebeurt met het energetisch rendement als Frisia moet sluiten. Het is niet uit te sluiten dat Frisia gaat sluiten, omdat de Friese politiek zich heeft uitgesproken tegen verdere zoutwinning onder land. De vereniging schat in dat zoutwinning onder de Waddenzee geen optie is, vanwege te grote gevolgen voor de natuur. Het is dus waarschijnlijk dat het door Omrin voorgespiegelde rendement niet of maar een korte periode kan worden waargemaakt. Het verbaast de vereniging dat Omrin voor zo'n onzekere constructie heeft gekozen.
- 1.4. Men is verbaasd dat Omrin voor een droge rookgasreiniging gekozen heeft. Omrin heeft steeds aangegeven dat zij voor de best mogelijke luchtreinigingstechniek zou kiezen en uit de BREF Waste Incineration blijkt duidelijk dat dit een natte rookgasreiniging is. Men is van mening dat de provincie Omrin aan deze gedane belofte moet houden.
- 1.5. Men is, gezien het feit dat bepaalde emissies wellicht niet op te ruimen zijn, van mening dat de provincie aan Omrin een financiële zekerheidsstelling zou moeten vragen voor het geval er ongelukken gebeuren en de rotzooi opgeruimd moet worden.

2. De heer Nieveen, Harlingen.

- 2.1. Hij is van mening dat de reststoffenopslag op het terrein binnenshuis moet worden bewaard.
- 2.2. Er wordt te weinig aandacht geschonken aan de economische potentie van de ontwikkelingen in Harlingen. Het MER geeft niet aan waar de reststoffen naartoe afgevoerd worden. Mogelijk worden de reststoffen gebruikt in de asfaltindustrie, maar dit is niet zeker. Omdat Omrin toch veel energie over heeft, zou zij er stenen van kunnen bakken. Hiermee is het probleem opgelost en bovendien geeft dit extra energieafzetmogelijkheden.
- 2.3. De keuze voor een droge of natte rookgasreiniging lijkt gestuurd door de problematiek van de afvalwaterreiniging. In Friesland zijn veel waterzuiveringstechnieken voorhanden, waardoor de schoorsteen misschien slechts 25 meter hoog hoeft te worden en toch alles schoon wordt. Hier mag ook wel subsidie voor worden verstrekt.

3. L. van der Heide, Harlingen.

- 3.1. Het aantal vrachtwagenbewegingen zou aanmerkelijk gereduceerd kunnen worden, als meer vervoer via het spoor zou plaatsvinden. Hij denkt aan plannen voor een spoorwegafzakking naar de havens van Noord-Harlingen. Hij weet niet in hoeverre een spooraansluiting naar Oudehaske gerealiseerd kan worden, maar dan is er een aanleiding om via een verbetering van de spoorverbinding de A7-zone beter met de Westergozone te verbinden en de zeehaven nog beter functioneel te maken.

4. S. Jellema, Wijnaldum.

- 4.1. Vestiging van de afvaloven in Harlingen is niet goed gekozen, want Harlingen ligt niet centraal. Centrale vestiging zou heel wat kilometers schelen.

5. Mevrouw Hofstra, Wijnaldum.
 - 5.1. Provincie dient goed te kijken naar alle cijfers die binnenkomen. Zij moet er namelijk voor zorgen dat de burgers van Fryslân worden gerustgesteld en dat lijkt haar een zware taak.
6. Mevrouw Werkhoven, Harlingen.
 - 6.1. Zij is van mening dat het toezicht op Omrin zou moeten gebeuren door een objectief iemand, die regelmatig, bijvoorbeeld eens per drie maanden, onderzoek doet.
7. De heer Jongsma, Wijnaldum.
 - 7.1. Het eerste MER is door de provincie niet goedgekeurd vanwege een aantal redenen. Hij vindt in het tweede MER niet duidelijk genoeg terug waarom dit wel is goedgekeurd. Daardoor wordt het lastig om het tweede MER goed te beoordelen.
 - 7.2. Het transport wordt niet voldoende uitgediept.
 - 7.3. De relaties tot andere verbranders wordt niet voldoende uitgediept.
8. De heer Rijpstra.
 - 8.1. Hij vindt dat Omrin moet uitsluiten dat er afval geïmporteerd wordt.
9. De heer (naam is niet genoemd).
 - 9.1. Hij is het eens met de vorige spreker en voegt hieraan toe dat in de vergunning vastgelegd moet worden dat het afval alleen afkomstig is van de aandeelhoudende gemeenten.
10. A. Leutscher, Wijnaldum.
 - 10.1. Hij vindt dat de hele vestiging van Omrin een heilloze weg is, maar als de locatie er toch komt, dan vindt hij dat het landelijke gemiddelde de norm moet zijn.
 - 10.2. Er zou in bredere zin gekeken moeten worden naar alternatieven, bijvoorbeeld: Hoe lossen we het afvalprobleem in Nederland op? En hebben we Omrin hierbij nodig?
11. De heer (naam is niet genoemd).
 - 11.1. Hij vraagt zich af hoe de 70.000 kubieke meter CO₂-besparing gerealiseerd wordt als er geen zoutwinning is waar de restwarmte aan geleverd wordt. Als dat niet lukt, is er geen reductie in CO₂-uitstoot en is het argument om voor een afvalverbrander in Harlingen Fryslân te kiezen, bijna van tafel.

Schriftelijk zijn binnen de inspraaktermijn de volgende zienswijzen binnengekomen op het MER:

12. J. en A. Bruinsma, Sexbierum.
 - 12.1. Men heeft een biologisch akkerbouw- en vollegrondsgroentebedrijf aan de noordwestkant van Sexbierum. Men vreest bij westenwind, de vaak heersende windrichting, voor dioxineverontreiniging, die schade aan hun producten kan veroorzaken.
 - 12.2. Het imago van een fris, zuiver Waddengebied wordt teniet gedaan.
 - 12.3. De zoutfabriek heeft al te veel onomkeerbare schade aangebracht in het gebied. Het risico van waterschade is hierdoor groter geworden.
13. L. Nota en E. van Nimwegen, te Harlingen.
 - 13.1. Door inzameling en hergebruiken van plastic en het bouwen van een plasticsorteerinstallatie in Nederland, is de bouw van een afvaloven overbodig. Dit is vooruitstrevender en schoner dan het verbranden van afval. Verwezen wordt naar een artikel in de Telegraaf van 25 oktober 2007 over het scheiden van plastic.

14. P.G.H. Bijker, Pingjum.

- 14.1. Men gaat ervan uit dat afvalverbranding niet zal plaatsvinden in of vlakbij een gebied dat uniek is (PKB Waddenzee) en tot het werelderfgoed van de UN behoort.
- 14.2. De afvalverbrander tast door vorm en hoogte de beeldkwaliteit van het gebied aan.
- 14.3. Door de excentrische ligging in Friesland heeft het belangrijke verkeersbewegingen naar Harlingen tot gevolg.
- 14.4. Er zijn onvoldoende andere locaties overwogen.
- 14.5. De perceptie van de bewoners in dit gebied over de kwaliteit van de leefomgeving en de veiligheid is negatief. Het verlenen van de vergunning zal het gevoel van onmacht en de afstand burger-politiek vergroten. De afvalverbrander zou hier daarom niet gevestigd moeten worden.
- 14.6. Een afvalverbrandingsoven zal een negatief effect hebben op de economische potentie van het gebied vanwege uitzicht vanaf de zee op de torens van de afvaloven.

15. M. van Baarle, Hitzum.

- 15.1. De afvalverbrander is onnodig gezien de capaciteitsuitbreiding elders, zeker als straks gestart wordt met de aparte inzameling van plastic.
- 15.2. Men vreest milieubelasting als gevolg van de aanvoer van grote hoeveelheden afval door veel zwaar verkeer over de weg.
- 15.3. De belofde "beste technieken" worden niet toegepast, de toegepaste technieken zijn verouderd. Hierdoor krijgt Noordwest-Friesland met een aanzienlijke vervuiling van het milieu te maken.
- 15.4. De afvalverbrander hoort niet thuis aan het natuurgebied de Waddenzee. Ook voor het toerisme is de afvaloven niet bevorderend.

16. A. Okkerse, Mr. Abel Tzummarum.

- 16.1. Een verdere toename van de afvalverbrandingscapaciteit wordt niet nodig geacht gezien alle uitbreidingsinitiatieven elders.
- 16.2. Het afval zal van grotere afstand aangevoerd moeten worden, wil de afvalverbrander kunnen draaien.
- 16.3. Omrin voldoet niet aan de belofte om de luchtverontreiniging met de allerbeste technieken te beperken. Men is bang voor de gevolgen voor de gezondheid.
- 16.4. Men vreest de gevolgen van calamiteiten.
- 16.5. De locatie van de afvalverbrandingsoven aan de rand van een wereldberoemd natuurgebied is een slecht idee en is geen aanbeveling voor het toerisme.
- 16.6. Het draagvlak in de streek voor deze afvalverbrander wordt gering geacht.

17. Socialistische Partij, afdeling Harlingen.

- 17.1. Senter Novem en Omrin maken aannemelijk dat er schaarste komt op de afvalmarkt. In het MER wordt geen rekening gehouden met het risico dat er te weinig afval is en hoe dit wordt opgelost.
- 17.2. Er is niet voldoende en zorgvuldig gekeken naar alternatieve locaties. In het MER komt niet naar voren of andere bedrijven op andere locaties potentiële afnemers zouden zijn geweest. Omdat in Harlingen de zoutfabriek de enige afnemer is, ontstaat er een hoog ondernemers- en milieurendementsrisico als deze enige afnemer wegvalt. Wellicht waren op andere locaties meerdere bedrijven aanwezig die stoom van de afvalcentrale wilden afnemen. Vanwege de haast (i.v.m. de toekomstige afvalschaarste) is dit niet verder onderzocht.

- 17.3. Uit een rapport van MOB blijkt dat Omrin:
- 3 maal zoveel fijn stof verwacht te gaan emitteren als bestaande soms meer dan 20 jaar oude afvalverbrandingsinstallaties;
 - 6 maal zoveel zwaveldioxiden verwacht te gaan emitteren als bestaande soms meer dan 20 jaar afvalverbrandingsinstallaties;
 - 4 maal zoveel fluoriden verwacht te gaan emitteren als verschillende andere installaties;
 - 3 maal zoveel metalen verwacht te gaan emitteren als andere installaties.
- Omrin heeft echter beweerd dat Friesland de schoonste installatie van heel Nederland krijgt. De SP is van mening dat door de onjuiste beweringen van Omrin de bevolking, de politiek en het besluitvormend orgaan op het verkeerde been worden gezet. Het MER wordt hierdoor ongeloofwaardig en Omrin onbetrouwbaar.
- 17.4. Gedeputeerde Andriessen heeft tegenover Omrop Fryslân op 15 mei 2007 verklaard dat er een afspraak tussen het CDA, PvdA en CU is die de komst van de afvalcentrale beoordeelt op 2 criteria, namelijk 1. feiten, en 2. draagvlak. Er is onvoldoende draagvlak voor de komst van een afvalcentrale. Dit blijkt uit meer dan 3500 protesthandtekeningen die gedeputeerde Andriessen overhandigd heeft gekregen. Uit de bovenstaande drie punten blijkt naar de mening van de SP dat de feiten die Omrin hanteert onjuist zijn en op aannames berusten.
- 17.5. In de totale samenleving wordt rekening gehouden met een vergrijzing van de bevolking. Oudere mensen produceren minder afval dan jongere mensen met kinderen. Omrin geeft in het MER niet aan hoe er op de vergrijzing geanticipeerd wordt. Als door de vergrijzing niet voldoende afval uit Friesland gerealiseerd kan worden, zal afval elders vandaan moeten komen. Dit zijn milieuverhogende risico's vanwege het vervoer naar de centrale.
- 17.6. Harlingen is als locatie niet strategisch. Eventuele aanvoer van afval over de Waddenzee is risico-verhogend voor een natuurgebied dat op de Werelderfgoedlijst staat. Als afval uit andere gebieden dan Friesland over de weg aangevoerd moet worden, betekent dit een verhoging van het aantal transportbewegingen. In het MER is geen rekening gehouden met een hiermee samenhangende hogere luchtverontreiniging.
- Verder komt de afvalcentrale in de nieuwe haven van Harlingen, waar het risico bestaat dat bij storm en springtij kades onder water kunnen komen te staan. Uit het MER wordt niet duidelijk welke maatregelen getroffen worden om een dergelijk milieuverhogend risico tegen te gaan.

18. T. Hofman, Minnertsga.

- 18.1. Afvalverbranding versus – recycling. Omrin beschikt al over een moderne afvalscheidingsinstallatie. Verdere recycling ligt dan voor de hand. Het verbranden van kostbare grondstoffen getuigt niet van verantwoord en innovatief gedrag. Afvalverbranding heeft geen toekomst en past zeker niet bij een provincie die voorop wil lopen op het gebied van innovatie en duurzaamheid.
- 18.2. Financiële risico's. In het MER wordt geen rekening gehouden met de verwachte terugname van de afvalstromen. De financiële risico's van de REC zijn daardoor erg groot. Zij is van mening dat afvalverbranding een onrendabele bedrijfsactiviteit is en betwijfelt de juistheid van de bewering in het MER dat er sprake is van een kostenreductie voor de verwerking van afval. De burger betaalt een indirecte opslag op de REC in bedrijf te houden. Deze indirecte kosten blijven in het MER onvermeld.
- 18.3. De REC is ingedeeld als categorie 4-bedrijf, maar hoort in een zwaardere categorie thuis vanwege het aanwezige brand- en ontploffingsgevaar, zeker gezien de hogedruk stoomleiding naar Frisia. Dit vormt een reële bedreiging voor omwonenden.
- 18.4. Zwerfafval. In het MER wordt ten onrechte geen aandacht besteed aan zwerfafval dat ontstaat tijdens het overslaan van afval uit boten en vrachtwagens. Ook voor de toerist wordt het dan steeds minder aangenaam om dit deel van het Waddengebied te bezoeken.
- 18.5. Verkeer. In het MER wordt gesteld dat de beoogde locatie goed bereikbaar zou zijn over de weg en het water. Dit wordt betwijfeld gezien de plaatselijke situatie (Tjerk Hiddessluizen, smalle dijkweg). De REC gaat per dag 800 ton afval overslaan. Het MER vermeldt dat het afval dagelijks wordt aangevoerd met 24 vrachtauto's en 2 boten. Uit een simpele rekensom blijkt dat er dan slechts 500 ton aangevoerd kan worden, uitgaande van de afmetingen van het huidige sluizencomplex. De sterke toename van het vracht- en bootverkeer zal wel degelijk voor meer (lucht)verontreiniging en geluidsoverlast zorgen.

- 18.6. Emissies. In het MER blijven CO₂-emissies onvermeld en wordt niet vermeld dat stoffen als plastics, papier en bouwafval fossiele brandstoffen zijn met een 3 tot 4 maal hoger koolstofgehalte. Verbranding van stoffen zal hierdoor leiden tot een netto toename van CO₂-emissies met een factor 2 tot 3. Dit zal klimaatverandering tot gevolg hebben.
- 18.7. Geluid. In het MER wordt vermeld dat het geluidsniveau ten gevolge van de centrale op de geluidszone met 0,1-0,4 dB(A) toeneemt. Deze waarde wordt betwijfeld; op de geluidzone wordt een verhoging van 7 tot 10 dB(A) verwacht. Extra geluidsisolatie is in het MER geen optie maar zou verplicht moeten worden gesteld.

19. J. Rijpstra, Wijnaldum

- 19.1. Hoog energierendement. Het hoofdargument om de afvalcentrale in Harlingen te bouwen, is het hoge energierendement door koppeling aan Frisia Zout. Mogelijk wordt de vergunning voor zoutwinning niet verlengd. Omdat het MER onduidelijk blijft over alternatieve afnemers, had dit hoofdargument juist niet gebruikt mogen worden.
- 19.2. De best beschikbare technieken worden niet toegepast.
- 19.3. Afvalverbrandingscapaciteit: Rond 2012 wordt een overschot aan afvalverbrandingscapaciteit verwacht. Het nut en noodzaak van de Omrincentrale en de voordelen voor milieu en werkgelegenheid ten opzichte van verbranden elders worden in het MER niet voldoende aangetoond.
- 19.4. Men vraagt zich af hoe de kwaliteit van het aangevoerde afval gecontroleerd wordt op aanwezigheid van gevaarlijke stoffen. In het MER is vervoer van gevaarlijke stoffen niet aan de orde geweest en dit is wel van belang voor de Waddenzee.
- 19.5. Het belang voor de werkgelegenheid weegt niet op tegen de milieunadelen. Bovendien zou de imagoschade voor deze streek werkgelegenheid kunnen kosten (toerisme).
- 19.6. Getwijfeld wordt of de schoorsteen wel hoog genoeg wordt. Bij dergelijke installaties zijn hoogten van 70 meter of meer gebruikelijk. In het MER ontbreekt een referentie met een bestaande schoorsteenhoogte van 44 meter.
- 19.7. Er ontbreekt een goed doordacht rampenplan in het MER.
- 19.8. Provincie hanteert een hoge tolerantie betreffende de milieueffecten.
- 19.9. In het MER staat niks over een gedegen monitoring van de uitstoot door een onafhankelijke partij.
- 19.10. In het MER mist een schaderegeling bij calamiteiten.

20. Jan Leemhuis, Wijnaldum

- 20.1. De bewering van Omrin in de media, dat er geen emissie van gevaarlijke stoffen plaatsvindt, wordt niet juist geacht.
- 20.2. Getwijfeld wordt of de oven qua verbrandingscapaciteit wel nodig is. De provincie Friesland komt 20% afval tekort om de oven rendabel te maken.
- 20.3. Omrin heeft, ten onrechte, de inzameling van afval niet Europees aanbesteed.
- 20.4. Betwijfeld wordt of gekozen is voor een beter milieu gezien de aantallen vrachtwagens.
- 20.5. Het verlagen van de schoorsteenpijp van 70 naar 44 meter is niet voldoende onderbouwd. Er bestaat onduidelijkheid over de gebruikte rekenmethode.
- 20.6. De indruk bestaat dat op deze manier opnieuw een hindernis wordt ontweken inzake de vergunning natuurbeschermingswet.

21. C.L. Blanksma, Wijnaldum

- 21.1. Gevreesd wordt voor aantasting van de kwaliteit van teeltproducten en een gezondheidsrisico ten gevolge hiervan door depositie van reststoffen uit de schoorsteen op de landbouwpercelen, zeker nu de schoorsteen minder hoog wordt. Omrin heeft steeds aangegeven moderne technieken toe te passen in haar bedrijfsvoering. De bedrijfsinrichting die Omrin voor ogen staat, een rookgasreiniging met slechts één doekfilter, is echter zeer minimaal (grotere kans op calamiteiten). Hierdoor ontstaat een onaanvaardbaar bedrijfsrisico, dat niet zomaar afgewenteld kan worden op kwetsbare bedrijven in de naaste omgeving.
- 21.2. Men vraagt daarom om een zeer strenge toets van het MER en het stringent toepassen van de normen voor rookgasreiniging en schoorsteenemissies.

22. W. Bruining, Wijnaldum

- 22.1. Gevreesd wordt voor depositie van schadelijke stoffen op de akkerbouwgewassen, gezien de korte afstand tot de centrale van zo'n 2 km. Door het bindende vermogen van de grond, kan een opbouw van giftige stoffen plaatsvinden. Hierdoor kan de concentratie in de gewassen boven de GLOBALG.A.P. milieu- en residu eisen voor consumptie doeleinden komen. Hierdoor kunnen negatieve effecten voor de volksgezondheid en voor zijn bedrijf ontstaan.
- 22.2. Gevreesd wordt voor de emissies bij eventuele calamiteiten als brand en explosies.
- 22.3. Gezien de bovenstaande bezwaren en de bestaande afvalverwerkingscapaciteit in de omliggende provincies vindt men dat aan Omrin geen vergunning moet worden verleend.

23. J. Beekman, Boer

- 23.1. De afvaloven heeft een 5x te grote capaciteit, waardoor gevreesd wordt voor verdachte afvalstromen van buiten Friesland.
- 23.2. Betwijfeld wordt of de vergunningverstrekker voldoende kennis in huis heeft.
- 23.3. In Amsterdam Noord, Alkmaar en Leeuwarden is bewezen dat dergelijke installaties niet in de wereld thuishoren.
- 23.4. Men houdt zich niet aan gemaakte afspraken (lagere schoorsteen, eenvoudiger filtersysteem).
- 23.5. Fijn stof zal zich verspreiden over land.
- 23.6. Ook door zwaar vrachtverkeer wordt vervuiling verwacht.
- 23.7. De afvaloven in Alkmaar draait niet op volle toeren. Frisia zout heeft het grootste belang bij de afvaloven.
- 23.8. Friesland moet de provincie met de zuiverste lucht blijven, daarom moet de vergunning er niet komen.

24. A. Wassenaar, Witmarsum

- 24.1. Afvalverbranden is in deze tijd van klimaatverstoring geen optie meer.
- 24.2. Er zijn binnenkort genoeg verbrandingsovens
- 24.3. De zoutfabriek en de afvaloven worden elkaars alibi.
- 24.4. Een afvaloven en een zoutfabriek zorgen voor meer werkloosheid want Friesland is (nu nog) voedselproducent en toeristische trekpleister.
- 24.5. De lokale overheden en de provincie moeten wat het milieu betreft het goede voorbeeld geven.
- 24.6. Als de provincie een vergunning afgeeft voor de afvaloven wordt zij ook medeverantwoordelijk voor de gevolgen van de zoutfabriek.
- 24.7. De uitstoot van deze afvalverbranding valt nét binnen de norm (van 2005).
- 24.8. Waarom moet de provincie een buitenlandse zoutfabriek ondersteunen?

25. R. Weber, Ried

- 25.1. De vestiging van de afvaloven strookt niet met de ontwikkelingsmogelijkheden van NW Friesland (hoogwaardige landbouw en recreatie) en de sterke punten van dit gebied (rust, ruimte, schoonheid, natuur en schone lucht).

26. R.E. van Dorp, Ried

- 26.1. Gevreesd wordt dat door vestiging van een afvaloven de schone landbouw, natuurschoon, ruimte, toerisme minder geloofwaardig worden.
- 26.2. Omrin heeft niet gekozen voor de schoonste technieken.
- 26.3. Er is niets bekend over de gevolgen van de uitstoot van verbrandingsgassen op langere termijn voor de gezondheid van mens, plant en dier.
- 26.4. Vestiging van de afvaloven aan de rand van een gebruikersregio brengt een extra milieubelasting met zich mee.
- 26.5. Vestiging van een afvaloven naast een uniek gebied als de Waddenzee past niet.
- 26.6. Men vreest de gevolgen van de afvaloven voor hun biologisch veehouderijbedrijf met kaasmakerij.

27. Gemeente Franekeradeel, Franeker

- 27.1. Het nulalternatief (geen REC bouwen) onvoldoende is uitgewerkt; er wordt alleen ingegaan op de milieugevolgen ingeval de afnemer van stoom zelf een nieuwe energiecentrale moet bouwen.
- 27.2. Er is niet voldoende onderbouwd wat het rendement is als Omrin te weinig afval aquireert.
- 27.3. Het wettelijke kader, als genoemd op pagina 5 van de samenvatting MER, en het beleidskader, als genoemd in de MER-richtlijn onder 3.2, komen niet overeen. Het 4^e Nationaal Milieubeleidsplan, Toekomstagenda Milieu, de NER, en het Frysk Milieuplan 2006-2009 zijn niet opgenomen.
- 27.4. De voorkeursvolgorde voor afvalbeheer, zoals genoemd in artikel 10.4 van de Wet milieubeheer en paragraaf 5.2 van het Landelijk Afvalbeheersplan 2002-2012, is onvoldoende uitgewerkt waardoor de mogelijkheden minder inzichtelijk zijn. De vergunningaanvraag zou, in verhouding tot de geldende minimumstandaard, meer gedetailleerd moeten worden uitgewerkt.
- 27.5. De grenswaarden voor zwevende deeltjes (PM10), lood (PB) en benzeen, zoals genoemd in het Besluit luchtkwaliteit 2005, zijn onvoldoende of niet opgenomen in het MER. Deze gegevens zijn nodig om een vergelijking met de grenswaarden uit het Besluit Luchtkwaliteit 2005 te kunnen maken.
- 27.6. De stoomleiding behoort tot de inrichting. Daarom hadden de effecten van de leiding op het milieu in het MER besproken moeten worden.

28. Stichting Afvaloven Nee, Wijnaldum.

- 28.1. Locatiekeuze. Harlingen ligt niet in het centrum van de locaties waar het te verbranden afval wordt geproduceerd en lijkt daarom, uit oogpunt van minimalisatie van transportkilometers, niet de optimale locatie. Het MER geeft geen inzicht in het aantal te maken extra transportkilometers ten gevolge van de decentrale locatie en tot hoeveel extra luchtverontreiniging dit leidt. In het MER zijn andere potentiële locaties niet serieus onderzocht.
- 28.2. Relatie met Frisia zoutfabriek/ energie-efficiency. Indien Frisia gaat sluiten ruim binnen de afschrijvingstermijn van de afvalverbrandingsinstallatie, dan is de vraag hoe de bij Omrin opgewekte stoom nog nuttig kan worden toegepast met voldoende rendement. Dit scenario zou in het MER moeten zijn uitgewerkt.
- 28.3. Gasreiniging en schoorsteenemissies. In het MER is aandacht besteed aan verschillende alternatieven voor het type te kiezen rookgasreiniging. Uit de aanvraag blijkt dat uiteindelijk gekozen is voor het zogenaamde droge systeem en dat Omrin:
 - 3 maal zoveel fijn stof verwacht te gaan emitteren als bestaande soms meer dan 20 jaar afvalverbrandingsinstallaties;
 - 6 maal zoveel zwaveldioxiden verwacht te gaan emitteren als bestaande soms meer dan 20 jaar oude afvalverbrandingsinstallaties;
 - 4 maal zoveel fluoriden verwacht te gaan emitteren als verschillende andere installaties;
 - 3 maal zoveel metalen verwacht te gaan emitteren als andere installaties.Uit de aanvraag blijkt bovendien dat Omrin ruimere emissienormen in haar vergunning opgenomen wil zien dan de verwachtingswaarden. Deze droge rookgasreiniging met slechts één filterdoekstap kan in de Nederlandse context al meer dan 15 jaar niet meer als stand der techniek worden gezien voor de verbranding van afval. Verwezen wordt naar de recent gepubliceerde vergunning voor de nieuw te bouwen roosteroven van SITA in Roosendaal (3 doekfilters, schoorsteenhoogte 80 meter).

29. Dorpsbelang Wijnaldum, p/a A. Leutscher, Wijnaldum.

- 29.1. De noodzaak van de extra afvalverbrandingscapaciteit wordt betwijfeld. Er is te weinig onderzocht welke alternatieven er zijn voor het bouwen van een eigen afvaloven. Men wil dat Omrin een rendabel bedrijfsplan presenteert zonder dat vuil van buiten Friesland nodig is om de REC te exploiteren.
- 29.2. De keuze voor vestiging in Harlingen is niet voldoende onderbouwd en vergeleken met vestiging in de regio Heerenveen waar ook bedrijven zitten die stoom kunnen afnemen (Swiss Comby, Johnson Polymers).

- 29.3. Er is onvoldoende uitgewerkt hoe Omrin rendabel kan zijn en voor een CO₂-emissie kan zorgen zonder de combinatie met ESCO.
- 29.4. Gasreiniging en schoorsteenemissies. In het MER is aandacht besteed aan verschillende alternatieven voor het type te kiezen rookgasreiniging. Uit de aanvraag blijkt dat uiteindelijk gekozen is voor het zogenaamde droge systeem en dat Omrin:
- 3 maal zoveel fijn stof verwacht te gaan emitteren als bestaande soms meer dan 20 jaar afvalverbrandingsinstallaties;
 - 6 maal zoveel zwaveldioxiden verwacht te gaan emitteren als bestaande soms meer dan 20 jaar oude afvalverbrandingsinstallaties;
 - 4 maal zoveel fluoriden verwacht te gaan emitteren als verschillende andere installaties;
 - 3 maal zoveel metalen verwacht te gaan emitteren als andere installaties.
- Uit de aanvraag blijkt bovendien dat Omrin ruimere emissienormen in haar vergunning opgenomen wil zien dan de verwachtingswaarden. Deze droge rookgasreiniging met slechts één filterdoekstap kan in de Nederlandse context al meer dan 15 jaar niet meer als stand der techniek worden gezien voor de verbranding van afval. Verwezen wordt naar de recent gepubliceerde vergunning voor de nieuw te bouwen roosteroven van SITA in Roosendaal (3 doekfilters, schoorsteenhoogte 80 meter).
- Omrin dient de IPPC-richtlijn en de BREF's en BAT volledig na te leven.
- 29.5. De locatie Harlingen is niet geschikt vanwege de decentrale ligging en de grote afstand tot de huidige opslag en verwerkingslocatie.
- 29.6. Er wordt vanuit gegaan dat het vervoer van afval deels over de weg en deels over het water zal gaan. De mogelijkheid van vervoer over water is nog zeer onzeker, omdat hiervoor in Heerenveen een havenaanpassing nodig zou zijn. Er is onvoldoende gekeken naar het geval dat afvalvervoer over water niet mogelijk blijkt te zijn en alle vervoer over de weg moet plaatsvinden.
- 29.7. Men wil dat Omrin in lijn met landelijke regelgeving haar verbrandingsinstallatie baseert op 2 lijnen in plaats van 1, omdat hiermee kan worden voorkomen dat bij een calamiteit of storing veel (stinkend) afval blijft liggen en dat brandgevaar door broeiend afval ontstaat. In het geval van een 1 lijn installatie wordt minimaal een sprinkler installatie nodig geacht.
- 29.8. Men verwacht dat de hoeveelheid brandbaar afval zal afnemen vanwege een toename van de gescheiden inzameling zoals plastics. Hierdoor zal overcapaciteit bij bestaande afvalcentrales ontstaan, wat nadelig is voor de afvaloven van Omrin.
- 29.9. De vestiging van de REC zal een negatief effect hebben op het toerisme in het gebied.
- 29.10. Men is niet tevreden over de rol van B&W van Harlingen in het proces.
- 29.11. De verkeersveiligheid komt onder druk te staan, omdat niet gekeken wordt naar de samenhang met andere ontwikkelingen in de regio (glastuinbouw Sexbierum).
- 29.12. Er wordt geen rekening gehouden met de mening van omwonenden.
30. M. Steegstra en J.M. Peeringa, Wijnaldum.
- 30.1. De verwachte emissie in Harlingen is hoger dan nodig. Omrin dient de best mogelijke technieken toe te passen.
- 30.2. Er is te weinig rekening gehouden met de mogelijkheid dat Frisia eerder dan gepland moet stoppen. Er moet meer aandacht worden besteed aan mogelijke alternatieven.
31. Waddenvereniging, Harlingen. Mede namens:
Friese Milieufederatie
It Fryske Gea
Vereniging Natuurmonumenten
- 31.1. Harlingen is geen geschikte locatie voor een afvalverbrander, vanwege de nabijheid van de Waddenzee en het toeristische karakter van Harlingen.
- 31.2. Grootschalige industrie past niet in Harlingen. Om het waddengebied aantrekkelijk te houden moet grootschalige industrie geconcentreerd worden op plaatsen waar de minste schade voor waddennatuur en –landschap bestaat. De natuurlijke vaargeuldiepte is hierbij belangrijk. De vaargeul naar Harlingen is van nature ondiep; het baggeren hiervan is belastend voor de waddennatuur door o.a. de verstoring en de vertroebeling.
- 31.3. Uit diverse publicaties (genoemd worden de Staatscourant en het NRC Handelsblad) blijkt dat het tekort aan verbrandingscapaciteit snel verdwenen zal zijn. De bouw van een afvalverbrander door Omrin zal leiden tot overcapaciteit op de verbrandingsmarkt. Dat zal ten koste gaan van afvalscheiding en hergebruik. Men vreest dat Omrin na de bouw van

- de centrale minder aan afvalscheiding zal doen; uit paragraaf 4.5.8 van het MER blijkt namelijk dat ook inzamelvoertuigen de afvalverbrander zullen bezoeken. Men verzoekt om een inventarisatie te maken van de benodigde verbrandingscapaciteit en de bestaande en in aanbouw zijnde verbrandingscapaciteit.
- 31.4. In het MER is geen serieuze locatieafweging op natuur- en milieuaspecten gemaakt. Ook is onduidelijk waarom alleen gekeken is naar grote energieverbruikers als alternatieve locaties; er zou veel breder gekeken kunnen worden.
 - 31.5. Omdat voor de locatieafweging alleen gekeken is naar locaties in Friesland, ligt het voor de hand dat ook het afval alleen uit Friesland komt. Omrin verwerkt nu al afval uit Midden-Nederland.
 - 31.6. Omrin heeft gekozen voor een droog rookgasreinigingssysteem, terwijl uit de BREF Waste Incineration blijkt dat een natte rookgasreiniging de laagst mogelijke emissie geeft. In het MER is aandacht besteed aan verschillende alternatieven voor het type te kiezen rookgasreiniging. Uit de aanvraag blijkt dat Omrin:
 - 3 maal zoveel fijn stof verwacht te gaan emitteren als bestaande soms meer dan 20 jaar afvalverbrandingsinstallaties;
 - 6 maal zoveel zwaveldioxiden verwacht te gaan emitteren als bestaande soms meer dan 20 jaar oude afvalverbrandingsinstallaties;
 - 4 maal zoveel fluoriden verwacht te gaan emitteren als verschillende andere installaties;
 - 3 maal zoveel metalen verwacht te gaan emitteren als andere installaties.
 Uit de aanvraag blijkt bovendien dat Omrin ruimere emissienormen in haar vergunning opgenomen wil zien dan de verwachtingswaarden. Deze droge rookgasreiniging met slechts één filterdoekstap kan in de Nederlandse context al meer dan 15 jaar niet meer als stand der techniek worden gezien voor de verbranding van afval. Verwezen wordt naar de recent gepubliceerde vergunning voor de nieuw te bouwen roosteroven van SITA in Roosendaal (3 doekfilters, schoorsteenhoogte 80 meter).
 - 31.7. In het MER wordt onvoldoende aangegeven wat er gebeurt met het energetisch rendement als Frisia moet sluiten. Men schat in dat dit rendement niet of maar kort waargemaakt kan worden, omdat de Friese politiek zich heeft uitgesproken tegen verdere zoutwinning onder land en men inschat dat zoutwinning onder de Waddenzee ook geen optie is vanwege teveel negatieve gevolgen voor de natuur van de Waddenzee. De afvalverbrander zou alleen mogen draaien als het rendement van 80% gehaald wordt.
 - 31.8. Het MER is slecht leesbaar. Pas op het eind blijkt dat het gepresenteerde voorkeursalternatief niet het alternatief is waar Omrin voor kiest.
 - 31.9. Onduidelijk is waarom de schoorsteen van de REC een rood toplicht moet voeren; de schoorsteen wordt nauwelijks hoger dan het ketelhuis dat niet wordt verlicht en de minimale vlieghoogte ter plaatse is 300 meter.
 - 31.10. Wat betreft verlichting is in het MER niet overwogen om groen licht toe te passen omdat dit minder storend is voor de natuur dan wit of geel licht.
 - 31.11. Gevraagd wordt om in de vergunning op te nemen dat luchtemissiemetingen uitgevoerd worden door een onafhankelijke instantie die tegelijk rapporteert aan Omrin en provincie. Tevens wordt het noodzakelijk geacht dat Omrin niet op de hoogte is van het tijdstip van meten en dat ook in de opstartfase al metingen worden verricht.
 - 31.12. Er dient geld gereserveerd te worden voor de gevolgen van een calamiteit.
 - 31.13. Er moet een financiële zekerheidsstelling gevraagd worden van Omrin voor het geval het bedrijf failliet gaat en de provincie moet zorgen voor de afvoer van het nog aanwezige afval.
 - 31.14. Men raadt aan om de Natuurbeschermingswetvergunning te coördineren met de Wm- en Wvo-vergunning, zodat de vergunningen optimaal op elkaar worden afgestemd en voorkómen wordt dat in de vergunningen onverenigbare eisen worden gesteld.
32. Geartsje van Dijk-Elsinga
- 32.1. Zij heeft twijfels over nut en noodzaak van de afvalverbrandingsinstallatie.
 - 32.2. Zij is verontrust over de nadelige effecten van de zoutwinning; dankzij de koppeling tussen Omrin en Frisia komen hier de nadelige effecten van de afvaloven nog bij.
 - 32.3. Omrin heeft een vergunning aangevraagd voor de maximale uitstoot van schadelijke stoffen. Verzocht wordt om de limieten te verscherpen. Bij de bouw van een vuilnisoven dient men te kiezen voor de nieuwste technieken met een zo minimaal mogelijke uitstoot van schadelijke stoffen.

- 32.4. De milieukwaliteit van de omgeving gaat boven esthetische waarden zoals 'geen hoge pijp of geen rookpluim'.
33. D66, afdeling Noord-West Friesland en Wijkvereniging 't Noorderkwartier, p/a E. Nieveen, E.J. Harlingen
- 33.1. In bijlage 6.3 van het MER zijn emissieberekeningen uitgevoerd. Hierbij is rekening gehouden met de hoogte van de schoorsteen en met de overheersende windrichting. In de berekeningen zijn waarden vermeld voor PluimPlus 3,6, namelijk alle gridpunten en de hoogst berekende waarden in het receptorgebied. De hoogste waarde is 4,27% hoger dan de lage. Dit verschil lijkt veel te klein en zou, rekening houdend met de overheersende windrichting, 50% moeten zijn. De presentatie in het MER is moeilijk leesbaar. Men vraagt zich af of de berekeningen wel kloppen.
- 33.2. H 4.5.1.3 van het MER over diffuse emissies van stof: bodemas bevat veel zware en giftige metalen. Bij de op- en overslag van bodemas kan verstuiwing optreden, waardoor personeel, de haven en het milieu belast worden. Er zouden betere en zichtbaarder voorzieningen getroffen moeten worden. Dit aspect is niet voldoende uitgewerkt.
- 33.3. Men vraagt zich af onder welke regelgeving het vervoer van de bodemas naar een onbekende locatie valt (37.500 ton per jaar). Welke zekerheden worden gerealiseerd opdat deze bodemas ook daadwerkelijk milieuhygiënisch verantwoord wordt verwerkt (door wie?) en vervoerd? De provincie Fryslân zou haar verantwoordelijkheid waar kunnen maken door met het bedrijfsleven een aansluitend proces op de REC te ontwikkelen. De bodemas kan worden verwerkt door het materiaal te versinteren door middel van hoge druk en temperatuur.
- 33.4. Rookgasreiniging. De indruk bestaat dat de natte methode van rookgasreiniging duurder is dan de droge methode vanwege de kosten van de afvalwaterreiniging. Friesland heeft reeds een naam opgebouwd in waterreinigingstechnieken. Vanuit arbeidsmarktoverwegingen zou daarom gekozen moeten worden voor filtertechnieken, met subsidie uit het Waddenfonds. Door de toepassing van natte technieken, gecombineerd met filtertechnieken en versinterstechnieken, zou een volledig gesloten systeem kunnen worden gebouwd. Hiervoor zou commerciële belangstelling bestaan, waardoor de afhankelijkheid van Frisia vermindert.
34. De onderstaande zienswijzen zijn ingediend door een groot aantal personen en instanties (STANDAARD 1, 21x):
- 34.1. Volgens J. van der Wal kloppen de uitgangspunten van Omrin niet. Gesteld wordt dat er, ook zonder de afvalverbrander van Omrin, voldoende afvalverbrandingscapaciteit is. Omdat in Friesland niet genoeg afval is om de afvaloven van Omrin draaiende te houden, zal de verbrander inefficiënt zijn en zal de Friese burger dus een te hoog tarief betalen voor zijn afval.
- 34.2. Er worden niet de best mogelijke technieken toegepast om de luchtverontreiniging zoveel mogelijk te verminderen; hierdoor wordt gevreesd voor gezondheidsschade.
- 34.3. Gevreesd wordt voor het vrijkomen van veel giftige stoffen als de afvalvoorraad in brand vliegt of de luchtreinigers uitvallen.
- 34.4. Er wordt veel overlast verwacht van het vrachtverkeer. Men vindt het onzin het afval eerst naar Oudehaske te brengen en vervolgens weer naar Harlingen.
- 34.5. Harlingen is geen goede locatie, want de afvalverbrander komt naast de Waddenzee te staan. Dit is een natuurgebied dat gezond en mooi moet blijven; de afvalverbrander past niet in het weidse open landschap.
- 34.6. Gevreesd wordt voor stank- en lawaai-overlast. Er zal in ieder geval een verslechtering optreden en daar zit men niet op te wachten; men wil genieten van de rust en de frisse lucht van het Friese platteland.
- 34.7. Er wordt gevreesd voor onverkoopbaarheid van de woning als de afvalverbrander er komt.
- 34.8. De komst van de afvaloven staat haaks op de visie dat Friesland waaronder Harlingen zich meer moet en kan richten op toerisme en recreatie.
35. De onderstaande zienswijzen zijn ingediend door een groot aantal personen en instanties (STANDAARD 2, 823x):
- 35.1. Friesland is nu nog één van de schoonste provincies van Nederland.

- 35.2. Volgens het MER-rapport wordt deze afvaloven de vuilste en, voor de burger, de duurste van Nederland.
- 35.3. Men is verontrust over de negatieve gevolgen van de giftige uitstoot voor de gezondheid en die van hun kinderen en voor hun bezittingen.
- 35.4. Harlingen, gelegen aan de rand van Friesland, wordt als verkeerde plek gezien vanwege te weinig afval, te veel vervoer; het afval zal uit andere regio's en landen moeten komen.
- 35.5. Harlingen ligt aan het internationaal beschermde natuurgebied de Waddenzee.
- 35.6. De giftige uitstoot heeft een negatieve invloed op de werkgelegenheid omdat Friesland voedselproducent en toeristische trekpleister is.
- 35.7. Men is bovendien al verontrust over bodemdaling en zeespiegelstijging.
- 35.8. Men vreest voor waardedaling van bezittingen vanwege de nabijheid van een afvaloven.
- 35.9. Er is al teveel afvalverbrandingscapaciteit.
- 35.10. Het stuit mensen tegen de borst dat de afvalcentrale wordt doorgedrukt ondanks verzet van de bevolking.
- 35.11. Er is al voldoende geluidsoverlast (windmolens, verkeersweg), lichtoverlast en vervuiling van de lucht.
- 35.12. Afvalverwerking kan anders, duurzamer en met minder vervuiling, zoals het 'afval is voedsel' principe.
- 35.13. Men is bovendien verontrust over de leegloop van NW-Friesland (zie dagbladen afgelopen weken).
- 35.14. Men vreest dat biologische producten, geteeld in de omgeving, niet meer als zodanig kunnen worden verkocht.
- 35.15. Door de komst van de afvaloven verslechtert het uitzicht; men heeft daarom het huis te koop gezet.

36. De onderstaande zienswijzen zijn ingediend door verschillende personen (STANDAARD 3, 4x):

- 36.1. Harlingen is geen geschikte locatie voor de vestiging van grootschalige industrie zoals de afvalcentrale; dit uit oogpunt van ontwikkeling van het toerisme en bereikbaarheid van Harlingen. De vaargeul moet vaker uitgebaggerd worden, wat een belasting is voor de waddennatuur. Men vraagt zich af of alternatieve locaties voldoende zijn onderzocht.
- 36.2. Men heeft er geen vertrouwen in dat de beste luchtreinigingstechnieken zullen worden toegepast en vreest de gevolgen van de uitstoot voor gezondheid, omgeving en bezittingen.
- 36.3. Men vreest de gevolgen van uitvallen van de luchtreinigers en brand in de afvalvoorraad. Zijn hier rampenplannen voor?
- 36.4. Men vraagt zich af of de norm voor fijnstof gehaald zal worden; volgens het Milieu- en Natuurplanbureau gaat Nederland deze norm niet halen.
- 36.5. Men betwijfelt of de extra verbrandingscapaciteit noodzakelijk is. In Friesland is hiervoor niet voldoende afval. Dit zou betekenen dat de verbrander inefficiënt zal zijn en de Friese burger een te hoog tarief betaalt voor zijn afval.
- 36.6. Wat gebeurt er met het hoge energierendement als Frisia in de toekomst niet meer mag boren. Men vraagt zich af of er dan alternatieven zijn.
- 36.7. Bovendien is men al verontrust over de bodemdaling en de stijging van de zeespiegel.
- 36.8. Wordt de luchtkwaliteit door een onafhankelijke instantie gecontroleerd en hoe en wanneer gebeurt dit dan?
- 36.9. Het draagvlak onder de bevolking voor de afvalverbrander is niet groot. Wat gebeurt er met dit gegeven?

Op de aanvullingen op het MER zijn binnen de inspraakperiode de volgende schriftelijke zienswijzen binnengekomen:

37. LTO Noord afdeling Franeker/Harlingen en LTO Noord Fryslân, Drachten.

- 37.1. LTO vindt dat er niet voldoende zekerheid is dat op termijn aan omliggende agrarische gronden geen schade ontstaat. Men heeft bezwaar tegen verlaging van de schoorsteen naar 44 meter, omdat vrijkomende schadelijke stoffen bij een lagere schoorsteen eerder in de buurt kunnen neerdalen.

- 37.2. Men heeft bezwaar tegen de keuze voor een droge verbranding in plaats van een natte verbranding. Men betwijfelt of de gereinigde rookgassen bij droge verbranding inderdaad hoger opstijgen in de atmosfeer vanwege een hogere temperatuur en een lagere luchtvochtigheid, omdat dit afhangt van de atmosferische omstandigheden. Verder vraagt men zich af welke garanties er zijn dat de temperatuur duurzaam hoog blijft.
- 37.3. LTO maakt zich zorgen dat op langere termijn toch een onacceptabele cumulatie van schadelijke stoffen in het agrarisch gebied ontstaat.

38. A. Wassenaar, Witmarsum.

De heer Wassenaar brengt nogmaals zijn reeds eerder ingebrachte zienswijzen in en doet hierop de volgende aanvulling:

- 38.1. De visuele controle van binnenkomend afval is een zwak punt.
- 38.2. Volgens het MER wordt arseen verbrand in de oven, maar in de emissie- en immissiegegevens wordt arseen niet genoemd.
- 38.3. Volgens de aanvulling op het MER bevat het hemelwater van de bedrijfsdaken al veel gif, dit zit dan ook in het oppervlaktewater.
- 38.4. Volgens het MER zit er arseen in het bedrijfswater waarmee geblust en gekoeld wordt. Bij calamiteiten en stilstand wordt het bedrijfswater in het DWA-riool gestort. Er wordt echter niets over emissie en Arbo vermeld bij verdamping van dit water.
- 38.5. Wie bepaalt en controleert dagelijks de dosering van het dure bicarbonaat?
- 38.6. Volgens de aanvulling op het MER is de omgeving al vervuild door dioxine-uitstoot door Esco Zoutfabriek. Dit zal vervangen worden door uitstoot van giftige stoffen door de oven. Zie onderzoeken van dr. Kees Olie over dioxinevergiftiging (1991).
- 38.7. Het is ongeloofwaardig dat de stankoverlast binnen de normen zal blijven.
- 38.8. Door een lage schoorsteen zonder rookpluim worden de sociale waarden van de omgeving aangetast.
- 38.9. De aanvulling op het MER gaat bij het noemen van procentuele waarden uit van een achtergrondwaarde volgens model. Maar wat is een reële achtergrondwaarde voor Friesland? Kloppen de cijfers en aannames uit het MER?
- 38.10. Vanaf 2009 zullen er teveel afvalverbrandingsovens zijn. Daarom moet geen vergunning verleend worden voor een afvaloven in Fryslân. Dit zal de werkgelegenheid in de agrarische sector en het toerisme ten goede komen en de leegloop van dorpen tegengaan.

39. D. Wesselius, Franeker.

- 39.1. Ten zuiden van Sexbierum zijn plannen voor uitbreiding van het kassengebied. De emissie van de vuilverbrander zal door de overheersende windrichting (zuidwest) dit kassengebied het sterkst vergiftigen, wat gevaar voor de volksgezondheid met zich meebrengt.

40. W. Bruining, Wijnaldum.

- 40.1. Men heeft weinig vertrouwen in de aanvullende gegevens omdat de rookgasreiniging niet de meest veilige manier is en de rookafvoerpijp niet naar de gewenste 110 meter hoogte wordt gebracht.
- 40.2. Tevens wordt gevreesd voor stankoverlast: omdat er maar één oven komt, kan bij opstart en stopzetten van de oven geen goede rookverbranding ontstaan.
- 40.3. De eerder ingediende bezwaren blijven ook van kracht.

41. M. Steegstra en J.M. Peeringa, Wijnaldum.

- 41.1. De aanvulling op het MER is niet overzichtelijk, omdat deze bestaat uit verschillende stukken waarvan het verband niet direct duidelijk is. Stukken zoals de notitie 'Beantwoording van de vragen in verband met de voortoets voor REC Harlingen' dd 30-8-2007 hadden toegevoegd moeten worden. Deze notitie en de 'Voortoets' zijn nodig om de bijlage 2 van 'REC aanvulling MER(2)' te kunnen lezen.

- 41.2. Men vraagt zich af of de vuilverbrandingsoven wordt gebouwd volgens de schoonst mogelijke technieken?
- 41.3. Komt Omrin met een goed alternatief als de zoutfabriek ermee ophoudt?
- 41.4. Wat gebeurt er als de rookgasreiniger vanwege een calamiteit (bijvoorbeeld brand) in storing raakt? In de aanvulling wordt alleen stilgestaan bij stilstand vanwege onderhoud. De emissies bij een calamiteit niet zijn onderzocht. Moet Omrin energie leveren aan Frisia bij een calamiteit en wat is hierbij dan belangrijker: het milieu of het leveren van energie?
- 41.5. In de 'REC aanvulling(1) MER', p. 3/10, wordt de afvalverbrandingsoven in Harlingen vergeleken met drie andere verbrandingsovens. Er is niet onderbouwd waarom deze drie ovens zijn gekozen en waarom schonere ovens als HVC Alkmaar en Dordrecht en ARN Nijmegen niet in de vergelijking zijn betrokken. Bovendien kloppen volgens Vollenbroek van het bureau MOB niet alle gegevens die bij de vergelijking zijn gebruikt.
- 41.6. Omrin kan in de aanvulling op het MER niet duidelijk maken dat de schoonste technieken worden gebruikt. Volgens de heer Vollenbroek heeft een natte rookgasreiniger betere emissieresultaten:
- emissie zware metalen is 10x zo laag;
 - emissie kwik is 5x zo laag;
 - emissie kadmium en thallium is 2,5x zo laag;
 - waterstoffluoride emissie is 2x zo laag;
 - de zwaveldioxide emissie is 2,5x zo laag.
- 41.7. Op p.8 van 'REC aanvulling(1) MER' worden mogelijke alternatieven besproken als Frisia ermee stopt. Deze tekst is te kort door de bocht. De aanname dat het rendement met 20% verhoogd kan worden naar 50% met serieuze en geïnteresseerde partijen wordt niet met getallen aangetoond. Uit de aanvulling blijkt niet dat serieus naar andere alternatieven gekeken is.
- 41.8. Men heeft geen bezwaar tegen een hoge schoorsteen met een rookpluim als de beste technieken gebruikt worden om het rookgas of het afvalwater te reinigen.
42. Jan en Dina de Haan, Wijnaldum.
- 42.1. Zij vrezen overlast van het vrachtverkeer van en naar Omrin, terwijl er nu al zoveel vrachtverkeer is.
- 42.2. Met een schoorsteen van 44 meter vreest men dat de uitstoot net over de dijk bij hen terechtkomt.
43. Gemeente Franekeradeel, Franeker.
- 43.1. Gezien de complexiteit en de omvang van de MER-rapporten en de onderliggende vraagstukken, is men van mening dat een termijn van 3 weken (inclusief Pasen) te kort is om de ter inzage liggende stukken te beoordelen en daarop te reageren. Daarom verwijzen zij naar de zienswijzen van 20 november 2007 en verzoeken zij om deze zienswijzen als herhaald en ingelast te beschouwen.
44. M. van Baarle, Hitzum.
- 44.1. De aanvulling is weinig overzichtelijk, klopt niet, is misleidend en komt niet gedegen over.
- 44.2. Er is geen vergelijking gemaakt met qua emissie beter scorende afvalovens zoals HVC Alkmaar, ARN Nijmegen en Evelop Delfzijl. Duidelijk is dat Omrin de vuilste oven van Nederland wil bouwen, terwijl hen de schoonste was beloofd.
- 44.3. Omrin houdt vast aan een extreem lage schoorsteen om daarmee de bestemmingsplanwijziging te omzeilen.
- 44.4. Omrin heeft grote haast omdat eind vorig jaar de branchevereniging van recyclingsbedrijven de minister heeft gevraagd om de bouw van nieuwe afvalovens te staken vanwege overcapaciteit.
- 44.5. Het hoge energierendement door de koppeling met de zoutfabriek is slechts tot 2013 gegarandeerd, omdat dan de vergunning voor zoutwinning afloopt. Of deze vergunning wordt verlengd is onzeker vanwege de bodemdalingsproblematiek. Er is geen zicht op alternatieve afnemers en de koppeling met de zoutfabriek maakt het draagvlak nog geringer.

45. Edgar van Nimwegen, Harlingen.

- 45.1. Hij verwijst naar een artikel over een nieuwe techniek voor schone afvalverwerking en verzoekt om dit in de beslissing over de afvaloven in Harlingen mee te laten wegen.

46. IJ. Werkhoven, Harlingen.

- 46.1. Waarom is in de aanvulling op het MER geen vergelijking gemaakt met afvalovens in Delfzijl, Alkmaar, Dordrecht en Nijmegen? Waar liggen de verschillen tussen deze ovens en die in Harlingen?
- 46.2. De voorgestelde droge rookgasreiniging kan al meer dan 15 jaar niet meer als stand der techniek worden gezien voor de verbranding van afval. Een beter milieu-alternatief zou de natte rookgasreiniging zijn. Deze techniek is schoner.
- 46.3. Er wordt stankoverlast gevreesd als gevolg van stilzetten van de verbranding bij storingen.
- 46.4. Gerefereerd wordt aan de kalkovens in Harlingen, die stank- en milieuoverlast veroorzaakten. Ook toen is tot aan de Raad van State geprocedeerd en zijn de burgers in het gelijk gesteld; de kalkovens dienden een hogere pijp en meer en fijnere filters te realiseren.

47. L. Bruining-Kästli, Wijnaldum.

- 47.1. De aanvulling op het MER bestaat uit twee delen en is daardoor verwarrend.
- 47.2. De vergelijkingen van de uitstoot van verschillende systemen van rookgasreinigingen zijn niet helder en de vergelijking met beter scorende ovens (Delft, Alkmaar, Nijmegen) ontbreekt.
- 47.3. De keuze voor een lagere schoorsteen is vreemd, omdat eerst een hogere schoorsteen was berekend. Dit wekt wantrouwen op en men vreest hierdoor onvoorspelbare effecten.
- 47.4. Men begrijpt niet dat het rendement van een grote investering als de afvaloven afhankelijk is van de zoutfabriek, waarvoor de vergunning in 2013 afloopt en verlenging van de vergunning onzeker is.
- 47.5. De zoutwinning is omstreden vanwege de bodemdaling in een zeer kwetsbaar gebied dicht bij een belangrijke zeewering. Dit betekent een aanslag op het gebied, met grote nadelige financiële gevolgen.
- 47.6. Het geringe draagvlak en grote weerstand tegen de oven en de eraan gekoppelde zoutfabriek zijn verklaarbaar en begrijpelijk.
- 47.7. De noodzaak van de verbrandingsinstallatie is omstreden vanwege dreigende overcapaciteit. Middels een schrijven van 5 december 2007 heeft de brancheorganisatie de minister gevraagd het bijbouwen in deze sector stop te zetten.

48. Anneke Okkerse, Achlum.

- 48.1. De aanvulling op het MER bestaat uit twee delen en is daardoor onduidelijk.
- 48.2. De vergelijking van de uitstoot met beter scorende ovens (Delft, Alkmaar, Nijmegen) ontbreekt.
- 48.3. Omrin heeft haast om te bouwen, want er dreigt overcapaciteit bij verbranding van afval. De trend is dat er steeds meer gerecycled wordt. Daarom wordt het niet degelijk aangepakt.

49. J. Rijpstra, Wijnaldum.

Men wil geen afvaloven in Harlingen, want:

- 49.1. Er is directe koppeling met de bodemdaling.
- 49.2. Er is onzekerheid over de zoutwinning na 2013.
- 49.3. Door de oven ondergaat de N.W.hoek van Fryslân imagoschade.
- 49.4. De animo om in deze regio te wonen en recreëren vermindert.
- 49.5. De werkgelegenheid vermindert.
- 49.6. De oven wordt uitgerust met slechts één filterdoek, terwijl Sita er drie heeft.
- 49.7. Omrin wil niet bouwen volgens de best bestaande technieken.

- 49.8. De BKB in Delfzijl is ontworpen met 2 doekfilters in serie en een SCR, hiertegen is beroep ingesteld bij de Raad van State.
- 49.9. Het StAB is niet tevreden over de emissie van BKB te Delfzijl, terwijl die emmienormen deels lager liggen dan die van Omrin.
- 49.10. In de vergelijking met Twence heeft Omrin onjuiste gegevens opgenomen m.b.t. kwik, fluoride en de norm voor de som metalen.
- 49.11. De emissienormen van Evelop Delfzijl zijn aanzienlijk strenger dan van Omrin.
- 49.12. De vergelijking met Alkmaar, Dordrecht en Nijmegen ontbreekt omdat dit in het nadeel van Omrin zou uitpakken.
- 49.13. In de betreffende tabel wordt naar een zo goed mogelijke score van de droge rookgasreiniging toegewerkt.
- 49.14. De getallen betreffende de natte reiniging zijn onjuist.
- 49.15. Het is onjuist om te stellen dat bij de natte reiniging meer reststoffen overblijven en meer chemicaliën nodig zijn.
- 49.16. Het bouwen van slechts één oven levert risico's op bij storingen, vooral bij koppeling aan één doekfilter.
- 49.17. De hoogte van de schoorsteen heeft alleen de intentie om te voldoen aan het bestemmingsplan.
- 49.18. Omrin kan nergens op afgerekend worden omdat zij hogere vergunningswaarden vraagt dan streef- en verwachtingswaarden.
- 49.19. De emissies van HVC zijn lager dan die van Omrin.
- 49.20. Het 'willen' van Omrin is op het doel gericht in plaats van op de middelen.
- 49.21. Omrin gebruikt onjuiste en misleidende informatie.
- 49.22. Bij de besluitvorming wordt alleen rekening gehouden met dat wat er te meten valt. Luchtkwaliteit is niet te meten in geld, maar vormt een menselijke behoefte.
- 49.23. Omrin sluit nog steeds niet uit dat afvaltransport over het wad plaats zal vinden.
- 49.24. De duurzame afvalscheiding van plastics wordt geweld aangedaan omdat deze nodig zijn bij de verbranding.
- 49.25. De tarieven van Omrin zijn hoog en zullen misschien nog hoger worden vanwege de toename van de concurrentie.

50. Stichting Afvaloven Nee, Wijnaldum en S. Jellema, Wijnaldum.

- 50.1. Men is het niet eens met de beperkte inspraakmogelijkheden. De inspraaktermijn van 3 in plaats van 6 weken heeft hun beperkt in het doorgronden van de aanvulling, gezien de slechte toegankelijkheid, complexiteit en omvang van de aanvulling. Men beschikte verder nog niet over de verslaglegging van de schriftelijke zienswijzen op het MER. Ook beschikte men niet over de notitie 'Beantwoording van vragen in verband met de voortoets voor REC Harlingen' dd 30-8-2007, omdat deze niet ter inzage heeft gelegen. Omdat de notitie 'Aanvulling voortoets REC Harlingen' hier onlosmakelijk mee verbonden is, is deze daarom niet beschouwd. Men betreurt dit en tekent hier protest tegen aan.
- 50.2. De aanvulling is ordeloos en slecht toegankelijk en veel gegevens worden selectief en gekleurd gebruikt om zo de beoogde installatie te kunnen presenteren als de beste keus.
- 50.3. Er is nog steeds onduidelijkheid over de vraag in hoeverre afvaltransport over de Waddenzee zal plaatsvinden t.b.v. REC. Vergelijk het MER p.28, de passages in de samenvatting op p. S5 en de uitspraken van Omrin tijdens de hoorzitting over het MER, waarin men transport over de Waddenzee niet wilde uitsluiten.
- 50.4. Er ontstaat kans op schade aan het rookgasfilter doordat natriumbicarbonaat en actieve kool tegelijk worden toegevoegd bij hoge temperatuur (230/240 grd. Celcius) en het actieve kool door de hoge temperatuur gaat verbranden, zie p.S19 fig. S.4. Hierdoor bestaat de kans dat slecht gefilterde lucht de schoorsteen uitgaat.
- 50.5. Er wordt stankoverlast gevreesd bij stilstand van de afvaloven. Een reserve-oven ontbreekt waardoor bij een storing de stanklucht ongezuiverd de slechts 44 meter hoge schoorsteen zal verlaten, nagenoeg zonder stuwing omhoog. De kans op storingen wordt groter door het toevoegen van actieve kool bij hoge temperaturen en door de verhoging van de stoomtemperatuur (chloorcorrosie).

- 50.6. Ook in de aanvulling op het MER wordt vastgehouden aan een lagere schoorsteenhoogte. In de startnotitie wordt het verhogen van de schoorsteen genoemd als één van de milieuvriendelijke alternatieven. De schoorstenen van alle afvalovens in Nederland zijn minimaal 70 meter hoog; er is geen ervaring met zulke lage schoorstenen. De immissie van stof bij een schoorsteenhoogte van 70 meter is niet berekend, waardoor een vergelijking met de immissie bij een schoorsteen van 44 meter niet goed mogelijk is. Ook mist men immissieberekeningen bij weersomstandigheden die sterk immissieverhogend zijn (denk aan inversie en langdurige mist). De schoorsteenhoogte van 44 meter is niet alleen gekozen vanwege de landelijke inpasbaarheid, maar om binnen het bestemmingsplan te vallen. Hieruit valt af te leiden dat de meest 'schone' hoogte van de schoorsteen bewust niet goed is onderzocht. De bewering op p.2 van 10 dat de initiatiefnemer de ambitie heeft om lagere emissies te realiseren komt hypocriet over. Uit p.3 van 10 van de aanvulling blijkt dat de emissie van cadmium en thallium lager is dan eerder in het MER was aangegeven. Omdat niet duidelijk is waar deze verlaging van de emissie door wordt veroorzaakt, ontstaan twijfels over veel gegevens die eerder in het MER gepresenteerd zijn.
- 50.7. Er ontstaat verwarring door de vele gehanteerde begrippen (garantiewaarden, verwachtingswaarden, jaargemiddelde (worst-case) verwachtingswaarden, verwachte daggemiddelde waarden, vergunningswaarden, streefwaarden, worst-case jaargemiddelde waarden). Men is van mening dat Omrin dit gedaan heeft om haar verhaal zo ondoorzichtig mogelijk te maken. Zie bijvoorbeeld p.2 van 16. Ook is verwarrend dat op p.4 van 16 wordt vermeld dat het tot dantoe genoemde semi-droog systeem omschreven zal worden als nat afvalwatervrij. Verder ontstaat verwarring bij lezen van p.S7 van 21. Hier wordt vermeld dat gekozen is voor een semi droog systeem, dat in feite een natte rookgasreiniger zou zijn, maar dan zonder afvalwater. Dit terwijl in het MER is vermeld: 'Een volledig, droge RGR komt voor Omrin in aanmerking voor opname in het voorkeursalternatief'. Het is hierdoor onduidelijk welke rookgasreiniger Omrin nu wil toepassen.
- 50.8. Op p.10 van 16 worden belangrijke voordelen van natte rookgasreiniging niet genoemd, die wel staan vermeld in bijlage 1, p. 443 van de BREF-WI. Eén van de voordelen (lagere emissie van SO₂, stof, Hg, zware metalen en dioxinen/furanen) is in de voorliggende stukken van de MER niet terug te vinden. Daarentegen kan een genoemd nadeel van natte rookgasreiniging, wateremissie van zware metalen, met een goede waterzuiveringsinstallatie worden teniet gedaan.
- 50.9. De scoretabel op p.13 van 16 bevat een gemanipuleerd en onjuist beeld van de kwaliteiten van de verschillende rookgasreinigers; het is onjuist dat er meer hulpstoffen nodig zijn bij natte rookgasreiniging en het is niet objectief om bij de luchtemissies HCl, HF en SO₂ uit te sluiten. Men acht het onmogelijk om uit de gepresenteerde informatie de conclusies te trekken die leiden tot het meest milieuvriendelijke alternatief op p. 14 van 16.
- 50.10. De bewering op p. S11 van 21 dat er bij een natte rookgasreiniging zware metalen in het oppervlaktewater geloosd zouden worden is onwaar, omdat het om verwaarloosbare kleine hoeveelheden zal gaan.
- 50.11. Op p.S5 van 21 is bij punt 0.3.4. gesteld: 'Bij het technisch ontwerp van de REC wordt de laatste stand van de techniek (voor elk onderdeel) als uitgangspunt gebruikt. Echter bij de vergelijking van de vergunningwaarden van Omrin en HVC Alkmaar blijkt dat de waarden voor HVC lager liggen, met uitzondering van de waarden voor cadmium en thallium (en over de juistheid van deze waarden bestaan twijfels).
- 50.12. Op p.10 van 16 ontbreekt de conclusie bij het onderdeel Natuur. In de aanvulling op p. S10 van 21 wordt vismigratie en mogelijk vissterfte in het gebied rondom de Industriehaven niet genoemd, terwijl eerder in het MER op p.S11 van 19 onder 0.6.1.2. gemeld werd: 'Mogelijk zullen vissen en zeehonden het gebied tijdelijk gaan mijden'.
- 50.13. Op p.11 van 16 wordt veel aandacht besteed aan de minimale verschillen in het bruto energetisch rendement om de minimale verschillen in het voordeel te laten uitvallen van de door Omrin voorgestelde rookgasreiniger. Men vraagt zich af hoe de netto rendementen zich verhouden. Deskundigen hebben vraagtekens bij de berekende rendementen.

- 50.14. Relatie tot ESCO als energie-afnemer. Op p.16 van 16 wordt niet voldoende antwoord gegeven op de vraag welke concrete maatregelen het energierendement kunnen verhogen als de koppeling met de zoutfabriek wegvalt. De bewering van Omrin dat ESCO tot minimaal 2016 winningsruimte heeft is onjuist; er is goedkeuring verleend aan het ontginningsplan voor een tijdvak tot 1 juli 2013 of eerder (als 12 miljoen ton steenzout aan het concessiegebied is onttrokken of de bodemdaling 30 cm bedraagt). Het is onzeker of er een vervolgv vergunning komt.
Op p.S1 van 21 wordt gesteld dat energie van de oven geleverd wordt aan omliggende bedrijven. Ook op p.S8 van 21 bij punt 0.3.5.4. wordt hiervan uitgegaan. Naast Frisia zou dus nog minimaal 1 ander bedrijf zijn dat energie gaat afnemen. Dit klopt niet met de beweringen op p.16 van 16.
Op p.S8 van 21 is verzuimd om bij het nulalternatief te vermelden dat de huidige vergunning voor het winnen van zout op 1 juli 2013 afloopt en het onzeker is of een vervolgv vergunning zal worden verkregen. Daarnaast zijn er genoeg alternatieven voor deze winningsplaats.
- 50.15. Het is onterecht dat de uitvoerbaarheid van maatregelen, die nodig zijn om de waterhuishouding in het gebied aan te passen, niet beschouwd wordt. Dit is namelijk wel een voorwaarde voor de zoutwinning in het gebied.
- 50.16. Op p. S2 van 21 wordt gesteld dat in Nederland een tekort aan capaciteit voor de verbranding van afval bestaat. Dit wordt bestreden. In december 2007 heeft de Branchevereniging Recycling, Breken en Sorteren de studie 'Naar duurzaam grondstofmanagement, Recycling als voorportaal' gepresenteerd. Op basis hiervan heeft de branchevereniging het kabinet gevraagd om het verbranden van afval te ontmoedigen en zich te concentreren op nieuwe afvalverwerkingstechnieken die het milieu ten goede komen. Opmerkelijk is dat Omrin het tekort aan verbrandingscapaciteit in Nederland met ca. 700.000 ton naar beneden heeft bijgesteld ten opzichte van hun vermelding in het MER van september vorig jaar.
- 50.17. Op p.S4 van de bijlage is niet uitgelegd wat het voorkeursalternatief is.
- 50.18. Op p.S5 van 21 van de bijlage wordt vermeld dat de 'laatste stand van de techniek' als uitgangspunt gekozen is, terwijl het om de vuilste oven van Nederland gaat.
- 50.19. Op p.S12 van 21 van de bijlage staan de toenames van de gemiddelde immissieconcentraties. Onduidelijk is waar deze waarden zouden gelden.
- 50.20. Op p.S12 van 21 van de bijlage wordt onder Voorgenomen activiteit vermeld dat 'op korte afstand van de inrichting...': hoe groot is deze afstand?
- 50.21. Op p.S14 van 21 van de bijlage staat onder 0.4.3: 'De REC is daarmee...', in het MER stond: 'De REC lijkt daarmee...': onduidelijk waarom dit gewijzigd is.
- 50.22. Op p.S21 van 21 van de bijlage wordt in tabel S11 de eenheid ng TEQ/Nm3 gebruikt. De term TEQ wordt nergens verklaard.
- 50.23. Op p.S21 van 21 van de bijlage wordt gesteld dat de verlaging van de schoorsteen in combinatie met het toepassen van een SCR i.p.v. een SNCR tot lagere concentraties aan verontreinigingen zal leiden. Het verlagen van de schoorsteen zal echter niet leiden tot verlaging van de verontreiniging leiden; de SCR zal slechts tot verlaging van de NOx-concentraties leiden.

Als bijlage is bijgevoegd de 'Evaluatie van MER en aanvraag voor de REC Harlingen, "Aanvullende informatie op het MER", opgesteld door de heer Vollenbroek van het bureau MOB te Nijmegen. Verzocht wordt om de in deze evaluatie gemaakte opmerkingen als ingelast en herhaald te beschouwen, zie hieronder:

- 50.24. Om het geheel van MER, twee aanvullingen en samenvatting nog te kunnen overzien, verdient het aanbeveling om een geconsolideerde versie van het MER en de aanvraag op te laten stellen.

- 50.25. Op p.3 van 10 van de eerste aanvulling op het MER worden de emissies van de voorgenomen installatie van Omrin vergeleken met Sita Roosendaal, Twence, BKB Delfzijl. Geconcludeerd kan worden dat de 'Aanvullende informatie op het MER' van maart 2008 deels onjuiste informatie bevat en deels niet objectief is. Een vergelijking met de in aanbouw zijnde afvalverbrandingsinstallatie van Evelop in Delfzijl niet is opgenomen, waarschijnlijk omdat hieruit blijkt dat Omrin niet kan voldoen aan de in de vergunning van Evelop opgenomen grenswaarden. Er wordt ook geen vergelijking gemaakt met de emissies van HVC Alkmaar en Dordrecht en ARN Nijmegen omdat dit ook in het nadeel van Omrin zou uitvallen. Het ontwerp van Omrin is vergelijkbaar met dat van de oude afvalverbrandingsinstallatie van Sita Roosendaal. Het ontwerp van de rookgasreiniging van de nieuw te bouwen afvalverbrandingsinstallatie van Sita is superieur aan het ontwerp van Omrin. De aanvulling op het MER vermeldt dit niet. Verwezen wordt naar de evaluatie van MOB van oktober 2007.
- 50.26. Voorgenomen activiteit (VA)/ Voorkeursalternatief (VKA). Geconcludeerd wordt dat uit de tabel op p.10 van 16 van de tweede aanvulling op het MER blijkt dat de *verwachte* jaargemiddelde SO₂-emissie van Omrin een factor vijf ligt boven de *grenswaarde* van installaties met een natte rookgasreiniging. Hetzelfde geldt voor fluoride. De informatie in deze tabel is deels aantoonbaar onjuist. In de scoretabel op p. 13 van 16 van het MER staan onjuistheden. Er is in de tabel naar een zo goed mogelijke score van de droge rookgasreiniging toegewerkt.
- 50.27. Gebruik van chemicaliën en productie van gevaarlijke afvalstoffen (reststoffen). Op o.a. p.11 en 13 van 16 van de tweede aanvulling wordt gesteld dat er meer chemicaliën nodig zijn en meer reststoffen gevormd worden bij natte rookgasreiniging in vergelijking met droge rookgasreiniging. Dit is onjuist; zie de BREF en ervaringen bij andere afvalverbrandingsinstallaties in Nederland. Geconcludeerd wordt dat Omrin kennelijk de investeringskosten zo laag mogelijk wil houden ten koste van hogere operationele kosten en hogere emissies.
- 50.28. Geur. Geconcludeerd wordt dat uit oogpunt van kostenbesparing is gekozen voor slechts één oven hetgeen de inrichting erg kwetsbaar maakt in de bedrijfsvoering en stankgolven niet zijn uit te sluiten ten tijde van storingsen. Er is ook gekozen voor slechts één doekfilter, er komen geen 2 doekfilters die parallel worden geplaatst zoals bij Westo Coevorden. Bij uitval van het doekfilter zit er dan waarschijnlijk niets anders op dan af te stoken en de rookgassen te bypassen met beperkte rookgasreiniging totdat volledig is afgestookt. Dit leidt tot veel hogere emissies en immissies dan normaal. De samenvatting van het MER vermeldt dit niet.
- 50.29. Afvalwaterlozingen van natte rookgasreiniging. Een natte rookgasreiniging scoort qua metalenemissie via het afvalwater gelijk aan een droge rookgasreiniging. Als de depositie op het oppervlaktewater als gevolg van de luchtemissies worden meegenomen scoort de droge rookgasreiniging waarschijnlijk slechter qua metalenbelasting van de Waddenzee. Opgemerkt wordt dat de toename van de immissies als gevolg van de REC mogelijk te laag zijn ingeschat op p.12 van 21 van de samenvatting van het MER van maart 2008.
- 50.30. Vergelijking droge en natte rookgasreiniging. Natte rookgasreiniging is de best beschikbare techniek vanwege de betere emissieresultaten:
- de zware metalen emissie is 10x lager;
 - de kwik emissie is 5x lager;
 - de cadmium en thallium emissie is 2,5x lager;
 - de waterstoffluoride emissie is 2x lager;
 - de zwaveldioxide emissie is 2,5x lager.
- Verder zijn de operationele kosten van natte rookgasreiniging beduidend lager. De conclusie uit het MOB-rapport van oktober 2007, dat de door Omrin voorgestelde droge rookgasreiniging met slechts één doekfilterstap niet meer als stand van de techniek kan worden gezien, blijft onverkort gehandhaafd.

51. Frank Petersen, Midlum.

Ook na lezen van het MER en de aanvullingen hierop blijft men van mening dat:

- 51.1. Omrin doet veel te weinig aan afvalreductie omdat men bang is te weinig brandstof voor de afvaloven over te houden.

- 51.2. Er is geen noodzaak voor een nieuwe afvaloven omdat er voldoende capaciteit is en het logisch is om uitbreiding te zoeken bij reeds bestaande afvalovens en niet een aparte enkelvoudige oven te bouwen aan de rand van een Europees beschermd natuurgebied.
- 51.3. Er zijn genoeg alternatieve wijzen van afvalverwerking. Ook zijn er voor ESCO voldoende alternatieven om de gewenste CO2-reductie te halen. Daarom is de afvaloven niet nodig.
- 51.4. Het is bekend dat de schadelijke effecten van uitstoot bij een hogere schoorsteen minder zijn. Maar hier kiest Omrin niet voor vanwege de angst voor vertraging vanwege een bestemmingsplanwijziging. Zo delft de gezondheid van omwonenden het onderspit tegenover de haast van Omrin.
- 51.5. Verder wordt verwezen naar de zienswijze, zoals ingediend door de Stichting Afvaloven Nee.

52. Bloemisterij – tuincentrum De Witte Kas, Midlum, mede namens H.B. Drijfhout BV, Midlum.

- 52.1. De aanvullingen op het MER zijn voor niet ingewijden slecht leesbaar, slecht begrijpbaar en verwarrend. Dit belemmert hen in het doorgronden van de materie.
- 52.2. Uitstoot. Ook in de aanvulling wordt uitgegaan van een droge rookgasreiniging, waarbij de uitstoot van zware metalen, kwik, cadmium en thallium, waterstoffluoride en zwaveldioxide hoger is dan bij natte rookgasreiniging. Hun bedrijven liggen hemelsbreed binnen een straal van 700 meter vanaf de schoorsteen van Omrin en het is hen onduidelijk welke negatieve invloeden de uitstoot heeft op het kweekmateriaal van de planten (denk aan blad- en bloemvervorming/ afwijkingen en groeistoornissen). Ook kunnen de zware metalen in de lucht een verbinding aangaan met het natuurlijke zout in de lucht en het zout dat bij ESCO opgeslagen ligt. Men maakt zich hier zorgen over.
- 52.3. Hoogte van de pijp. Gevreesd wordt voor extra emissies vanwege de beperkte hoogte van de schoorsteen, vooral bij het opstarten en afkoelen van de oven. Dit is van belang voor de veiligheid van mens en milieu en voor het voortbestaan van hun bedrijf.
- 52.4. Stank. Er wordt gevreesd voor stankoverlast, als de ene oven van Omrin uitvalt. Bovendien vinden er regelmatig branden plaats in het opgeslagen afval (Eemshaven, Zoetermeer). In perioden van stankoverlast zal de verkoop van bloemen en planten nadelige gevolgen ondervinden. Het is onduidelijk waar men terecht kan voor de eventuele schades als gevolg van uitstoot, calamiteiten, stankoverlast e.d.
- 52.5. Werkgelegenheid. Verwacht wordt dat de verbrandingsinstallatie ten koste zal gaan van werkgelegenheid bij hun bedrijven en bedrijven in de omgeving.

53. C.L. Blanksma, Wijnaldum.

- 53.1. De heer Blanksma heeft een agrarisch bedrijf in de directe omgeving en vindt het risico van schadelijke uitstoot van een afvaloven bij procesverstoringen te groot.
- 53.2. Men vindt de rookgasreiniging bij Omrin een uitgekleed proces, waarvoor gekozen wordt vanwege de minimale kosten, die in de toekomst extra risico's op verhoogde kosten en productieverlies kan veroorzaken. Men is van mening dat de inrichting van de bedrijfsprocessen van de afvaloven op een niveau moeten worden uitgevoerd waarbij de meest moderne verbrandingstechnieken worden toegepast.
- 53.3. Ook uit het feit dat men vasthoudt aan de lage schoorsteen blijkt dat Omrin kiest voor minimale kosten in plaats van het bedrijfsproces kwalitatief goed in te richten. Bij procesverstoringen zal de ongecontroleerde uitstoot eerder neerdalen in de naaste omgeving, dus op zijn landbouwpercelen.

54. SP, afdeling Harlingen, Harlingen.

- 54.1. De procedure. Opmerkelijk is dat Omrin na een uiteindelijk advies van de commissie MER, waarin gesteld is dat er essentiële informatie wordt gemist, nogmaals in de gelegenheid is gesteld om de MER aan te vullen. Verder wordt betreurd dat de inspraaktermijn voor de aanvullingen op het MER slechts 3 weken bedroeg, gezien het belang voor Fryslân en haar inwoners.

- 54.2. Kwaliteit aanvullende informatie. De aanvullingen zijn in twee delen aangeleverd. De aanvullingen zijn niet juist en erg subjectief. Emissiewaarden worden niet consequent toegepast en geven geen goed beeld omtrent de uiteindelijke uitstoot. Verder is men van mening dat de notitie 'Beantwoording vragen in verband met de voortoets REC Harlingen' van 30-8-2007 ter inzage gelegd had moeten worden, omdat deze notitie onlosmakelijk verbonden is met de 'Aanvulling voortoets REC Harlingen naar aanleiding van het toetsingsadvies.
 - 54.3. Betrouwbaarheid. Omrin komt onbetrouwbaar over. Omrin maakt de belofte om de schoonste oven van heel Nederland te bouwen niet waar. De schoorsteenhoogte is gezakt van 70 naar 44 meter; in eerste instantie leek dit wegens landschappelijke inpassing, later heeft Omrin toegegeven dat het te maken heeft met de inpassing in het bestemmingsplan. Wat betreft afnemen van energie, gaat het om verwachtingen over potentiële afnemers en niet om contracten of getekende intentieverklaringen. En verder suggereert Omrin dat de zoutfabriek een vergunning heeft tot 2016 en dit is onjuist.
 - 54.4. Zoutfabriek. De zoutfabriek als afnemer van de vrijgekomen energie is een discutable koppeling, omdat de winningsvergunning slechts tot 2013 loopt. De toekomst van de zoutfabriek is niet gewaarborgd, waardoor alleen de harde uitstootgegevens van Omrin tellen en die zijn niet maatschappelijk verantwoord te noemen.
 - 54.5. Draagvlak. Omrin doet niet voldoende om draagvlak onder de bevolking te creëren. Omrin spreekt zelf van een breed maatschappelijk draagvlak maar zij kan dit niet objectief aantonen.
 - 54.6. Locatie. Ook met de aanvullende informatie overtuigt Omrin niet waarom Harlingen de beste locatie is vanuit milieu-oogpunt.
 - 54.7. Aanvoer. In het MER wordt transport over de Waddenzee uitgesloten, maar dat strookt niet met uitlatingen van Omrin dat transport over zee niet kan worden uitgesloten. Wat betreft aanvoer van afval over water mist men informatie over het soort schepen waarmee de aanvoer zal geschieden. Ook is het verschil tussen brandstofverbruik van schepen ten opzichte van vrachtwagens, die veelal op koolzaadolie rijden, niet inzichtelijk gemaakt.
 - 54.8. Omrin kiest voor een droge rookgasreiniging omdat bij een natte rookgasreiniging afvalwater moet worden geloosd en lozing in de Waddenzee ongewenst is. Echter de natte rookgasreiniging kan als de beste techniek worden beschouwd. Als deze niet kan worden toegepast omdat vanwege de ligging aan de Waddenzee geen afvalwater geloosd kan worden, is er geen sprake van een goede locatie.
55. Waddenvereniging, Harlingen, mede namens de Friese Milieu Federatie, It Fryske Gea en Vereniging Natuurmonumenten.
- 55.1. Men is van mening dat de aanvullingen op het MER 6 in plaats van 3 weken ter visie hadden moeten liggen.
 - 55.2. De leesbaarheid en overzichtelijkheid wordt niet bevorderd door het indienen van meerdere aanvullingen op het MER.
 - 55.3. De gegevens over vogels zoals gebruikt door bureau Bakker in de aanvulling op het MER zijn niet de meest recente en gaan niet over een reeks van jaren, wat wel nodig is om een juiste inschatting te maken van het effect op vogels. De gevolgen van de afvalverbrander kunnen groter zijn dan ingeschat doordat volgens de gegevens van de Waddenvereniging het aantal vogels dat de (omgeving van de) haven gebruikt als hoogwatervluchtplaats groeit.
 - 55.4. Er zijn geen gegevens geraadpleegd over broedvogels, waardoor de effecten op eventuele broedvogels niet duidelijk zijn.
 - 55.5. Men is het niet eens met de conclusie uit de aanvulling op het MER dat 'er geen merkbare effecten van het REC op deze vogelsoorten te verwachten is'. Ten eerste staat niet vast dat deze vogels niet in de buurt van de afvalverbrander foerageren, omdat dammen en dijken als foerageergebied kunnen dienen. Ten tweede is niet duidelijk waarom verstoring van bijvoorbeeld een hoogwatervluchtplaats geen negatief effect heeft op de vogels in kwestie.
 - 55.6. In de voortoets is er qua inschatting van het effect van geluid teveel gebruik gemaakt van gemiddelde geluidsniveaus terwijl voor dieren piekniveaus van belang zijn. Tevens is geen onderscheid gemaakt in geluid boven en onder water.

- 55.7. In de voortoets wordt de stelling dat de vogels uitwijkmogelijkheden hebben, niet onderbouwd.
- 55.8. In de voortoets is ten onrechte niet gekeken naar de cumulatie van effecten van de afvaloven samen met andere activiteiten.
- 55.9. In het MER staat expliciet dat afval aangevoerd wordt vanaf Omrin-locaties. Mocht blijken dat het afval via de Noordzee en de Waddenzee aangevoerd wordt, dan moet dit alsnog in de voortoets opgenomen worden.
- 55.10. Verder wordt verwezen naar de 'Evaluatie van MER en aanvraag voor de REC Harlingen, "Aanvullende informatie op het MER", opgesteld door de heer Vollenbroek van het bureau MOB te Nijmegen. De opmerkingen uit dit rapport worden als ingelast en herhaald beschouwd (zie de zienswijzen van Stichting Afvaloven Nee op de aanvullingen MER).

56. Anoniem, Harlingen.

Wij merken op dat anoniem ingediende zienswijzen niet ontvankelijk zijn. Wij hebben niettemin besloten ambtshalve toch op deze zienswijze in te gaan.

- 56.1. Natte versus droge reiniging. Gekozen had moeten worden voor natte rookgasreiniging omdat het voorkomen van luchtverontreiniging belangrijker is dan vermeende horizonvervuiling.
- 56.2. Een hogere schoorsteen is landschappelijk beter inpasbaar volgens de Welstandscommissie, Omrin kiest niet voor het landschappelijk beste alternatief.
- 56.3. Om met de lagere schoorsteen aan de milieunormen te voldoen is de temperatuur van de rookgassen verhoogd. Dit gaat ten koste van het rendement.
- 56.4. De invloed van de zeedijk op windrichting en –snelheid is niet meegenomen in het Nieuw Nederlands Model, er wordt uitgegaan van verkeerde gegevens over terreinruwheid en gedateerd kaartmateriaal voor emissieberekeningen. Ook in de aanvulling op het MER zijn emissiekaartjes opgenomen die niet kloppen; ten noordwesten van de schoorsteen ontbreekt 50 ha industrieterrein (fig. 7 t/m 11). De betrouwbaarheid van het NNM moet worden betwijfeld (zie ook brief van 14-1-2008 die als bijlage bij de zienswijze is gevoegd)

57. Standaardzienswijze A (759x).

- 57.1. De aanvullingen op het MER zijn onduidelijk, verwarrend en niet leesvriendelijk.
- 57.2. De uitstoot van deze oven is het hoogste van alle Nederlandse ovens.
- 57.3. De aanvullingen op het MER zijn een gegoochel van cijfers en veronderstellingen.
- 57.4. De aanvulling op het MER is weer toegeschreven naar een droge rookgasreiniging.
- 57.5. Het milieuvoordeel van Omrin zal verdwijnen als ESCO na 2013 geen nieuwe winningsvergunning krijgt. De koppeling wordt teveel als argument gebruikt en alternatieven worden niet benoemd.
- 57.6. Alternatieven voor de droge rookgasreiniging worden onvoldoende beschreven, de natte rookgasreiniging heeft minder vervuilende uitstoot.
- 57.7. Er is kans op stankoverlast omdat er geen reserveoven is, zeker bij het regelmatig opstarten van de oven.
- 57.8. Ook in de aanvulling op het MER is te weinig informatie opgenomen over veiligheidsmaatregelen bij brand e.d. (denk aan brand in de opslag aan de Eemshaven en in Zoetermeer).

58. Standaardzienswijze B (1201x).

- 58.1. Fryslân is de schoonste provincie van Nederland. Gevreesd wordt dat dit verandert door de bouw van de afvaloven en dat de gezondheid hiermee op het spel wordt gezet.
- 58.2. Men is het er niet mee eens dat het afval verbrand wordt; recycling is een betere optie.
- 58.3. De uitstoot van deze oven is het hoogste van alle Nederlandse ovens.
- 58.4. De aanvullingen op het MER zijn een gegoochel van cijfers en fictieve aannames.
- 58.5. De aanvulling op het MER is weer toegeschreven naar een droge rookgasreiniging.
- 58.6. Het milieuvoordeel van Omrin zal verdwijnen als ESCO na 2013 geen nieuwe winningsvergunning krijgt. De koppeling wordt teveel als argument gebruikt en alternatieven worden niet benoemd.

- 58.7. Alternatieven voor de droge rookgasreiniging worden onvoldoende beschreven, de natte rookgasreiniging heeft minder vervuilende uitstoot.
- 58.8. Omrin ontkent niet dat het, met de openstelling van de Nederlandse grenzen per 1 januari 2007, mogelijk is om buitenlands afval in Fryslân te verbranden.

59. Standaardzienswijze C (213x).

- 59.1. De aanvulling op het MER verandert niets aan de situatie: de afvaloven blijft de vuilste van heel Nederland, ondanks het gegoochel met cijfers en fictieve aannames.
- 59.2. De aanvulling op het MER is ook gebaseerd op een droge rookgasreiniging, terwijl natte reiniging minder milieubelastend is.
- 59.3. De afhankelijkheid van de zoutfabriek tot 2013 blijft bestaan.
- 59.4. De neerslag van de nog steeds te lage 44 meter pijp komt in de lucht, op de grond en in het oppervlaktewater terecht.
- 59.5. De aard en herkomst van het te verbranden afval blijft onduidelijk.
- 59.6. Het is volksonwaardig.
- 59.7. Men wil ten koste van alles de bouw erdoor drukken.
- 59.8. Men vreest aantasting van het natuurgebied de Wadden en het Friese landschap.

60. Standaardzienswijze D (70x).

- 60.1. De aanvullingen op het MER zijn moeilijk te volgen omdat ze in twee delen is gedaan, kloppen niet en zijn misleidend.
- 60.2. De vergelijkingen van de uitstoot van de verschillende ovens en rookgasreinigingen zijn onduidelijk, ondoorzichtig en niet objectief. Omrin heeft verzuimd om een vergelijking te maken met ovens die beter scoren zoals Evelop in Delfzijl, HVC in Alkmaar en ARN in Nijmegen. Hierdoor bestaat geen vertrouwen in wat Omrin doet.
- 60.3. De voorgestelde afvaloven is en blijft de vuilste van Nederland.
- 60.4. Men blijft vasthouden aan een extreem lage schoorsteen, ook al zijn hier in Nederland geen ervaringen mee. Naast de landelijke inpasbaarheid speelt hierin het omzeilen van een bestemmingsplanwijziging mee. De welstandscommissie vond echter een hogere schoorsteen passender.
- 60.5. Gevreesd wordt voor overcapaciteit. Verwezen wordt naar het verzoek van de branchevereniging van recyclingbedrijven aan de minister om het bijbouwen van afvalovens te stoppen vanwege de reeds bestaande overcapaciteit.
- 60.6. Het hoge energierendement door de koppeling met de zoutfabriek is maar voor een zeer korte termijn gewaarborgd (tot 2013). Onduidelijk is waarom in de aanvulling op het MER gesteld wordt dat de winning van zout minstens tot 2016 gewaarborgd is. Er is geen zekerheid over energieafname door andere bedrijven wanneer de zoutfabriek mocht stoppen; in de aanvulling speculeert Omrin slechts over alternatieve afnemers, maar garanties ontbreken. Hierdoor wordt ervoor gevreesd dat het hoge energierendement gebruikt wordt als verontschuldiging voor het voortbestaan van de zoutfabriek.
- 60.7. Het draagvlak voor de afvaloven ontbreekt, Omrin neemt de kritiek niet serieus en creëert geen maatschappelijk draagvlak.
- 60.8. De overhaaste vestiging van Omrin is een noodsprong van de gemeente Harlingen om de haventerreinen bezet te krijgen.
- 60.9. Omrin zal het telen van schone producten in de agrarische bedrijfsvoering bemoeilijken.

61. Standaardzienswijze E (34x).

- 61.1. Op 4 maart 2008 heeft de commissie m.e.r. haar advies gegeven dat in het MER essentiële informatie ontbreekt door enkele tekortkomingen en onjuistheden. De belangrijkste aanbeveling uit dit advies was om het MER aan te vullen met een alternatief dat uitgaat van volledig natte rookgasreiniging en op basis hiervan het meest milieuvriendelijke alternatief te onderbouwen. De provincie heeft dit advies overgenomen. Echter de aanvulling is weer toegeschreven naar een droge rookgasreiniging.
- 61.2. De aanvullingen op het MER zijn moeilijk te volgen omdat ze in twee delen is gedaan, kloppen niet en zijn misleidend.

- 61.3. De vergelijkingen van de uitstoot van de verschillende ovens en rookgasreinigingen zijn onduidelijk, ondoorzichtig en niet objectief. Omrin heeft verzuimd om een vergelijking te maken met ovens die beter scoren zoals Evelop in Delfzijl, HVC in Alkmaar en ARN in Nijmegen.
- 61.4. De effecten op stankoverlast die bij stilstand van de oven kunnen optreden als gevolg van één ovenlijn en één doekfilter zijn niet in het MER beschreven.
- 61.5. Gevreesd wordt voor overcapaciteit.
- 61.6. Men blijft vasthouden aan een extreem lage schoorsteen, ook al zijn hier in Nederland geen ervaringen mee.
- 61.7. Het hoge energierendement door de koppeling met de zoutfabriek is maar voor een zeer korte termijn gewaarborgd (tot 2013). Er is geen zekerheid over energieafname door andere bedrijven wanneer de zoutfabriek mocht stoppen; in de aanvulling speculeert Omrin slechts over alternatieve afnemers, maar garanties ontbreken. Hierdoor wordt ervoor gevreesd dat het hoge energierendement gebruikt wordt als verontschuldiging voor het voortbestaan van de zoutfabriek.
- 61.8. Het draagvlak voor de afvaloven ontbreekt, Omrin neemt de kritiek niet serieus en creëert geen maatschappelijk draagvlak.

62. Standaardzienswijze F (172x).

- 62.1. Friesland is nu nog één van de schoonste provincies van Nederland.
- 62.2. Volgens het MER-rapport en de aanvulling daarop wordt deze afvaloven de vuilste van Nederland.
- 62.3. Men is verontrust over de negatieve gevolgen van de giftige uitstoot voor de gezondheid en die van hun kinderen.
- 62.4. Harlingen, gelegen aan de rand van Friesland, wordt als verkeerde plek gezien vanwege te weinig afval, te veel vervoer; het afval zal uit andere regio's en landen moeten komen.
- 62.5. Harlingen ligt aan het internationaal beschermde natuurgebied de Waddenzee.
- 62.6. De giftige uitstoot heeft een negatieve invloed op de werkgelegenheid omdat Friesland voedselproducent en toeristische trekpleister is.
- 62.7. De afvaloven heeft alleen een hoog energierendement samen met de zoutfabriek, die vergunning heeft tot 2013. Daarna worden de zoutfabriek en de afvaloven elkaars alibi.
- 62.8. De aanvulling op het MER is gegoochel met cijfers en aannames.
- 62.9. Men is bovendien al verontrust over bodemdaling en zeespiegelstijging.

63. Standaardzienswijze G (26x).

- 63.1. Omrin beweert dat de hoogte van de schoorsteen geen invloed heeft op de luchtkwaliteit. De gegevens over de uitstoot van de afvaloven die door Omrin zijn verstrekt, zijn ondoorzichtig, incompleet en onjuist. De droge rookgasreiniging is niet de schoonste toepassing. Hiermee worden onaanvaardbare risico's voor volksgezondheid en milieu genomen.

Een aantal zienswijzen is buiten de beide inspraakperioden binnengekomen. Verder is een aantal zienswijzen ingediend door personen waarvan de naam en adressering onleesbaar zijn. Tenslotte is er een zienswijze, nr. 56, die geheel anoniem is ingediend.

Zienswijzen die buiten de termijn zijn ingediend, of waarvan de persoonlijke gegevens geheel of gedeeltelijk ontbreken, zijn volgens vaste jurisprudentie niet ontvankelijk. Echter, bij de hier bedoelde zienswijzen gaat het om standaard zienswijzen die in veelvoud zijn ingediend. Zij zijn dus inhoudelijk wel meegenomen. Om deze reden zijn wij ook op zienswijze nr. 56 inhoudelijk ingegaan.

In de onderstaande tabel hebben we alle inspraakreacties op het MER én de aanvullingen gerubriceerd.

Nr.	Onderwerp	Kernwoorden	Nummers inspraakreacties
A	Luchtemissies	Gekozen luchtzuiveringstechnieken, best beschikbare techniek, schoorsteenhoogte, normstelling, Besluit Luchtkwaliteit 2005, gevolgen voor gezondheid, afvalwater-reiniging, emissies, onjuiste berichtgeving, niet nakomen gemaakte afspraken, juistheid berekeningen, vergelijking andere afvalovens, uitvallen luchtreinigers door calamiteit	1.4, 2.3, 10.1, 15.3, 16.3, 17.3, 18.6, 19.2, 19.6, 20.1, 20.5, 21.2, 23.4, 23.5, 24.7, 26.2, 26.3, 27.5, 28.3, 29.4, 30.1, 31.6, 32.3, 33.1, 33.4, 34.2, 35.3, 35.11, 36.2, 36.4 37.2, 38.2, 38.5, 38.6, 38.8, 38.9, 39.1, 40.1, 41.2, 41.4, 41.5, 41.6, 41.8, 42.2, 44.2, 44.3, 46.1, 46.2, 47.2, 47.3, 48.2, 49.6, 49.7, 49.8, 49.9, 49.10, 49.11, 49.12, 49.13, 49.14, 49.15, 49.16, 49.17, 49.18, 49.19, 49.22, 50.4, 50.6, 50.7, 50.8, 50.9, 50.10, 50.11, 50.18, 50.19, 50.20, 50.22, 50.23, 50.25, 50.26, 50.27, 50.29, 50.30, 51.4, 52.3, 53.2, 54.3, 54.8, 56.1, 56.4, 57.2, 57.4, 57.6, 58.3, 58.5, 58.7, 59.1, 59.2, 59.4, 60.2, 60.3, 61.1, 61.3, 61.6, 62.2, 62.3, 63.1
B	Afvalverwerking s-capaciteit	Twijfels over noodzaak extra capaciteit, uitbreidingsinitiatieven elders, bestaande afvalverbranders, import afval, afname afvalhoeveelheid door plasticinzameling en vergrijzing, risico's van te weinig afval, aanvoer van veraf	7.3, 8.1, 9.1, 13.1, 15.1, 16.1, 16.2, 17.1, 17.5, 18.2, 19.3, 20.2, 22.3, 23.1, 23.7, 24.2, 27.2, 29.1, 29.8, 31.3, 31.5, 32.1, 34.1, 35.9, 36.5 38.10, 44.4, 47.7, 48.3, 49.25, 50.16, 51.1, 51.2, 58.8, 60.5, 61.5
C	Locatiekeuze	Alternatieve locaties, decentraal, onderbouwing en afweging, regio Heerenveen, grote afstand tot huidige opslag en verwerking, milieugevolgen van decentrale ligging	1.2, 4.1, 14.4, 17.2, 17.6, 26.4, 28.1, 29.2, 29.5, 31.4, 31.5, 35.4, 54.6, 62.4, 62.5
D	Energierendement	Koppeling Frisia, andere alternatieven, gevolgen sluiting Frisia,	1.3, 11.1, 19.1, 24.3, 28.2, 29.3, 30.2, 31.7, 36.6 41.3, 41.7, 44.5, 47.4, 49.2, 50.13, 50.14, 54.4, 56.3, 57.5, 58.6, 59.3, 60.6, 61.7, 62.7
E	Imago waddengebied, economische potentie, toerisme	Negatieve gevolgen voor imago (fris en schoon gebied), toerisme en werkgelegenheid, past niet in visie voor het gebied, grootschalige industrie past niet, Friesland moet het schoonst blijven	12.2, 14.6, 15.4, 16.5, 19.5, 23.8, 24.4, 25.1, 26.1, 29.9, 31.1, 31.2, 34.5, 34.8, 35.1, 35.6, 35.13, 36.1 38.10, 49.3, 49.4, 49.5, 52.5, 58.1, 62.1, 62.6

F	Verkeer	Vervoer via spoor, decentrale ligging, bereikbaarheid, extra luchtverontreiniging, vervoer over water wel mogelijk?, verkeersveiligheid	3.1, 7.2, 14.3, 15.2, 17.6, 18.5, 20.4, 23.6, 29.6, 29.11, 34.4 42.1
G	Natuur	Natuurbeschermingswet(vergunning), coördinatie, afstemmen voorschriften, past niet bij Waddenzee, gevolgen natuur, vervoer afval over Waddenzee	1.1, 14.1, 15.4, 16.5, 19.4, 20.6, 26.5, 31.1, 31.2, 31.14, 34.5, 35.5, 36.1 49.23, 50.3, 50.12, 54.7, 55.3, 55.4, 55.5, 55.6, 55.7, 55.8, 55.9, 59.8
H	Afvalbeleid	Wijze van afvalverwerking, Ladder van Lansink, 'afval is voedsel' principe Alternatieve schonere afvalverwerkings-technieken	18.1, 24.1, 27.4, 35.12, 45.1, 51.3, 58.2
I	Onafhankelijk toezicht	Onafhankelijk toezicht, monitoring en metingen	6.1, 19.9, 31.11, 36.8
J	Financieel risico	Schaderegeling calamiteiten, financiële zekerheidsstelling	1.5, 19.10, 31.12, 31.13
K	MER en aanvullingen MER	Verschil MER 1 en 2, alternatieven, nulalternatief, wettelijk kader, leesbaarheid, onduidelijk, onjuist, leesbaarheid, inspraak	7.1, 10.2, 27.1, 27.3, 31.8 41.1, 43.1, 44.1, 47.1, 48.1, 49.21, 50.1, 50.2, 50.17, 50.24, 52.1, 54.1, 54.2, 55.1, 55.2, 57.1, 57.3, 58.4, 60.1, 61.2, 62.8,
L	Landbouw	Gevolgen voor landbouw(producten), tuinbouw	12.1, 21.1, 22.1, 26.6, 35.14 37.1, 37.3, 52.2, 53.1, 53.3, 60.9
Ma	Milieugevolgen	Algemeen	19.8, 46.4
Mb	Milieugevolgen	Geluid, lawaaioverlast, zone, isolatie	18.7, 34.6, 35.11, 50.21, 55.6
Mc	Milieugevolgen	Onderlopen kades bij hoog water	17.6
Md	Milieugevolgen	Stankoverlast	34.6, 38.7, 40.2, 50.5, 52.4, 57.7, 61.4
Me	Milieugevolgen	Licht	31.9, 31.10, 35.11
Mf	Milieugevolgen	Stoomleiding	18.3, 27.6
Mg	Milieugevolgen	Opslag en afvoer reststoffen, bodemas, zwerfafval, acceptatie	2.1, 2.2, 18.4, 33.2, 33.3, 38.1, 59.5
Mh	Milieugevolgen	Beeldkwaliteit, landschap	14.2, 14.6, 34.5, 35.15, 56.2, 59.8, 60.4
Mi	Milieugevolgen	Calamiteiten zoals uitval luchtreinigers, afvalbroei, afvalbrand en explosies, rampenplan, sprinklerinstallatie	16.4, 19.7, 22.2, 29.7, 34.3, 36.3, 41.4, 46.3, 49.16, 50.5, 50.28, 57.8
Mj	Milieugevolgen	Afweging verschillende milieuaspecten	32.4
Mk	Milieugevolgen	Water(verontreiniging)	38.3, 38.4
Na	Overig	Schade door zoutwinning en bodemdaling	12.3, 24.8, 32.2, 35.7, 36.7, 47.5, 49.1, 50.15, 62.9,
Nb	Overig	Kennis en verantwoordelijkheid bevoegd gezag, rol B&W Harlingen, goede voorbeeld, cijfers, Europese aanbesteding	5.1, 20.3, 23.2, 23.3, 24.5, 24.6, 29.10, 35.2, 60.8
Nc	Overig	WOZ-waarde, daling waarde bezittingen	34.7, 35.3, 35.8
Nd	Overig	Draagvlak, onmacht, afstand burger-politiek, protesthandtekeningen, mening omwonenden, doordrukken	14.5, 16.6, 17.4, 29.12, 35.10, 36.9 47.6, 49.20, 54.5, 59.6, 59.7, 60.7, 61.8
Ne	Overig	Verwijzing naar eerder of door anderen ingediende zienswijzen	40.3, 43.1, 51.5, 55.10

Voordat wij ingaan op alle ingebrachte zienswijzen, merken wij op dat het in dit stadium van de procedure gaat over de inhoud van het MER. De vastgestelde Richtlijnen vormen hiervoor het toetsingskader. De ingebrachte zienswijzen gaan voor een groot deel ook over de weerstand tegen de voorgenomen activiteit en de vrees voor de milieugevolgen ervan. Wij hebben in dit stadium van de procedure bij alle ingebrachte zienswijzen bekeken of op deze punten het MER inclusief de aanvullingen voldoende informatie bevat om een weloverwogen besluit te kunnen nemen; hierop hebben we onze reactie toegespitst. Onder het kopje 'B6 De milieuaspecten en de toegepaste technieken' gaan we in op de vraag of de activiteit milieuhygiënisch inpasbaar is.

Ad A. Reactie op zienswijzen luchtemissies:

1.4, 2.3, 10.1, 15.3, 16.3, 19.2, 21.2, 23.4, 24.7, 26.2, 30.1, 32.3, 33.4, 34.2, 36.2, 40.1, 41.2, 45.1, 46.2, 49.13, 50.8, 50.18, 53.2, 54.8, 56.1, 57.4, 57.6, 58.5, 58.7, 59.2, 60.3, 61.1, 62.2, 63.1.

Deze zienswijzen gaan in op de keuze van droge rookgasreiniging, die in deze zienswijzen niet wordt gezien als Best Beschikbare Techniek (ook wel schoonste technieken, allerbeste technieken, best mogelijke luchtreinigingstechnieken, etc. genoemd).

De IPPC-richtlijn (Europese Richtlijn 96/61/EG inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging; gecodificeerd 2008/1/EG) verplicht de lidstaten van de EU om grote milieuvervuulende bedrijven te reguleren middels een integrale vergunning gebaseerd op de beste beschikbare technieken (BBT). In Nederland is de richtlijn in de Wet milieubeheer (Wm) en in de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo) geïmplementeerd. De beste beschikbare technieken staan beschreven in BBT referentiedocumenten (BREFs).

Omrin heeft in het MER en de aanvulling op het MER een voorkeursalternatief uitgewerkt waarin de rookgassen achtereenvolgens worden gereinigd met behulp van een elektrostatisch filter, de injectie van actief kool en natriumbicarbonaat, een doekenfilter en selectieve katalytische reductie (SCR). Dit voorkeursalternatief heeft een aantal voordelen boven een semi-natte rookgasreiniging. Deze voordelen worden in tabel 5.3 van de BREF Afvalverbranding nader toegelicht. Uit deze tabel blijkt dat een droge rookgasreiniging op basis van natriumbicarbonaat op zijn minst gelijkwaardig is aan een semi-natte rookgasreiniging. Uit de aanvulling op het MER blijkt dat de prestatieranges uit tabel 5.2 van de BREF Afvalverbranding zondermeer worden gehaald, zodat een droge rookgasreiniging op basis van natriumbicarbonaat terecht als BBT kan worden aangemerkt.

Wij volgen in dit geval de voorkeur van Omrin, vanwege de omgevingskenmerken en de nadelige effecten die andere type rookgasreinigingssystemen met zich meebrengen. De belangrijkste voordelen van het droge systeem zijn lagere immissieconcentraties voor het merendeel van de componenten als gevolg van een hogere warmte-inhoud van het rookgas. Alleen voor de verzurende componenten zwaveldioxide, zoutzuur en waterstoffluoride worden hogere immissieconcentraties berekend. Deze leveren echter een relatief kleine bijdrage aan de bestaande luchtkwaliteit. Een tweede belangrijk voordeel van een droog rookgasreinigingssysteem is een hoger energetisch rendement van de installatie. Tenslotte zijn er voordelen vanwege de minder grote procescomplexiteit en het lage waterverbruik en zal er ook minder horizonvervuiling optreden in het Waddengebied omdat er bij een droog systeem geen natte rookpluim zichtbaar is.

Op grond van bovengenoemde integrale afweging van alle milieueffecten, zijn wij van mening dat een droge rookgasreiniging een correcte invulling van BBT is.

17.3, 28.3, 29.4, 31.6, 41.6, 49.6, 49.7, 50.30.

Een aantal zienswijzen is identiek en sluit aan op de beoordeling van het MER die door het MOB is uitgevoerd (www.afvalovennee.nl). Volgens de genoemde zienswijzen blijkt uit de aanvraag en het MER dat Omrin:

- 3 maal zoveel fijn stof verwacht te gaan emitteren als bestaande soms meer dan 20 jaar oude afvalverbrandingsinstallaties;*
- 6 maal zoveel zwaveldioxiden verwacht te gaan emitteren als bestaande soms meer dan 20 jaar oude afvalverbrandingsinstallaties;*
- 4 maal zoveel fluoriden verwacht te gaan emitteren als verschillende andere installaties;*
- 3 maal zoveel metalen verwacht te gaan emitteren als andere installaties.*

Uit de aanvraag blijkt bovendien dat Omrin ruimere emissienormen in haar vergunning opgenomen wil zien dan de verwachtingswaarden. Deze droge rookgasreiniging met slechts één filterdoekstap kan in de Nederlandse context al meer dan 15 jaar niet meer als stand der techniek worden gezien voor de verbranding van afval. Verwezen wordt naar de recent gepubliceerde vergunning voor de nieuw te bouwen roosteroven van SITA in Roosendaal (3 doekfilters, schoorsteenhoogte 80 meter).

Hierboven is al vermeld dat in de BREF is bepaald dat droge rookgasreiniging (RGR) ook als BBT kan worden aangemerkt. De opmerking dat droge RGR niet meer als stand der techniek kan worden gezien, kan dan ook niet worden gevolgd.

In genoemde zienswijzen wordt een vergelijking gemaakt tussen de bij bestaande installaties *feitelijk gerealiseerde jaargemiddelde* emissies en de *worst-case jaargemiddelde* verwachtingswaarden zoals opgegeven door Omrin. In de aanvraag is overeenkomstig het Besluit verbranden afvalstoffen (Bva) aangegeven voor welke maximale daggemiddelde emissies de vergunning wordt aangevraagd. De daarvan afgeleide worst case jaargemiddelde schoorsteenemissies zijn in het MER uitsluitend bepaald om na te gaan wat de maximale (worst case) effecten op de omgeving zouden kunnen zijn. Uit die berekeningen blijkt dat in deze (fictieve) worst case situaties reeds ruim aan alle toetsingskaders voldaan kan worden. De werkelijke jaargemiddelde emissies zijn echter altijd per definitie lager dan de (extrapolatie van) daggemiddelde maxima. Dat geldt ook voor die bestaande installaties zelf. Door kleine schommelingen, die door de aard van het afvalverbrandingsproces met zijn wisselende samenstelling van het afval altijd kunnen optreden, treedt in de praktijk altijd enige fluctuatie in de emissies op. Deze fluctuaties moeten echter op elk moment aan de gestelde uur- of daggemiddelde waarden voldoen. In het ontwerp van de RGR wordt dan ook een veilige marge aangehouden om aan deze maximale dagwaarden, conform Bva en BREF, te kunnen voldoen. In de zienswijzen wordt een onterechte vergelijking gemaakt tussen maximale grenswaarden per dag en gemiddelde vrachten per jaar. Voor Omrin is het, vanuit een goede bedrijfsvoering, noodzakelijk om een hogere daggemiddelde waarde te kunnen toepassen bijvoorbeeld in pieksituaties of in noodgevallen. Door lagere jaargemiddelde waarden wordt gewaarborgd dat ook lage daggemiddelde waarden wordt gerealiseerd

Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen en vragen van bevoegd gezag is door Omrin een aanvulling op het MER en een aanvulling op de aanvraag ingediend. In deze aanvullingen wordt allereerst een inconsistentie tussen het MER en de aanvraag gecorrigeerd. De emissiewaarden voor zoutzuur, zwaveldioxide, kwik, cadmium en thallium en de som zware metalen zijn (naar beneden) aangepast. Verder blijkt uit de aanvulling dat zowel de aangevraagde emissiewaarden als de bij de berekeningen gebruikte jaargemiddelde worst case emissiewaarden niet overeenkomen met het ambitieniveau van Omrin. In de aanvulling op het MER is door Omrin een tabel opgenomen met daarin een kolom met *jaargemiddelde streefwaarden* die lager zijn dan de jaargemiddelde worst case verwachtingswaarden. De hier genoemde streefwaarden liggen in lijn met de schoorsteenemissies zoals die jaarlijks worden gerapporteerd door de bestaande afvalverbrandingsinstallaties in Nederland. Verder wordt in de aanvulling voldoende aannemelijk gemaakt dat de **bovengrens van de** jaargemiddelde streefwaarden haalbaar zijn.

De aangevraagde emissiewaarden voldoen aan het Bva en aan de in de BREF Afvalverbranding genoemde emissieranges. Tevens blijkt dat de aangevraagde emissiewaarden in lijn liggen met recent vergunde andere installaties.

Verder wordt in de zienswijzen gesteld dat de nieuwe rookgasreinigingsinstallatie van Sita drie doekfilters in serie bevat, terwijl bij de REC Harlingen slechts sprake is van één doekfilter en dat het REC dan ook een inferieure installatie zou zijn. Wij merken hierover op dat deze vergelijking niet juist is, omdat er sprake is van twee verschillende installaties. Bij Sita worden de rookgassen nadat deze de ketel zijn gepasseerd door een eerste doekenfilter geleid. Bij de REC Harlingen gaan de rookgassen na het verlaten van de ketel eerst door een elektrostatisch filter. Beide methoden worden volgens de BREF Afvalverbranding als BBT aangemerkt. Bij Sita Roosendaal wordt vervolgens, in twee stappen, kalkmelk (semi natte rookgasreiniging) geïnjecteerd en weer afgevangen met behulp van een doekenfilter (een zogenaamd dubbel doekenfilter). Bij de REC Harlingen wordt in één stap natriumbicarbonaat en actief kool geïnjecteerd en weer afgevangen met behulp van een doekenfilter. Beide technieken worden als BBT aangemerkt.

18.6

In het MER blijven CO₂-emissies onvermeld en wordt niet vermeld dat stoffen als plastics, papier en bouwafval fossiele brandstoffen zijn met een 3 tot 4 maal hoger koolstofgehalte. Verbranding van stoffen zal hierdoor leiden tot een netto toename van CO₂-emissies met een factor 2 tot 3. Dit zal klimaatverandering tot gevolg hebben.

De bewering in deze zienswijze is ons inziens niet juist. Het koolstofgehalte is eveneens relevant voor de verbrandingswaarde van een stof. De emissie van CO₂ is dan ook evenredig met de opgewekte energie. Door verbranding van genoemde afvalstoffen en het gebruik van de opgewekte warmte in de

WKC Harlingen wordt verbranding van fossiele, niet herwinbare brandstoffen zoals aardgas voorkomen.

Het alternatief voor verbranding is storten. Er is in het Europees en landelijk beleid besloten dat het doelmatiger is dat verbrandbare afvalstoffen worden verbrand en in principe dan ook niet mogen worden gestort, overigens pas (conform de Ladder van Lansink) nadat is aangetoond dat recycling van deze stoffen niet meer mogelijk is. In onze reactie op de zienswijzen voor de afvalverwerkingscapaciteit en het afvalbeleid wordt hier verder op ingegaan.

19.6, 20.5, 40.1, 41.8, 42.2, 44.3, 47.3, 49.17, 51.4, 52.3, 59.4, 60.4, 61.6.

Betwijfeld wordt of de schoorsteen wel hoog genoeg wordt. Bij dergelijke installaties zijn hoogten van 70 meter of meer gebruikelijk. In het MER ontbreekt een referentie met een bestaande schoorsteenhoogte van 44 meter. Het verlagen van de schoorsteenpijp van 70 naar 44 meter is niet voldoende onderbouwd. Er bestaat onduidelijkheid over de gebruikte rekenmethode. etc.

De benodigde schoorsteenhoogte is berekend met behulp van het Nieuw Nationaal Model computerimplementatie PluimPlus van TNO. Dit is een in Nederland gangbaar en aanvaard model om de benodigde emissiehoogte te berekenen. Er bestaat derhalve geen onduidelijkheid over de gebruikte rekenmethode.

Met behulp van het Nieuw Nationaal Model is berekend wat het effect is van een schoorsteen van 44 meter (voorkeursalternatief) ten opzichte van een schoorsteen van 55 meter (voorgenomen alternatief). In MMA 3 is tevens een schoorsteenhoogte van 70 meter doorgerekend. Uit de vergelijking van de berekende immissieconcentraties volgt dat een schoorsteen van 44 meter tot slechts een geringe verhoging van de immissieconcentraties leidt. Aangetoond is verder dat deze concentraties ruimschoots voldoen aan de van toepassing zijnde toetsingskaders. Uit paragraaf 7.3.3. van het MER blijkt dat de meerkosten van schoorsteenverhoging naar 70 meter aanzienlijk zijn. Gezien de hoogte van de omliggende gebouwen wordt door Omrin aan een schoorsteenhoogte van 44 meter een betere landschappelijke inpasbaarheid toegekend. Omdat de van toepassing zijnde immissiegrenswaarden bij een schoorsteenhoogte van 44 meter nog ruimschoots worden gerespecteerd, is door Omrin ons inziens terecht besloten uit te gaan van die schoorsteenhoogte. Ook de commissie m.e.r. heeft in haar 2^e toetsingsadvies van 29 mei 2008 geconcludeerd dat uit het MER en de aanvullingen blijkt dat de beschreven schoorsteenhoogtes nauwelijks van invloed zijn op de verspreiding van de schoorsteenemissies.

20.1.

De bewering van Omrin in de media, dat er geen emissie van gevaarlijke stoffen plaatsvindt, wordt niet juist geacht.

Een installatie als REC Harlingen brengt potentieel emissie van (gevaarlijke) stoffen met zich mee. In het MER is onderzocht in hoeverre grenswaarden worden overschreden. Die wettelijke (Europese) grenswaarden zijn mede opgesteld ter bescherming van de menselijke gezondheid. Uit het MER volgt dat voor geen van de geëmitteerde stoffen grenswaarden worden overschreden.

Sommige van die stoffen zijn dermate (milieu) gevaarlijk dat hun emissies nul zouden moeten zijn. Voor de emissies van dergelijke stoffen geldt dat het streven op nulmissie gericht moet zijn; dit wordt in de Nederlandse Emissie Richtlijn Lucht (NeR) uitgedrukt als de minimalisatieverplichting. Dit geldt in dit verband voor de emissie van dioxinen en furanen en sommige zware metalen. Belangrijk onderdeel van deze minimalisatieverplichting is het uitvoeren van een immissietoets. In het MER zijn de worst case situaties getoetst aan immissiewaarden en wordt hieraan ruim voldaan. Wij zijn verder van mening dat met de inachtneming van de normen uit het Bva en de emissieranges uit de BREF Afvalverbranding eveneens een invulling wordt gegeven. Aan de grenswaarden voor zware metalen, dioxinen en furanen wordt blijkens de informatie in het MER, de aanvraag en de aanvulling op het MER voldaan.

23.5.

Fijn stof zal zich verspreiden over het land.

Fijn stof vormt met name bij inademing voor de gezondheid een aandachtspunt. In hoofdstuk 6 van het MER is uitgebreid onderzoek verricht naar de verspreiding van fijn stof. Uit dit onderzoek volgt dat in ruime mate aan de wettelijke (Europese) grenswaarden wordt voldaan.

24.7.

De uitstoot van deze afvalverbranding valt niet binnen de norm (van 2005)

Uit het MER en de aanvulling op het MER, volgt dat de aangevraagde emissiewaarden voldoen aan de in het Bva en de BREF Afvalverbranding gestelde emissie-eisen. Deze waarden komen ook overeen met de garantiewaarden zoals deze door de leverancier van de installatie worden afgegeven. De jaargemiddelde worst case berekende immissies van de installatie zijn onder andere getoetst aan het Besluit luchtkwaliteit 2005. Hieruit blijkt dat de REC ruimschoots voldoet aan de eisen uit het Besluit. Wij merken hierover op dat het Besluit luchtkwaliteit op 15 november 2007 is vervangen door de Wet luchtkwaliteit. De luchtkwaliteitseisen maken sindsdien onderdeel uit van de Wet milieubeheer. De eisen aan de luchtkwaliteit zijn hierbij overigens niet gewijzigd.

26.3, 35.3, 62.3.

Er is niets bekend over de gevolgen van de uitstoot van verbrandingsgassen op langere termijn voor de gezondheid van mens, plant en dier.

Men is verontrust over de negatieve gevolgen van de giftige uitstoot voor de gezondheid en die van hun kinderen en voor hun bezittingen..

In het MER is onderzocht hoe groot de emissies naar de lucht zijn en is door middel van verspreidingsberekeningen (worst case) de immissie bepaald. De berekende immissiewaarden zijn getoetst aan de wettelijke grenswaarden voor de luchtkwaliteit. Die grenswaarden zijn mede opgesteld ter bescherming van de menselijke gezondheid, ook voor de lange termijn. Aan de grenswaarden voor zware metalen, dioxinen en furanen wordt blijkens de berekeningen in het MER en de aanvulling op het MER voldaan. Het is dan ook voldoende aannemelijk dat er hierdoor geen gevolgen zijn op de gezondheid van dieren. Voor de gezondheid van planten is onder andere de verzuring een belangrijke parameter. Uit paragraaf 6.2.2.4 van het MER blijkt dat de emissie van verzurende componenten slechts in zeer beperkte mate bijdraagt aan de reeds bestaande achtergronddepositie.

27.5.

De grenswaarden voor zwevende deeltjes (PM10), lood (Pb) en benzeen, zoals genoemd in het Besluit luchtkwaliteit 2005, zijn onvoldoende of niet opgenomen in het MER. Deze gegevens zijn nodig om een vergelijking met de grenswaarden uit het Besluit Luchtkwaliteit 2005 te kunnen maken.

Zoals reeds eerder gesteld, wordt in hoofdstuk 6 van het MER de emissie en immissie van fijn stof uitgebreid onderzocht. Uit het onderzoek volgt dat de wettelijke (Europese) grenswaarden niet worden overschreden.

Lood valt in de categorie 'Som zware metalen'. Hieraan wordt in hoofdstuk 6 van het MER eveneens aandacht besteed. Voor wat betreft de emissie wordt in het MER getoetst aan het Bva en de emissieranges uit het BREF Afvalverbranding. Hier wordt ruimschoots aan voldaan. Uit tabel S.6. uit de aanvulling op het MER blijkt dat de jaargemiddelde bijdrage van de som van alle zware metalen (waar lood er dus één van is) aan de immissieconcentratie gemiddeld 0,099 ng/m³ bedraagt. De norm voor lood in het Besluit luchtkwaliteit bedraagt 500 ng/m³ als jaargemiddelde. Als achtergrondconcentratie voor heel Nederland geldt een waarde van 8,5 ng/m³ (www.milieuennatuurcompendium.nl). Uit bovenstaande volgt dat de achtergrondconcentratie van lood ten opzichte van de grenswaarde laag is en dat de bijdrage van de REC Harlingen aan de achtergrondconcentratie nog veel lager is.

Benzeen valt onder de categorie koolwaterstoffen (C_xH_y). Voor wat betreft de emissie wordt in het MER getoetst aan het Bva en de emissieranges uit het BREF Afvalverbranding. Hier wordt in het MER en de aanvulling op het MER uitgebreid op ingegaan. De koolwaterstoffen (waaronder dus benzeen) leveren een bijdrage van 0,055 µg/m³ aan de achtergrondconcentratie. In Nederland bedroeg de gemiddelde achtergrondconcentratie van benzeen in 2006 0,47 µg/m³. Voor Nederland geldt vanaf 2010 een grenswaarde voor benzeen van 5 µg/m³. Uit bovenstaande volgt dat de achtergrondconcentratie van benzeen ten opzichte van de grenswaarde laag is en dat de bijdrage van de REC Harlingen aan de achtergrondconcentratie nog veel lager is.

33.1.

In bijlage 6.3 van het MER zijn emissieberekeningen uitgevoerd. Hierbij is rekening gehouden met de hoogte van de schoorsteen en met de overheersende windrichting. In de berekeningen zijn waarden vermeld voor PluimPlus 3.6, namelijk alle gridpunten en de hoogst berekende waarden in het receptorgebied. De hoogste waarde is 4,27% hoger dan de lage. Dit verschil lijkt veel te klein en zou, rekening houdend met de overheersende windrichting, 50% moeten zijn. De presentatie in het MER is moeilijk leesbaar. Men vraagt zich af of de berekeningen wel kloppen.

Hiervoor hebben wij al opgemerkt dat de gehanteerde rekenmethode de juiste is. In bijlage 6.3 van het MER is voor één van de berekeningen een journaal toegevoegd. In dit berekeningsjournaal worden de uitgangspunten van de berekeningen gepresenteerd. Wij hebben deze uitgangspunten gecontroleerd en geconstateerd dat dit de juiste uitgangspunten zijn. Uit de resultaten, zoals onder andere samengevat in tabel 6.7 van het MER, blijkt dat de gemiddelde waarden in het grid – zoals verwacht mag worden - vele malen lager zijn dan de maxima bij de inrichting. Het verspreidingsmodel maakt gebruik van werkelijke uur-voor-uur meteorologische gegevens (windrichting, windsnelheid, zonne-instraling etc.) van afgelopen perioden. Het verspreidingsmodel houdt daarmee rekening met de overheersende windrichting.

35.11.

Er is al voldoende vervuiling van de lucht.

Zoals reeds eerder beschreven leidt de vestiging van de REC Harlingen niet tot overschrijdingen van luchtkwaliteitswaarden, liggen de achtergrondconcentraties in het gebied laag en zijn bijdragen zeer gering.

36.4

Men vraagt zich af of de norm voor fijnstof gehaald zal worden; volgens het Milieu- en Natuurplanbureau gaat Nederland deze norm niet halen.

Op sommige plaatsen in Nederland, met name rond enkele drukke verkeerswegen en in drukke wegen in stedelijke gebieden, treedt overschrijding van genoemde normen op. Hier heeft de opmerking van het Milieu- en Natuurplanbureau betrekking op. Zoals reeds eerder gesteld wordt in het onderhavige gebied rond de REC wel (en in ruime mate) voldaan aan deze wettelijke (Europese) grenswaarden.

37.2.

Men heeft bezwaar tegen de keuze voor een droge verbranding in plaats van een natte verbranding. Men betwijfelt of de gereinigde rookgassen bij droge verbranding inderdaad hoger opstijgen in de atmosfeer vanwege een hogere temperatuur en een lagere luchtvochtigheid, omdat dit afhangt van de atmosferische omstandigheden. Verder vraagt men zich af welke garanties er zijn dat de temperatuur duurzaam hoog blijft.

In de behandeling van zienswijze 1.4. e.v. zijn wij reeds ingegaan op de keuze voor droge rookgasreiniging. Verder merken wij op dat de stijging van de pluim in belangrijke mate bepaald wordt door de temperatuur, c.q. de warmte-inhoud van de afgassen. In het Nieuw Nationaal Model dat gehanteerd is bij de berekeningen, wordt dit effect meegenomen en op de voorgeschreven wijze gemodelleerd. De temperatuur is inherent aan de gekozen procesvoering en installaties en zal dan ook niet significant lager kunnen worden.

38.2.

Volgens het MER wordt arseen verbrand in de oven, maar in de emissie- en immissiegegevens wordt arseen niet genoemd.

Arseen valt, net als diverse andere metalen, in de categorie 'Som zware metalen'. Voor wat betreft de emissie wordt in het MER getoetst aan het Bva en de emissieranges uit het BREF Afvalverbranding. In beide kaders worden geen specifieke eisen aan arseen gesteld en biedt de genoemde categorie 'som zware metalen' (door Omrin aangegeven 0,1 mg/m³ jaargemiddelde verwachting en 0,05 mg/m³ streefwaarde) daarom een adequate bescherming. Vanuit het kader van de Nederlandse Emissie Richtlijn Lucht (NeR) zou voor arseen op zichzelf een norm van 0,05 mg/m³ gelden. Via de somcategorie in de onderhavige situatie en gezien de informatie in het BREF, is het voldoende aannemelijk dat de arseenemissie ook aan deze normstelling zal voldoen.

38.5.

Wie bepaalt en controleert dagelijks de dosering van het dure bicarbonaat?

Natriumbicarbonaat wordt gebruikt in de rookgasreinigingsinstallatie (RGR). Het natriumbicarbonaat wordt ingezet voor de verwijdering van verontreinigingen. De verontreinigingen worden gebonden aan het stof dat vervolgens middels een doekenfilter wordt afgescheiden. Reeds eerder is aangegeven dat de droge RGR conform de BREF en dus BBT is. Het gebruik van natriumbicarbonaat hangt direct samen met de droge RGR, zodat dit ook BBT is. De dosering van natriumbicarbonaat wordt gestuurd door de continue meting van HCl en SO₂. Een overmatig gebruik van natriumbicarbonaat zal dan ook niet plaatsvinden.

38.6.

Volgens de aanvulling op het MER is de omgeving al vervuild door dioxine-uitstoot door Esco Zoutfabriek. Dit zal vervangen worden door uitstoot van giftige stoffen door de oven. Zie onderzoeken van dr. Kees Olie over dioxinevergiftiging (1991).

In het MER is onderzocht hoe groot de emissies naar de lucht zijn en is door middel van verspreidingsberekeningen de immissie bepaald en is bij de toetsing rekening gehouden met achtergrondconcentraties. De berekende immissiewaarden zijn getoetst aan de wettelijke grenswaarden voor dioxinen. Aan deze waarden wordt ruimschoots voldaan.

38.8.

Door een lage schoorsteen zonder rookpluim worden de sociale waarden van de omgeving aangetast.

Niet duidelijk is welke sociale waarden van de omgeving aangetast zouden worden door een lage schoorsteen zonder rookpluim. Een lagere schoorsteen wordt landschappelijk gezien juist beter inpasbaar geacht. Daarom nemen wij deze opmerking voor kennisgeving aan.

38.9.

De aanvulling op het MER gaat bij het noemen van procentuele waarden uit van een achtergrondwaarde volgens model. Maar wat is een reële achtergrondwaarde voor Friesland? Kloppen de cijfers en aannames uit het MER?

Voor dit MER is gebruik gemaakt van beschikbare achtergrondgegevens van het RIVM en het Milieu en Natuur Planbureau (MNP). In de regel zijn dit landelijke cijfers, maar voor enkele componenten zijn ook data van het meetstation Kollumerland, dat als representatief voor het noorden wordt beschouwd, beschikbaar en gebruikt. Voor het onderhavige gebied is het niet aannemelijk dat overige achtergrondwaarden significant hoger zullen zijn – veel eerder lager. Wij vinden de aannames en keuze voor de genoemde beschikbare achtergrondgegevens dan ook redelijk en aanvaardbaar. Zoals eerder aangegeven, zijn de bijdragen ten gevolge van het REC overigens zeer gering.

39.1.

Ten zuiden van Sexbierum zijn plannen voor uitbreiding van het kassengebied. De emissie van de vuilverbrander zal door de overheersende windrichting (zuidwest) dit kassengebied het sterkst vergiftigen, wat gevaar voor de volksgezondheid met zich meebrengt.

Met behulp van het Nieuw Nationaal Model zijn op de voorgeschreven verspreidingsberekeningen uitgevoerd op basis van werkelijke uur-voor-uur meteorologische gegevens (windrichting, windsnelheid, zonninstraling etc.) van afgelopen perioden. Het verspreidingsmodel houdt dus rekening met de overheersende windrichting. In het MER zijn de maximale immissies die in de omgeving kunnen optreden berekend. Deze maximale immissies voldoen ruimschoots aan de normen voor de volksgezondheid. De immissieconcentraties nemen alleen maar af, naarmate de afstand tot het REC groter wordt.

41.5, 44.2, 46.1, 47.2, 48.2, 49.11, 49.12, 49.19, 50.11, 57.2, 58.3.

Vergelijking met andere verbrandingsoven, zoals HVC Alkmaar en Dordrecht, ARN Nijmegen en Evelop Delfzijl.

Op p.55 van 21 is bij punt 0.3.4. gesteld: 'Bij het technisch ontwerp van de REC wordt de laatste stand van de techniek (voor elk onderdeel) als uitgangspunt gebruikt. Echter bij de vergelijking van de vergunningwaarden van Omrin en HVC Alkmaar blijkt dat de waarden voor HVC lager liggen, met uitzondering van de waarden voor cadmium en thallium (en over de juistheid van deze waarden bestaan twijfels).'

Wij hebben eerder al aangegeven dat de jaargemiddelde streefwaarden in lijn liggen met de door andere installaties gerapporteerde jaargemiddelde waarden en dat de aangevraagde emissiewaarden in lijn liggen met recent vergunde andere installaties. Verder voldoen de relevante 24-uurs emissiewaarden aan het Bva en aan de in de BREF Afvalverbranding genoemde emissieranges. De inrichting voldoet derhalve aan BBT.

Zoals eveneens eerder al aangegeven, worden in de zienswijzen jaargemiddelde waarden ten onrechte vergeleken met maximale dagwaarden. Dit is ook gebeurd bij de vergelijking met de vergunning van Evelop. Als de jaargemiddelde streefwaarden uit de aanvulling worden vergeleken met de jaargemiddelde grenswaarden uit de vergunning van Evelop dan concluderen wij dat deze waarden gelijk zijn. Zoals eerder gesteld zullen de bovengrenzen van deze jaargemiddelde streefwaarden aan de vergunning worden verbonden.

49.8.

De BKB in Delfzijl is ontworpen met 2 doekfilters in serie en een SCR, hiertegen is beroep ingesteld bij de Raad van State.

Bij de REC Harlingen gaan de rookgassen na het verlaten van de ketel eerst door een elektrostatisch filter. Vervolgens wordt in één stap natriumbicarbonaat en actief kool geïnjecteerd en weer afgevangen met behulp van een doekenfilter. Deze technieken zijn tenminste gelijkwaardig en worden in de BREF Afvalverbranding als BBT aangemerkt. Bij BKB wordt eerst natriumbicarbonaat geïnjecteerd en vervolgens met een doekfilter afgevangen. Vervolgens is er sprake van een SCR en daarna wordt alsnog actief kool en kalk geïnjecteerd en daarna afgevangen. Er zijn dus twee doekfilters omdat er tweemaal sprake is van injectie van een vaste stof die moet worden afgevangen. De installaties van BKB en REC zijn dan ook niet gelijk en niet vergelijkbaar op dit punt.

49.9.

Het StAB is niet tevreden over de emissie van BKB te Delfzijl, terwijl die emissienormen deels lager liggen dan die van Omrin.

De procedure en discussie rond BKB is specifiek voor die situatie. In de behandeling van zienswijzen 41.5 e.v. zijn we reeds ingegaan op de vergelijking met Delfzijl.

49.10.

In de vergelijking met Twence heeft Omrin onjuiste gegevens opgenomen m.b.t. kwik, fluoride en de norm voor de som metalen.

De vergelijking die Omrin op bladzijde 3 van 10 van de 1^e aanvulling (d.d. januari 2008) maakt met de vergunde waarden van Twence Triade is wel juist. In de voetnoot bij de tabel op bladzijde 3 van 10 is aangegeven dat het hier gaat om daggemiddelde waarden. Door MOB worden deze ten onrechte vergeleken met de jaargemiddelde waarden zoals die opgenomen zijn in de vergunning van Twence Triade. Zoals eerder toegelicht, kunnen deze waarden niet zondermeer met elkaar worden vergeleken. De geciteerde daggemiddelde waarden komen overeen met de daggemiddelde waarden uit de vergunning van Twence Triade.

49.14.

De getallen betreffende de natte reiniging zijn onjuist.

Onduidelijk is welke getallen om welke reden onjuist zouden zijn. Wij zien geen aanwijzing om de juistheid van de gegevens te betwifelen.

49.15.

Het is onjuist om te stellen dat bij de natte reiniging meer reststoffen overblijven en meer chemicaliën nodig zijn.

De door Omrin gehanteerde cijfers zijn gebaseerd op drie massabalansen voor de verschillende RGR-systemen, zoals deze zijn gepresenteerd in de aanvulling van maart 2008 en het MER. De hoeveelheden daarin zijn op juiste wijze afgeleid van de samenstelling van de ruwe rookgassen en de bijbehorende luchtemissies.

49.16.

Het bouwen van slechts één oven levert risico's op bij storingen, vooral bij koppeling aan één doekfilter.

Het doekenfilter is redundant uitgevoerd in de vorm van twee parallel geschakelde compartimenten met een voldoende reservecapaciteit om in geval van storing binnen de luchtemissie-eisen te blijven (vergunningwaarden).

49.18.

Omrin kan nergens op afgerekend worden omdat zij hogere vergunningswaarden vraagt dan streef- en verwachtingswaarden.

In de vergunning worden duidelijke en afrekenbare normen gesteld, gebaseerd op BBT en Bva, in combinatie met de relevante monitoring en rapportage verplichtingen.

49.22.

Bij de besluitvorming wordt alleen rekening gehouden met dat wat er te meten valt. Luchtkwaliteit is niet te meten in geld, maar vormt een menselijke behoefte.

De toetsing aan luchtkwaliteit vormt een belangrijk aspect van dit MER. Uit de berekeningen en toetsing blijkt dat de goede luchtkwaliteit niet in het geding is.

50.4.

Er ontstaat kans op schade aan het rookgasfilter doordat natriumbicarbonaat en actieve kool tegelijk worden toegevoegd bij hoge temperatuur (230/240 grad. Celcius) en het actieve kool door de hoge temperatuur gaat verbranden, zie p.S19 fig. S.4. Hierdoor bestaat de kans dat slecht gefilterde lucht de schoorsteen uitgaat.

Een droge RGR is een geaccepteerde techniek die tevens in de BREF als BBT wordt beschouwd. De installatie zal dan ook voldoen aan de normen die er aan gesteld zijn met betrekking tot de kwaliteit van de emissies naar de lucht.

50.6.

Ook in de aanvulling op het MER wordt vastgehouden aan een lagere schoorsteenhoogte. In de startnotitie wordt het verhogen van de schoorsteen genoemd als één van de milieuvriendelijke alternatieven. De schoorstenen van alle afvalovens in Nederland zijn minimaal 70 meter hoog; er is geen ervaring met zulke lage schoorstenen. De immissie van stof bij een schoorsteenhoogte van 70 meter is niet berekend, waardoor een vergelijking met de immissie bij een schoorsteen van 44 meter niet goed mogelijk is. Ook mist men immissieberekeningen bij weersomstandigheden die sterk immissieverhogend zijn (denk aan inversie en langdurige mist). De schoorsteenhoogte van 44 meter is niet alleen gekozen vanwege de landelijke inpasbaarheid, maar om binnen het bestemmingsplan te vallen. Hieruit valt af te leiden dat de meest 'schone' hoogte van de schoorsteen bewust niet goed is onderzocht.

De bewering op p.2 van 10 dat de initiatiefnemer de ambitie heeft om lagere emissies te realiseren komt hypocriet over.

Uit p.3 van 10 van de aanvulling blijkt dat de emissie van cadmium en thallium lager is dan eerder in het MER was aangegeven. Omdat niet duidelijk is waar deze verlaging van de emissie door wordt veroorzaakt, ontstaan twijfels over veel gegevens die eerder in het MER gepresenteerd zijn.

Ten aanzien van de schoorsteenhoogte verwijzen we naar hetgeen reeds door ons is opgemerkt over dit onderwerp. Wij wijzen erop dat 44 meter een aanzienlijke en ruim voldoende hoogte is en dat er wel vergelijkingen zijn gemaakt met grotere hoogtes; bij de verspreidingsberekeningen worden op representatieve wijze alle voorkomende meteosituaties uur-voor-uur in beeld gebracht.

In het proces van nadere uitwerking van gegevens en verkrijgen van referentiewaarden en garanties van leveranciers, zijn enkele waarden naar beneden bijgesteld. Dit doet niets af aan de waarde van die gegevens en van de overige gegevens.

50.7.

Er ontstaat verwarring door de vele gehanteerde begrippen (garantiewaarden, verwachtingswaarden, jaargemiddelde (worst-case) verwachtingswaarden, verwachte daggemiddelde waarden, vergunningswaarden, streefwaarden, worst-case jaargemiddelde waarden). Men is van mening dat Omrin dit gedaan heeft om haar verhaal zo ondoorzichtig mogelijk te maken. Zie bijvoorbeeld p.2 van 16. Ook is verwarrend dat op p.4 van 16 wordt vermeld dat het tot dan toe genoemde semi-droog systeem omschreven zal worden als nat afvalwatervrij. Verder ontstaat verwarring bij lezen van p.S7 van 21. Hier wordt vermeld dat gekozen is voor een semi droog systeem, dat in feite een natte rookgasreiniger zou zijn, maar dan zonder afvalwater. Dit terwijl in het MER is vermeld: 'Een volledig, droge RGR komt voor Omrin in aanmerking voor opname in het voorkeursalternatief'. Het is hierdoor onduidelijk welke rookgasreiniger Omrin nu wil toepassen.

Het hanteren van verschillende begrippen, die voor een groot deel afkomstig zijn van de verschillende kaders zoals het Bva en de BREFs, is – voorzover dit al onduidelijkheid geeft - niet ingegeven om een ondoorzichtig verhaal te geven. Overigens zullen wij in de vergunning uiteraard eenduidige en heldere emissie-eisen vastleggen. In het MER is in het voorkeursalternatief de droge RGR voldoende duidelijk omschreven. De gehanteerde begrippen zijn in de aangepaste samenvatting goed omschreven.

50.8.

Op p.10 van 16 worden belangrijke voordelen van natte rookgasreiniging niet genoemd, die wel staan vermeld in bijlage 1, p. 443 van de BREF-WI. Eén van de voordelen (lagere emissie van SO₂, stof, Hg, zware metalen en dioxinen/furanen) is in de voorliggende stukken van de MER niet terug te vinden. Daarentegen kan een genoemd nadeel van natte rookgasreiniging, wateremissie van zware metalen, met een goede waterzuiveringsinstallatie worden teniet gedaan.

In de IPPC-richtlijn, en mede uitgewerkt in de BREFs, staat een integrale afweging van de beperking van de gevolgen voor het milieu voorop. Wij verwijzen naar hetgeen wij onder zienswijze 1.4. e.a. hebben opgemerkt, namelijk dat juist op grond van een integrale afweging de droge rookgasreiniging een goede keuze is. Als consequentie kunnen enkele emissies relatief iets hoger zijn dan bij andere technieken, maar daar staan weer lagere emissies van andere componenten en andere voordelen tegenover. Nu alle emissies in elk geval voldoen aan de waarden in de BREF en op immissieniveau ruimschoots aan de toetsingskaders, is er sprake van een verantwoorde integrale keuze.

50.9.

De scoretabel op p.13 van 16 bevat een gemanipuleerd en onjuist beeld van de kwaliteiten van de verschillende rookgasreinigers; het is onjuist dat er meer hulpstoffen nodig zijn bij natte rookgasreiniging en het is niet objectief om bij de luchtemissies HCl, HF en SO₂ uit te sluiten. Men acht het onmogelijk om uit de gepresenteerde informatie de conclusies te trekken die leiden tot het meest milieuvriendelijke alternatief op p. 14 van 16.

De door Omrin gehanteerde cijfers zijn gebaseerd op drie massabalansen voor de verschillende RGR-systemen, zoals deze zijn gepresenteerd in de aanvulling van maart 2008 en het MER. De hoeveelheden daarin zijn afgeleid van de samenstelling van de ruwe rookgassen en de bijbehorende luchtemissies.

De emissies van HCl en HF zijn niet uitgesloten. Met de beschrijving in de tabel wordt bedoeld dat de natte afvalwatervrije RGR gemiddeld is voor de luchtemissies. De emissies van een natte RGR zijn

vergelijkbaar met de natte afvalwatervrije RGR, behoudens voor HCl en HF. De emissies van HCl en HF zijn bij een natte RGR een factor 2 lager dan bij een natte afvalwatervrije RGR. Hetzelfde geldt voor de droge RGR, daar zijn de emissies van HCl en HF een factor 4 hoger dan bij de natte afvalwatervrije RGR.

Op dezelfde wijze als hiervoor beschreven dienen de teksten voor de immissies worden gelezen.

50.10.

De bewering op p. S11 van 21 dat er bij een natte rookgasreiniging zware metalen in het oppervlaktewater geloosd zouden worden is onwaar, omdat het om verwaarloosbare kleine hoeveelheden zal gaan.

Het is niet juist dat de keuze voor een droge rookgasreiniginginstallatie primair gebaseerd is op het feit dat een dergelijke installatie afvalwatervrij is. De keuze van Omrin is gebaseerd op een integrale afweging van alle milieuaspecten waarbij de productie van afvalwater slechts één aspect is.

50.19.

Op p.S12 van 21 van de bijlage staan de toenames van de gemiddelde immissieconcentraties. Onduidelijk is waar deze waarden zouden gelden.

De genoemde waarden verwijzen naar de berekeningen in hoofdstuk 6 van het MER en gelden in het rekengrid van 4 km x 4 km rond de inrichting. In tabel 6.7. van dat hoofdstuk staan tevens de maximale waarden binnen dat grid weergegeven. Ook de maximale waarden voldoen aan de geldende normen.

50.20.

Op p.S12 van 21 van de bijlage wordt onder Voorgenomen activiteit vermeld dat 'op korte afstand van de inrichting...': hoe groot is deze afstand?

Uit de weergegeven contouren, bijvoorbeeld figuur 6.1. in het MER, blijkt dat de immissies afnemen met de afstand tot de inrichting. Tot op enkele honderden meters van de WKC Harlingen gelden de hogere concentraties NO_x van de WKC; binnen deze afstand zal per saldo een verbetering optreden van de immissieconcentraties van CO en NO_x.

50.22.

Op p.S21 van 21 van de bijlage wordt in tabel S11 de eenheid ng TEQ/Nm3 gebruikt. De term TEQ wordt nergens verklaard.

Een toxische equivalent (TEQ) is de eenheid waarmee verschillende dioxinen en PCB's qua giftigheid met elkaar kunnen worden vergeleken. Elk samenstelsel van dioxinen of dioxineachtige PCB's heeft een andere toxiciteit. De TEQ is geïntroduceerd om de risicobeoordeling van deze mengsels en de wettelijke controle te vergemakkelijken. Per definitie is de toxiciteit van 1 eenheid 2,3,7,8-TCDD (2,3,7,8-tetrachloor-dibenzo-p-dioxine), de giftigste bekende dioxine verbinding, gelijk aan 1 eenheid TEQ.

50.23.

Op p.S21 van 21 van de bijlage wordt gesteld dat de verlaging van de schoorsteen in combinatie met het toepassen van een SCR i.p.v. een SNCR tot lagere concentraties aan verontreinigingen zal leiden. Het verlagen van de schoorsteen zal echter niet leiden tot verlaging van de verontreiniging; de SCR zal slechts tot verlaging van de NO_x-concentraties leiden.

Deze opmerking is terecht. Bedoeld is dat de combinatie *per saldo* tot lagere concentraties leidt.

50.25.

Op p.3 van 10 van de eerste aanvulling op het MER worden de emissies van de voorgenomen installatie van Omrin vergeleken met Sita Rosendaal, Twence, BKB Delfzijl. Geconcludeerd kan worden dat de 'Aanvullende informatie op het MER' van maart 2008 deels onjuiste informatie bevat en deels niet objectief is. Een vergelijking met de in aanbouw zijnde afvalverbrandingsinstallatie van Evelop in Delfzijl niet is opgenomen, waarschijnlijk omdat hieruit blijkt dat Omrin niet kan voldoen aan de in de vergunning van Evelop opgenomen grenswaarden. Er wordt ook geen vergelijking gemaakt met de emissies van HVC Alkmaar en Dordrecht en ARN Nijmegen omdat dit ook in het nadeel van

Omrin zou uitvallen. Het ontwerp van Omrin is vergelijkbaar met dat van de oude afvalverbrandingsinstallatie van Sita Roosendaal. Het ontwerp van de rookgasreiniging van de nieuw te bouwen afvalverbrandingsinstallatie van Sita is superieur aan het ontwerp van Omrin. De aanvulling op het MER vermeldt dit niet. Verwezen wordt naar de evaluatie van MOB van oktober 2007.

Bij zienswijze 41.5 e.v. hebben wij toegelicht dat de emissiewaarden van de verschillende installaties in lijn met elkaar liggen en alle afgestemd zijn op de BREF en het Bva.

Bij zienswijze 17.3. e.v., zijn wij ingegaan op de vergelijking van de nieuwe installatie van Sita en hebben geconcludeerd dat beide installaties conform BBT in het BREF zijn. Ten aanzien van de opmerking dat de rookgasreinigingsinstallatie van de bestaande verbrandingsinstallatie van Sita vergelijkbaar zou zijn met die van de REC Harlingen, merken wij op dat dit niet juist is. Bij Sita Roosendaal wordt gebruik gemaakt van een semi-droge rookgasreiniging door middel van een sproeiabsorber terwijl bij de REC Harlingen gebruik gemaakt wordt van een droge rookgasreiniging door middel van de injectie van bicarbonaat en actief kool. Uit een vergelijking van de genoemde technieken in tabel 5.3 op bladzijde 443 van de BREF Afvalverbranding volgt dat een droge rookgasreining op basis van bicarbonaat over het geheel beter scoort dan een semi-natte rookgasreiniging op basis van kalkmelk. De conclusie dat Omrin in vergelijking met Sita de stand der techniek van tenminste tien jaar geleden bouwt is dan ook niet terecht.

50.26.

Voorgenomen activiteit (VA)/ Voorkeursalternatief (VKA). Geconcludeerd wordt dat uit de tabel op p.10 van 16 van de tweede aanvulling op het MER blijkt dat de verwachte jaargemiddelde SO₂-emissie van Omrin een factor vijf ligt boven de grenswaarde van installaties met een natte rookgasreiniging. Hetzelfde geldt voor fluoride. De informatie in deze tabel is deels aantoonbaar onjuist. In de scoretabel op p. 13 van 16 van het MER staan onjuistheden. Er is in de tabel naar een zo goed mogelijke score van de droge rookgasreiniging toegewerkt.

In het MER is op basis van de richtlijnen een vergelijking gemaakt tussen het droge systeem en het natte afvalwatervrije systeem met als uitgangspunt de jaargemiddelde worst-case verwachtingswaarden. Deze lijn is doorgetrokken in de tweede aanvulling om daarmee een correcte vergelijking te krijgen. De door MOB genoemde waarden van 1,5 mg/m³ voor stof en 25 mg/m³ SO₂ zijn geen jaargemiddelde worst-case verwachtingswaarden maar jaargemiddelde streefwaarden. Wij zijn dan ook van mening dat de informatie in de tabel op bladzijde 10 van 16 (in de aanvulling van maart) juist en consistent is.

Verder wordt door MOB gesteld dat de factoren voor SO₂ en fluoride niet juist zouden zijn. Door het MOB worden deze factoren bepaald aan de hand van jaargemiddelde worst-case verwachtingswaarden. Door Omrin zijn deze factoren echter bepaald aan de hand van jaargemiddelde streefwaarden.

50.27.

Gebruik van chemicaliën en productie van gevaarlijke afvalstoffen (reststoffen). Op o.a. p.11 en 13 van 16 van de tweede aanvulling wordt gesteld dat er meer chemicaliën nodig zijn en meer reststoffen gevormd worden bij natte rookgasreiniging in vergelijking met droge rookgasreiniging. Dit is onjuist; zie de BREF en ervaringen bij andere afvalverbrandingsinstallaties in Nederland. Geconcludeerd wordt dat Omrin kennelijk de investeringskosten zo laag mogelijk wil houden ten koste van hogere operationele kosten en hogere emissies.

De door Omrin gehanteerde cijfers zijn gebaseerd op de drie massabalansen voor de verschillende RGR-systemen zoals deze worden gepresenteerd in de aanvulling van maart 2008 en het MER. De hoeveelheden daarin zijn afgeleid van de samenstelling van de ruwe rokgassen en de bijbehorende luchtemissies.

Voor wat betreft de operationele en investeringskosten merken wij op dat in tabel 5.3. op bladzijde 443 van het BREF Afvalverbranding een vergelijking wordt gemaakt tussen een natte rookgasreiniging, een semi-natte rookgasreiniging en een droge rookgasreiniging gebaseerd op natriumbicarbonaat. Uit deze vergelijking volgt dat zowel de operationele als de investeringskosten van een droge rookgasreiniging beter scoren dan die van een natte en een semi-natte rookgasreiniging. Wij kunnen de in deze zienswijze genoemde conclusie derhalve niet delen.

50.29.

Afvalwaterlozingen van natte rookgasreiniging. Een natte rookgasreiniging scoort qua metalenemissie via het afvalwater gelijk aan een droge rookgasreiniging. Als de depositie op het oppervlaktewater als gevolg van de luchtemissies worden meegenomen scoort de droge rookgasreiniging waarschijnlijk slechter qua metalenbelasting van de Waddenzee. Opgemerkt wordt dat de toename van de immissies als gevolg van de REC mogelijk te laag zijn ingeschat op p.12 van 21 van de samenvatting van het MER van maart 2008.

In deze zienswijze wordt gesuggereerd dat de keuze voor een droge rookgasreiniginginstallatie primair gebaseerd is op het feit dat een dergelijke installatie afvalwatervrij is. Wij zijn van mening dat dit niet juist is. De keuze van Omrin is gebaseerd op een integrale afweging van alle milieuaspecten waarbij de productie van afvalwater slechts één aspect is.

Uit het MER en de aanvulling op het MER volgt dat de luchtemissies qua zware metalen voor een natte rookgasreiniging, een semi-droge rookgasreiniging en een droge rookgasreiniging vergelijkbaar zijn. De depositie op het oppervlaktewater is daarmee ook vergelijkbaar voor alle drie de systemen.

Wij delen derhalve bovenstaande conclusie niet.

Door het MOB wordt gesteld dat de toename van de immissies als gevolg van de REC (zoals gepresenteerd op bladzijde 12 van 21 van de aanvulling van maart 2008) mogelijk te laag zijn ingeschat. Deze stelling wordt echter verder niet onderbouwd.

De genoemde immissieconcentraties zijn berekend aan de hand van de jaargemiddelde worst-case emissies. Deze waarden liggen voor de meeste componenten ruim boven de waarden zoals wij die aan de vergunning hebben verbonden. Als gevolg hiervan zullen de in de omgeving optredende immissieconcentraties nog lager zijn. Omdat wij verder geen reden hebben om aan te nemen dat de berekeningen niet juist zijn uitgevoerd, is er ons inziens geen sprake van een onderschatting van de berekende immissieconcentraties, doch juist van een overschatting.

54.3.

Betrouwbaarheid. Omrin komt onbetrouwbaar over. Omrin maakt de belofte om de schoonste oven van heel Nederland te bouwen niet waar. De schoorsteenhoogte is gezakt van 70 naar 44 meter; in eerste instantie leek dit wegens landschappelijke inpassing, later heeft Omrin toegegeven dat het te maken heeft met de inpassing in het bestemmingsplan. Wat betreft afnemen van energie, gaat het om verwachtingen over potentiële afnemers en niet om contracten of getekende intentieverklaringen. En verder suggereert Omrin dat de zoutfabriek een vergunning heeft tot 2016 en dit is onjuist.

Voor wat betreft de schoorsteenhoogte en de keuze voor de oven verwijzen wij naar de behandeling van zienswijzen 19.6 en verder, respectievelijk 1.4 en verder. Met betrekking tot de energielevering verwijzen wij naar punt 1.3.

56.4.

De invloed van de zeedijk op windrichting en –snelheid is niet meegenomen in het Nieuw Nederlands Model, er wordt uitgegaan van verkeerde gegevens over terreinruwheid en gedateerd kaartmateriaal voor emissieberekeningen. Ook in de aanvulling op het MER zijn emissiekaartjes opgenomen die niet kloppen; ten noordwesten van de schoorsteen ontbreekt 50 ha industrieterrein (fig. 7 t/m 11). De betrouwbaarheid van het NNM moet worden betwijfeld (zie ook brief van 14-1-2008 die als bijlage bij de zienswijze is gevoegd)

Zoals wij reeds eerder hebben toegelicht, is het NNM in Nederland de door het Ministerie VROM vastgestelde methode, die gebaseerd is op de landelijke afgestemde inzichten in het modelleren van de verspreiding van luchtverontreiniging. Er is geen reden om aan de betrouwbaarheid van het NNM te twijfelen. Binnen het model worden de lokale ruwheidslengtes gekozen, welke wij bovendien zorgvuldig hebben beoordeeld op basis van de lokale gebiedskenmerken. De gehanteerde ruwheden zijn door ons akkoord bevonden en geven een veilige benadering.

Ad B. Reactie op zienswijzen afvalverwerkingscapaciteit:

7.3, 13.1, 15.1, 16.1, 16.2, 17.1, 17.5, 19.3, 20.2, 22.3, 23.1, 23.7, 24.2, 29.1, 29.8, 32.1, 34.1, 35.9, 38.10, 44.4, 47.7, 48.3, 50.16, 51.2, 60.5, 61.5.

De bouw van een afvaloven is overbodig vanwege uitbreiding van verbrandingscapaciteit elders. Men verwacht dat er vanaf 2009 teveel afvalverbrandingscapaciteit zal zijn, mede door de mogelijkheden van afvalpreventie zoals de inzameling en hergebruik van plastic en verminderde afvalstromen door de vergrijzing. Het tekort aan verbrandingscapaciteit voor afval wordt bestreden. In december 2007 heeft de Branchevereniging Recycling, Breken en Sorteren de studie 'Naar duurzaam grondstofmanagement, Recycling als voorportaal' gepresenteerd. Op basis hiervan heeft de branchevereniging het kabinet gevraagd om het verbranden van afval te ontmoedigen en zich te concentreren op nieuwe afvalverwerkingstechnieken die het milieu ten goede komen. Het afval zal van grotere afstand moeten worden aangevoerd, wil de oven blijven draaien. In het MER wordt geen rekening gehouden met het risico dat er te weinig afval is en hoe dit wordt opgelost.

Voor de discussie over de benodigde verbrandingscapaciteit is van belang dat sinds 1 juli 2003 de capaciteit van een verbrandingsinstallatie niet meer getoetst hoeft te worden aan de totale verbrandingscapaciteit in Nederland. Alhoewel het dus op grond van bestaande wet- en regelgeving niet noodzakelijk is, is vanwege diverse inspraakreacties op de startnotitie, in paragraaf 3.1 van de richtlijnen opgenomen dat het MER in moet gaan op de stelling dat er een capaciteitstekort is voor de verwerking van brandbare afvalstromen en prognoses moet geven hieromtrent, rekening houdend met andere in ontwikkeling zijnde initiatieven. Verder moet in het MER aangegeven worden welke afwegingen een rol hebben gespeeld bij de keuze voor een Reststoffenenergiecentrale in plaats van bijvoorbeeld het afval aan te bieden bij bestaande afvalverwerkingsinstallaties.

Wij zijn met de commissie m.e.r. van mening dat in hoofdstuk 2.1.1 en 2.3 van het MER voldoende op deze aspecten is ingegaan. Wij voegen hier ter informatie nog het volgende aan toe.

In het Landelijk afvalbeheerplan (verder LAP; het beleidskader ten aanzien van de verwerking van afval in Nederland) is vastgesteld dat er in Nederland sprake is van een ondercapaciteit van de afvalverbrandingsinstallaties. In een brief aan de Tweede Kamer van 22 oktober 2007 (SAS/2007088550) wordt dit door de Minister van VROM bevestigd. In het LAP is verder opgenomen dat voor 2012 ongeveer 12 Mton brandbaar afval zal vrijkomen in Nederland (dit komt overeen met de gegevens uit hoofdstuk 2.1.1 van het MER). Bij de schatting van de hoeveelheden is rekening gehouden met de mogelijkheden van afvalpreventie en afvalverwerkingsmethoden die de voorkeur hebben boven verbranding. In de bijlage van de brief van oktober 2007 (voortgangsverslag 2004-2006 van de Werkgroep Monitoring Duits Stortverbod) is een schema opgenomen voor de te verwachten verbrandingscapaciteit. Daarbij zijn verschillende scenario's opgenomen. In het scenario waarbij tevens alle onzekere initiatieven worden gerealiseerd zal de verbrandingscapaciteit in Nederland in 2012 zo'n 9 Mton bedragen; hierin is het initiatief van Omrin meegenomen. Geconcludeerd kan worden dat er vooralsnog geen sprake is van een overcapaciteit van afvalverbranding en dat er beleidsmatig gezien geen beletselen zijn om een verbrandingsinstallatie op te richten. Zie ook hoofdstuk B6 'De milieuaspecten en de toegepaste technieken' in deze beschikking.

50.16

Opmerkelijk is dat Omrin het tekort aan verbrandingscapaciteit in Nederland met ca. 700.000 ton naar beneden heeft bijgesteld ten opzichte van hun vermelding in het MER van september vorig jaar.

Deze opmerking heeft geen gevolgen voor het MER; wij nemen hem voor kennisgeving aan.

8.1, 9.1, 31.5, 58.8,

Omrin moet uitsluiten dat afval geïmporteerd wordt en alleen afval verwerken van de aandeelhoudende gemeenten en/of alleen afval dat afkomstig is uit Friesland.

Op grond van het LAP gelden geen restricties voor wat betreft het in- of uitvoeren van afval; wel moet worden voldaan aan een minimum standaard voor de verwerking van afval en het acceptatie- en verwerkingsbeleid van Omrin zelf. Het is wettelijk niet mogelijk om Omrin te verbieden afval te importeren of te bepalen dat alleen afval van Friese gemeenten verwerkt mag worden. Zie ook hoofdstuk B6 'De milieuaspecten en de toegepaste technieken' in deze beschikking.

18.2, 27.2,

In het MER wordt geen rekening gehouden met de verwachte afname van de afvalstromen, waardoor de financiële risico's van de REC erg groot zijn. Er is niet voldoende onderbouwd wat het rendement is als Omrin te weinig afval acquireert.

Mogelijke financiële risico's voor een initiatiefnemer zijn geen onderwerp dat in het kader van de beoordeling van het MER betrokken wordt. Voor het acquireren van afval geldt het vrije markt principe. Dit is dus een bedrijfsrisico van Omrin zelf.

36.5, 49.25,

Verwacht wordt dat de REC een onrendabele bedrijfsactiviteit is, daarom wordt betwijfeld of de bewering in het MER dat er sprake is van een kostenreductie wel juist is, gevreesd wordt voor oplopende tarieven en kosten voor de Friese burger.

Afvalinzameling en –verwerking is een vrije markt, waarin de prijs wordt bepaald door de afvalverwerkers. Dit is een aspect dat niet betrokken wordt bij de beoordeling van het MER.

31.3, 51.1,

Men vreest dat Omrin na de bouw van de afvalcentrale minder aan afvalscheiding zal doen; uit paragraaf 4.5.8 van het MER blijkt dat ook inzamelvoertuigen de locatie zullen bezoeken.

In het LAP is een minimumstandaard aangegeven voor de verwerking van de verschillende afvalstromen. Omrin moet zich daaraan houden. Afvalstoffen (waarvoor verbranding niet de minimum standaard is) moeten nuttig worden toegepast. Slechts wanneer nuttige toepassing niet mogelijk is, is acceptatie voor verbranding mogelijk. In hoofdstuk B6 'De milieuaspecten en de toegepaste technieken' in deze beschikking hebben wij de aangevraagde activiteiten aan dit afvalbeleid getoetst.

Ad C. Reactie op zienswijzen over locatiekeuze:

14.4, 17.2, 29.2,

Er zijn onvoldoende andere locaties afgewogen; er komt niet naar voren of andere bedrijven op andere locaties potentiële afnemers zouden zijn geweest (bijvoorbeeld regio Heerenveen). Ook is onduidelijk waarom alleen gekeken is naar grote energieverbruikers als alternatieve locaties; er zou veel breder gekeken kunnen worden.

In de vastgestelde richtlijnen is de locatieafweging beperkt tot de locaties Harlingen/Oudehaske. De reden hiervoor is dat er voor een initiatiefnemer geen verplichting geldt tot het onderzoeken van verschillende mogelijke locaties bij het aanvragen van een Wm-vergunning voor een inrichting. Van een initiatiefnemer die een inrichting op een bepaalde locatie wil oprichten, kan niet verlangd worden om meerdere opties (ook eventueel buiten Fryslân) in ogenschouw te nemen. Alleen omdat op de locatie Oudehaske reeds veel afvalverwerkingsvoorzieningen aanwezig zijn, is het reëel dat Omrin deze locatie wel in de afwegingen meeneemt. In hoofdstuk 2.3.1.2 van het MER is overigens wel beschreven dat op basis van het landelijke afvalbeleid (LAP) is gezocht naar locaties waar een grote energievraag is en waar fysiek en planologisch ruimte is voor een afvalverbrandingscentrale. Binnen Fryslân zijn de 5 grootste energieverbruikers geselecteerd en deze locaties zijn geanalyseerd. Hieruit is gebleken dat op grond van schaalgrootte (energievraag vergelijkbaar met energieproductie REC), de fysieke en planologische ruimte in Fryslân alleen de WKC Harlingen geschikt is voor de realisatie van een REC.

In deze zienswijze is niet nader aangegeven op welke wijze nog andere locaties in de locatieafweging betrokken hadden moeten worden. In de richtlijnen zijn geen bredere eisen gesteld aan de locatieafweging. Wij zijn daarom van mening dat deze zienswijze geen invloed heeft op de inhoud van het MER.

1.2, 4.1, 17.6, 26.4, 28.1, 29.5, 31.4, 54.6, 62.5.

In het MER is de locatiekeuze voor Harlingen onvoldoende onderbouwd en uitgewerkt; er is geen serieuze locatieafweging op natuur- en milieuaspecten gemaakt. Het MER geeft geen inzicht in het aantal te maken extra transportkilometers en de extra luchtverontreiniging hiervan ten gevolge van de decentrale ligging aan de rand van een afvalregio en ver van de huidige opslag en verwerking. Ook

met de aanvullende informatie op het MER wordt niet duidelijk waarom Harlingen vanuit milieu-oogpunt de beste locatie is.

De vastgestelde richtlijnen vormen het toetsingskader voor de inhoud van het MER. In paragraaf 3.1 van de richtlijnen is gesteld dat in het MER beschreven moet worden waarom gekozen is voor de locatie Harlingen, wat de voor- en nadelen zijn van Harlingen ten opzichte van de locatie Ecopark de Wierde in Oudehaske en aan welke punten aandacht moet worden besteed. In bijlage 2.2 van het MER zijn de locaties op genoemde punten vergeleken:

- **Transportbewegingen.**

Wat betreft de transportbewegingen is berekend hoeveel extra kilometers gemaakt worden voor het transport van afval naar Harlingen en hoeveel luchtmissies hiervan het gevolg zijn. Uit een vergelijking van deze cijfers met de huidige emissies van de WKC in Harlingen (die vervallen als de REC stoom gaat leveren aan Frisia) blijkt dat de luchtmissies (van NOx, CO en met name CO2) tengevolge van de transportkilometers verwaarloosbaar klein zijn ten opzichte van de huidige emissies van de WKC.

- **Natuur.**

Wat betreft natuur zijn in de directe omgeving van Ecopark De Wierde te Oudehaske geen Natura 2000-gebieden gelegen (afstand minimaal zo'n 5 km). Niet bekend is of op de uitbreidingslocatie beschermde flora en fauna voorkomt. In de directe omgeving van de locatie Harlingen ligt het Natura 2000-gebied de Waddenzee. Uit onderzoek blijkt verder dat op deze locatie geen bijzondere flora- en faunasoorten voorkomen.

Naar aanleiding van het 1^e toetsingsadvies van de commissie m.e.r. is in de aanvullingen op het MER nader ingegaan op het aspect natuur (zie punt 8 van de eerste aanvulling op het MER, en punt 4 en bijlage 2 van de tweede aanvulling op het MER). Uit het 2^e toetsingsadvies van de commissie m.e.r. blijkt dat het MER inclusief aanvullingen voldoende informatie over het aspect natuur bevat.

- **Afzetmogelijkheden.**

Wat betreft de afzetmogelijkheden van warmte en electriciteit en risico's bij beëindiging van deze afname het volgende. Het energierendement is in Harlingen veel hoger dan in Oudehaske door de directe aanwezigheid van een industriële afnemer van de stoom. In haar toetsingsadviezen adviseert de commissie m.e.r. om, met het oog op het eventueel wegvallen van de koppeling met Frisia, te onderzoeken welke concrete maatregelen mogelijk zijn om het energierendement in dat geval te verhogen.

- **Technisch ontwerp.**

Het technisch ontwerp van de installatie voor de onderdelen ontvangthal, voorbereiding, rooster/ketel en rookgasreiniging zou voor de locatie Harlingen en Oudehaske in grote lijnen gelijk zijn. Het grote verschil zou zijn dat de installatie in Oudehaske vooralsnog ontworpen zou worden om een zo hoog mogelijke elektrisch rendement te halen uit de geproduceerde energie (stoom) en geschikt zou moeten zijn om op verschillende drukniveaus stoom te leveren aan relatief kleine afnemers. Dit betekent dat een eigen turbine en generator combinatie gekoppeld zou moeten worden aan het openbare net. Daarnaast zou in Oudehaske gebruik gemaakt moeten worden van luchtkoeling door de afwezigheid van voldoende koelwater. De installatie in Harlingen kan gebruik maken van de bestaande turbine, generator en de elektrische installaties en van het bestaande condensaat- en ketelvoedingswatersysteem van de WKK van Frisia.

In de betreffende zienswijze is niet aangegeven op welke punten de locatieafweging in het MER nog onvoldoende is. In haar toetsingsadviezen adviseert de commissie m.e.r. alleen over de locatiekeuze in relatie tot het energierendement (zie hieronder het kopje 'Energierendement'). Wij zijn daarom van mening dat de locatieafweging in het MER voor het overige voldoende is uitgewerkt en dat hiermee voldaan wordt aan het gestelde in de richtlijnen. Deze zienswijzen leiden niet tot een aanpassing van het MER.

31.5, 35.4, 62.4,

Harlingen, gelegen aan de rand van Friesland, wordt als verkeerde plek gezien vanwege te weinig afval, te veel vervoer; het afval zal uit andere regio's en landen moeten komen. Omdat voor de locatieafweging alleen gekeken is naar locaties in Friesland, ligt het voor de hand dat ook het afval alleen uit Friesland komt. Omrin verwerkt nu al afval uit Midden-Nederland.

De vraag is of de aanvoer van afval naar de REC beperkt kan worden tot het Friese afval. Van belang hierbij is dat het landelijke afvalbeleid geen capaciteitsregulering meer kent voor het verbranden van niet-gevaarlijk restafval als vorm van verwijderen. Het moratorium op de uitbreiding van de AVI-capaciteit is per 1 juli 2003 opgeheven. Er is dus geen garantie voor Fries afval mogelijk. Wij zijn van mening dat het beleidskader afval voldoende is uitgewerkt in hoofdstuk 2.1.3.1 van het MER. De commissie m.e.r. heeft aan dit onderwerp geen aandacht besteed in haar adviezen. Voor een volledige toetsing aan het landelijke afvalbeleid verwijzen wij naar het kopje 'B6 De milieuaspecten en de toegepaste technieken', onderdeel j.

Ad D. Reactie op zienswijzen over energierendement:

1.3, 11.1, 19.1, 24.3, 28.2, 29.3, 30.2, 31.7, 36.6, 41.3, 44.5, 47.4, 49.2, 54.4, 57.5, 58.6, 59.3, 60.6, 61.7, 62.7

In het MER is niet aangegeven wat er gebeurt met het energetisch rendement als Frisia moet sluiten. De zoutwinningsvergunning van Frisia loopt tot 2013 en het is niet zeker of deze wordt verlengd. De afzet van energie is dan ook niet zeker gesteld voor de langere termijn. Men is bang dat de zoutfabriek en de afvaloven elkaars alibi worden.

In de richtlijnen wordt het te behalen energierendement en de mogelijkheden om dit te optimaliseren genoemd als essentiële informatie voor de besluitvorming. In paragraaf 3.1 is gesteld dat de afzetmogelijkheden van warmte en electriciteit en risico's bij beëindiging van deze afname beschreven moeten worden. In paragraaf 3.2 staat dat de randvoorwaarden uit de IPPC-richtlijn en de van toepassing zijnde BREF's moeten worden beschreven. In paragraaf 4.3 staat dat bij het meest milieuvriendelijk alternatief aandacht moet worden besteed aan maatregelen ter verhoging van het netto energetisch rendement.

In het MER is de bovengenoemde informatie opgenomen in bijlage 2.2, hoofdstuk 3.4.7.5, en hoofdstuk 4.6 en 4.7. Op advies van de commissie m.e.r. is in de eerste en tweede aanvulling op het MER en de samenvatting verdere informatie opgenomen over het energierendement en de koppeling met Frisia. Wij zijn van mening dat hiermee het gestelde in de richtlijnen voldoende is uitgewerkt in het MER.

In het MER en de aanvullingen is het energierendement beschreven voor de situatie met Frisia en de situatie waarin de koppeling met Frisia weg zou vallen. Van belang is of de aangevraagde energierendementen voldoen aan de IPPC-richtlijn en de hieraan verbonden BREF-documenten. Onder het kopje B6 'De milieuaspecten en de toegepaste technieken' wordt hier aandacht aan besteed.

41.7,

In het MER zouden scenario's met alternatieve afnemers uitgewerkt moeten worden. Op p.8 van 'REC aanvulling(1) MER' worden mogelijke alternatieven besproken als Frisia ermee stopt. Deze tekst is te kort door de bocht. De aanname dat het rendement met 20% verhoogd kan worden naar 50% met serieuze en geïnteresseerde partijen wordt niet met getallen aangetoond. Uit de aanvulling blijkt niet dat serieus naar andere alternatieven gekeken is. Wat betreft het afnemen van energie, gaat het om verwachtingen over potentiële afnemers en niet om contracten of getekende intentieverklaringen.

Zoals ook in onze bovenstaande reactie aangegeven, is de periode tot 2013 waarin een zeer hoog energierendement van boven de 80% is gegarandeerd via afname door Frisia, lang genoeg om een milieuvergunning te kunnen verlenen aan Omrin.

Een verhoging van het rendement van zo'n 20% doordat andere energieafnemers worden gevonden, wordt inderdaad niet onderbouwd in het MER en de aanvullingen. Ook is het juist gesteld dat hieraan nog geen contracten ten grondslag liggen. Te zijner tijd zal Omrin dit beter moeten onderbouwen (om ook voor de periode na 2013 in lijn van de BREF Waste Incineration in werking te zijn).

50.13,

Er wordt veel aandacht besteed aan bruto energierendementen. Men vraagt zich af hoe de netto rendementen zich verhouden en heeft vraagtekens bij de berekende rendementen.

De berekening met betrekking tot het rendement is inderdaad exclusief het energieverlies van de ketel. Deze berekeningswijze is in overeenstemming met de richtwaarden die op pagina 84 van de BREF Waste Incineration zijn opgenomen voor het energiehergebruik van verbrandingsinstallaties; hierbij is uitdrukkelijk vermeld dat daarbij het energieverlies van de ketel niet is meegenomen (overigens wel het elektrisch energieverbruik van de installatie). Uit de tabel blijkt dat een hergebruik tussen de 70-85% gebruikelijk is voor installaties waarbij elektriciteit wordt geproduceerd en de warmte wordt hergebruikt (CHP installaties). Een dergelijke installatie wordt ook bij Omrin ingezet. Om een vergelijking met de kentallen uit de BREF goed te kunnen uitvoeren is alleen het berekenen van het bruto rendement van belang.

50.14

De bewering van Omrin dat ESCO tot minimaal 2016 winningsruimte heeft is onjuist. Er is goedkeuring verleend aan het ontginningsplan tot 1 juli 2013 of eerder (als 12 miljoen ton steenzout aan het concessiegebied is onttrokken of de bodemdaling 30 cm bedraagt).

Op pagina S1 (samenvatting tweede aanvulling MER) is vermeld dat de afzet van energie aan andere bedrijven (met name Frisia) zal plaatsvinden. Op pagina S8 is aangegeven dat de afzet zal plaatsvinden naar Frisia en andere toekomstige gebruikers.

Er is inderdaad verwarring ontstaan over het tijdstip waarop de winningsvergunning van Frisia verloopt. In de nieuwe samenvatting juli 2008, ingediend op 15 juli 2008 is hier duidelijkheid over gegeven. Op p.S23 is aangegeven dat Frisia voor de winning van zout een winningsvergunning en een goedgekeurd winningsplan nodig heeft. Het huidige goedgekeurde winningsplan (Barradeel II) eindigt uiterlijk op 1 juli 2013. Indien de onttrekking van 12 miljoen ton steenzout uit het concessiegebied nog niet is gerealiseerd en de ten gevolge van de gerealiseerde winning op enige plaats te verwachten bodemdaling minder dan 30 cm bedraagt, is het mogelijk een nieuw winningsplan voor Barradeel II aan te vragen. Hiermee zou mogelijk de zoutwinning verlengd kunnen worden tot 2016 (onder voorwaarde dat het nieuwe winningsplan wordt goedgekeurd door de Minister van Economische Zaken). Op dit moment is winning van zout vergund tot 1 juli 2013.

Op pagina 16 van de tweede aanvulling op het MER en p.S23 van de nieuwe samenvatting is vermeld dat Omrin in gesprek is met een aantal serieuze partijen inzake de afname van de nog beschikbare warmte, dit zijn onder andere een bioethanol fabriek en een bedrijf dat haardhout droogt en verpakt. Daarnaast hebben nog andere partijen interesse getoond in de afname van energie van de REC (jachtbouw, tuinbouw, viskwekerij e.d.). Wij zijn van mening dat de beweringen op de genoemde pagina's met elkaar in overeenstemming zijn. Uit alle teksten blijkt dat er op dit moment nog geen contracten zijn getekend met potentiële afnemers (behoudens Frisia), maar dat er wel zicht is op andere afnemers.

56.3,

Om met een lagere schoorsteen aan de milieunormen te kunnen voldoen, is de temperatuur van de rookgassen verhoogd, wat ten koste gaat van het energierendement.

Er vindt geen verhoging plaats van de temperatuur van de rookgassen, maar het gaat hier om de verhoging van de temperatuur en druk van de stoom. Volgens het meest milieuvriendelijke alternatief nr. 5 (MMA5) wordt met verhoging van de stoomparameters een hoger rendement bereikt.

Ad E. Reactie op zienswijzen imago Waddengebied, economische potentie, toerisme:

12.2, 25.1, 31.2, 34.5, 34.8, 35.13, 49.3,

Veel opmerkingen zijn gemaakt over de negatieve gevolgen voor imago (fris en schoon gebied).

Ook is men van mening dat een dergelijke grootschalige industrie niet past in de visie voor het gebied.

De visie over de inrichting en ontwikkeling(smogelijkheden) van het gebied zijn vastgelegd in het Streekplan Fryslân 2007 en het voor de industriehaven geldende bestemmingsplan. Bij de vaststelling van deze plannen heeft een brede belangenafweging plaatsgevonden. Omdat deze ruimtelijke plannen geen belemmering vormen voor de aangevraagde activiteiten, zijn wij van mening dat er geen strijd is met de visie over het gebied. Deze zienswijze heeft geen gevolgen voor de inhoud van het MER.

14.6, 15.4, 16.5, 19.5, 24.4, 26.1, 29.9, 31.1, 35.6, 36.1, 38.10, 49.5, 52.5, 62.6
Men vreest negatieve gevolgen voor toerisme en werkgelegenheid.

De gevolgen voor de werkgelegenheid zijn onderzocht in opdracht van Omrin. Hieruit komt naar voren dat door de investeringen 35 nieuwe (directe) arbeidsplaatsen zullen worden gecreëerd. De indirecte werkgelegenheid wordt geschat op ca. 100 arbeidsplaatsen. Overigens is dit geen aspect wat in het kader van het MER of de Wet milieubeheervergunning een afweging behoeft. Ditzelfde geldt ook voor de negatieve gevolgen voor het toerisme en de economische potentie van het gebied die gevreesd worden. Dit heeft dus geen gevolgen voor de inhoud van het MER.

23.8, 35.1, 49.4, 58.1, 62.1,
Friesland moet de schoonste provincie blijven, negatieve gevolgen voor woonklimaat.

De afweging of de afvaloven vanuit milieuhygiënisch oogpunt toelaatbaar is wordt gemaakt in de Wet milieubeheerprocedure, door te toetsen aan alle regels, richtlijnen en normen die daarvoor zijn.

Ad F. Reactie op zienswijzen over verkeer:

3.1,
Het aantal vrachtwagenbewegingen zou aanmerkelijk gereduceerd kunnen worden, als meer vervoer via het spoor zou plaatsvinden. Gedacht wordt aan plannen voor een spoorwegafzakking naar de havens van Noord-Harlingen. Het is niet bekend in hoeverre een spooraansluiting naar Oudehaske gerealiseerd kan worden, maar dan is er een aanleiding om via een verbetering van de spoorverbinding de A7-zone beter met de Westergozone te verbinden en de zeehaven nog beter functioneel te maken.

Vervoer over het spoor naar de geplande locatie in Harlingen is op dit moment niet mogelijk. Er zijn ook op geen enkele wijze plannen om de Industriehaven middels een spoor te ontsluiten. Daarom is in het MER geen aandacht besteed aan de mogelijkheden van vervoer over het spoor. Deze zienswijze nemen wij voor kennisgeving aan en heeft geen gevolgen voor de inhoud van het MER.

7.2, 34.4,
In het MER is geen rekening gehouden met een hogere luchtverontreiniging door aanvoer van afval vanaf grotere afstand.

De luchtemissies ten gevolge van vervoer over de weg in het algemeen zijn in het kader van de bestemmingsplanprocedure voor de Industriehaven aan de orde geweest en getoetst aan het Besluit Luchtkwaliteit 2005. In het licht van de locatieafweging Harlingen/Oudehaske, is in bijlage 2.2 berekend wat de luchtemissies zijn van het vervoer van afval van Oudehaske naar Harlingen. Wij zijn van mening dat het MER voldoet aan het gestelde in de richtlijnen; deze zienswijze leidt daarom niet tot een aanpassing van het MER.

14.3, 15.2, 17.6, 20.4, 23.6,
Gevreesd wordt voor luchtverontreiniging door een toename van het verkeer.

In paragraaf 5.1 van de richtlijnen is gesteld dat in het MER de gevolgen van de luchtkwaliteit moeten worden beschreven, inclusief de toename van transport via de weg en het water. In hoofdstuk 6.2.2.1 van het MER is dit uitgewerkt. Met behulp van het luchtverspreidingsmodel CAR II zijn de immissieconcentraties op de terreingrens ten gevolge van aan- en afrijdend verkeer berekend, waarbij uitgegaan is van het worst-case scenario waarbij alle aan- en afvoer via de weg plaatsvindt (90 vrachtwagens per dag). Ook met deze worst-case benadering leidt de voorgenomen activiteit niet tot een overschrijding van de normen uit het Besluit Luchtkwaliteit 2005. De resultaten van de berekeningen zijn opgenomen in bijlage 6.3 van het MER. Wij zijn van mening dat de gevolgen van extra verkeer voor de luchtkwaliteit voldoende in het MER zijn beschreven.

18.5,
De REC gaat per dag 800 ton afval overslaan. Het MER vermeldt dat het afval dagelijks wordt aangevoerd met 24 vrachtauto's en 2 boten. Uit een simpele rekensom blijkt dat er dan slechts 500 ton aangevoerd kan worden, uitgaande van de afmetingen van het huidige sluisencomplex.

In het MER wordt gesteld dat de beoogde locatie goed bereikbaar zou zijn over de weg en het water. Dit wordt betwijfeld gezien de plaatselijke situatie (Tjerk Hiddessluizen, smalle dijkweg).

Het gaat ook hier om de vraag of de gegevens in het MER juist zijn. In het akoestische rapport (bijlage 6.4 van het MER) wordt in paragraaf 3.1.2 gesproken over 24 vrachtwagens per dag voor de aanvoer van afval, waarvan 17 vrachtwagens van 24 ton en 7 vrachtwagens van 6 ton. In totaal komt dit neer op zo'n 450 ton aanvoer per dag met vrachtwagens. Verwacht wordt dat zo'n 50% van het afval per schip wordt aangevoerd. Dit komt overeen met 1 schip van 500 ton per etmaal. Uit deze cijfers blijkt dat met de genoemde vervoersbewegingen ruim 800 ton afval per etmaal kan worden aangevoerd. De gehanteerde cijfers in het MER zijn naar onze mening juist.

In de richtlijnen is vastgelegd dat bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit ook de aanvoer van afval moet worden beschreven evenals de verdeling van het vervoer over het water en de weg. In hoofdstuk 4, 5.2.7 en 6.5.4 van het MER is het aspect verkeer verder uitgewerkt. De ontsluiting van de nieuwe Industriehaven geschiedt via de A31, afslag Midlum, de Zuidwalweg en de Lange Lijnbaan. Er is geen sprake van vervoer door de stad of door dorpskernen. Voor de REC gaat het om 26-31 vrachten per as per werkdag, wat overeenkomt met zo'n 55 transportbewegingen per dag. De huidige verkeersintensiteit op de Zuidwalweg bedraagt ca. 5500 per etmaal, waarvan ruim 400 zware motorvoertuigen. Op de A31/N31 bedraagt de huidige verkeersintensiteit 17.400 motorvoertuigen per etmaal. De toename van de verkeersintensiteit ten gevolge van de REC bedraagt daarmee ca. 1% op de Zuidwalweg voor het totale aantal voertuigbewegingen en zo'n 12.5% van het aantal zware motorvoertuigen. De toename van intensiteit op de A31/N31 is verwaarloosbaar klein. Er zijn geen verkeerstellingen beschikbaar van de Lange Lijnbaan.

Het aantal scheepvaartbewegingen ten behoeve van de REC bedraagt zo'n 300 schepen per jaar. Volgens opgave van de provincie Fryslân bedraagt de huidige scheepvaartintensiteit op het Van Harinxmakanaal tussen Harlingen en Franeker 4901 schepen per jaar. Dit betekent dat de scheepvaart door de REC met maximaal zo'n 6% zal toenemen.

Gezien het bovenstaande zijn wij van mening dat voldaan wordt aan het gestelde in de richtlijnen en dat het MER voldoende informatie bevat over de hoeveelheden verkeer ten gevolge van de REC.

29.6

Er is onvoldoende gekeken naar het geval dat afvalvervoer over water niet mogelijk blijkt te zijn (vanwege benodigde havenaanpassing in Heerenveen) en alle vervoer over de weg moet plaatsvinden.

In hoofdstuk 6.2.2.1 van het MER is bij de berekening van de luchtemissies ten gevolge van het verkeer van en naar de REC gerekend met een worst-case scenario waarbij alle vervoer over de weg en niet via het water plaatsvindt. Dit is met name gedaan om de gevolgen van immissie van luchtverontreiniging op de Waddenzee vooral niet te onderschatten. Wij zijn daarom van mening dat in het MER voldoende informatie is opgenomen over vervoer ten behoeve van de REC.

29.11, 42.1,

Gevreesd wordt voor de gevolgen van extra verkeer voor de verkeersveiligheid, omdat niet gekeken wordt naar de samenhang met andere ontwikkelingen in de regio (glastuinbouw Sexbierum).

Extra verkeersstromen als gevolg van uitbreiding van het glastuinbouwgebied bij Sexbierum en de cumulatie met andere ontwikkelingen dient in het kader van bestemmingsplannen en streekplan te worden afgewogen. In de richtlijnen is niet ingegaan op verkeersveiligheid, cumulatie met andere ruimtelijke ontwikkelingen e.d. Wij zijn van mening dat het MER voldoende informatie bevat over verkeersbewegingen van en naar Omrin.

Ad G. Reactie op zienswijzen natuur(beschermingswet):

1.1, 20.6, 31.14

Gepleit wordt voor coördinatie van de Natuurbeschermingswet met de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren, zodat een optimale afstemming van voorschriften kan worden bereikt.

Er is geen wettelijke verplichting om de Natuurbeschermingswet te coördineren met de vergunningen in het kader van de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren. Hier is door Omrin ook niet om verzocht. De milieugevolgen voor de natuur zijn wel meegenomen in het MER inclusief de aanvullingen. Wij zijn van mening dat het MER op dit punt voldoende informatie bevat om dit aspect in de besluitvorming mee te kunnen wegen. Ook de commissie m.e.r. is (in haar 2^e toetsingsadvies) van mening dat voldoende inzicht in de effecten op natuur is gegeven om een afweging tussen alternatieven mogelijk te maken.

Gezien de beschreven effecten van de voorgenomen activiteit op de natuur, zijn wij overigens van mening dat er geen vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet nodig is.

14.1, 15.4, 16.5, 26.5, 31.1, 34.5, 35.5, 59.8

Een afvaloven past niet vlakbij een gebied dat uniek is (PKB Waddenzee) en tot het werelderfgoed van de UN behoort.

In het MER is het beleidskader van de PKB Waddenzee beschreven en is de voorgenomen activiteit hieraan getoetst. Daaruit is gebleken dat de activiteit past binnen de regels van de PKB Waddenzee. Dit is bevestigd door minister Cramer op vragen van de Tweede Kamerfractie van de SP; wel maakte zij een kanttekening voor wat betreft de Natuurbeschermingswet: het aanzien van de REC moet passen binnen het karakter van het Waddengebied (Tweede Kamer, vergaderjaar 2006-2007, 30 872, nr. 3 dd 8 mei 2007). Bij de uiteindelijke afweging van alle milieuaspecten in het MER heeft Omrin gekozen voor enkele landschappelijke verbeteringen, namelijk een lagere schoorsteenhoogte en droge rookgasreiniging zodat geen 'rookpluim' boven de schoorsteen zichtbaar is. Wij zijn van mening dat het MER op dit punt voldoende informatie bevat.

19.4,

In het MER is vervoer van gevaarlijke stoffen niet aan de orde geweest en dit is wel van belang voor de Waddenzee.

In paragraaf 4.1 van de richtlijnen is gesteld dat in beeld gebracht moet worden welke verkeersstromen de inrichting tot gevolg heeft en wat de mogelijke effecten voor de Waddenzee zijn. In paragraaf 5.5 van de richtlijnen is gesteld dat via een voortoets nagegaan moet worden of gevolgen van de inrichting voor de Waddenzee kan worden uitgesloten.

In hoofdstuk 4.5.8 van het MER is aangegeven dat vervoer van afval over water niet via de Waddenzee, maar uitsluitend over binnenwater plaatsvindt. Hiermee zijn de risico's van vervoer van afval over water voor de Waddenzee nihil. Het vervoer van de afvalstoffen over het Nederlandse wegennet zal geen effect hebben op de Waddenzee. Deze zienswijze heeft geen invloed op de inhoud van het MER.

31.2, 36.1, 49.23, 50.3,

Gevreesd wordt voor de risico's van aanvoer van afval over de Waddenzee. Er is nog steeds onduidelijkheid over de vraag in hoeverre afvaltransport over de Waddenzee zal plaatsvinden t.b.v. REC. Vergelijk het MER p.28, de passages in de samenvatting op p. S5 en de uitspraken van Omrin tijdens de hoorzitting over het MER, waarin men transport over de Waddenzee niet wilde uitsluiten. Verder is de vaargeul naar Harlingen van nature ondiep; het baggeren hiervan is belastend voor de waddennatuur door o.a. de verstoring en de vertroebeling.

In hoofdstuk 4.5.8 van het MER (p.28) valt te lezen dat scheepvaart ingevolge de REC niet buitengaats zal plaatsvinden doch uitsluitend via binnenwater (aanvoer vanaf Heerenveen via het Van Harinxmakanaal en via de Tsjerk Hiddessluizen naar de havenkom richting Industriehaven). Hiermee zijn dus de risico's van vervoer over water voor de Waddenzee nihil. Ook een mogelijk verband met het baggeren van de vaargeul vervalt dan. Wij hebben geen passages in de samenvatting van het MER gevonden die dit tegenspreken. En wat betreft uitlatingen tijdens de hoorzitting merken wij op dat wij hebben getoetst op basis van de informatie die in het MER inclusief aanvullingen en in de aanvraag om milieuvergunning is opgenomen; mondelinge uitlatingen op welk moment dan ook zijn hierbij niet betrokken.

50.12,

In de aanvulling op p. S10 van 21 wordt vismigratie en mogelijk vissterfte in het gebied rondom de Industriehaven niet genoemd, terwijl eerder in het MER op p.S11 van 19 onder 0.6.1.2. gemeld werd: 'Mogelijk zullen vissen en zeehonden het gebied tijdelijk gaan mijden'.

Op p.10 van 16 ontbreekt de conclusie bij het onderdeel Natuur.

Inderdaad is de zinsnede 'Mogelijk zullen vissen en zeehonden het gebied tijdelijk gaan mijden', die in de oorspronkelijke samenvatting van het MER stond, geschrapt in de samenvatting die deel uitmaakt van de tweede aanvulling op het MER. In de eerste aanvulling (punt 8) en tweede aanvulling op het MER (punt 3 en bijlage 2) worden aanvullende zaken omtrent effecten op natuur beschreven. Uitgegaan moet worden van de teksten van de nieuwste samenvatting. De betreffende zinsnede doet ons standpunt, dat er geen significante negatieve gevolgen te verwachten zijn vanwege de voorgenomen activiteit, en dat er geen vergunningplicht op grond van de Natuurbeschermingswet aan de orde is, niet wijzigen. Wij zijn met de commissie m.e.r. van mening dat de informatie over effecten op natuur voldoende in het MER en de aanvullingen beschreven is. Deze zienswijze heeft daarom geen consequenties voor de inhoud van het MER.

Op p.10 t/m 12 van 16 van de tweede aanvulling op het MER worden de verschillende rookgasreinigingstechnieken met elkaar vergeleken. Op p. 13 van 16 worden de alternatieven voor de verschillende milieuaspecten vergeleken.

54.7

Wat betreft aanvoer van afval over water mist men informatie over het soort schepen waarmee de aanvoer zal geschieden. Ook is het verschil tussen brandstofverbruik van schepen ten opzichte van vrachtwagens, die veelal op koolzaadolie rijden, niet inzichtelijk gemaakt.

In hoofdstuk 6.2.2.1 van het MER is aangegeven dat er geen gegevens bestaan over het brandstofverbruik van (externe) schepen (Omrin heeft geen eigen schepen in eigendom), waardoor een emissieschatting niet mogelijk is. Daarom is gerekend met een worst-case scenario waarbij alle vervoer over de weg en niet via het water plaatsvindt. De stelling dat 'vrachtwagens veelal op koolzaadolie' rijden achten wij niet juist.

55.9

In het MER staat expliciet dat afval aangevoerd wordt vanaf Omrin-locaties. Mocht blijken dat het afval via de Noordzee en de Waddenzee aangevoerd wordt, dan moet dit alsnog in de voortoets opgenomen worden.

Onze beoordeling van het MER en de beoordeling op basis van de Natuurbeschermingswet zijn gebaseerd op de ingediende informatie. Mocht deze informatie in de toekomst anders blijken te zijn of te worden, dan dient opnieuw een afweging plaats te vinden. Deze zienswijze leidt niet tot een wijziging van het MER.

55.3, 55.4, 55.5, 55.6, 55.7, 55.8,

De gegevens over vogels zoals gebruikt door bureau Bakker in de aanvulling op het MER zijn niet de meest recente en gaan niet over een reeks van jaren, wat wel nodig is om een juiste inschatting te maken van het effect op vogels. Er zijn geen gegevens geraadpleegd over broedvogels, waardoor de effecten op eventuele broedvogels niet duidelijk zijn. Men is het niet eens met de conclusie uit de aanvulling op het MER dat 'er geen merkbare effecten van het REC op deze vogelsoorten te verwachten is'; ten eerste staat niet vast dat deze vogels niet in de buurt van de afvalverbrander foerageren, omdat dammen en dijken als foerageergebied kunnen dienen; ten tweede is niet duidelijk waarom verstoring van bijvoorbeeld een hoogwatervluchtplaats geen negatief effect heeft op de vogels in kwestie. De gevolgen van de afvalverbrander kunnen groter zijn dan ingeschat doordat volgens de gegevens van de Waddenvereniging het aantal vogels dat de (omgeving van de) haven gebruikt als hoogwatervluchtplaats groeit. In de voortoets is er qua inschatting van het effect van geluid teveel gebruik gemaakt van gemiddelde geluidsniveaus terwijl voor dieren piekniveaus van belang zijn. Tevens is geen onderscheid gemaakt in geluid boven en onder water. In de voortoets wordt de stelling dat de vogels uitwijkmogelijkheden hebben, niet onderbouwd. In de voortoets is ten onrechte niet gekeken naar de cumulatie van effecten van de afvaloven samen met andere activiteiten.

Er wordt getwijfeld aan de juistheid van de gebruikte gegevens en de conclusies die in het MER inclusief aanvullingen zijn getrokken over de effecten op vogels. Echter er is geen onderbouwing hiervoor aangeleverd middels aanvullende gegevens over vogeltellingen e.d. Zolang dergelijke gegevens niet worden aangeleverd, kunnen wij de juistheid van deze stellingen niet toetsen. Deze zienswijzen hebben daarom geen invloed op de inhoud van het MER inclusief aanvullingen.

Geluid onder water speelt alleen bij de bouw en is voldoende behandeld. Van te verwachten pieken in geluid die significant afwijken van het gemiddelde niveau is ons niet gebleken.

Wat betreft cumulatie merken wij op dat als de REC –gelet op de instandhoudingsdoelstelling- al geen negatief effect heeft, er ook niet naar cumulatie gekeken hoeft te worden.

In bijlage 2 van de tweede aanvulling op het MER is de 'Aanvulling voortoets' van bureau Bakker opgenomen. Hieruit wordt duidelijk dat de Ecologische atlas Waddenzee (Imares, 2007) is gebruikt; de gegevens hieruit zijn gebaseerd op tellingen in de periode 1972-2001. Wij zijn met de commissie m.e.r. van mening dat met de aanvullingen op het MER voldoende informatie voorhanden is omtrent de natuuraspecten. Daarom heeft deze zienswijze geen gevolgen voor de inhoud van het MER.

Ad H. Reactie op zienswijzen over afvalbeleid:

18.1, 24.1, 51.3, 58.2

Men is het er niet mee eens dat het afval verbrand wordt, recycling is een betere optie. Er zijn genoeg alternatieve wijzen van afvalverwerking. Afvalverbranding heeft geen toekomst en past niet bij een provincie die voorop wil lopen op het gebied van innovatie en duurzaamheid. Afvalverbranden is in deze tijd van klimaatverstoring geen optie meer.

Overeenkomstig het gestelde in paragraaf 3.2 van de richtlijnen is in hoofdstuk 2.1.3.1, bijlage 2.1 en hoofdstuk 3.4.6.2 van het MER aandacht besteed aan het vigerende afvalbeleid, het Landelijke Afvalbeheersplan (LAP) en het Besluit Verbranden Afvalstoffen. Wij zijn met de commissie m.e.r. van mening dat het MER op deze punten voldoende informatie bevat.

In het landelijke afvalbeleid en het Landelijk Afvalbeheerplan 2002-2012 zijn de voorkeursvolgorde en minimumstandaarden voor het verwerken van afval vastgelegd. De afvalstromen die door Omrin worden verbrand dienen te voldoen aan de eisen zoals gesteld in het LAP. Alleen indien andere verwerking (nuttige toepassing, hergebruik) niet mogelijk is, mag verbranding plaatsvinden. Onder het kopje B6 'De milieuaspecten en de toegepaste technieken' wordt uitgebreid aandacht besteed aan de toetsing van de aangevraagde activiteiten aan het afvalbeleid.

27.4

De voorkeursvolgorde voor afvalbeheer, zoals genoemd in artikel 10.4 van de Wet milieubeheer en paragraaf 5.2 van het Landelijk Afvalbeheersplan 2002-2012, is onvoldoende uitgewerkt waardoor de mogelijkheden minder inzichtelijk zijn. De vergunningaanvraag zou, in verhouding tot de geldende minimumstandaard, meer gedetailleerd moeten worden uitgewerkt.

Wij zijn met de commissie m.e.r. van mening dat het MER voldoende informatie bevat voor een toetsing van de aangevraagde activiteiten aan het vigerende afvalbeleid. Deze toetsing is verwoord onder het kopje B6 'De milieuaspecten en de toegepaste technieken'.

35.12, 45.1,

Afvalverwerking kan anders, duurzamer en met minder vervuiling, zoals het 'afval is voedsel' principe. Er zijn nieuwe technieken voor schone afvalverwerking; verzocht wordt om dit in de beslissing over de afvaloven in Harlingen mee te wegen.

Zoals ook hierboven al verwoord: de stand van de techniek omtrent afvalverwerking en de minimumstandaarden hieromtrent zijn vastgelegd in het LAP. Als de activiteiten hieraan voldoen, dan betekent dit dat de voorgenomen afvalverwerkingstechniek voldoende schoon is.

Ad I. Reactie op zienswijzen over onafhankelijk toezicht:

6.1, 19.9, 31.11, 36.8

Het MER bevat geen informatie over monitoring van de uitstoot door een onafhankelijke partij. Gevraagd wordt om in de vergunning op te nemen dat luchtemissiemetingen uitgevoerd worden door een onafhankelijke instantie en dat ook in de opstartfase al metingen worden verricht.

In paragraaf 5.1 van de vastgestelde richtlijnen is weergegeven welke informatie in het MER opgenomen moet zijn over luchtemissies, normering, depositie e.d. Op welke wijze en hoe monitoring zal plaatsvinden van de luchtemissies is geen informatie die in het MER moet zijn opgenomen. Deze zienswijze heeft daarom geen invloed op de inhoud van het MER. Wel zal in deze beschikking bij de toetsing van de milieu-aspecten onder het kopje 'B6 De milieuaspecten en de toegepaste technieken' aandacht worden besteed aan meetverplichtingen die voor Omrin gaan gelden. Onder het kopje 'A10 M.e.r.', onderdeel F. De m.e.r.-evaluatie komen wij hier ook nog op terug.

Ad J. Reactie op zienswijzen over financiële risico's:

1.5, 31.12, 31.13

De provincie zou aan Omrin een financiële zekerheidsstelling moeten vragen voor het geval er ongelukken gebeuren en de rotzooi opgeruimd moet worden en voor het geval het bedrijf failliet gaat en de provincie zorg moet dragen voor de afvoer van het nog aanwezige afval.

Op 1 mei 2003 is het Besluit financiële zekerheid milieubeheer in werking getreden. Op 19 december 2006 is provinciaal beleid hiervoor vastgesteld. Het Besluit en het beleid vormen de basis voor het al dan niet opleggen van een financiële zekerheidsstelling. Wij hebben financiële zekerheid gesteld. Onder het kopje C1 'Overige van toepassing zijnde wetgeving/regelingen' van deze beschikking is hierop ingegaan.

19.10

In het MER mist een schaderegeling bij calamiteiten.

In de richtlijnen is niet bepaald dat in het MER een schaderegeling bij calamiteiten moet zijn beschreven. Deze zienswijze heeft daarom geen invloed op de inhoud van het MER. Wij verwijzen naar het kopje C1 'Overige van toepassing zijnde wetgeving/ regelingen' in deze beschikking.

Ad K. Reactie op zienswijzen over het MER en de aanvullingen op het MER

7.1,

Beoordeling van het tweede MER is lastig omdat niet duidelijk is waar het verschil met het eerste, niet aanvaardbaar geachte, MER zit.

Wij kunnen ons voorstellen dat het lastig is om de verschillen tussen de beide MER's te ontdekken. Bij brief van 5 september 2007 hebben wij besloten om het MER, ingediend op 27 juli 2007, niet te aanvaarden. Vervolgens heeft Omrin het MER aangepast en opnieuw ingediend om de geconstateerde essentiële tekortkomingen, tegenstrijdigheden en onjuistheden op te heffen. De aanpassing betrof de samenvatting en de hoofdstukken 1, 4, 6 en 7. Er zijn o.a. nieuwe verspreidingsberekeningen opgenomen met een aangepaste terreinruwheid. De uitkomsten van de nieuwe verspreidingsberekeningen hebben geen gevolgen voor de schoorsteenhoogte (deze blijft 44 meter) en leiden niet tot een overschrijding van wettelijke normen of richtlijnen.

In paragraaf 1.4.3. en bijlage 1.2 van het MER zijn de aanmerkingen op het niet aanvaarde MER beschreven en is aangegeven welke aanpassingen zijn doorgevoerd in het opnieuw ingediende MER van september 2007.

10.2

Alternatieven hadden in bredere zin bekeken moeten worden: Hoe lossen we het afvalprobleem in Nederland op? En hebben we Omrin hierbij nodig?

De vastgestelde richtlijnen vormen het toetsingskader voor de inhoud van het MER. In paragraaf 3.1 van de richtlijnen is bepaald dat in het MER uitgewerkt moet worden welke afwegingen een rol hebben gespeeld bij de keuze voor een reststoffenenergiecentrale in plaats van bijvoorbeeld het afval aan te bieden bij bestaande afvalverwerkingsinstallaties. In hoofdstuk 2.3.1.1 van het MER is dit punt uitgewerkt. In hoofdstuk 4 van de richtlijnen is verder bepaald welke alternatieven in het MER uitgewerkt moeten worden: dit zijn de voorgenomen activiteit, de referentiesituatie (= de huidige situatie zonder REC en de autonome ontwikkeling van het gebied) en het Meest milieuvriendelijke alternatief (MMA). Op advies van de commissie m.e.r. is in de aanvullingen op het MER en het memo van 6 mei 2008 ook de 'volledig natte rookgasreiniging' beschreven. Wij zijn met de commissie m.e.r. van mening dat de in de richtlijnen genoemde alternatieven voldoende in het MER inclusief de aanvullingen en het memo zijn uitgewerkt.

De vraag hoe het afvalprobleem in Nederland opgelost moet worden en of hierin voor Omrin een plaats is, is van een veel bredere orde. In het landelijke afvalbeleid en het Landelijk Afvalbeheerplan 2002-2012 zijn de voorkeursvolgorde en minimumstandaarden voor het verwerken van afval vastgelegd. In paragraaf 3.2 van de richtlijnen is vastgelegd dat in het MER het beleidskader omtrent de verwerking van afval moet worden uitgewerkt. Dit is naar onze mening voldoende gedaan in paragraaf 2.1.3.1 en bijlage 2.1 van het MER. Voor een toetsing aan het landelijke afvalbeleid verwijzen wij naar het kopje 'B6 De milieuaspecten en de toegepaste technieken', onderdeel j.

27.1,

Het nulalternatief (geen REC bouwen) is onvoldoende uitgewerkt; er wordt alleen ingegaan op de milieugevolgen ingeval de afnemer van stoom zelf een nieuwe energiecentrale moet bouwen.

In paragraaf 4.2 van de richtlijnen is gesteld dat als referentiesituatie de huidige situatie inclusief de autonome ontwikkeling moet worden beschreven. Beschreven moet zijn welke ontwikkelingen zich zullen voordoen als de activiteit niet plaatsvindt en de effecten daarvan dienen vergeleken te worden met de effecten van de alternatieven; er dient o.a. rekening te worden gehouden met transportbewegingen. In hoofdstuk 5 van het MER is dit punt uitgewerkt wat betreft de bestaande toestand van het milieu. Onder huidige situatie wordt verstaan de situatie met Frisia in werking. In hoofdstuk 6 van het MER is bij de beschrijving van de milieueffecten ook steeds aandacht aan het nulalternatief besteed.

Wij zijn van mening dat de informatie uit het MER voldoende invulling geeft aan het gestelde uit de richtlijnen.

27.3,

Het wettelijke kader, als genoemd op pagina 5 van de (oorspronkelijke) samenvatting MER, en het beleidskader, als genoemd in de MER-richtlijn onder 3.2, komen niet overeen. Het 4^e Nationaal Milieubeleidsplan, Toekomstagenda Milieu, de NER, en het Frysk Milieuplan 2006-2009 zijn niet opgenomen.

Het wettelijke kader op pagina 5 van de oorspronkelijke samenvatting en het beleidskader uit paragraaf 3.2 van de richtlijnen komen inderdaad niet overeen. De samenvatting geeft de belangrijke hoofdlijnen van het MER weer. Het beleidskader uit het 4^e Nationaal Milieubeleidsplan, Toekomstagenda Milieu en het Frysk Milieuplan 2006-2009 worden overigens wel besproken in hoofdstuk 2.1.3.2 van het MER; de NER komt terug in hoofdstuk 3.4.6.3 van het MER. In de nieuwe samenvatting, die deel uitmaakt van de aanvullingen op het MER, is de opsomming van wettelijke kaders weggelaten. Wij zijn van mening dat deze zienswijze geen gevolgen heeft voor de inhoud van het MER.

31.8, 41.1, 47.1, 48.1, 50.24, 52.1, 55.2, 57.1,

Het MER is slecht leesbaar: pas op het eind blijkt dat het gepresenteerde voorkeursalternatief níet het alternatief is waar Omrin voor kiest. De aanvullingen op het MER zijn niet overzichtelijk, omdat deze bestaat uit verschillende stukken waarvan het verband niet direct duidelijk is. Stukken zoals de notitie 'Beantwoording van de vragen in verband met de voortoets voor REC Harlingen' dd 30-8-2007 hadden toegevoegd moeten worden. Deze notitie en de 'Voortoets' zijn nodig om de bijlage 2 van 'REC aanvulling MER(2) te kunnen lezen. Om het geheel van MER, twee aanvullingen en samenvatting nog te kunnen overzien, verdient het aanbeveling om een geconsolideerde versie van het MER en de aanvraag op te laten stellen.

De voorgenomen activiteit wordt in het MER beschreven in hoofdstuk 4 van het MER. Hierin is als rookgasreiniging een nat systeem voorzien, aangevuld met een SNCR (niet-katalytische reductie van NOx), zie hoofdstuk 4.4.8. Als schoorsteenhoogte werd 55 meter voorzien, zie hoofdstuk 4.4.8.7. De voorgenomen stoomparameters zijn 40 bar en 400°C, zie hoofdstuk 4.3.1. In hoofdstuk 7.3 van het MER heeft een afweging van alternatieven plaatsgevonden en in hoofdstuk 7.4 is het voorkeursalternatief beschreven. Dit is inderdaad op een aantal punten gewijzigd ten opzichte van de bij aanvang in de startnotitie opgenomen voorgenomen activiteit. Echter dit is een gevolg van een afweging van alle milieu-informatie die in het MER is verzameld en van de beschrijving van de verschillende alternatieven. Dat het voorkeursalternatief afwijkt van de voorgenomen activiteit is dus een rechtstreeks (positief) gevolg van de m.e.r.-procedure.

Wij zijn het in zijn algemeenheid wel eens met de stelling dat het geheel van MER en de verschillende aanvullingen slecht leesbaar en ontoegankelijk zijn en onduidelijk zijn vanwege versnipperde informatie. Ook de commissie m.e.r. is in haar toetsingsadvies deze mening toegedaan en adviseert daarom om bij de besluitvorming te zorgen voor een nieuwe publieksvriendelijke samenvatting die zelfstandig leesbaar is en de enige juiste informatie bevat. Wij hebben dit advies van de commissie overgenomen en Omrin hier om verzocht.

Op 15 juli 2008 is een nieuwe samenvatting (juli 2008) ontvangen. Wij zijn van mening dat deze zelfstandig leesbaar is, alle relevante (en enige juiste) informatie bevat om inzicht te krijgen in het voornemen en de milieuaspecten. Deze nieuwe samenvatting ligt met de overige stukken ter inzage.

De notitie 'Beantwoording van de vragen in verband met de voortoets voor REC Harlingen' van 30-8-2007 is een notitie van de initiatiefnemer en is daarom niet in ons bezit. Inderdaad is het zo dat in bijlage 2 van de tweede aanvulling op het MER, de notitie van bureau Bakker, verwezen wordt naar deze notitie. Wij zijn daarom van mening dat deze notitie 'Beantwoording van de vragen in verband met de voortoets voor REC Harlingen' van 30-8-2007 alsnog samen met een vernieuwde samenvatting, ingediend moet worden. Deze notitie zal tegelijkertijd met de ontwerp-beschikking ter inzage gelegd worden.

43.1, 50.1, 55.1,

Gezien de complexiteit en de omvang van de MER-rapporten en de onderliggende vraagstukken, is de inspraaktermijn van 3 weken voor de aanvullingen op het MER te kort.

Er is geen wettelijke procedure voor het behandelen van aanvullingen op een MER. Wij hebben daarom de belangen van zowel omwonenden, andere belanghebbenden, als van de initiatiefnemer afgewogen. Hierbij zijn wij gekomen tot een inspraaktermijn die wat korter is dan de inspraakperiode op het oorspronkelijke MER.

44.1, 49.21, 50.2, 54.2, 57.3, 58.4, 60.1, 61.2, 62.8

De informatie uit de aanvullingen op het MER klopt niet, is misleidend en komt niet gedegen over. Emissiewaarden worden niet consequent toegepast en geven geen goed beeld omtrent de uiteindelijke uitstoot. Veel gegevens worden selectief en gekleurd gebruikt om zo de beoogde installatie te kunnen presenteren als de beste keus.

Inderdaad is het zo dat in het MER en in de aanvullingen veel verschillende termen voor emissiewaarden worden gehanteerd. Ook de commissie m.e.r. gaat hier in haar 2^e toetsingsadvies uitgebreid op in. Naar aanleiding van de tweede aanvulling op het MER heeft de commissie m.e.r. om een nadere toelichting gevraagd op de vergelijking van de rookgasreinigingstechnieken. Deze toelichting is gegeven in een memo d.d. 6 mei 2008. Het belangrijkste is dat uit de tweede aanvulling en het memo blijkt dat de gepresenteerde emissiewaarden niet overeenkomen met de werkelijk te verwachten gemiddelde emissies maar uitgaan van een worst-case situatie. Meestal vindt een vergelijking van technieken plaats op basis van gemiddelde te verwachten waarden. Een vergelijking op basis van jaargemiddelde worst-case-verwachtingswaarden zoals Omrin in het MER doet geeft direct veel hogere emissies aan. Hierdoor ontstaat voor de lezer het (onterechte) beeld dat het voornemen soms tot veel hogere emissies leidt dan die van vergelijkbare installaties. De te verwachten jaargemiddelde emissies zijn in de tweede aanvulling gepresenteerd als 'streefwaarden'. Aangezien de status van deze streefwaarden nog niet helder blijkt, adviseert de commissie om bij besluitvorming aan te geven hoe de gepresenteerde 'streefwaarden' worden meegenomen in de vergunning en duidelijkheid te verschaffen over het realisatietraject om deze 'streefwaarden' en de bijbehorende termijnen te behalen. Wij hebben dit advies van de commissie m.e.r. overgenomen. Zie ook het kopje 'B6 De milieuaspecten en de toegepaste technieken' in deze beschikking.

50.17

Op p.S4 van de bijlage is niet uitgelegd wat het voorkeursalternatief is.

In de samenvatting, die onderdeel uitmaakt van de tweede aanvulling op het MER, wordt op pagina S4 bij het voorkeursalternatief verwezen naar een voetnoot nr. 1 en inderdaad is deze voetnoot niet te vinden. Een beschrijving van het voorkeursalternatief is echter uitgewerkt in paragraaf 0.6 van de samenvatting. Deze opmerking nemen wij voor kennisgeving aan

54.1

Het is opmerkelijk dat Omrin na een uiteindelijk advies van de commissie MER, waarin gesteld is dat er essentiële informatie wordt gemist, nogmaals in de gelegenheid is gesteld om de MER aan te vullen.

Er bestaat geen wettelijke procedure voor het omgaan met aanvullingen op een MER en toetsingsadviezen van de commissie m.e.r. hierover. We hebben zoveel mogelijk de handreiking van het ministerie van VROM uit 1995 gevolgd. De gevolgde procedure is tot stand gekomen na afweging van de belangen van zowel omwonenden en andere belanghebbenden, als van de initiatiefnemer. Wij zijn van mening dat belanghebbenden niet in hun belang zijn geschaad door Omrin in de gelegenheid te stellen het MER meerdere keren aan te vullen.

Ad L. Reactie op zienswijzen over gevolgen voor landbouw:

12.1, 26.6, 35.14, 37.3, 60.9

Gevreesd wordt voor dioxinevergiftiging, schade aan de (biologische) akkerbouw- en vollegrondsgroenteteelt, biologische melkruondveehouderij, cumulatie van stoffen op de langere termijn.

Om een uitspraak te kunnen doen over de mogelijke effecten van de REC zijn verspreidingsberekeningen uitgevoerd, ook voor dioxine. De berekende waarden zijn vergeleken met de achtergrondconcentratie. Actuele achtergrondconcentratiescijfers zijn niet bekend. In de MER

rapportage is uitgegaan van een achtergrondconcentratie in een landelijke omgeving (Wijnandsrade en Zegveld) van gemiddeld $36 \cdot 10^{-15} \text{ g/m}^3$. Deze achtergrondconcentratie is een gevolg van de natuurlijke depositie en de depositie van de activiteiten in de omgeving. Door de komst van de REC zal de depositie toenemen. Door middel van berekeningen die volgens een hiervoor algemeen erkende wijze zijn verkregen is de maximale bronbijdrage bepaald. Uitgangspunt voor deze berekeningen zijn de aangevraagde jaargemiddelde worst case-waarden. Op basis van deze gegevens kan gesteld worden dat de bijdrage van de REC aan de totale depositie zeer gering is (0,07%). Verwacht wordt dat de bronbijdrage geringer zal zijn, omdat er op termijn strengere emissievoorschriften gaan gelden. Op basis van deze gegevens worden geen schadelijke effecten verwacht. Deze zienswijze heeft daarom geen consequenties voor de inhoud van het MER.

22.1

Gevreesd wordt voor depositie van schadelijke stoffen op de akkerbouwgewassen, gezien de korte afstand tot de centrale van zo'n 2 km. Door het bindende vermogen van de grond, kan een opbouw van giftige stoffen plaatsvinden. Hierdoor kan de concentratie in de gewassen boven de GLOBALG.A.P. milieu- en residu eisen voor consumptie doeleinden komen. Hierdoor kunnen negatieve effecten voor de volksgezondheid en voor zijn bedrijf ontstaan.

Wij verwijzen hier naar hetgeen bij bovenstaande reactie is vermeld. Verder vermelden wij dat er door de HVCafvalcentrale Alkmaar een biomonitorings-onderzoek is uitgevoerd. Hierbij is onderzoek verricht naar de gevolgen van de uitstoot van verontreinigende stoffen van de HVC op de gewassen en koemelk. De conclusie van het onderzoek is dat het merendeel van de in gewassen en producten gemeten gehalten overeen kwam met het landelijk achtergrondniveau. Normen voor de consumptie-kwaliteit van gewassen en koemelk werden niet overschreden. Op basis van deze gegevens worden geen schadelijke effecten verwacht.

52.2.

Uitstoot. Ook in de aanvulling wordt uitgegaan van een droge rookgasreiniging, waarbij de uitstoot van zware metalen, kwik, cadmium en thallium, waterstoffluoride en zwaveldioxide hoger is dan bij natte rookgasreiniging. Hun bedrijven liggen hemelsbreed binnen een straal van 700 meter vanaf de schoorsteen van Omrin en het is hen onduidelijk welke negatieve invloeden de uitstoot heeft op het kweekmateriaal van de planten (denk aan blad- en bloemvervorming/ afwijkingen en groeistoornissen). Ook kunnen de zware metalen in de lucht een verbinding aangaan met het natuurlijke zout in de lucht en het zout dat bij ESCO opgeslagen ligt. Men maakt zich hier zorgen over.

Op de voor- en nadelen van de vergelijking van natte en droge rookgasreiniging is bij de eerdere zienswijzen reeds ingegaan. De maximale immissies in de omgeving treden op direct nabij de inrichting en nemen af met de afstand tot de inrichting. Zoals uit de berekeningen blijkt, voldoen de maximale waarden aan de van toepassing zijnde normen. Voorzover er al sprake kan zijn van reacties van zware metalen met andere componenten in de lucht, is niet aangegeven wat de schadelijkheid daarvan zou zijn. Voor de goede orde merken wij op dat de normstelling van zware metalen ook geldt voor de mogelijke metaalverbindingen.

21.1, 37.1, 53.1, 53.3.

De heer Blanksma heeft een agrarisch bedrijf in de directe omgeving en vindt het risico van schadelijke uitstoot van een afvaloven bij procesverstoringen te groot. Ook uit het feit dat men vasthoudt aan de lage schoorsteen blijkt dat Omrin kiest voor minimale kosten in plaats van het bedrijfsproces kwalitatief goed in te richten. Bij procesverstoringen zal de ongecontroleerde uitstoot eerder neerdalen in de naaste omgeving, dus op zijn landbouwpercelen.

Wij achten de maatregelen om de emissies bij processtoringen te beperken, afdoende en in lijn met wat gangbaar is. Zo is er een hulpbrander aanwezig die de temperatuur op peil kan houden. De RGR kan dan blijven werken. Daarnaast is er een brandblusinstallatie aanwezig die eventueel met een eigen voorziening (dieselpompen) kan worden bedreven. Ook kan de aanvoer van afval in het rooster - indien nodig - direct worden stopgezet, zodat de nieuwe aanvoer van afval bij een calamiteit per direct kan worden gestaakt.

Ad M.a. Reactie op zienswijzen over milieugevolgen van de activiteit: algemeen

19.8

De provincie hanteert een hoge tolerantie betreffende de milieueffecten.

Dit is een opmerking die geen betrekking heeft op de inhoud van het MER. Wij merken op dat wij de (vaak landelijk geldende) normering voor de diverse milieuaspecten toepassen op de REC en dat er ons inziens dus geen sprake is van een (te) hoge tolerantie. Wij verwijzen naar het kopje 'B6 De milieuaspecten en de toegepaste technieken' in deze beschikking voor een toetsing van alle milieuaspecten aan de normen.

46.4.

Gerefereerd wordt aan de kalkovens in Harlingen, die stank- en milieuoverlast veroorzaakten. Ook toen is tot aan de Raad van State geprocedeerd en zijn de burgers in het gelijk gesteld; de kalkovens dienden een hogere pijp en meer en fijnere filters te realiseren.

Deze zienswijze heeft geen betrekking op de inhoud van het MER en de aanvullingen voor de afvaloven in Harlingen. Deze zienswijze heeft daarom geen invloed op de inhoud van het MER. Overigens zijn de emissiesituatie van de REC, de gekozen maatregelen en schoorsteenhoogte zorgvuldig beoordeeld en doorgerekend. Zoals bij de behandeling van andere zienswijzen met betrekking tot de schoorsteenhoogte reeds is aangegeven, is de schoorsteenhoogte ruim voldoende.

Ad M.b. Reactie op zienswijzen over milieugevolgen van de activiteit: geluid

18.7, 34.6, 35.11,

Gevreesd wordt voor geluidsoverlast. Men is tegen een verwachte verslechtering. Er is al genoeg geluidsoverlast (windmolens, verkeersweg). Men wil genieten van de rust van het Friese platteland. In het MER wordt vermeld dat het geluidsniveau ten gevolge van de centrale op de geluidszone met 0,1-0,4 dB(A) toeneemt. Deze waarde wordt betwijfeld; op de geluidzone wordt een verhoging van 7 tot 10 dB(A) verwacht. Extra geluidsisolatie is in het MER geen optie maar zou verplicht moeten worden gesteld.

In hoofdstuk 6.3 en het akoestische rapport in bijlage 6.3 zijn de geluidsaspecten van de afvalcentrale beschreven. In het akoestisch rapport zijn alle voorziene geluidsbronnen en hun bedrijfsduur beschreven (waaronder transport en shredderactiviteiten in de bunker), in een rekenkundig model ingebracht en zijn berekeningen uitgevoerd voor een aantal omliggende punten.

In hoofdstuk 6.3.3 van het MER zijn de mogelijkheden van verdere geluidsisolatie en –reductie beschreven. Hiermee wordt ons inziens voldaan aan paragraaf 5.2 en 5.5 van de richtlijnen. Wij zijn van mening dat de berekeningsresultaten juist zijn. Omdat in deze zienswijze niet wordt aangegeven waarom de uitkomsten worden betwijfeld, heeft deze zienswijze geen gevolgen voor de inhoud van het MER.

Iedere nieuwe activiteit zal een relatieve verslechtering met zich meebrengen. Bij de toetsing of de verwachte geluidproductie acceptabel is c.q. inpasbaar is in de plaatselijke situatie, is van belang of inpassing in de zone mogelijk is en of voldaan wordt aan de stand van de techniek. Hierop is ingegaan onder het kopje 'B6 De milieuaspecten en de toegepaste technieken' in deze beschikking. Wij zijn van mening dat er voldoende informatie in het MER aanwezig is om deze toetsing uit te kunnen voeren. Uit deze toetsing moet blijken in hoeverre de mogelijke maatregelen, die genoemd zijn in het MER ter verdere reductie van de geluidsbelasting, opgelegd moeten worden.

50.21,

Op p.14 van 21 van de nieuwe samenvatting in de tweede aanvulling op het MER staat onder 0.4.3: 'De REC is daarmee akoestisch inpasbaar binnen de bestaande zone'; in het MER stond: 'De REC lijkt daarmee....': onduidelijk waarom dit gewijzigd is.

De uiteindelijke toetsing of de aangevraagde activiteiten inpasbaar zijn binnen de geluidzone wordt uitgevoerd door de zonebeheerder. Dit is de Milieudienst Noord. Een initiatiefnemer kan daarom in een MER alleen een indicatieve toetsing aan de zone weergeven. De zinsnede waaraan gerefereerd wordt is daarom niet van belang. Onder het kopje 'B6 De milieuaspecten en de toegepaste technieken' is ingegaan op de geluidsaspecten en een zonetoets.

55.6

In de voortoets is er qua inschatting van het effect van geluid teveel gebruik gemaakt van gemiddelde geluidsniveaus terwijl voor dieren piekniveaus van belang zijn.

Geluid onder water speelt alleen bij de bouw en is voldoende behandeld. Van te verwachten pieken in geluid die significant afwijken van het gemiddelde niveau is ons niet gebleken.

Wij zullen, in afwijking van het 2^e toetsingsadvies van de commissie m.e.r., de eventuele verstoring van broedende en foeragerende vogels, bijvoorbeeld door geluidhinder, niet in het evaluatieprogramma meenemen. Zie ook bij het kopje 'A10 M.e.r.', onderdeel F. De m.e.r.-evaluatie'.

Ad M.c. Reactie op zienswijzen over milieugevolgen van de activiteit: gevolgen hoog water

17.6

De afvalcentrale komt in de nieuwe haven van Harlingen, waar het risico bestaat dat bij storm en springtij kades onder water komen te staan. Uit het MER wordt niet duidelijk welke maatregelen getroffen worden om een dergelijk milieuverhogend risico tegen te gaan.

In paragraaf 4.1 van de richtlijnen is gesteld dat in het MER aangegeven moet worden hoe groot de kans is op overstroming van het terrein en welke gevolgen dit kan hebben. Zonodig moet worden aangegeven welke maatregelen worden getroffen om vervuiling van de industriehaven en van de Waddenzee te voorkomen.

Uit hoofdstuk 5.2.6 en 6.5.3.2 van het MER blijkt dat de hoogst gemeten waterstand in de haven van Harlingen 3,69 m +NAP bedraagt. Het huidige peil van het maaiveld is op dit moment 4,30 m +NAP. Het bouwpeil wordt 5,50 m +NAP en de verharding komt te liggen op 5,40 m +NAP. Dit betekent dat de REC op 1,74 meter boven de hoogst gemeten waterstand komt te liggen en dat het risico voor verontreiniging van de haven door overstroming van het terrein nihil is. Het MER bevat voldoende informatie op dit punt en deze zienswijze heeft daarom geen gevolgen voor de inhoud van het MER.

Ad M.d. Reactie op zienswijzen over milieugevolgen van de activiteit: stankoverlast

34.6, 38.7,

Men gelooft niet dat de stankoverlast binnen de normen zal blijven. Men is tegen een verwachte verslechtering en wil genieten van de frisse lucht van het Friese platteland.

In paragraaf 5.1 van de richtlijnen staat dat in het MER ingegaan moet worden op de geuremissie die gepaard kan gaan met opslag, overslag en verwerking van het afval. De geurcontouren en de relatie met de omgeving moet worden gegeven.

In hoofdstuk 4.5.1.2 van het MER is de verwachte geuremissie van de REC weergegeven en in hoofdstuk 6.2.2.3, figuur 6.3, zijn de geurcontouren opgenomen. Deze zijn berekend met het nieuw nationaal model en hierbij zijn zowel de schoorsteenemissies als de bunkeremissies (bij stilstand van de REC) en de slakkenopslag betrokken. Daarnaast wordt bij het bepalen van de geurbelasting van de omgeving rekening gehouden met een zekere geuremissie vanuit de bunker tijdens stilstand van de oven.

Uit verspreidingsberekeningen, die op de daarvoor juiste methode zijn uitgevoerd, volgt dat de geurbelasting in de omgeving laag zal zijn. De contour voor 1 geureenheid/m³ als 98-percentiel waarde, die veelal in het Nederlands geurbeleid als norm wordt gehanteerd, bevindt zich binnen de grenzen van het industrieterrein. Buiten het industrieterrein worden geuremissies van 0,5 geureenheid/m³ of minder berekend. Het MER bevat voldoende informatie op dit punt en deze zienswijze heeft daarom geen gevolgen voor de inhoud van het MER. Wij achten de gehanteerde uitgangspunten voldoende aannemelijk en de maatregelen zijn conform de BREF afvalverbranding. Wij zijn dan ook van mening dat er in de aangevraagde situatie sprake is van een realistisch en acceptabel geurhinderniveau. Onder het kopje 'B6 De milieuaspecten en de toegepaste technieken' in deze beschikking heeft toetsing van de geschetste geuremissies aan de normen plaatsgevonden..

40.2, 50.5, 52.4, 57.7, 61.4

Omdat er maar één oven komt, kan bij opstart en stopzetten van de oven geen goede rookverbranding ontstaan, waardoor stankoverlast wordt gevreesd. De kans op storingen wordt groter door het toevoegen van actieve kool bij hoge temperaturen en door de verhoging van de stoomtemperatuur (chloorcorrosie). De effecten op stankoverlast die bij stilstand van de oven kunnen optreden als gevolg van één ovenlijn en één doekfilter zijn niet in het MER beschreven.

In hoofdstuk 4.5.1.2 van het MER is beschreven dat de afvaloven 760 uur per jaar gepland stilstaat. De emissies vanuit de afvalbunker bij stilstand van de oven komen vrij middels natuurlijke trek via de roosters in de gevel van de overslaghal en via de deuren; de zuig-trek ventilator is dan buiten werking en er is geen luchtemissie via de schoorsteen. De werkelijke geuremissie vanuit de afvalbunker bij stilstand zal naar verwachting lager zijn omdat bij geplande stilstand de bunker eerst – voor zover mogelijk – leeggedraaid wordt. Bij de inschatting van de geuremissies is dus rekening gehouden met de geuremissies bij stilstand, opstarten en stopzetten. Uit verspreidingsberekeningen volgt dat de geurbelasting in de omgeving voldoende laag zal zijn. Wij zijn dan ook van mening dat er in de aangevraagde situatie – ook bij opstart en stopzetting van de oven - sprake is van een acceptabel geurhinderniveau. Daarnaast zijn er hulpbranders die bij opstart en stopzetten worden gebruikt om de oven op voldoende temperatuur te brengen, voordat er afval wordt verbrand.

Het toevoegen van actieve kool en verhoging van stoomtemperatuur zijn bewezen technieken, die dan ook geen onaanvaardbare uitvalrisico's kennen.

Wij zijn van mening dat deze zienswijzen geen invloed hebben op de inhoud van het MER.

52.4.

Stank. Er wordt gevreesd voor stankoverlast, als de ene oven van Omrin uitvalt. Bovendien vinden er regelmatig branden plaats in het opgeslagen afval (Eemshaven, Zoetermeer). In perioden van stankoverlast zal de verkoop van bloemen en planten nadelige gevolgen ondervinden. Het is onduidelijk waar men terecht kan voor de eventuele schades als gevolg van uitstoot, calamiteiten, stankoverlast e.d.

In het bovenstaande is al ingegaan op de geurbelasting bij uitval van de oven. Deze geurbelasting is bepaald en de concentraties zijn zodanig dat een acceptabel hinderniveau in de omgeving voldoende aannemelijk is. Voor brandgevaar worden de noodzakelijke preventieve maatregelen getroffen, die de kans op brand voldoende beperken.

Wij zijn van mening dat het MER voldoende informatie bevat voor een toetsing van de optredende geuremissie aan de geldende normen. Onder het kopje 'B6 De milieuaspecten en de toegepaste technieken' in deze beschikking, zal deze toetsing worden beschreven. Wij zijn van mening dat deze zienswijze geen betrekking heeft op de inhoud van het MER.

Ad M.e. Reactie op zienswijzen over milieugevolgen van de activiteit: licht

31.9, 31.10, 35.11

Er is al voldoende lichtoverlast. Onduidelijk is waarom de schoorsteen van de REC een rood toplicht moet voeren; de schoorsteen wordt nauwelijks hoger dan het ketelhuis dat niet wordt verlicht en de minimale vlieghoogte ter plaatse is 300 meter. Wat betreft verlichting is in het MER niet overwogen om groen licht toe te passen; dit is minder storend voor de natuur dan wit of geel licht.

In paragraaf 5.1 van de richtlijnen is gesteld dat in het MER ingegaan moet worden op lichtaspecten. Verder moet volgens paragraaf 5.5 van de richtlijnen aangegeven worden in hoeverre lichtverstoring aan de orde is voor de vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn opgesteld.

In hoofdstuk 4.5.9 en 6.1.3.2 van het MER wordt over verlichting het volgende gezegd. Verlichting kan leiden tot verblinding, desoriëntatie en aantrekking van vogels. De gebouwen op het REC-terrein zullen naar verwachting worden verlicht met geel natriumlicht. Deze lichten worden zo geplaatst dat het licht naar verwachting niet over de zeedijk heen schijnt. De schoorsteen zal worden voorzien van een rood toplicht. Bekend is dat vogels kunnen worden aangetrokken door geel en rood licht. Er wordt echter niet verwacht dat de schoorsteen leidt tot veel vogelaanvaringen; dit treedt met name op bij windturbines.

Het toplicht in de schoorsteen betreft een veiligheidsvoorschrift dat verplicht is. In deze beschikking is onder het kopje 'B6 De milieuaspecten en de toegepaste technieken' een afweging gemaakt in hoeverre de beschreven lichthinder acceptabel is en in hoeverre er nog aanvullende maatregelen getroffen moeten worden. Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van de inhoud van het MER.

Ad M.f. Reactie op zienswijzen over milieugevolgen van de activiteit: stoomleiding

18.3, 27.6

De REC is ingedeeld als categorie 4-bedrijf, maar hoort in een zwaardere categorie thuis vanwege het aanwezige brand- en ontploffingsgevaar, zeker gezien de hogedruk stoomleiding naar Frisia. Dit vormt een reële bedreiging voor omwonenden. De stoomleiding behoort tot de inrichting. Daarom hadden de effecten van de leiding op het milieu in het MER besproken moeten worden.

In de richtlijnen is niet expliciet aandacht besteed aan de informatie die over de stoomleiding in het MER opgenomen moet worden. In hoofdstuk 4, tabel 4.3, van het MER is beschreven dat de hogedruk stoomleiding aangelegd en in gebruik zal zijn overeenkomstig de eisen die het Stoomwezen hiervoor hanteert. Dit betekent o.a. dat de leiding periodiek geïnspecteerd zal worden en dat geconstateerde afwijkingen worden verholpen. In het geval van een leidingbreuk zal er op ongecontroleerde wijze stoom vrijkomen; dit is niet te voorkomen. Door middel van een vloer/plaat op de leidingbrug (over de hele lengte) wordt het effect hiervan op de omgeving beperkt.

Wij zijn van mening dat het MER voldoende informatie bevat. Op de eventuele gevaren van de stoomleiding is andere, rechtstreeks werkende wetgeving van toepassing. Deze zienswijze heeft geen invloed op de inhoud van het MER.

Ad M.g. Reactie op zienswijzen over milieugevolgen van de activiteit: kwaliteit en acceptatie aangevoerd afval, bodemas, zwerfafval, reststoffen

2.1, 33.2,

Bij de op- en overslag van bodemas (bevat veel zware en giftige metalen) kan verstuiving optreden, waardoor personeel, de haven en het milieu belast worden. Er zouden betere en zichtbaarder voorzieningen getroffen moeten worden. Dit aspect is niet voldoende uitgewerkt in hoofdstuk 4.5.1.3 van het MER. De reststoffenopslag dient binnenshuis plaats te vinden en niet op het terrein.

In paragraaf 5.4 van de richtlijnen is gesteld dat de gevolgen van de overslag en opslag van afval en eind- en restproducten (vlieg-as, bodemas, rookgasresidu) voor de bodem- en waterkwaliteit in beeld gebracht moeten worden, evenals welke maatregelen getroffen worden om negatieve effecten te voorkomen.

Naast hoofdstuk 4.5.1.3, bevatten ook de hoofdstukken 4.4.9.1, 4.5.7, 6.5.3.1 en 6.5.3.2 van het MER de nodige informatie over de kwaliteit en de op- en overslag van bodemas. De bodembeschermende voorzieningen worden zo gekozen dat het risico op verontreiniging van bodem en grondwater verwaarloosbaar is. Om verstuiving van de bodemas te voorkomen worden vakken en een overkapping aangebracht en zal er middels een sproei-installatie voor worden gezorgd dat het materiaal tijdens opslag en verlading voldoende vochtig zal zijn. Bij de afvoer van bodemas over het water zullen voorzieningen worden getroffen ter plaatse van het schip in de vorm van een bunker met afvoerband waaraan de slurf tot in het ruim zal reiken en een morsschot tussen de kade en het schip. De afvoer van bodemas per as zorgt niet voor extra risico op verontreiniging, want er wordt gezorgd voor opvang van het hemelwater op de overslagplaats en afvoer hiervan naar de bedrijfswaterbuffer.

In de eerste aanvulling op het MER is onder punt 7 nader ingegaan op de kwaliteit van de bodemas. Hieruit blijkt dat de verwachting is dat de bodemas relatief schoon zal zijn. Deze verwachting is gebaseerd op het feit dat de Organische Natte Fractie (ONF), die relatief meer vervuild is dan de brandbare fractie (RDF), reeds uit het aangevoerde afval is verwijderd. Men gaat ervan uit dat na de nabewerking van bodemas een categorie 2-bouwstof resteert die kan worden toegepast als bouwstof in bijvoorbeeld de wegenbouw.

Wij vinden dat het MER inclusief aanvullingen op dit punt voldoende informatie bevat. Ook de commissie m.e.r. is in haar 1^e toetsingsadvies deze mening toegedaan. Deze zienswijze heeft daarom geen invloed op de inhoud van het MER. Onder het kopje 'B6 De milieuaspecten en de toegepaste technieken' in deze beschikking zijn de milieuaspecten van de op- en overslag van bodemas en andere reststoffen getoetst aan wet- en regelgeving.

2.2

Er wordt te weinig aandacht geschonken aan de economische potentie van de ontwikkelingen in Harlingen. Mogelijk worden de reststoffen gebruikt in de asfaltindustrie, maar dit is niet zeker. Omdat Omrin toch veel energie over heeft, zou zij er stenen van kunnen bakken. Hiermee is het probleem opgelost en bovendien geeft dit extra energieafzetmogelijkheden.

Deze zienswijze gaat over de economische potentie van de ontwikkelingen in Harlingen in zijn algemeenheid en niet op de REC in het bijzonder en valt daarom buiten het kader van deze m.e.r.- en Wet milieubeheerprocedure. Verder gaat de zienswijze over alternatieve bedrijfsactiviteiten die niet zijn aangevraagd en dus ook buiten het kader van deze procedures vallen. Deze zienswijze heeft daarom geen invloed op de inhoud van het MER.

18.4

Zwerfafval. In het MER wordt ten onrechte geen aandacht besteed aan zwerfafval dat ontstaat tijdens het overslaan van afval uit boten en vrachtwagens.

In paragraaf 5.4 van de richtlijnen is gesteld dat de gevolgen van de overslag en opslag van afval en eind- en restproducten (vliegias, bodemas, rookgasresidu) voor de bodem- en waterkwaliteit in beeld gebracht moeten worden, evenals welke maatregelen getroffen worden om negatieve effecten te voorkomen.

Hierboven is al ingegaan op de gevolgen van de op- en overslag van bodemas. De hoofdstukken 4.4.2, 4.4.9, 4.5.3, 4.5.4, 6.5.3.1 en 6.5.3.2 van het MER bevatten informatie over de aanvoer en opslag van afvalstoffen. De te verbranden afvalstoffen worden in gesloten containers aangevoerd per as of per schip. Een buffervoorraad wordt opgeslagen in de afvalstoffenbunker en op het terrein zal een (open) opslagmogelijkheid komen voor de tijdelijke opslag van gebaalde en in containers opgeslagen reststoffen. Opslag van reststoffen na de verbranding, zoals vliegias en rookgasreinigingsresidu, vindt plaats in silo's en/of tanks. Er wordt van uit gegaan dat door de wijze van overslaan geen zwerfafval zal ontstaan. Wij zijn van mening dat het MER voldoende informatie bevat. Deze zienswijze heeft geen invloed op de inhoud van het MER.

33.3

Men vraagt zich af onder welke regelgeving het vervoer van de bodemas naar een onbekende locatie valt (37.500 ton per jaar). Welke zekerheden worden gerealiseerd opdat deze bodemas ook daadwerkelijk milieuhygiënisch verantwoord wordt verwerkt (door wie?) en vervoerd? De provincie Fryslân zou haar verantwoordelijkheid waar kunnen maken door met het bedrijfsleven een aansluitend proces op de REC te ontwikkelen. De bodemas kan worden verwerkt door het materiaal te versinteren door middel van hoge druk en temperatuur.

Het vervoer van afvalstoffen is aan dusdanige regels gebonden dat traceerbaar is waar het afgevoerde afval naartoe gegaan is. De verdere bewerking van de bodemas die elders plaatsvindt, valt buiten het kader van dit MER en de milieuaanvraag die Omrin heeft ingediend. Ook valt het buiten de kaders van deze procedure om overige mogelijkheden omtrent de verwerking van bodemas na te gaan. Wij vinden dat het MER voldoende informatie bevat en deze zienswijze leidt daarom niet tot wijziging van de inhoud van het MER.

38.1

Men vraagt zich af hoe de kwaliteit van het aangevoerde afval gecontroleerd wordt op aanwezigheid van gevaarlijke stoffen. De visuele controle van binnenkomend afval is een zwak punt.

Hoofdstuk 4.3.3 van het MER bevat informatie over de acceptatieprocedures en -criteria; deze worden in de aanvraag om milieuvergunning verder uitgewerkt conform de richtlijnen die hiervoor zijn opgenomen in het rapport 'De verwerking verantwoord' (zie hoofdstuk 3.4.4.3 van het MER). Wij zijn

van mening dat het MER over dit punt voldoende informatie bevat; deze zienswijze heeft daarom geen gevolgen voor de inhoud van het MER. In deze beschikking, onder het kopje 'B6 De milieuaspecten en de toegepaste technieken', is de informatie getoetst die over acceptatieprocedures in de vergunningaanvraag is opgenomen.

59.5

De aard en herkomst van het te verbranden afval blijft onduidelijk.

In paragraaf 4.1 van de richtlijnen is vastgelegd dat in het MER aandacht moet worden besteed aan de herkomst en samenstelling van de te verwerken afvalstoffen, het worst case-brandstofpakket, het acceptatiebeleid van afval en acceptatiecriteria en – procedures.

In de eerste aanvulling op het MER, onder punt 6, is aangegeven dat de informatie over de samenstelling van het aangevoerde afval uit de tabellen 2.2 en 3.1 en de bijlagen 2.1 en 2.2 van het MER als indicatief moet worden beschouwd; voor detailinformatie moet worden uitgegaan van hoofdstuk 4.3.2 van het MER. Hierin (zie tabel 4.1 en 4.2) zijn de bandbreedtes voor de aanvoer en voor de chemische samenstelling opgegeven. De worst case samenstelling van het afval wordt bepaald door de ontwerpcriteria van de installatie en het acceptatiebeleid dat onderdeel is van de vergunningaanvraag. Wij zijn het eens met het 1^e toetsingsadvies van de commissie m.e.r. waarin gesteld wordt dat met deze aanvulling voldoende inzicht is gegeven in de samenstelling van het afval.

Ad M.h. Reactie op zienswijzen over milieugevolgen van de activiteit: beeldkwaliteit, landschap

14.2, 14.6, 34.5, 59.8

De afvalverbrander tast door vorm en hoogte de beeldkwaliteit van het gebied en het uitzicht vanaf de zee aan. De afvalverbrander past niet in het weidse open landschap.

In paragraaf 5.6 van de richtlijnen is gesteld dat de visueel ruimtelijke effecten van de REC in beeld gebracht moeten worden en dat mogelijke maatregelen om een goede landschappelijke inpassing te bereiken, aangegeven moeten worden.

In hoofdstuk 4, bijlage 4.3, van het MER zijn visualisaties opgenomen en hoofdstuk 6.1.3 en bijlage 6.2 (voortoets) van het MER beschrijven de effecten van de REC op het landschap. Voor het beleidskader omtrent landschap zijn de PKB Waddenzee, de status van de Friese Waddenzee kustlijn als beschermd natuurmonument en ruimtelijke plannen als streek- en bestemmingsplan van belang.

Hierboven is al geconstateerd dat de voorgenomen activiteiten van de REC passen in het vigerende streek- en bestemmingsplan, ook qua hoogte van de bebouwing. De doelstelling van de beschermde natuurmonumenten aan de Friese kant van de Waddenzee is handhaving van het weidse en ongerepte karakter vanwege de betekenis voor (de beleving) van natuurschoon. In de voortoets, zie bijlage 6.2 van het MER, is aandacht besteed aan het landschappelijke aspect. Hierin is aangegeven dat de gebouwen en schoorsteen van de REC qua hoogte vergelijkbaar zijn met andere reeds bestaande bedrijfsgebouwen in de Industriehaven. De schoorsteen zal in lijn staan met de reeds aanwezige windturbines en de hoogte van de schoorsteen is lager dan deze turbines. In de voortoets wordt geconcludeerd dat de extra bebouwing door de REC een lokaal effect heeft op het weidse en ongerepte karakter van het landschap, hetgeen echter niet los gezien kan worden van de inrichting van de Industriehaven als geheel.

Er heeft ook toetsing aan het beleidskader van de PKB Waddenzee plaatsgevonden. Daaruit is gebleken dat de activiteit past binnen de regels van de PKB Waddenzee. Dit is bevestigd door minister Cramer op vragen van de Tweede Kamerfractie van de SP; wel maakte zij een kanttekening voor wat betreft de Natuurbeschermingswet: het aanzien van de REC moet passen binnen het karakter van het Waddengebied (Tweede Kamer, vergaderjaar 2006-2007, 30 872, nr. 3 dd 8 mei 2007). Bij de uiteindelijke afweging van alle milieuaspecten in het MER heeft Omrin gekozen voor enkele landschappelijke verbeteringen, namelijk een lagere schoorsteenhoogte en droge rookgasreiniging zodat geen 'rookpluim' boven de schoorsteen zichtbaar is.

Om de landschappelijke inpassing van de REC te kunnen beoordelen in het licht van de bescherming van het natuurschoon in het Staatsnatuurmonument Waddenzee II, is een onafhankelijk advies gevraagd aan het bureau Bosch Slabbers, Tuin- en Landschapsarchitecten te Den Haag. In hun

advies van 10 augustus 2007 is gesteld dat de bouw van de REC niet de wezenlijke kenmerken van het gebied wijzigt.

35.15

Door de komst van de afvaloven verslechtert het uitzicht; men heeft daarom het huis te koop gezet.

Hierboven zijn wij uitgebreid ingegaan op de vraag of de landschappelijke aantasting ten gevolge van de REC acceptabel is. De mededeling dat men het huis te koop heeft gezet, nemen wij voor kennisgeving aan. Deze zienswijze heeft geen invloed op de inhoud van het MER.

56.2, 60.4

Een hogere schoorsteen is landschappelijk beter inpasbaar volgens de Welstandscommissie, Omrin kiest niet voor het landschappelijk beste alternatief. Omrin wil met een lagere schoorsteen een bestemmingsplanwijziging omzeilen.

In het MER is ervan uitgegaan dat een lagere schoorsteen landschappelijk beter inpasbaar is. De schoorsteen is niet hoger dan de nabij gelegen windturbines. Het onafhankelijke advies van bureau Bosch Slabbers, Tuin- en Landschapsarchitecten te Den Haag, geeft aan dat de aangevraagde schoorsteenhoogte landschappelijk inpasbaar is in de omgeving. Het advies van de Welstandscommissie doet hier niet aan af. De aangevraagde schoorsteenhoogte past binnen het bestemmingsplan; hiervoor hoeft dus inderdaad geen bestemmingsplanwijziging plaats te vinden. Wij zijn van mening dat de inhoud van het MER niet wijzigt door deze zienswijze.

Ad M.i. Reactie op zienswijzen over milieugevolgen van de activiteit: calamiteiten

16.4, 19.7, 22.2, 34.3, 36.3, 57.8

Gevreesd wordt voor de gevolgen van calamiteiten zoals het vrijkomen van veel giftige stoffen als de afvalvoorraad in brand vliegt, het uitvallen van de luchtreinigers of explosies die zich voordoen. Ook in de aanvulling op het MER is te weinig informatie opgenomen over veiligheidsmaatregelen bij brand (denk aan brand in de opslag aan de Eemshaven en in Zoetermeer). Er ontbreekt een goed doordacht rampenplan in het MER. Zijn er rampenplannen voor het uitvallen van de luchtreinigers en brand in de afvalvoorraad?

In de richtlijnen is in paragraaf 4.1, 5 en 5.3 gesteld dat in het MER inzicht gegeven moet worden in de maatregelen die worden genomen om de risico's bij (ernstige) storingen, groot onderhoud of 'incidenten' te beperken, met name ten aanzien van het vrijkomen van voor mens en milieu gevaarlijke stoffen naar bodem, water en lucht. Milieugevolgen dienen zowel onder normale als onder afwijkende bedrijfsomstandigheden, zoals opstart, (nood)stop en calamiteiten, te worden beschreven. Er dient specifiek ingegaan te worden op risico's bij storingen of calamiteiten zoals een grote brand in de opslag van afvalstoffen, mogelijke cumulatie van risico's door wisselwerking met andere activiteiten op het industrieterrein en mogelijke risico's en gevolgen voor de Waddenzee en haar instandhoudingsdoelstellingen.

In hoofdstuk 4.4.11.4 van het MER is in tabel 4.3 een aantal mogelijke calamiteiten en storingen vermeld met daarbij de gevolgen/consequenties en de acties die (preventief) worden ondernomen om deze storingen en calamiteiten te voorkomen. Hier worden o.a. een (bunker)brand en uitval van technische installaties ten gevolge van een stroomstoring genoemd.

In hoofdstuk 4.4.11.5 is aangegeven dat er een veiligheidsbeheerssysteem wordt opgesteld en welke onderwerpen in dit systeem aan de orde zullen komen.

In het veiligheidsbeheerssysteem wordt o.a. aandacht besteed aan de

- risico-identificatie van de gevaren en beoordeling van de risico's binnen de bedrijfsvoering;
 - het uitvoeren, vaststellen en toepassen van procedures en instructies voor de beheersing van de veiligheid van de bedrijfsvoering en
 - te volgen werkwijze bij noodsituaties, procedures voor systematische identificatie van noodsituaties.
- Mogelijke risico's die ontstaan als gevolg van het uitvallen van de luchtreinigers behoren onderdeel uit te maken van de risico-identificatie.

In bijlage 6.5 van het MER zijn de externe veiligheidsaspecten nader beoordeeld. Geconcludeerd wordt (hoofdstuk 6.5.2 van het MER) dat er, gezien de aard van de te verwerken afvalstoffen en hulpstoffen en door preventieve en mitigerende maatregelen, geen specifieke risico's op het gebied van externe veiligheid worden verwacht. Op grond van de in kaart gebrachte risico's van de REC en de afstand tot risicobedrijven in de omgeving is geconcludeerd dat er geen cumulatie van risico's door wisselwerking met andere activiteiten op het industrieterrein aan de orde zal zijn.

Wij zijn van mening dat het MER over dit onderwerp voldoende informatie bevat. Ook de commissie m.e.r. heeft in haar toetsingsadviezen geen opmerkingen gemaakt over dit onderwerp. In deze beschikking, onder het kopje 'B6 De milieuaspecten en de toegepaste technieken' is ingegaan op dit aspect en zijn in de voorschriften eisen gesteld aan de inhoud en de planning van de implementatie van het veiligheidsbeheerssysteem gesteld.

Ten aanzien van het rampenplan merken wij het volgende op: Op grond van artikel 3 van de Wet rampen en zware ongevallen stelt de Burgemeester van Harlingen ten minste éénmaal per 4 jaar een rampenplan vast, waarin de risico's worden geïnventariseerd, de organisatie, de verantwoordelijkheden, de taken en bevoegdheden in het kader van de rampenbestrijding worden beschreven en het beleid ten aanzien van het vaststellen van rampenbestrijdingsplannen wordt vastgelegd.

Overigens hebben wij al geconcludeerd dat er geen externe veiligheidsrisico's zijn te verwachten. Wij nemen aan dat met het rampenplan het interne noodplan wordt bedoeld. Verderop in deze beschikking, onder het kopje 'B6 De milieuaspecten en de toegepaste technieken' zal verder worden ingegaan op het noodplan.

29.7, 49.16

Men wil dat Omrin in lijn met landelijke regelgeving haar verbrandingsinstallatie baseert op 2 lijnen in plaats van 1, omdat hiermee kan worden voorkomen dat bij een calamiteit of storing veel (stinkend) afval blijft liggen en dat brandgevaar door broeiend afval ontstaat. In het geval van een 1 lijn installatie wordt minimaal een sprinkler installatie nodig geacht.

In de richtlijnen (paragraaf 4.3) is niet vastgelegd dat een alternatief, waarbij de verbrandingsinstallatie gebaseerd is op 2 lijnen in plaats van 1 lijn, onderzocht moet worden. Wel is in zijn algemeenheid gesteld dat de maatregelen gericht op het minimaliseren van de geurhinder moeten worden beschreven.

In hoofdstuk 4.5.1.2 van het MER is ingegaan op geuremissies en mogelijke geurbeperkende maatregelen. Er worden in hoofdstuk 4.6 van het MER geen specifieke milieuvriendelijke varianten voor de geuremissie beschreven. In hoofdstuk 4.4.1.4 is bij beschrijving van de risico's van een bunkerbrand aangegeven dat de hele installatie zal worden voorzien van een door de brandweer goedgekeurd brandblus- en brandmeldsysteem. Op p.S23 van de nieuwe samenvatting 15 Juli 2008 is verder vermeld dat in het geval de REC buiten gebruik is door gepland onderhoud of storingen, er afvoer plaatsvindt naar collega bedrijven op basis van huidige doorlopende contracten, er tijdelijke opslag van gebaalde afvalstoffen op Ecopark De Wierde plaats kan vinden en/of zo nodig nieuwe afspraken gemaakt worden met bestaande verwerkers in binnen- en buitenland.

In het 2e toetsingsadvies van de commissie m.e.r. wordt opgemerkt dat de keuze voor één verbrandingsoven de installatie kwetsbaar maakt voor storingen en dat daarom goede afspraken gemaakt moeten worden om te voorkomen dat in geval van storingen of calamiteiten het afval zich zal ophopen. Hiertoe zijn in de vergunning verschillende voorschriften opgenomen:

- Voorschrift 1.6.1 bepaalt dat in het geval er een calamiteit of bijzondere omstandigheid optreedt, dit terstond gemeld moet worden bij het bevoegd gezag.
- Voorschrift 6.3.6 en 6.3.9 bepalen dat wanneer de verwerking of de verbranding van de (opgeslagen) afvalstoffen stagneert, dit schriftelijk en onverwijld moet worden gemeld aan het bevoegd gezag.
- Zou de in de aanvraag aangegeven maximale hoeveelheid opgeslagen afvalstoffen worden overschreden, dan kan hier sanctionerend tegen opgetreden worden.

41.4

Wat gebeurt er als de rookgasreiniger vanwege een calamiteit (bijvoorbeeld brand) in storing raakt? In de aanvulling wordt alleen stilgestaan bij stilstand vanwege onderhoud. De emissies bij een calamiteit niet zijn onderzocht. Moet Omrin energie leveren aan Frisia bij een calamiteit en wat is hierbij dan belangrijker: het milieu of het leveren van energie?

In hoofdstuk 4.4.11.4 van het MER "Calamiteiten en storingen" zijn de mogelijke storingen, gevolgen, consequenties en acties vermeld. Wij zijn van mening dat het MER over dit onderwerp voldoende informatie bevat.

46.3, 50.5.

Er wordt stankoverlast gevreesd bij stilstand van de afvaloven. Een reserve-oven ontbreekt waardoor bij een storing de stanklucht ongezuiverd de slechts 44 meter hoge schoorsteen zal verlaten, nagenoeg zonder stuwning omhoog. De kans op storingen wordt groter door het toevoegen van actieve kool bij hoge temperaturen en door de verhoging van de stoomtemperatuur (chloorcorrosie).

Ten aanzien van de eerste opmerking over geuroverlast bij stilstand van de oven, verwijzen wij naar hetgeen wij hebben opgemerkt bij de zienswijzen over stankoverlast (nr. M.d.). Het toevoegen van actieve kool en verhoging van stoomtemperatuur zijn bewezen technieken, die dan ook geen onaanvaardbare uitvalrisico's kennen.

50.28.

Geur. Geconcludeerd wordt dat uit oogpunt van kostenbesparing is gekozen voor slechts één oven hetgeen de inrichting erg kwetsbaar maakt in de bedrijfsvoering en stankgolven niet zijn uit te sluiten ten tijde van storingen. Er is ook gekozen voor slechts één doekfilter, er komen geen 2 doekfilters die parallel worden geplaatst zoals bij Westo Coevorden. Bij uitval van het doekfilter zit er dan waarschijnlijk niets anders op dan af te stoken en de rookgassen te bypassen met beperkte rookgasreiniging totdat volledig is afgestookt. Dit leidt tot veel hogere emissies en immissies dan normaal. De samenvatting van het MER vermeldt dit niet.

Wij zijn bij eerdere zienswijzen reeds ingegaan op de verwachte geuremissies bij uitval van de centrale. Geconstateerd is dat de geurbelasting in die situatie laag is en zeker acceptabel. Ook is door ons reeds toegelicht dat het doekenfilter bij het REC redundant is uitgevoerd in de vorm van twee parallel geschakelde compartimenten met een voldoende reservecapaciteit om in geval van storing binnen de luchtemissie-eisen te blijven (vergunningwaarden). Het geschetste scenario bij uitval van één doekenfilter zal derhalve niet optreden.

Ad M.j. Reactie op zienswijzen over milieugevolgen van de activiteit: afweging milieuaspecten

32.4

De milieukwaliteit van de omgeving gaat boven esthetische waarden zoals 'geen hoge pijp of geen rookpluim'.

In het MER dient die informatie te zijn opgenomen, die nodig is om in het kader van de milieuvergunningverlening zonodig een afweging te kunnen maken tussen verschillende soorten milieuaspecten. Dit is niet een punt waar het MER een uitspraak over moet doen. Deze zienswijze heeft daarom geen invloed op de inhoud van het MER.

Ad M.k. Reactie op zienswijzen over milieugevolgen van de activiteit: water(verontreiniging)

38.3

Volgens de aanvulling op het MER bevat het hemelwater van de bedrijfsdaken al veel gif, dit zit dan ook in het oppervlaktewater.

In hoofdstuk 6.5.3.2 van het MER is aangegeven dat het hemelwater van wegen en opslagterreinen wordt opgevangen in de bedrijfsriolering en afgevoerd wordt naar de bedrijfswaterbuffer. Dit water wordt alleen (mogelijk) geloosd tijdens de jaarlijkse onderhoudsperiode. Lozing zal dan plaatsvinden via de gemeentelijke riolering en een rioolwaterzuiveringsinstallatie op het oppervlaktewater. De lozing vanuit een rwzi dient aan allerlei eisen te voldoen, om ervoor te zorgen dat er geen verontreiniging van het oppervlaktewater optreedt.

38.4

Volgens het MER zit er arseen in het bedrijfswater waarmee geblust en gekoeld wordt. Bij calamiteiten en stilstand wordt het bedrijfswater in het DWA-riool gestort. Er wordt echter niets over emissie en Arbo vermeld bij verdamping van dit water.

In de bedrijfswaterbuffer komt hemelwater terecht dat van wegen en opslagterreinen wordt opgevangen in de bedrijfsriolering. Ook eventueel bluswater wordt opgevangen en naar de bedrijfswaterbuffer afgevoerd. Dit bedrijfswater wordt gebruikt om de verbrandingslak te blussen. Dit gebeurt in de ontslakker die zich achter het verbrandingsrooster bevindt (hoofdstuk 4.4.3.2 MER). De emissies die hierbij vrijkomen worden via de luchtreinigingsinstallatie en de schoorsteen afgevoerd; gegevens over de schoorsteenemissies zijn bekend.

Arbo-aspecten vallen buiten de reikwijdte van een MER en zijn daarom in het MER niet meegenomen.

Ad N.a. Reactie op zienswijzen overige punten: schade door zoutwinning en bodemdaling

12.3, 32.2, 35.7, 36.7, 47.5, 49.1, 62.9

Men is verontrust over de nadelige effecten van de zoutwinning en de zeespiegelstijging; dankzij de koppeling tussen Omrin en Frisia komen hier de nadelige effecten van de afvaloven nog bij. De zoutfabriek heeft al te veel onomkeerbare schade aangebracht in het gebied. Het risico van waterschade is hierdoor groter geworden.

Wij hebben begrip voor onrust over de nadelige effecten van de zoutwinning (bodemdaling) en de zeespiegelstijging. Echter dit is niet een aspect wat in het MER voor de REC aan de orde dient te komen. Verder is hierboven onder het kopje 'Reactie op zienswijzen over energierendement' uitgebreid ingegaan op de koppeling tussen de installatie van Omrin en de zoutfabriek van Frisia.

24.8

Waarom moet de provincie een buitenlandse zoutfabriek ondersteunen?

Middels deze m.e.r.-procedure zijn wij bezig onze taak als bevoegd gezag voor de milieuvergunningverlening aan Omrin uit te voeren. In dit stadium van de procedure gaat het om de inhoud van het MER. De gestelde vraag houdt hier geen verband mee; wij gaan er daarom niet op in. Deze zienswijze heeft geen gevolgen voor de inhoud van het MER.

50.15

Het is onterecht dat de uitvoerbaarheid van maatregelen, die nodig zijn om de waterhuishouding in het gebied aan te passen, niet beschouwd wordt. Dit is namelijk wel een voorwaarde voor de zoutwinning in het gebied.

Maatregelen aan de waterhuishouding in het gebied zijn nodig als gevolg van de zoutwinning. De vestiging van een afvaloven heeft geen gevolgen voor de waterhuishouding. Wij verwijzen naar het kopje 'Zienswijzen over energierendement' hierboven, omdat daar uitgebreid ingegaan wordt op de koppeling tussen de installatie van Omrin en de zoutfabriek van Frisia.

Ad N.b. Reactie op zienswijzen overige punten: kennis en verantwoordelijkheid bevoegd gezag, rol B&W Harlingen, goede voorbeeld, cijfers, Europese aanbesteding

5.1

De provincie dient goed te kijken naar alle cijfers die binnenkomen. Zij moet er namelijk voor zorgen dat de burgers van Fryslân worden gerustgesteld en dat lijkt haar een zware taak.

Het is ons niet duidelijk welke cijfers hier worden bedoeld en op welke wijze deze zienswijze verband houdt met de inhoud van het MER. Wij nemen de opmerking daarom voor kennisgeving aan.

20.3

Omrin heeft, ten onrechte, de inzameling van afval niet Europees aanbesteed.

Deze stelling valt buiten het kader van de m.e.r.-procedure en is niet relevant voor de inhoud van het MER voor de afvalcentrale van Omrin in Harlingen. Deze zienswijze heeft daarom geen gevolgen voor de inhoud van het MER.

23.2

Betwijfeld wordt of de vergunningverstrekker voldoende kennis in huis heeft.

Het is ons niet duidelijk op welke (inhoudelijke) aspecten van de onderhavige m.e.r.-procedure gedoeld wordt. In deze fase van de procedure staat de inhoud van het MER ter discussie en het is niet duidelijk welk verband deze zienswijze hiermee heeft. Daarom heeft deze zienswijze geen gevolgen voor de inhoud van het MER.

23.3

In Amsterdam Noord, Alkmaar en Leeuwarden is bewezen dat dergelijke installaties niet in de wereld thuishoren.

Hier wordt waarschijnlijk gedoeld op andere (en oudere) afvalverbrandingsinstallaties. In de onderhavige m.e.r.-procedure gaat het echter alleen om de afvalcentrale in Harlingen waarvoor Omrin een MER en een milieuvergunningaanvraag heeft ingediend. Wij nemen de opmerking daarom voor kennisgeving aan. De zienswijze heeft geen gevolgen voor de inhoud van het MER.

24.5

De lokale overheden en de provincie moeten wat het milieu betreft het goede voorbeeld geven.

Deze mening delen wij. Echter de zienswijze gaat niet over de inhoud van het MER. We nemen de opmerking daarom voor kennisgeving aan.

24.6

Als de provincie een vergunning afgeeft voor de afvaloven wordt zij ook medeverantwoordelijk voor de gevolgen van de zoutfabriek.

Wat betreft de koppeling tussen Omrin en Frisia verwijzen wij naar de bovenstaande tekst onder het kopje 'Reacties op zienswijzen over energierendement'. Wij zijn als provincie het bevoegde gezag voor de m.e.r.-procedure en de milieuvergunningverlening voor de REC. In dat kader dienen wij het voornemen van Omrin en de ingediende vergunningaanvraag en het MER te toetsen aan alle (wettelijke) regelgeving en beleid die erop van toepassing zijn. Medeverantwoordelijkheid voor en betrokkenheid bij de gevolgen van de zoutfabriek staat daar volledig los van. Omdat de zienswijze niet over de inhoud van het MER gaat, heeft deze geen gevolgen voor de inhoud van het MER.

29.10, 60.8

Men is niet tevreden over de rol van B&W van Harlingen in het proces. De overhaaste vestiging van Omrin is een noodsprong van de gemeente Harlingen om de haventerreinen bezet te krijgen.

Deze zienswijze gaat niet over de inhoud van het MER of de aanvullingen op het MER en heeft daarom geen gevolgen voor de inhoud van het MER.

35.2

Volgens het MER-rapport wordt deze afvaloven de vuilste en, voor de burger, de duurste van Nederland.

In het MER inclusief aanvullingen zijn alle emissies en milieugevolgen van de afvalcentrale beschreven. In de onderhavige m.e.r.- en milieuvergunningprocedure wordt afgewogen of deze milieugevolgen passen binnen de hiervoor geldende milieuregels en –normen. Uit deze afweging moet blijken of de afvalcentrale ‘schoon genoeg’ is om een vergunning voor te verlenen. Het prijsaspect is niet van belang in het kader van de m.e.r.-procedure. Deze zienswijze heeft geen gevolgen voor de inhoud van het MER.

Ad N.c. Reactie op zienswijzen overige punten: WOZ-waarde, daling waarde bezittingen

34.7, 35.3, 35.8

Er wordt gevreesd voor waardedaling van bezittingen en onverkoopbaarheid van de woning vanwege de nabijheid van een afvaloven.

Op basis van het vigerende bestemmingsplan is de vestiging van een afvalcentrale mogelijk. Waardedaling van bezittingen is geen aspect dat de Wet milieubeheer beoogt te beschermen. In het MER hoeft daarom aan dit aspect geen aandacht te worden besteed. Deze zienswijze heeft geen gevolgen voor de inhoud van het MER.

Ad N.d. Reactie op zienswijzen overige punten: draagvlak, onmacht, afstand burger-politiek, protesthandtekeningen, mening omwonenden, doordrukken.

14.5, 16.6, 29.12, 35.10, 36.9, 47.6, 59.6, 59.7,

De perceptie van de bewoners in dit gebied over de kwaliteit van de leefomgeving en de veiligheid is negatief. Het verlenen van de vergunning zal het gevoel van onmacht en de afstand burger-politiek vergroten. De afvalverbrander zou hier daarom niet gevestigd moeten worden. Er wordt geen rekening gehouden met de mening van omwonenden en het draagvlak in de streek voor deze afvalverbrander wordt gering geacht. Wat gebeurt er met dit gegeven? Het doordrukken van de afvalcentrale ondanks verzet van de bevolking stuit men tegen de borst.

De vestiging van een afvalcentrale is mogelijk op grond van het vigerende bestemmingsplan en dus ook binnen de vastgelegde visie van de overheid over de ontwikkeling van het betreffende industrieterrein. Een milieuvergunning dient verleend te worden wanneer voldoende informatie is aangeleverd en het initiatief past binnen de geldende milieuwetten en –regels. Een milieuvergunning kan niet geweigerd worden vanwege een gebrek aan draagvlak of vanwege verzet vanuit de omgeving. Deze zienswijze gaat niet in op de inhoud van het MER en heeft er daarom ook geen gevolgen voor.

17.4

Gedeputeerde Andriessen heeft tegenover Omrop Fryslân op 15 mei 2007 verklaard dat er een afspraak tussen het CDA, PvdA en CU is die de komst van de afvalcentrale beoordeelt op 2 criteria, namelijk 1. feiten, en 2. draagvlak. Er is onvoldoende draagvlak voor de komst van een afvalcentrale. Dit blijkt uit meer dan 3500 protesthandtekeningen die gedeputeerde Andriessen overhandigd heeft gekregen. Uit de bovenstaande punten blijkt naar de mening van de SP dat de feiten die Omrin hanteert onjuist zijn en op aannames berusten.

Er wordt niet duidelijk aangegeven op welke onjuiste feiten en aannames uit het MER wordt gedomd. Daarom nemen wij deze zienswijze voor kennisgeving aan. De zienswijze heeft geen gevolgen voor de inhoud van het MER.

49.20, 54.5, 60.7, 61.8

Omrin doet niet voldoende om draagvlak onder de bevolking te creëren en neemt de kritiek niet serieus.

Het is de taak van een initiatiefnemer om voldoende gegevens aan te leveren zodat de milieugevolgen van het initiatief beoordeeld kunnen worden en toetsing aan wet- en regelgeving kan plaatsvinden. Het ontbreken van draagvlak is geen criterium waaraan getoetst moet worden of wel of geen

milieuvergunning verleend kan worden. Deze zienswijze gaat niet over de inhoud van het MER; wij nemen deze zienswijze daarom voor kennisgeving aan.

Ad N.e. Reactie op zienswijzen overige punten: Verwijzing naar eerdere of door anderen ingediende zienswijzen

40.3, 43.1, 51.5, 55.10

In deze zienswijzen wordt verwezen naar de oorspronkelijk of door anderen ingediende zienswijzen.

Voor een reactie wordt verwezen naar de reactie op de oorspronkelijk ingediende zienswijzen.

Bijlage II. Voorschriften behorende bij de ontwerpbeschikking van Gedeputeerde Staten, kenmerk 00895803

Naam inrichting : Reststoffen Energie Centrale B.V.
Adres : Lange Lijnbaan 14
Plaats : Harlingen

Inhoudsopgave

Begrippen- en literatuurlijst	4
1 Algemeen	11
1.1 BEDRIJFSTIJDEN.....	11
1.2 INSPECTIE, KEURING EN ONDERHOUD.....	11
1.3 TERREINEN EN WEGEN	12
1.4 INSTRUCTIE VAN PERSONEEL EN DERDEN	12
1.5 DIVERSEN	13
1.6 BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN	13
2 Geluid/Trillingen.....	15
2.1 REPRESENTATIEVE BEDRIJFSSITUATIE.....	15
2.2 MEETVERPLICHTING GELUID.....	16
2.3 MAATREGELEN EN VOORZIENINGEN	16
3 Bodembescherming	18
3.1 ALGEMEEN	18
3.2 EINDONDERZOEK	19
3.3 ONDERZOEKEN EN RAPPORTEN	19
3.4 HERSTEL BODEMKWALITEIT	19
4 Lucht.....	21
4.1 BESLUIT VERBRANDEN AFVALSTOFFEN (BVA).....	21
4.2 EMISSIES, NORMERING	21
5 Geur	25
5.1 ALGEMEEN	25
5.2 MEETVERPLICHTING	25
6 Te verbranden afvalstoffen	27
6.1 ACCEPTATIE EN CONTROLE.....	27
6.2 REGISTRATIE.....	28
6.3 AAN- EN AFVOER.....	28
7 Vrijkomende afvalstoffen (inclusief reststoffen).....	30
7.1 ALGEMEEN	30
8 Afvalwater	32
9 Energie.....	33
9.1 ALGEMEEN	33
9.2 METEN EN REGISTREREN	34
10 Externe veiligheid	35
10.1 ALGEMEEN	35
10.2 BRANDPREVENTIE.....	35
10.3 VEILIGHEIDSBEHEERSSYSTEEM.....	36
11 Installaties.....	37
11.1 ELEKTRISCHE INSTALLATIE.....	37
11.2 BLIKSEMAFLEIDING EN STATISCHE ELEKTRICITEIT	37
11.3 NOODSTROOM	37
11.4 NOODSTROOMAGGREGAAT	38
11.5 OPSTELLING	38
11.6 PROCESINSTALLATIES	39
11.7 VEILIGHEIDSTOESTELLEN	39
11.8 AFSLUITERS.....	39
12 Procesvoering	40
12.1 ALGEMEEN	40
12.2 MEET-, REGEL- EN BEVEILIGINGSAPPARATUUR.....	40
13 Opslag en verlading	42
13.1 OPSLAG VAN MAXIMAAL 5.000 LITER DIESELOLIE IN BOVENGRONDSE TANK(S)	42
13.2 ALGEMEEN	44
13.3 OPSLAGREGISTRATIE.....	44
13.4 OPSLAG VAN VERPAKTE GEVAARLIJKE STOFFEN	44
13.5 GASFLESSEN.....	45
13.6 VERLADEN VAN GEVAARLIJKE STOFFEN	46

	13.7 OPSLAG VAN AMMONIAKOPLOSSING (24%).....	47
14	Mobiliteit	48
15	(Bio)monitoring.....	49
16	Lichthinder	50
	16.1 LICHTHINDER.....	50
	16.2 MEETVERPLICHTING	51
	16.3 MAATREGELEN EN VOORZIENINGEN	51

BIJLAGEN

Bijlage II-1 Geluidvergunningpunten

Bijlage II-2 Lichtvergunningpunten

Begrippen- en literatuurlijst

Voor zover een norm of richtlijn (zoals DIN, NEN, PGS, SBR of BRL), waarnaar in een voorschrift of in de begrippenlijst verwezen wordt, betrekking heeft op de uitvoering van constructies, toestellen en apparaten, wordt bedoeld de vóór de datum, waarop deze vergunning is verleend, laatst uitgegeven norm of richtlijn met de daarop tot die datum uitgegeven aanvullingen of correctiebladen, tenzij in het voorschrift anders is bepaald.

Bedrijfsriolering	Voorziening voor de afvoer van bedrijfsafvalwater vanuit de inrichting naar een openbaar riool of een andere voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater.
Bodembedreigende activiteit	Elke activiteit die een risico van verontreiniging van de bodem met zich meebrengt, als gevolg van de aard van die activiteit en als gevolg van de fysische en chemische eigenschappen van de stoffen waarmee de activiteit wordt uitgevoerd. (Bij het vaststellen of een activiteit <i>potentieel</i> bodembedreigend is worden eventuele maatregelen en voorzieningen die zijn getroffen om het risico van die activiteit uit te sluiten buiten beschouwing gelaten.)
Bodembeschermende maatregel	Op de gebezigde stoffen en gebruikte bodembeschermende voorziening toegesneden beheersmaatregel gericht op reparatie, schoonmaak, onderhoud, actie bij incidenten, bedrijfsinterne controle, inspectie of toezicht, ter voorkoming van immissies in de bodem of herstel van de effecten van zulke immissies op de bodemkwaliteit.
Bodembeschermende voorziening	Een vloeistofkerende voorziening, een vloeistofdichte vloer of verharding of een andere doelmatige fysieke voorziening, ter voorkoming van immissies in de bodem.
Bodemonderzoek Milieuvergunningen en BSB	Publicatie van het ministerie van VROM, SDU uitgeverij Den Haag (1993).
Brandbare stof	Stof die met lucht van normale samenstelling en druk onder vuurverschijnselen blijft reageren, ook nadat de ontstekingsbron wordt weggenomen.
Buitenopslag	Een aan ten minste één zijde open opslagplaats, met of zonder dak.
Bva	Besluit verbranden afvalstoffen.
Candela (cd)	Eenheid voor de hoeveelheid licht dat in een bepaalde richting wordt uitgestraald.
CEN normen	Comité Européen de Normalisation normen

CUR/PBV	Civieltechnisch Centrum Uitvoering Research en Regelgeving / Plan Bodembeschermende Voorzieningen.
CUR/PBV-aanbeveling 44	Beoordelingscriteria van vloeistofdichte voorzieningen.
CUR/PBV-Aanbeveling 65	Ontwerp en aanleg van bodembeschermende voorzieningen.
Emballage	Glazen flessen tot 5 l, kunststof flessen of vaten tot 60 l, metalen bussen tot 25 l, stalen vaten of kunststof drums tot 300 l, papieren of kunststof zakken en laadketels.
Emissie	Stoffen, trillingen, warmte, die of geluid dat direct of indirect vanuit een bron in de lucht, het water of de bodem worden, onderscheidenlijk wordt gebracht.
Emissiegrenswaarde	Massa gerelateerd aan bepaalde parameters, dan wel concentratie of niveau van een emissie uit een of meer bronnen, die gedurende een bepaalde periode niet mag worden overschreden.
Energie-efficiency index (EEI)	Het quotiënt van het feitelijke energieverbruik in een bepaald jaar en het referentiegebruik in datzelfde jaar. Onder het referentiegebruik wordt verstaan het energiegebruik indien de producten in een bepaald jaar geproduceerd zouden zijn met het rendement (energie per eenheid product) van het referentiejaar. De energie-efficiencyindex in het referentiejaar van een MJA wordt gesteld op 100.
Energiekosten	Alle kosten zoals vermeld op de eindafrekening van het energiebedrijf die samenhangen met het verkrijgen van aardgas, elektriciteit, warmte (uit een distributienet) en andere brandstoffen (stookolie, gasolie, diesel) voor de gebouwen, faciliteiten en processen in de inrichting, maar exclusief de kosten gemaakt voor brandstoffen voor motorvoertuigen. Voor aardgas moet met name worden meegenomen basisprijs, brandstofheffing, calorische toeslag, energieheffing (regulerende energiebelasting), vastrecht en BTW. Voor elektriciteit moet met name worden meegenomen de kosten voor normaaluren en laagtariefuren (is afhankelijk van kWh-verbruik), kW-tarief continu en piekuren (is afhankelijk van het opgestelde vermogen), brandstofkosten, transformatorverliezen, energieheffing, vastrecht en BTW.
Eural	Europese afvalstoffenlijst
Ev	Verticale verlichtingssterkte in Lux.
Faciliteiten	Installaties binnen een inrichting waar niet een eind- en tussenproduct wordt bewerkt of vervaardigd en die geen onderdeel zijn van het gebouw. Voorbeelden zijn een stoomketel, een persluchtcompressor of een koelinstallatie.

Fail-safe	Een systeem dat in staat is in voorziene of onvoorziene omstandigheden de gevolgen op een zo goed en veilig mogelijke manier op te vangen.
Gasfles	Een voor meervoudig gebruik bestemde, cilindrische metalen drukhouder die voorzien is van één aansluiting met klep- of naaldafsluiter en een waterinhoud heeft van ten hoogste 150 l.
Gedeputeerde Staten	Het college van Gedeputeerde Staten van Fryslân. Postbus 20120, 8900 HM Leeuwarden. Telefax 058 2925123, telefoon 058 2925925, buiten kantooruren via het milieu-alarmnummer 058-2122422
Geluidniveau in dB(A)	Het niveau van het ter plaatse optredende geluid, uitgedrukt in dB(A), overeenkomstig de NEN 10651 en de door de Internationale Electrotechnische Commissie (IEC) ter zake opgestelde regels, zoals neergelegd in de IEC-publicatie no. 651 uitgave 1979.
Gemiddelde luminantie L_{gem}	De gemiddelde luminantie van een (door kunstmatige verlichting) aangestraald geveldeel of object in cd/m^2 (Zie ook onder: Candela)
Gevaarlijke stof	Stoffen en voorwerpen, waarvan het vervoer volgens het ADR is verboden of slechts onder daarin opgenomen voorwaarden is toegestaan, dan wel stoffen, materialen en voorwerpen aangeduid in de IMDG-Code.
Installaties of procesinstallaties	Het samenstel van met elkaar verbonden objecten die zijn bestemd voor het transporteren, verwerken of opslaan van stoffen. Onder objecten wordt verstaan procesvaten, (opslag) tanks, leidingen, appendages met inbegrip van randapparatuur, meet-, regel- en beveiligingsapparatuur.
Interlocks	Optische schakelaar
Jaargemiddelde emissie concentraties	Is de emissie gemiddeld over 8.000 uur per jaar dat de installatie in bedrijf is (exclusief storingen en stilstand).
K3-vloeistoffen	Brandbare vloeistoffen met een vlampunt boven 328 K (55° C) en ten hoogste 373 K (100° C); Klasse-indeling naar brandgevaar volgens NPR 7910-1
Laadketel	Een houder bestemd voor zowel transport als opslag van vloeistoffen en vaste stoffen: a. waarvan het reservoir in een speciale daartoe geconstrueerde boxpallet is geplaatst waardoor beschadiging bij normaal gebruik wordt voorkomen; b. die zodanig gebouwd is dat handling met mechanische hulpmiddelen (kraan, heftruck) zonder gevaar mogelijk is; c. met een inhoud van ten hoogste 3 m³.

Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$)	De energetische sommatie van de equivalente A-gewogen geluidsniveaus op een beoordelingspunt over een specifieke beoordelingsperiode ten gevolge van specifieke bedrijfstoestanden, zo nodig gecorrigeerd voor de aanwezigheid van impulsachtig geluid, zuivere tooncomponent of muziekgeluid.
LAP	Het Landelijk Afvalbeheerplan.
Lekbak	Een vloeistofdichte vloer die tezamen met de aanwezige drempels en muren een vloeistofdichte bak vormt dan wel een apart gecreëerde vloeistofdichte of -kerende bak van steen, beton, staal of kunststof. Een lekbak moet bestand zijn tegen de als gevolg van lekkage optredende plotselinge vloeistofdruk alsmede de inwerking van de opgeslagen vloeistoffen. Een lekbak moet zijn voorzien van een afdak voor de wering van hemelwater of een aftapmogelijkheid om het ingevallen hemelwater periodiek te laten afvloeien. Een lekbak onder een opslag moet een inhoud hebben die ten minste gelijk is aan de totale hoeveelheid erin opgeslagen vloeistoffen indien K1- en K2-vloeistoffen zijn opgeslagen, en een inhoud van de grootste verpakkingseenheid, vermeerderd met 10% van de inhoud van de overige opgeslagen hoeveelheid, bij opslag van K3- of overige vloeistoffen.
Lux	Eenheid van verlichtingssterkte (lx): 1 lux is de lichtsterkte voortgebracht door 1 candela op een oppervlak loodrecht op de lichtstralen op een afstand van 1 meter van de bron.
Lumen	Eenheid voor lichtstroom (lm): 1 lumen is de lichtstroom van een puntlichtbron van 1 candela door een ruimtehoek van 1 steradiaal.
Maximale geluidsniveau (L_{Amax})	Het maximaal te meten A-gewogen geluidsniveau gemeten in de meterstand 'fast' gecorrigeerd met de meteocorrectieterm C_m .
Mengen	Het samenvoegen van qua aard, samenstelling en concentraties niet met elkaar vergelijkbare (verschillende) afvalstoffen.
NEN 1010	Veiligheidsbepalingen voor laagspanningsinstallaties.
NEN 1014	Bliksembeveiliging, zoals laatstelijk gewijzigd of aangevuld.
NEN 2559	Onderhoud van draagbare blustoestellen.
NEN 3011	Veiligheidskleuren en –tekens in werkplaatsen en in de openbare ruimte.
NEN-EN	Een door het Comité Européen de Normalisation opgestelde en door het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN) als Nederlandse norm aanvaarde en uitgegeven norm.

NEN-EN 671-3	Vaste brandblusinstallaties – Brandslangsystemen – Deel 3: Onderhoud van brandslanghaspels met vormvaste slag en brandslanginstallaties met platoprolbare slang
NEN 12464-2:2007	Europese Norm (alleen Engelstalig). Norm met betrekking tot een veilige en gezonde verlichting van de werkplek. (This European standard specifies lighting requirements for outdoor work places, which meet the needs for visual comfort and performance. All usual visual tasks are considered. This European standard does not specify lighting requirements with respect to the safety and health of workers at work and has not been prepared in the field of application of Article 137 of the EC treaty, although the lighting requirements, as specified in this standard, usually fulfil safety needs.)
NEN-EN 13725	Europese Norm (alleen Engelstalig). Norm voor de bepaling van de geurconcentratie door dynamische olfactometrie. (Air quality – Determination of odour concentration by dynamic olfactometry.)
NEN-EN 14181	Emissies van stationaire bronnen – Kwaliteitsborging van geautomatiseerde meetsystemen.
NEN-EN 15259	Europese Norm (alleen Engelstalig). Norm met eisen voor meetvlakken en meetlocaties en voor doelstelling, meetplan en rapportage van de meting. (Measurement of stationary source emissions – Measurement strategy, measurement planning, reporting and design of measurement sites.)
NEN-normen	Bij het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN) uitgegeven en te verkrijgen normbladen (www.nen.nl).
NEN-ISO 10396	Emissies van stationaire bronnen – Monsterneming voor de automatische bepaling van gasconcentraties voor vaste monitoringssystemen.
NeR	Nederlandse Emissie Richtlijnen lucht.
NRB	Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten uitgegeven door InfoMil (www.infomil.nl).
NSVV	(Commissie Lichthinder van de) Nederlandse Stichting voor Verlichtingskunde.
Nuttige toepassing	Het gebruik van afvalstoffen of daaruit afgescheiden of bereide componenten in een andere, nuttige functie dan waarvoor ze oorspronkelijk waren bestemd.
Onbrandbaar	Stof die niet onder vuurverschijnselen reageert. (Zie ook onder Brandbare stof).
Ontstekingsbron	Een bron waaruit een zodanige hoeveelheid energie vrijkomt waardoor een ontplofbaar gasmengsel kan worden ontstoken.

Openbaar riool	Voorziening voor de inzameling en het transport van afvalwater buiten de inrichting.
PAK	Polycyclische aromatische koolwaterstoffen.
PBV-Verklaring vloeistofdichte voorziening	Verklaring op basis van het KIWA/PBV document 99-02 Model Verklaring vloeistofdichte voorziening.
Percolatiewater	Vocht dat door het opgeslagen materiaal is gesijpeld, uit de opgeslagen materiaal treedt en vervolgens aan de voet of onderzijde van de opslaghoop verzamelt of wegvloeit.
PGS 15	Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen 15: Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen. Richtlijn voor brandveiligheid, arbeidsveiligheid en milieuveiligheid. Downloaden via www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl .
PGS 29	Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen 29, Vloeibare aardolieproducten bovengrondse opslag in verticale cilindrische installaties. Downloaden via www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl .
PGS 30	Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen 30: Vloeibare aardolieproducten, buitenopslag in kleine installaties. Richtlijn voor opslag tot 150 m ³ van brandbare vloeistoffen met een vlampunt van 55 tot 100 °C in bovengrondse tanks. Downloaden via www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl .
Proefneming	Een tijdelijke activiteit die betrekking heeft op of voortvloeit uit de binnen de inrichting uitgevoerde hoofdactiviteiten, met als doel de ontwikkeling, verbetering en/of beproeving van nieuwe methoden, processen, stoffen of technieken.
Protocol	Document voor het vastleggen van gegevens ter verantwoording van verrichte handelingen.
PRTR-verslag	Verslag in het kader van de European Pollutant Release Transfer Register.
REC	Reststoffen Energie Centrale
Reservoir	Een vat of een tank waarin een vloeistof of gas bewaard wordt.
Reststoffen	De als afvalstoffen aan te merken stoffen die overblijven nadat afvalstoffen zijn be- of verwerkt.
Riolering	Voorziening voor afvoer van bedrijfsafvalwater vanuit een inrichting naar een openbaar riool.

Risico	Individueel Risico: de kans per jaar dat een persoon dodelijk wordt getroffen door een ongeval, indien hij zich onbeschermd permanent op een bepaalde plaats zou bevinden. Groeps Risico: de kans per jaar dat in één keer een groep van bepaalde grootte dodelijk slachtoffer wordt van een ongeval.
Terugverdientijd	De verhouding tussen het investeringsbedrag voor de maatregel na aftrek van eventuele subsidies en de jaarlijkse opbrengsten van de maatregel ten gevolge van de met de maatregel samenhangende energiebesparing en andere besparingen. In geval van een investering in een installatie voorzien van afzonderlijke energiebesparende componenten moet in plaats van het totaalinvesteringsbedrag worden gerekend met de meerinvestering ten opzichte van een installatie zonder de energiebesparende componenten. Voor de berekening van de financiële opbrengsten ten gevolge van de met de maatregel samenhangende energiebesparing moet worden gerekend met de op het moment van het besparingsonderzoek geldende kosten (tarieven) voor de betrokken inrichting. Er wordt geen rekening gehouden met de eventuele kosten van het (vervroegd) uit bedrijf nemen van een installatie en niet met rentekosten.
Transporttank	Mobiele opslagtank groter dan 1 m ³ .
ULR	Relatieve opwaartse lichtstroom (Upward Light Ratio).
VBG	Regeling Vervoer over de Binnenwateren van Gevaarlijke Stoffen.
Veiligheidstoestellen	Toestellen met drukontlasting.
Verlaadplaats	Opstelplaats voor voertuigen waar vloeistoffen worden verladen.
Verwerken	In geval van afvalstoffen: Het nuttig toepassen of verwijderen van afvalstoffen, alsmede de handelingen die daartoe leiden.
Verwijderen	Handelingen als omschreven in Richtlijn 75/442/EEG, artikel 1, onder b.
Vlampunt	Het (onderste) vlampunt is die temperatuur waarbij nog juist boven de vloeistof met lucht een brandbaar (explosief) mengsel kan worden gevormd. Het vlampunt tot 55° C wordt bepaald conform NEN-EN-ISO 13736. Het vlampunt boven 55° C wordt bepaald conform NEN-EN-ISO 2719.
Vloeistofdichte vloer of voorziening	Een vloer of voorziening geïnspecteerd en goedgekeurd overeenkomstig CUR/PBV-aanbeveling 44.

1 Algemeen

1.1 Bedrijfstijden

- 1.1.1 De aanvoer (en acceptatie) van grondstoffen, hulpstoffen, afvalstoffen en (eind)producten per as mag niet plaatsvinden vóór 07.00 uur en na 19.00 uur.
- 1.1.2 De aan- en afvoer van grondstoffen, hulpstoffen, afvalstoffen en (eind)producten per schip mag gedurende het gehele etmaal plaatsvinden.

1.2 Inspectie, keuring en onderhoud

- 1.2.1 Er dient voordat de inrichting in bedrijf wordt gesteld een keurings-, inspectie- en onderhoudssysteem opgezet te zijn dat periodiek onderhoud, controle en inspectie van installaties, meet- en regelapparatuur, voorzieningen (zoals bodembeschermende voorzieningen) en de bedrijfsriolering voor de afvoer van vervuild bedrijfs- en terreinwater met een afdoende frequentie en diepgang waarborgt.
- 1.2.2 Het keurings-, inspectie- en onderhoudssysteem dient voordat de inrichting in bedrijf wordt gesteld ter goedkeuring aan Gedeputeerde Staten te worden overgelegd en dient ten minste te omvatten:
- een beschrijving van de organisatie;
 - een beschrijving van functies en hun inhoud binnen de organisatie;
 - de verantwoordelijkheden van de betrokken functionarissen;
 - de installaties en voorzieningen die aan keuring, onderhoud, controle en inspectie worden onderworpen;
 - een beschrijving van de wijze van keuring, onderhoud, controle en inspectie en met welke frequentie;
 - de wijze waarop registraties, alsmede interne en externe rapportages plaatsvinden.
- 1.2.3 Alvorens wijzigingen van het keurings-, inspectie- en onderhoudssysteem, zoals bedoeld in de voorschriften 1.2.1 en 1.2.2., worden toegepast dienen de wijzigingen schriftelijk aan Gedeputeerde Staten ter goedkeuring worden voorgelegd. In het voornemen tot wijziging dient het volgende aangegeven te worden:
- de reden tot wijziging;
 - de aard van de wijziging;
 - de gevolgen van de wijziging;
 - de datum waarop vergunninghouder de wijziging wil invoeren.
- 1.2.4 Keuring, inspectie en onderhoud dient te worden uitgevoerd conform het keurings-, inspectie- en onderhoudssysteem zoals bedoeld in de voorschriften 1.2.1 en 1.2.2.

1.3 Terreinen en wegen

- 1.3.1 Binnen de inrichting moet een overzichtelijke en actuele plattegrond aanwezig zijn. Op deze plattegrond dient ten minste te zijn aangegeven:
- a. alle gebouwen en de installaties met hun functies;
 - b. alle opslagen van stoffen die nadelige gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken met vermelding van aard en maximale hoeveelheid.
- 1.3.2 Procesapparatuur, opslagtanks, leidingen en leidingondersteuning die zich aan een terreingedeelte bevinden waar gemotoriseerd verkeer plaatsvindt, moeten tegen aanrijding zijn beschermd door een vangrail of een gelijkwaardige constructie.
- 1.3.3 Het terrein mag niet vrij toegankelijk zijn. Rondom het terrein moet een hekwerk van minimaal 1,8 m. hoogte aanwezig zijn.
- 1.3.4 De inrichting moet schoon worden gehouden en in goede staat van onderhoud verkeren.
- 1.3.5 Afvalstoffen afkomstig van activiteiten binnen de inrichting of afkomstig van de aanvoer van afvalstoffen naar de inrichting, moet binnen en buiten de inrichting dagelijks worden opgeruimd.

1.4 Instructie van personeel en derden

- 1.4.1 Binnen de inrichting werkzame personen moeten schriftelijk zijn geïnstrueerd zodat zij de aan hen opgedragen werkzaamheden conform de vergunning kunnen verrichten. De instructies moeten voor ieder afzonderlijk risicovol proces het volgende bevatten:
- a. de procesvoorbereidende handelingen, het opstarten, het volgen en het stoppen van een proces;
 - b. de hoeveelheden, de wijze en de volgorde van doseren van de voor het proces noodzakelijke stoffen;
 - c. de procesomstandigheden voor een normaal procesverloop (proceswindow);
 - d. de te treffen maatregelen bij bovennormale procesomstandigheden die tot een gevaarlijke situatie kunnen leiden en de te volgen noodstopprocedures;
 - e. de te volgen procedures om de installaties productvrij te maken.
- 1.4.2 Indien binnen de inrichting andere dan administratieve handelingen worden verricht, moet er minimaal één verantwoordelijk persoon aanwezig zijn, die ter zake kundig is en bekend is met de bestaande veiligheidsmaatregelen om in geval van een onveilige situatie direct de vereiste maatregelen te kunnen treffen.
- 1.4.3 Voordat derden werkzaamheden verrichten binnen de inrichting moeten ze zodanige schriftelijke instructies ontvangen dat de door hen te verrichten werkzaamheden geen gevaar opleveren voor de installaties, opslagplaatsen e.d. en die werkzaamheden niet in strijd zijn met de vergunning.

1.5 Diversen

- 1.5.1 Van het moment dat de verbrandingsinstallatie in gebruik wordt genomen en er voor het eerst afval wordt verbrand (inbedrijfstelling), moet vooraf schriftelijk mededeling worden gedaan aan Gedeputeerde Staten.
- 1.5.2 Van alle onderzoeken die bij of krachtens deze vergunning zijn vereist dienen, indien geen andere termijn is aangegeven, de resultaten binnen drie maanden na uitvoering van het onderzoek aan Gedeputeerde Staten te worden overgelegd. Meetrapporten dienen ten minste te bevatten:
- het tijdstip van de metingen;
 - de gehanteerde bemonsterings-, meet- en analysemethoden;
 - de relevante bedrijfssituatie en de productieomstandigheden tijdens de metingen;
 - de meet- en berekeningsresultaten;
 - eventuele bijzonderheden;
 - het resultaat van de toetsing aan de in deze vergunning vermelde grenswaarden;
 - de maatregelen die zijn genomen indien uit het hiervoor bedoelde meet- of berekeningsresultaat blijkt dat de in deze vergunning voorgeschreven grenswaarden zijn overschreden.
- 1.5.3 Binnen de inrichting moet een centraal registratiesysteem (milieulogboek) aanwezig zijn waarin informatie omtrent onderhoud, metingen, keuringen, controles, ongewone voorvallen en gegevens van relevante milieu-onderzoeken worden bijgehouden.
- 1.5.4 Registers en rapporten die op grond van deze vergunning dienen te worden opgesteld, dienen ten minste vijf jaar binnen de inrichting te worden bewaard.

1.6 Bijzondere omstandigheden

- 1.6.1 Indien zich binnen de inrichting een ongewoon voorval voordoet als bedoeld in artikel 17.1 van de Wet milieubeheer, dient hiervan conform artikel 17.2 van de Wet milieubeheer terstond mededeling te worden gedaan aan het Milieualarmnummer van de provincie Fryslân, tel. nr. 058-2122422 (24 uur per dag bereikbaar). In aanvulling op het bepaalde in artikel 17.2 Wet milieubeheer dient de mededeling onverwijld schriftelijk te worden bevestigd.
- 1.6.2 Zo spoedig mogelijk na een voorval als bedoeld in artikel 17.1 van de Wet milieubeheer dient aan Gedeputeerde Staten een rapport te worden gezonden waarin is aangegeven:
- de datum, het tijdstip en de duur van het voorval;
 - voor zover relevant de weersomstandigheden tijdens het voorval;
 - het tijdstip waarop maatregelen zijn getroffen.
- Deze gegevens dienen eveneens te worden vastgelegd in het milieulogboek.

- 1.6.3 Ten minste drie werkdagen voordat onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd die een bovennormale beïnvloeding van de omgeving tot gevolg kunnen hebben, dienen Gedeputeerde Staten hiervan schriftelijk op de hoogte te worden gesteld. Gedeputeerde Staten kunnen nadere eisen stellen aan de wijze waarop de werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd.

2 Geluid/Trillingen

2.1 Representatieve bedrijfssituatie

2.1.1 Het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) in de representatieve bedrijfssituatie geproduceerd door de inrichting mag voor de volgende scenario's A en B (zoals genoemd in de aanvraag), ter plaatse van de vergunningpunten (zoals opgenomen in Bijlage II-1 bij deze voorschriften) niet meer bedragen dan:

Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) in dB(A) Scenario A:

Vergunning-punt (beoordelingshoogte op 5 m.)	Rijksdriehoekcoördinaten		$L_{Ar,LT}$ per periode in dB(A)		
	X coördinaat	Y coördinaat	Dag (07.00 - 19.00 uur)	Avond (19.00 - 23.00 uur)	Nacht (23.00 - 07.00 uur)
VP1 REC	158225,10	578051,06	42	34	34
VP2 REC	158052,69	578123,57	49	40	40
VP3 REC	157609,71	578266,57	46	45	45
VP4 REC (IP01)	157660,91	578356,05	49	48	48
VP5 REC (IP02)	157807,14	578406,34	53	48	48

Langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) in dB(A) Scenario B:

Vergunning-punt (beoordelingshoogte op 5 m.)	Rijksdriehoekcoördinaten		$L_{Ar,LT}$ per periode in dB(A)		
	X coördinaat	Y coördinaat	Dag (07.00 - 19.00 uur)	Avond (19.00 - 23.00 uur)	Nacht (23.00 - 07.00 uur)
VP1 REC	158225,10	578051,06	47	34	43
VP2 REC	158052,69	578123,57	59	40	55
VP3 REC	157609,71	578266,57	46	45	46
VP4 REC (IP01)	157660,91	578356,05	50	48	48
VP5 REC (IP02)	157807,14	578406,34	53	48	48

- 2.1.2 Metingen en/of berekeningen van de in de voorschrift 2.1.1 vastgelegde geluidsniveaus, moeten geschieden overeenkomstig de "Handleiding meten en rekenen industrielawaai", uitgave 1999. Ook de beoordeling van de meetresultaten moet overeenkomstig deze handleiding plaatsvinden.

2.2 Meetverplichting Geluid

- 2.2.1 Binnen 6 maanden na de inbedrijfstelling van de verbrandingsinstallatie moet door middel van een akoestisch onderzoek worden aangetoond dat aan de geluidsgrenswaarden gesteld in voorschrift 2.1.1 met betrekking tot scenario A wordt voldaan. Het meten en berekenen moet geschieden zoals gesteld in voorschrift 2.1.2. De resultaten moeten binnen 7 maanden na de inbedrijfstelling van de REC ter goedkeuring aan Gedeputeerde Staten worden overgelegd.
- 2.2.2 Van het moment dat vergunninghouder met haar bedrijfsvoering van scenario A overgaat in scenario B, moet hiervan schriftelijk mededeling worden gedaan aan Gedeputeerde Staten.
- 2.2.3 Binnen 6 maanden na het inwerking treden van scenario B moet door middel van een akoestisch onderzoek worden aangetoond dat aan de geluidsgrenswaarden gesteld in voorschrift 2.1.1 met betrekking tot scenario B wordt voldaan. Het meten en berekenen moet geschieden zoals gesteld in voorschrift 2.1.2. De resultaten moeten binnen 7 maanden na het inwerking treden van scenario B ter goedkeuring aan Gedeputeerde Staten worden overgelegd.
- 2.2.4 Het akoestisch onderzoek in voorschrift 2.2.1 en 2.2.3 moet gebaseerd zijn op metingen en berekeningen van de werkelijke bedrijfssituatie.
- 2.2.5 Indien uit het in voorschrift 2.2.1 of 2.2.3 bedoelde akoestisch onderzoek blijkt dat niet aan de grenswaarden gesteld in voorschrift 2.1.1 wordt voldaan, dan:
- a. moet in het akoestisch rapport mede worden aangegeven welke voorzieningen kunnen worden getroffen om alsnog aan de bovengenoemde voorschriften te voldoen en;
 - b. moeten binnen 6 maanden na de goedkeuring van het akoestische onderzoek door Gedeputeerde Staten, zodanige voorzieningen zijn getroffen dat alsnog aan de grenswaarden gesteld in voorschrift 2.1.1 wordt voldaan.

2.3 Maatregelen en voorzieningen

- 2.3.1 In de inrichting mogen alleen verbrandingsmotoren in werking zijn welke zijn voorzien van een in goede staat zijnde geluiddemper.
- 2.3.2 De motoren van bedrijfswagens en andere transportmiddelen met verbrandingsmotoren mogen tijdens het laden en lossen niet in werking zijn, tenzij dit voor het laden en lossen noodzakelijk is.
- 2.3.3 Audioapparatuur dient zodanig te zijn afgesteld dat geluid afkomstig van deze apparatuur niet hoorbaar is buiten de inrichting.

- 2.3.4 Tijdens het verrichten van lawaaimakende werkzaamheden in een gebouw moeten ramen en deuren in de gevels van dat gebouw gesloten zijn behoudens voor het onmiddellijk doorlaten van personen en/of goederen.

3 Bodembescherming

3.1 Algemeen

- 3.1.1 Voor alle bodembedreigende activiteiten (zoals bedoeld in de Nederlandse richtlijn bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten), behoudens de activiteiten genoemd in voorschrift 3.1.2, moet een verwaarloosbaar bodemrisico aanwezig zijn en moet het verwaarloosbaar bodemrisico worden gerealiseerd met een vloeistofdichte voorziening.
- 3.1.2 Uitzondering op voorschrift 3.1.1 zijn de volgende activiteiten zoals genoemd in het rapport *Risicoanalyse Bodembescherming* (bijlage 14 aanvraag) waarvoor het verwaarloosbaar bodemrisico met ten minste een vloeistofkerende voorziening gerealiseerd moet worden:
- aanvoeren en storten van aardedroog afval in de ontvangsthal;
 - opslaan van natriumbicarbonaat en actief kool in de rookgasreiniging;
 - het opslaan van rookgasreinigingsresidu en vliegas in de rookgasreiniging;
 - het onderhouden van voertuigen en productiemiddelen in de werkplaats.
- 3.1.3 De vloeistofdichtheid van de vloeistofdichte voorzieningen moet worden aangetoond door middel van een rapportage opgesteld door een inspectiebureau dat geaccrediteerd is voor het beoordelen van vloeistofdichte voorzieningen en daartoe erkend door Agentschap NL, taakveld Bodem+.
- 3.1.4 Voor alle bodembeschermende voorzieningen moet een onderhoud en inspectie programma operationeel zijn. De scope van het programma moet gebaseerd zijn op de bodembeschermende voorzieningen die aanwezig zijn en omvat:
- welke voorzieningen het betreft;
 - welke eisen aan de voorzieningen worden gesteld;
 - op welke wijze, door wie en met welke frequentie inspecties of controles plaatsvinden;
 - hoe opvolging wordt gegeven bij constateren van afwijkingen aan de gestelde eisen;
 - hoe, door wie en met welke frequentie onderhoud aan de voorzieningen wordt uitgevoerd.
- 3.1.5 De riolering voor de afvoer van vloeistoffen afkomstig van bodembedreigende activiteiten moet vloeistofdicht zijn. De vloeistofdichtheid van deze riolering moet aangetoond worden door middel van een rapportage opgesteld door een inspectiebureau dat geaccrediteerd is voor het beoordelen van vloeistofdichte voorzieningen en daartoe erkend door Agentschap NL, taakveld Bodem+.

3.2 Eindonderzoek

- 3.2.1 Uiterlijk binnen zes maanden na beëindiging van de inrichting of bij beëindiging van een bodembedreigende activiteit, moet een rapport met de resultaten van een onderzoek naar de bodemkwaliteit worden toegezonden aan het bevoegd gezag. In dit rapport wordt ten minste vermeld:
- a. de naam en adres van degene die het onderzoek heeft verricht;
 - b. de wijze waarop het onderzoek is verricht;
 - c. de aard en de mate van de aangetroffen verontreinigende stoffen en de herkomst daarvan;
 - d. de mate waarin de bodemkwaliteit is gewijzigd ten opzichte van de nulsituatie bodemkwaliteitswaarden zoals gerapporteerd in de aanvraag; of ten opzichte van de achtergrondwaarden als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit indien er geen bodemkwaliteitswaarde beschikbaar is;
 - e. de wijze waarop en de mate waarin de bodemkwaliteit wordt hersteld.

3.3 Onderzoeken en rapporten

- 3.3.1 De onderzoeken en rapporten, bedoeld in voorschrift 3.2.1, moeten worden uitgevoerd onderscheidenlijk worden opgesteld door een persoon of een instelling die daartoe beschikt over een erkenning op grond van het Besluit uitvoeringskwaliteit bodembeheer.
- 3.3.2 De onderzoeken, bedoeld in voorschrift 3.2.1, moeten zich uitsluitend richten op de bodembedreigende stoffen die door de werkzaamheden ter plaatse een bedreiging voor de bodemkwaliteit vormen en op de plaatsen waar bodembedreigende activiteiten hebben plaatsgevonden.

3.4 Herstel bodemkwaliteit

- 3.4.1 Indien uit het rapport, bedoeld in voorschrift 3.2.1, blijkt dat de bodem als gevolg van de activiteiten in de inrichting is aangetast of verontreinigd, draagt degene die de inrichting drijft er zorg voor dat binnen zes maanden na toezending van dat rapport aan het bevoegd gezag de bodemkwaliteit is hersteld tot:
- a. de situatie bij oprichting of verandering van de inrichting voor zover die situatie is vastgelegd in een rapport;
 - b. de achtergrondwaarden als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit indien er geen rapport als bedoeld in onderdeel a beschikbaar is;
 - c. wat betreft het grondwater, de signaalwaarden als bedoeld in de vigerende Circulaire Bodemsanering indien er geen rapport als bedoeld in onderdeel a. beschikbaar is.
- 3.4.2 Herstel van de bodemkwaliteit, zoals bedoeld in voorschrift 3.4.1 moet plaatsvinden zover dat met de best beschikbare technieken redelijkerwijs haalbaar is. Het herstel van de bodemkwaliteit moet geschieden door een persoon of een instelling die beschikt over een erkenning op grond van het Besluit uitvoeringskwaliteit bodembeheer.

- 3.4.3 Degene die de inrichting drijft meldt de aanvang en de afronding van de herstelwerkzaamheden, bedoeld in voorschrift 3.4.1, direct aan het bevoegde gezag.

4 Lucht

4.1 Besluit Verbranden Afvalstoffen (Bva)

- 4.1.1 De capaciteit van de installatie bedraagt maximaal 103 MW. De doorzet van het te verbranden afval mag niet afwijken van het stookdiagram zoals dat in bijlage 5 van de aanvraag is weergegeven.
- 4.1.2 Binnen 6 maanden na inbedrijfstelling van de installatie moet een meting uitgevoerd worden naar de verblijftijd, minimumtemperatuur en het zuurstofgehalte van de rookgassen, als bedoeld in voorschrift 2.5 van het Bva, bij een doorzet van 35 ton/uur met een calorische waarde van 9-11 MJ/kg (als slechtst denkbare bedrijfsomstandigheden).
- 4.1.3 In de schoorsteen moeten op een veilige, goed bereikbare en meettechnisch juiste plaats afsluitbare openingen voor controlemetingen zijn aangebracht. De meetpunten moeten voldoen aan NEN-EN 15259.
- 4.1.4 Binnen de inrichting mag per jaar maximaal 228.000 ton afvalstoffen worden verbrand, zoals bedoeld in voorschrift 6.1.2.

4.2 Emissies, normering

- 4.2.1 Vanaf het moment van inbedrijfstelling van de verbrandingsinstallatie (als bedoeld in voorschrift 1.5.1) tot één jaar na inbedrijfstelling, moet de **jaargemiddelde** emissie van onderstaande componenten aan onderstaande waarden voldoen.

Component	Emissiegrenswaarde mg/Nm ³ als jaargemiddelde bij 11% O ₂
Stof	≤ 3
C _x H _y	≤ 5
SO ₂	≤ 25
HCl	≤ 8
HF	≤ 0,8
NO _x	≤ 60
Hg	≤ 0,01
Cd en Tl	≤ 0,002
Som zware metalen ¹⁾	≤ 0,1
NH ₃	≤ 3
Dioxinen/furanen	≤ 0,02 ng TEQ/Nm ³
1) som van zware metalen: As, Co, Cr, Cu, Mn, Ni, Pb, Sb, V	

- 4.2.2 De **daggemiddelde** emissie van onderstaande componenten moet aan onderstaande waarden voldoen.

Component	Emissiegrenswaarde mg/Nm ³ als daggemiddelde bij 11% O ₂
Stof	< 5
C _x H _y	< 10
SO ₂	< 40
HCl	< 8
HF	< 1
NO _x	< 100
Hg	< 0,02
Cd en Tl	< 0,005
Som zware metalen ¹	< 0,2
NH ₃	< 5
Dioxinen/furanen	< 0,1 ng TEQ/Nm ³
CO	< 30
1) som van zware metalen: As, Co, Cr, Cu, Mn, Ni, Pb, Sb, V	

- 4.2.3 In afwijking van het Bva (dat een rapportagefrequentie van 1 keer per jaar voorschrijft) moet vergunninghouder het eerste jaar dat de REC in gebruik is, de resultaten van de continue metingen **twee** keer aan Gedeputeerde Staten rapporteren en wel 6 maanden, respectievelijk 12 maanden na de ingebruikname van de REC.

- 4.2.4 Vanaf één jaar na inbedrijfstelling van de verbrandingsinstallatie (als bedoeld in voorschrift 1.5.1) moet aan onderstaande jaargemiddelde emissiewaarden voldaan worden.

Component	Emissiegrenswaarde mg/Nm ³ als jaargemiddelde bij 11% O ₂
Stof	≤ 1,5
C _x H _y	≤ 5
SO ₂	≤ 10
HCl	≤ 5
HF	≤ 0,2
NO _x	< 60
Hg	< 0,005
Cd en Tl	< 0,002
Som zware metalen ¹⁾	< 0,05
NH ₃	< 3
Dioxinen/furanen	< 0,01 ng TEQ/Nm ³
¹⁾ : som van zware metalen: As, Co, Cr, Cu, Mn, Ni, Pb, Sb, V	

- 4.2.5 Vergunninghouder dient één maal per vier jaar onderzoek te doen naar maatregelen om de aangevraagde daggemiddelde emissiewaarden ten aanzien van de componenten HF, SO₂, HCl, NO_x, stof, kwik en dioxinen en furanen verder te reduceren. De resultaten van het eerste onderzoek dienen uiterlijk een jaar na inbedrijfstelling van de rookgasreinigingsinstallatie ter goedkeuring te worden overgelegd aan Gedeputeerde Staten. In het onderzoek dient te worden aangegeven:
- de maatregelen die volgens vergunninghouder technisch en financieel-economisch realiseerbaar zijn ter verdere reductie van de componenten, HF, SO₂, HCl, NO_x, stof, kwik, en dioxinen en furanen;
 - het effect van de maatregelen op de emissieconcentraties;
 - de fasering van realisatie van de maatregelen;
 - een globale inschatting van de investerings- en exploitatiekosten van elke maatregel.
- 4.2.6 De emissie-eisen, zoals bedoeld in voorschrift 4.2.1, 4.2.2 en 4.2.4, gelden onder de volgende standaard condities: 0°C, 101,3 kPa en 11 vol-% zuurstof. Gemeten waarden dienen te worden herleid op droge rookgassen onder bovenstaande standaardcondities.
- 4.2.7 De PAK-emissie uit de schoorsteen moet binnen 6 maanden na inbedrijfstelling van de afvalverbrandingsinstallatie, eenmalig gemeten worden onder representatieve bedrijfsomstandigheden. De meting moet voldoen aan het gestelde in paragraaf 4.7 van de NeR en worden verricht door een voor die meting geaccrediteerde instelling.
- 4.2.8 In de gereinigde rookgassen van de verbrandingsinstallaties dient ammoniak continu te worden gemeten.
- 4.2.9 De meet- en rapportagebepalingen zoals opgenomen in het Bva en de Regeling “meetmethoden verbranden afvalstoffen” zijn eveneens van toepassing op de emissie van ammoniak.
- 4.2.10 De bemonsteringen, analyses en metingen van ammoniak dienen te worden uitgevoerd volgens vigerende CEN normen, dan wel bij het ontbreken daarvan, volgens andere normen die waarborgen dat gegevens van een gelijkwaardige wetenschappelijke kwaliteit worden verstrekt. In ieder geval dient ook de meetnorm NEN-EN 14181 voor continue metingen in acht te worden genomen.
- 4.2.11 In de controleruimte van de afvalverbrandingsinstallatie moeten voortdurend relevante meet- en registratiegegevens zichtbaar zijn. Tevens moet een alarmering in werking treden als vergunningwaarden worden overschreden. Bij alarmering moeten onmiddellijk maatregelen worden genomen om deze overschrijding op te heffen.
- 4.2.12 Een ontluchting van een opslagsilo dient plaats te vinden via een filterinstallatie. De stofconcentratie in de gereinigde afgevoerde lucht na een filtrerende afscheider mag niet meer bedragen dan 5 mg/Nm³.
- 4.2.13 Bodemassen dienen overkapt te worden opgeslagen. Indien er stagnatie optreedt in de afvoer van bodemas dient dit schriftelijk gemeld te worden aan Gedeputeerde Staten.

- 4.2.14 Enkel in geval van stagnatie in de afvoer van bodemas mag, in afwijking van voorschrift 4.2.13., daarnaast maximaal 1.600 ton bodemas worden opgeslagen op het buitenterrein. Indien meer dan 1.600 ton gewenst is (met een maximum van 10.000 ton) moet vooraf, conform paragraaf 3.8 van de NeR, een onderzoek naar de kostenefficiëntie van overdekte opslag ten opzichte van andere stufbeperkende maatregelen ter goedkeuring aan Gedeputeerde Staten worden overgelegd.
- 4.2.15 De opgeslagen bodemassen op het niet overkapte buitenterrein dienen, in afwijking van voorschrift 4.2.13, te zijn voorzien van een korstvormend middel.
- 4.2.16 De overslag van stuifgevoelige stoffen dient gestaakt te worden indien de windsnelheid (10-minuten-gemiddelde waarden) boven de 20 m/s komt. Binnen de inrichting moet daartoe een gekalibreerde windsnelheidsmeter aanwezig zijn.
- 4.2.17 Stuifgevoelige stoffen dienen zodanig te worden op-, overgeslagen, getransporteerd en bewerkt, dat geen stofverspreiding optreedt buiten de inrichting.
- 4.2.18 De dosering van actief kool dient continu te worden gemeten en geregistreerd middels een elektronische registratie.

5 Geur

5.1 Algemeen

- 5.1.1 De maximale geuremissie vanwege de inrichting mag niet meer bedragen dan 521,4 miljoen odourunits per uur gedurende de perioden dat de installatie in bedrijf is (8.000 uur per jaar exclusief storingen en stilstand). De maximale geuremissie (in miljoen odourunits per uur) vanwege de binnen de inrichting aanwezige bronnen mag de onderstaande emissies niet overschrijden.

Schoorsteen	495
Bodemassenopslag (vers materiaal)	20
Bodemassenopslag	6,4

- 5.1.2 De maximale geuremissie vanwege de inrichting mag niet meer bedragen dan 521,4 miljoen odourunits per uur gedurende de perioden dat er sprake is van een storing (maximaal 60 uur per jaar). De maximale geuremissie (in miljoen odourunits per uur) vanwege de binnen de inrichting aanwezige bronnen mag de onderstaande emissies niet overschrijden.

Schoorsteen	495
Bodemassenopslag (vers materiaal)	20
Bodemassenopslag	6,4

- 5.1.3 De ingaande luchtstroom in de overslaghal dient te allen tijde ten minste 1 meter per seconde te bedragen (onderdruk). Indien de ventilatie onverhoopt buiten werking is, moet voldaan worden aan voorschrift 5.1.4.

- 5.1.4 De toegang tot de overslaghal moet met aaneengesloten plaatwerk zijn afgesloten gedurende de perioden dat de verbrandingsoven buiten bedrijf is (stilstand) en de ventilatie niet in werking is. De maximale geuremissie vanwege de inrichting mag in deze bedrijfssituatie niet meer bedragen dan 125,4 miljoen odourunits per uur. De maximale geuremissie (in miljoen odourunits per uur) vanwege de binnen de inrichting aanwezige bronnen mag de onderstaande emissies niet overschrijden.

Bunker	99
Bodemassenopslag (vers materiaal)	20
Bodemassenopslag	6,4

5.2 Meetverplichting

- 5.2.1 Binnen 12 maanden na het in bedrijf stellen van de verbrandingsinstallatie dient door middel van een geuronderzoek te worden aangetoond dat aan de voorgeschreven maximale emissies, zoals bedoeld in voorschrift 5.1.1. kan worden voldaan. De resultaten moeten binnen 2 maanden na uitvoering van de metingen ter beoordeling aan Gedeputeerde Staten worden overgelegd.

- 5.2.2 Geuremissiemetingen moeten worden uitgevoerd conform het gestelde in de NEN-EN 13725 en het Document Meten en Rekenen Geur.

6 Te verbranden afvalstoffen

6.1 Acceptatie en controle

- 6.1.1 De inrichting moet beschikken over ten minste één geijkte weegbrug die is ingericht conform de daarvoor geëigende voorschriften van het Nederlands Meetinstituut.
- 6.1.2 Het gewicht van alle in- en uitgaande afvalstromen dient via de geijkte weegbrug te worden geregistreerd.
- 6.1.3 De inrichtinghouder mag de afvalstoffen ontvangen en verwerken conform het bij de aanvraag gevoegde acceptatiebeleid inclusief de door Gedeputeerde Staten goedgekeurde wijzigingen.
- 6.1.4 Na goedkeuring door Gedeputeerde Staten moet uitvoering worden gegeven aan het gewijzigde c.q. aangevulde AV-beleid. De aanpassing c.q. aanvulling van het AV-beleid dient in overeenstemming te zijn met de alsdan geldende richtlijnen en/of voorschriften.
- 6.1.5 De vergunninghouder dient zodanige voorzieningen te treffen dat representatieve monsters van de ingenomen afvalstoffen kunnen worden genomen.
- 6.1.6 Alvorens wijzigingen van de procedure voor acceptatie, registratie of controle, worden toegepast moeten zij (ter bepaling van de procedure die in relatie tot de aard van de wijziging is vereist) schriftelijk aan Gedeputeerde Staten ter goedkeuring worden voorgelegd. In het voornemen tot wijziging dient het volgende aangegeven te worden:
- de reden tot wijziging;
 - de aard van de wijziging;
 - de gevolgen van de wijziging voor andere onderdelen van het A&V-beleid;
 - de datum waarop vergunninghouder de wijziging wil invoeren.
- 6.1.7 Vershredderd hout mag niet worden geaccepteerd.
- 6.1.8 De inrichtinghouder mag de aangevraagde afvalstoffen, waarvoor verwijdering als minimum standaard is aangemerkt, accepteren en verwerken. Vanaf het moment dat door het ministerie van VROM aan de REC de R1-status wordt toegekend en vergunninghouder Gedeputeerde Staten daarvan schriftelijk op de hoogte heeft gesteld, mogen tevens de aangevraagde afvalstoffen, waarvoor nuttige toepassing als minimum standaard is aangemerkt, worden geaccepteerd en verwerkt.

6.2 Registratie

- 6.2.1 Van de vrachten afvalstoffen die worden geweigerd, dient een registratie bijgehouden te worden waarin staat vermeld:
- a. de datum van aanvoer;
 - b. de aangeboden hoeveelheid (kg);
 - c. de naam en adres van plaats herkomst;
 - d. de reden waarom de afvalstoffen niet worden geaccepteerd;
 - e. de euralcode (indien van toepassing);
 - f. het afvalstroomnummer (indien van toepassing).
- 6.2.2 Van de aan- en afgevoerde grond- en hulpstoffen dient een registratie te worden bijgehouden en deze dient te worden bewaard in het centraal registratiesysteem.
- 6.2.3 Er dient een sluitend verband te bestaan tussen de (afval)stoffenregistratie als bedoeld in deze paragraaf en de financiële administratie.
- 6.2.4 Vergunninghouder dient jaarlijks, binnen één maand na afloop van het kalenderjaar, een inventarisatie uit te voeren van de binnen de inrichting op de laatste dag van het kalenderjaar aanwezige voorraad (afval)stoffen. Deze gegevens dienen in een rapportage te worden vastgelegd. Op verzoek dient deze rapportage aansluitend te worden verzonden aan Gedeputeerde Staten. In de rapportage dient het volgende te worden geregistreerd:
- a. een omschrijving van de aard en de samenstelling van de opgeslagen afvalstoffen, stoffen die bij de nuttige toepassing of verwijdering van die afvalstoffen worden gebruikt of verbruikt en stoffen (preparaten en andere producten, hieronder mede begrepen afvalstoffen) die bij de nuttige toepassing of verwijdering ontstaan;
 - b. de opgeslagen hoeveelheid (omgerekend naar kg) per soort (afval)stof;
 - c. de datum, waarop de inventarisatie is uitgevoerd.
- Verschillen tussen deze fysieke voorraad en de administratieve voorraad (op basis van geregistreerde gegevens) dienen in deze rapportage te worden verklaard.
- 6.2.5 De op grond van voorschrift 6.2.1 en 6.2.2 te registreren gegevens moeten dagelijks worden bijgehouden en samen met de in het vorige voorschrift genoemde rapportage gedurende ten minste vijf jaar binnen de inrichting te worden bewaard.

6.3 Aan- en afvoer

- 6.3.1 Alle te verbranden afvalstoffen mogen uitsluitend worden bewaard in de afvalbunker.
- 6.3.2 Indien de verbranding van de afvalstoffen stagneert, geeft vergunninghouder dit onverwijld schriftelijk te kennen aan Gedeputeerde Staten. Deze mededeling bevat ten minste gegevens over de oorzaak van de stagnatie en de verwachte tijdsduur, alsmede de maatregelen die worden genomen om de stagnatie op te heffen, respectievelijk in de toekomst te voorkomen.

- 6.3.3 Tijdelijke opslag van afvalstoffen zoals beschreven in paragraaf 2.1.3 van bijlage 7 van de aanvraag (6 mei 2010) mag uitsluitend inpandig, nabij de bunker plaatsvinden, apart van de overige afvalstoffen en op een wijze die voldoet aan de overige, in deze vergunning opgenomen voorschriften.
- 6.3.4 Indien de inrichting buiten werking wordt gesteld, dienen binnen 3 maanden na bedrijfsbeëindiging alle afvalstoffen verwijderd te zijn.
- 6.3.5 De op- en overslag en het transport van afvalstoffen moeten zodanig plaatsvinden dat zich geen afval buiten de inrichting kan verspreiden. Mocht onverhoopt toch verontreiniging van het terrein buiten de inrichting plaatsvinden, dan moeten direct maatregelen worden getroffen om deze verontreiniging te verwijderen.

7 Vrijkomende afvalstoffen (inclusief reststoffen)

7.1 Algemeen

- 7.1.1 Vergunninghouder is verplicht ten minste de volgende afvalstromen die binnen de inrichting vrijkomen te scheiden, gescheiden te houden en gescheiden aan te bieden dan wel zelf af te voeren:
- a. de verschillende categorieën gevaarlijke afvalstoffen, onderling en van andere afvalstoffen;
 - b. papier en karton;
 - c. elektrische en elektronische apparatuur;
 - d. ferro- en non ferro metalen;
 - e. kunststoffolie;
 - f. bodemassen
 - g. vliegass;
 - h. reststoffen uit doekenfilter.
- 7.1.2 Gebruikte poetsdoeken, absorptiematerialen en overige gevaarlijke afvalstoffen, die vrijkomen bij onderhoudswerkzaamheden en bij het verwijderen van gemorste dieselolie, smeerolie en hydraulische olie, moeten worden bewaard in vloeistofdichte en afgesloten emballage die bestand is tegen inwerking van de betreffende afvalstoffen.
De verpakking van gevaarlijk afval moet zodanig zijn dat:
- a. niets van de inhoud uit de verpakking kan ontsnappen;
 - b. het materiaal van de verpakking niet door gevaarlijke stoffen kan worden aangetast, dan wel met die gevaarlijke stoffen een reactie kan aangaan dan wel een verbinding kan vormen;
 - c. deze tegen normale behandeling bestand is;
 - d. deze is voorzien van een etiket, waarop de gevaarsaspecten van de gevaarlijke stof duidelijk tot uiting komen.
- 7.1.3 Afvalstoffen moeten zodanig gescheiden van elkaar worden opgeslagen dat de verschillende soorten afvalstoffen ten opzichte van elkaar geen reactiviteit kunnen veroorzaken.
- 7.1.4 De termijn van opslag van afvalstoffen die binnen de inrichting ontstaan mag maximaal één jaar bedragen. In afwijking hiervan mag de termijn van opslag van afvalstoffen maximaal drie jaar bedragen indien de vergunninghouder ten genoegen van het bevoegd gezag aantoont dat de opslag van afvalstoffen gevolgd wordt door nuttige toepassing van afvalstoffen.
- 7.1.5 Indien de inrichting buiten werking wordt gesteld, dienen binnen 3 maanden na bedrijfsbeëindiging alle vrijkomende afvalstoffen verwijderd te zijn.
- 7.1.6 De op- en overslag en het transport van vrijkomende afvalstoffen moeten zodanig plaatsvinden dat zich geen afval buiten de inrichting kan verspreiden. Mocht onverhoopt toch verontreiniging van het terrein buiten de inrichting plaatsvinden, dan moeten direct maatregelen worden getroffen om deze verontreiniging te verwijderen.

- 7.1.7 Indien de afzet van de opgeslagen afvalstoffen stagneert, geeft de vergunninghouder dit onverwijld schriftelijk te kennen aan het bevoegd gezag. Deze mededeling bevat ten minste gegevens over de oorzaak van de stagnatie en de verwachte tijdsduur, alsmede de maatregelen die worden genomen om de stagnatie op de heffen, respectievelijk in de toekomst te voorkomen.
- 7.1.8 De opslaghoogte van de op het buitenterrein opgeslagen bodemassen mag maximaal 4 m bedragen.

8 Afvalwater

- 8.1.1 Afvalwater mag slechts in een openbaar riool of een andere voorziening voor de inzameling of het transport van afvalwater worden gebracht, indien door de samenstelling, eigenschappen of hoeveelheid ervan:
- a. de doelmatige werking niet wordt belemmerd van een openbaar riool of de bij een zodanig riool behorende apparatuur;
 - b. de verwerking niet wordt belemmerd van slib, verwijderd uit een openbaar riool of uit de bij een zodanig riool behorende apparatuur.
- 8.1.2 De olieafscheider en slibvanger dienen zo vaak als dit voor de goede werking noodzakelijk is, doch minimaal een maal per jaar, te worden geledigd door een daarvoor erkend bedrijf.
- 8.1.3 De resultaten van de lediging en reiniging van zuiveringstechnische voorzieningen dienen in een afzonderlijk register te zijn vastgelegd.

9 Energie

9.1 Algemeen

9.1.1 Binnen 24 maanden na het in bedrijfstellen van de verbrandingsinstallatie dient een rapportage van een energieonderzoek, dat tot doel heeft rendabele en technisch haalbare energie efficiency verhogende maatregelen te verkrijgen, ter goedkeuring aan Gedeputeerde Staten te worden aangeboden. Rendabele maatregelen zijn maatregelen met een terugverdientijd van vijf jaar of korter. De rapportage dient ten minste de volgende gegevens te bevatten:

- a. beschrijving van de processen, faciliteiten en gebouwen (eventueel per bedrijfsonderdeel);
- b. beschrijving van de energiehuishouding, dat wil zeggen een overzicht van de energiebalans van het totale object met een toedeling van ten minste 90% van het totale energiegebruik aan individuele installaties en (deel)processen;
- c. overzicht van alle overwogen energiebesparende maatregelen, die zowel mogelijk als realistisch zijn, en te nemen energiebesparende maatregelen. Van de mogelijke maar afgefallen energiebesparende maatregelen dient de reden van afvallen te worden aangegeven.

Per te treffen techniek/voorziening dienen de volgende gegevens te worden overgelegd:

- d. de jaarlijkse energierekening;
- e. de (meer) investeringskosten;
- f. de economische levensduur;
- g. de jaarlijkse besparing op energiekosten op basis van de energietarieven die tijdens het onderzoek gelden;
- h. de verwachte economische levensduur;
- i. een schatting van eventuele bijkomende kosten en baten anders dan samenhangend met energiebesparing;
- j. de terugverdientijd op basis van de (meer)investeringskosten en de baten;
- k. een overzicht van mogelijke organisatorische en good house keeping maatregelen die leiden tot energiebesparing.

Binnen twee maanden na het indienen van de hiervoor genoemde rapportage zullen Gedeputeerde Staten het plan beoordelen. In geval Gedeputeerde Staten van mening is dat onvoldoende inspanning is gepleegd om technisch en economisch haalbare maatregelen te identificeren, kan een aanvullend onderzoek worden gevraagd.

9.1.2 Vergunninghouder verbetert haar energie-efficiency door uiterlijk 12 maanden na de goedkeuring door Gedeputeerde Staten de rendabele maatregelen uit het energiebesparingplan zoals bedoeld in voorschrift 9.1.1 uit te voeren.

9.1.3 Vergunninghouder mag een maatregel vervangen door een gelijkwaardig alternatief, op voorwaarde dat de gelijkwaardigheid in het energiedeel van het PRTR-verslag of anderszins richting Gedeputeerde Staten wordt gemotiveerd. Onder gelijkwaardig wordt verstaan dat het minstens evenveel bijdraagt aan verbetering van de energie-efficiency en geen stijging geeft van de milieubelasting groter dan die van de vervangen maatregel.

9.2 Meten en registreren

- 9.2.1 Het energiegebruik en de (hogedruk)stoom productie van de inrichting dient per maand te worden geregistreerd.
- 9.2.2 Vergunninghouder dient jaarlijks binnen één maand na afloop van het kalenderjaar aan Gedeputeerde Staten in overzichtelijke vorm te rapporteren over het energiegebruik en de -productie in de laatste afrekenperiode (gas, elektriciteit, warmte, andere energiedragers) in relatie tot het energiegebruik van de eerdere afrekenperiodes.

10 Externe veiligheid

10.1 Algemeen

- 10.1.1 In de buitenlucht aanwezige brandblusmiddelen moeten doelmatig tegen weersinvloeden zijn beschermd. Er moeten voorzieningen aangebracht zijn om overslag van brand van een vultrechter naar de bunker te voorkomen.
- 10.1.2 Wanneer het in de bunker gestorte afval in brand raakt, moeten onmiddellijk maatregelen worden getroffen om de brand te blussen. Voorts dient hiervan terstond mededeling te worden gedaan overeenkomstig voorschrift 1.6.1.
- 10.1.3 Alle brandblusmiddelen, brandbestrijdings- en brandbeveiligingssystemen moeten steeds:
- voor onmiddellijk gebruik gereed zijn;
 - in goede staat van onderhoud verkeren;
 - goed bereikbaar zijn;
 - als zodanig herkenbaar zijn.

10.2 Brandpreventie

- 10.2.1 Vergunninghouder dient vóór inbedrijfstelling van de verbrandingsinstallatie aan Gedeputeerde Staten ter goedkeuring een brandpreventieplan over te leggen. In dit plan dient ten minste aandacht te zijn besteed aan:
- de voorzieningen en maatregelen om het ontstaan van brand zo veel mogelijk te voorkomen;
 - aard, uitvoering en situering van:
 - blusmiddelen;
 - systemen voor detectie, melding en bestrijding;
 - bluswatervoorziening en -voorraad;
 - opvang van verontreinigd bluswater;
 - de plaatsen waar open vuur en roken verboden is;
 - de wijze en frequentie van inspectie op werking, staat en situering van blusmiddelen, detectie- en bestrijdingssystemen;
 - andere getroffen maatregelen ter voorkoming van verspreiding van brand.
- Het brandpreventieplan dient in afstemming met de lokale of regionale brandweer te zijn opgesteld. Dit plan en de bijbehorende tekeningen behoeven goedkeuring door Gedeputeerde Staten.
- 10.2.2 De brandblusmiddelen moeten aanwezig zijn overeenkomstig het brandpreventieplan zoals bedoeld in voorschrift 10.2.1.
- 10.2.3 Binnen de gehele inrichting mag niet worden gerookt behoudens op de plaatsen die daarvoor in het brandpreventieplan speciaal zijn aangewezen.
- 10.2.4 Binnen de gehele inrichting moeten de plaatsen en gebouwen, waar open vuur en roken verboden is, zoals binnen gevarenczones, duidelijk zijn aangegeven door middel van opschriften of pictogrammen conform de norm NEN 3011.

10.3 Veiligheidsbeheerssysteem

- 10.3.1 Vóór het in bedrijf stellen van de verbrandingsinstallatie, dient voor de hele inrichting een Veiligheidsbeheerssysteem (VBS) ter goedkeuring aan Gedeputeerde Staten te worden overgelegd. Het VBS dient in ieder geval te omvatten:
- a. organisatie van de werknemers, taken en verantwoordelijkheden van werknemers op alle organisatorische niveaus, training, opleiding en bewustzijn van werknemers en onderaannemers;
 - b. identificatie van de gevaren, risicobeoordeling;
 - c. beheersing van de uitvoering, vaststelling en toepassing van procedures en instructies voor de beheersing van veiligheid van de bedrijfsvoering;
 - d. wijze waarop gehandeld wordt bij wijzigingen met betrekking tot de inrichting of onderdelen van de inrichting;
 - e. de werkwijze bij noodsituaties: procedures voor systematische identificatie van noodsituaties;
 - f. het toezicht op de prestaties: prestatiemetingen en monitoring voor het verkrijgen van inzicht over het behalen van de veiligheidsdoelstellingen;
 - g. audits en beoordeling: auditprocedures en directiebeoordeling van het VBS.
- 10.3.2 Vóór het in bedrijf stellen van de verbrandingsinstallatie dient een door Gedeputeerde Staten goedgekeurd veiligheidsbeheerssysteem te zijn geïmplementeerd.

11 Installaties

11.1 Elektrische Installatie

- 11.1.1 De elektrische installatie binnen de inrichting moet voldoen aan NEN 1010.
- 11.1.2 De elektrische installatie voor de noodverlichting moet zijn aangesloten op een noodstroomaggregaat, een accuset, of een dubbele onafhankelijke netvoeding.
- 11.1.3 De verlichting binnen de inrichting moet zodanig zijn dat voortdurend een behoorlijke oriëntatie binnen de inrichting mogelijk is en bij duisternis werkzaamheden, waaronder begrepen controlewerkzaamheden, zowel binnen als buiten de gebouwen van de inrichting kunnen worden verricht.
- 11.1.4 Voorzieningen moeten zijn getroffen om, bij storingen in de elektrische energievoorzieningen, de installaties veilig in bedrijf te kunnen houden of uit bedrijf te kunnen nemen.
- 11.1.5 De plaatsen van de hoofdschakelaars van de electriciteitsvoorziening moeten in onuitwisbaar schrift duidelijk zijn aangegeven op de toegangsdeur of het toegangsluik van de ruimten waarin ze zich bevinden.

11.2 Bliksemafleiding en statische elektriciteit

- 11.2.1 De schoorsteen en de bedrijfsgebouwen moeten ter beveiliging tegen blikseminslag zijn voorzien van een doelmatige aarding.
- 11.2.2 De uitvoering, de inspectie en het onderhoud van de bliksemafleider- en van de aardingsinstallaties moeten geschieden overeenkomstig de norm NEN 1014.
- 11.2.3 Aardverbindingen of elektrostatische verbindingen voor de afvoer van elektrostatische lading en bliksemafleiderinstallaties moeten ten minste éénmaal per jaar door een erkend installatiebureau worden doorgemeten.

11.3 Noodstroom

- 11.3.1 In geval van uitval van de normale electriciteitsvoorziening moet voldoende noodenergievoorziening zijn gewaarborgd. Hiermee moeten ten minste onderstaande werkzaamheden en activiteiten kunnen worden uitgevoerd:
 - a. het op een veilige wijze stoppen van de diverse processen met alle daaruit voortvloeiende werkzaamheden;
 - b. alle activiteiten die nodig zijn voor de bestrijding van en de hulpverlening bij calamiteiten of bijzondere omstandigheden.
- 11.3.2 Op de noodenergievoorziening als bedoeld in voorschrift 11.3.1 moeten ten minste zijn aangesloten de:
 - a. noodverlichting;
 - b. noodvoeding voor processturing (o.a. pompen, ventilatoren, kleppen);
 - c. instrumentenluchtvoorziening.

- 11.3.3 Noodstroomvoorzieningen moeten ten minste éénmaal per maand op de juiste werking worden gecontroleerd en mogen slechts als zodanig worden gebruikt.
De bevindingen van de controles dienen in een logboek te worden vastgelegd.

11.4 Noodstroomaggregaat

- 11.4.1 Een noodstroomaggregaat moet zijn voorzien van een doelmatige geluiddemper en moet zodanig zijn afgesteld en worden onderhouden dat een nagenoeg rookloze verbranding wordt verkregen.
- 11.4.2 Een afvoerleiding en het daarbij behorende uitlaattedempersysteem moet:
- a. zijn vervaardigd van onbrandbaar materiaal dat voldoende stevig is en bestand is tegen de te verwachten temperatuur;
 - b. zodanig zijn uitgevoerd dat roet, vuil en condenswater zich niet zodanig kunnen ophopen dat afvoer van de verbrandingsgassen hierdoor wordt belemmerd.

11.5 Opstelling

- 11.5.1 Een noodstroomaggregaat moet zodanig zijn opgesteld dat geen gevaar voor brand bestaat. Een noodstroomaggregaat, al dan niet met bijbehorende brandstoftank, moet op doelmatige wijze tegen mechanische beschadiging en handelingen van onbevoegden zijn beschermd.
- 11.5.2 Een noodstroomaggregaat moet zijn opgesteld in een lekbak of op een vloeistofdichte vloer die tezamen met opstaande randen een vloeistofdichte bak vormt. De lekbak moet de inhoud van het smeeroliesysteem en de brandstofvoorraad van de dagtank van het aggregaat kunnen bevatten. In een ruimte waarin een noodstroomaggregaat is opgesteld, mag ten hoogste 200 liter gasolie aanwezig zijn. De gasolietank moet zijn geplaatst in een vloeistofdichte lekbak die de gehele hoeveelheid gasolie respectievelijk benzine kan bevatten.
- 11.5.3 Brandstofleidingen moeten zonodig zijn beschermd tegen mechanische beschadiging. Flexibele aansluitleidingen moeten zo kort mogelijk zijn.
- 11.5.4 In de ruimte waarin een noodstroomaggregaat is opgesteld, moeten voor de toevoer van verbrandingslucht en ventilatielucht en voor de afvoer van ventilatielucht openingen zijn aangebracht, die hetzij rechtstreeks, hetzij door middel van kanalen, verbinding geven met de buitenlucht. Deze openingen mogen alleen zijn afgesloten als het noodstroomaggregaat niet in werking is en moeten:
- a. zodanig zijn aangebracht dat een goede dwarsventilatie is gewaarborgd;
 - b. zodanig zijn aangebracht dat onder alle omstandigheden een vrije luchtdoorlaat is gewaarborgd;
 - c. zodanige afmetingen hebben dat bij het in werking zijn van het aggregaat voldoende ventilatie is gewaarborgd om eventuele gassen of dampen ten gevolge van mogelijke brandstoflekage af te voeren.

11.6 Procesinstallaties

- 11.6.1 Procesleidingen, tanks, vast opgestelde procesapparatuur, los- en laadpunten, emballage en dergelijke moeten voor zover deze betrekking hebben op stoffen waarop het Besluit verpakking en aanduiding milieugevaarlijke stoffen van toepassing is, zijn voorzien van een codering, waaruit blijkt welke (soort) stof daarin aanwezig is.
- 11.6.2 Buiten gebruik gestelde procesapparatuur, procesleidingen en tanks moeten zijn gereinigd en zijn geïsoleerd van andere in gebruik zijnde installaties, bijvoorbeeld door middel van afblinden.
- 11.6.3 De installaties moeten tegen corrosie en beschadigingen door oorzaken van buitenaf worden beschermd.

11.7 Veiligheidstoestellen

- 11.7.1 Veiligheidstoestellen moeten zo zijn geplaatst en beschermd dat hun werking op generlei wijze door afzettingen of aanhechten van stoffen uit de systemen kan worden belemmerd.
- 11.7.2 Bij veiligheden die rechtstreeks naar de atmosfeer afblazen, moeten voorzieningen zijn aangebracht om de goede en veilige werking bij het afblazen te garanderen, zoals bijvoorbeeld vlamterugslagbeveiliging, aarding, verwarming of voorzieningen om lucht bij te mengen in de uitlaat.

11.8 Afsluiters

- 11.8.1 Afsluiters die bij brand moeten blijven functioneren, moeten van een brandbestendige uitvoering zijn.
- 11.8.2 Aan afsluiters die in een fail-safe-stand moeten geraken, moet ter plaatse zijn te zien of zij zijn geopend of gesloten.
- 11.8.3 Alle snelafsluiters moeten naast elektrische of pneumatische bediening ook met handkracht bedienbaar zijn.
- 11.8.4 Alle snelafsluiters moeten fail-safe zijn uitgevoerd.

12 Procesvoering

12.1 Algemeen

- 12.1.1 In de controleruimte van de verbrandingsinstallatie moeten bedieningsvoorschriften of procedures aanwezig zijn waarin ten minste de te volgen handelswijze is aangegeven voor:
- a. het opstarten, het in bedrijf zijn en het stoppen van de installatie;
 - b. de te treffen maatregelen bij afwijkende procesomstandigheden die tot een onveilige situatie kunnen leiden.
- 12.1.2 Bedoelde bedieningsvoorschriften moeten gedurende de procesvoering centraal aanwezig zijn op een plaats waar het proces wordt geregeld en moeten door daartoe aangewezen personeel worden uitgevoerd.

12.2 Meet-, regel- en beveiligingsapparatuur

- 12.2.1 (Proces)alarmeringen moeten altijd duidelijk waarneembaar zijn voor het direct verantwoordelijk personeel.
- 12.2.2 (Proces)alarmeringen van installaties moeten zijn voorzien van regel- en beveiligingsapparatuur, waardoor de erin uitgevoerde processen kunnen worden beheerst en de veilige werking van de installaties is gewaarborgd. Regel- en beveiligingsapparatuur van installaties moeten tijdig in het betreffende proces ingrijpen alvorens ongewenste, niet-reguliere emissies naar de lucht plaatsvinden en moeten in geval van storing automatisch een veilige stand innemen ("fail- safe").
- 12.2.3 Ter controle van de goede werking van de beveiligingsapparatuur en alarmeringen, met inbegrip van beveiligingskleppen, dient vergunninghouder een inspectieschema op te stellen.
- 12.2.4 Het inspectieschema moet aanwezig zijn op de plaats waar het proces wordt geregeld of bij de inspectiedienst of technische dienst.
- 12.2.5 De meet-, regel- of beveiligingsapparatuur moet zodanig zijn ontworpen en geplaatst, dat inspectie mogelijk is. Bij inspectie van de instrumentele beveiligingssystemen dient de veilige bedrijfsvoering verzekerd te zijn.
- 12.2.6 Inspectie, reparaties en wijzigingen van beveiligingsapparatuur dienen te worden vastgelegd in een register.
- 12.2.7 Meet-, regel- of beveiligingsapparatuur die niet of slecht functioneert moet direct worden gerepareerd of worden vervangen door deugdelijke apparatuur. Als de betreffende apparatuur niet direct kan worden gerepareerd of vervangen en aanleiding kan geven tot het ontstaan van emissies, brandgevaarlijke of anderszins gevaarlijke situaties moet het proces aanvullend worden bewaakt bijvoorbeeld in de vorm van (visueel) toezicht.

- 12.2.8 Bij toepassing van een computergestuurd procesbesturings- en beveiligingssysteem moet daarnaast voor essentiële beveiligingen een onafhankelijk daarvan werkend beveiligingssysteem aanwezig zijn, zodat het beveiligingssysteem niet buiten werking kan raken door storingen of fouten in de procesbesturing.
- 12.2.9 Procesbeveiligingen en interlocks moeten zodanig zijn beveiligd, dat deze alleen voor aangewezen personeel toegankelijk zijn.

13 Opslag en verlading

13.1 Opslag van maximaal 5.000 liter dieselolie in bovengrondse tank(s)

Stationaire tanks

- 13.1.1 Een tank met een inhoud van ten hoogste 5.000 liter kan zonder vulleiding met overvulbeveiliging zijn uitgevoerd. Een dergelijke tank dient te worden gevuld met een vulpistool dat is voorzien van een automatisch afslagmechanisme. Het pistool waarmee de tank wordt gevuld, mag niet zijn voorzien van een vastzetmechanisme.
- 13.1.2 De opslag dient, afhankelijk van de situatie, te voldoen aan het gestelde in de volgende voorschriften van de richtlijn PGS 30:
- Opslag in stalen enkelwandige tank zonder leidingen en appendages: 4.1.1, 4.1.2.1 : horizontale cilindrische tanks, 4.1.2.2 : verticale cilindrische tanks, 4.1.2.3 : niet-cilindrische tanks, 4.1.3 tot en met 4.1.6, 4.3.2 tot en met 4.3.5, 4.3.8 en 4.3.9, 4.3.11, 4.4.1, 4.4.4 en 4.4.5, 4.4.7 en 4.4.8, 4.5.2 tot en met 4.5.9 en 4.5.11;
 - Opslag in stalen enkelwandige tank met leidingen en appendages: 4.1.1 en 4.1.2, 4.1.2.1 : horizontale cilindrische tanks, 4.1.2.2 : verticale cilindrische tanks, 4.1.2.3 : niet-cilindrische tanks, 4.1.3 tot en met 4.1.6, 4.2.1 tot en met 4.2.11, 4.2.14, 4.3.1 tot en met 4.3.9, 4.3.11 en 4.3.12, 4.4.1 tot en met 4.4.5, 4.4.7 en 4.4.8, 4.5.1 tot en met 4.5.9 en 4.5.11.
 - Opslag in stalen dubbelwandige tank zonder leidingen en appendages: 4.1.1, 4.1.2.1 : horizontale cilindrische tanks, 4.1.2.2 : verticale cilindrische tanks, 4.1.3 tot en met 4.1.6, 4.3.8 en 4.3.9, 4.3.11, 4.4.1, 4.4.4 en 4.4.5, 4.4.7 en 4.4.8, 4.5.2 tot en met 4.5.9, 4.5.11 en 4.6.1 tot en met 4.6.7.
 - Opslag in stalen dubbelwandige tank met leidingen en appendages: 4.1.1, 4.1.2.1 : horizontale cilindrische tanks, 4.1.2.2 : verticale cilindrische tanks, 4.1.3 tot en met 4.1.6, 4.2.1 tot en met 4.2.11, 4.2.14, 4.3.1, 4.3.6 tot en met 4.3.9, 4.3.11 en 4.3.12, 4.4.1 tot en met 4.4.5, 4.4.7 en 4.4.8, 4.5.1 tot en met 4.5.9, 4.5.11 en 4.6.1 tot en met 4.6.7.
 - Indien een dubbelwandige tank in een lekbak staat dan dient te worden voldaan aan de voorschriften 4.3.2 t/m 4.3.5 en zijn de voorschriften 4.6.5 en 4.6.6 (lekdetectiesysteem) niet van toepassing.
- 13.1.3 Op een tank die in pandig is gesitueerd zijn de voorschriften 4.8.1 tot en met 4.8.6 uit de richtlijn PGS 30 eveneens van toepassing.

Aanvullende voorschriften niet stationaire tanks en afleverinstallaties

- 13.1.4 Deze voorschriften zijn van toepassing op bovengrondse verplaatsbare installaties die uitsluitend bestemd zijn voor de opslag en de aflevering van brandbare producten op tijdelijke locaties.
- 13.1.5 De constructie-eisen van de opslag- en afleverinstallatie zijn vastgelegd in:
- BRL-K744 'Metalen niet-stationaire en mobiele opslag- en afleverinstallaties voor de bovengrondse drukloze opslag van vloeistoffen van ten hoogste 3.000 liter' en;
 - BRL-K580 'PE tanks met geïntegreerde lekbak voor de stationaire of mobiele opslag van brandbare vloeistoffen tot 1200 liter'.

- 13.1.6 Indien de tank wordt gevuld met een pistool met automatische afslag, dan mag de ontluchtingsoopening een diameter hebben van minimaal 25 mm.
- 13.1.7 De opslag- en afleverinstallatie moet zijn geplaatst in een stalen frame. De gehele installatie moet - gevuld met water - aan het frame kunnen worden opgehesen.
- 13.1.8 Het frame moet daartoe voldoende sterk zijn en moet zijn voorzien van hijsogen of andere permanente hijsvoorzieningen. Het frame moet een zekere bescherming geven tegen beschadiging tijdens bedrijf en tijdens vervoer; onderdelen van de installatie mogen niet buiten de 'omtrek' van het frame uitsteken. De constructieve eisen aan het frame moeten gelijkwaardig zijn aan de eisen die aan een IBC (Intermediate bulk container) worden gesteld.
- 13.1.9 Dubbelwandige stalen tanks met lekdetectie en enkelwandige stalen tanks (geplaatst in een opvangbak die de gehele tankinhoud kan bevatten) kunnen worden toegepast. Aansluitingen op de tank mogen alleen aan de bovenzijde zijn aangebracht.
- 13.1.10 Tanks met een inhoud van ten hoogste 3000 liter en die zijn voorzien van een (vulpunt-) opvangbak (zie BRL-K744), mogen worden gevuld met een vulpistool met automatische afslag. Het vulpistool waarmee tank wordt gevuld mag niet zijn voorzien van een vastzetmechanisme. Zie ook 4.4.2.
- 13.1.11 De installatie moet zijn voorzien van een pomp. Afleveren door vrije val naar een lager gelegen afname(tank) is niet toegestaan. De aflevering uit de installatie mag geschieden met een handgedreven of elektrische pomp. Indien gebruik wordt gemaakt van een elektrische pomp, dan moet het afleverpistool zijn voorzien van een automatische afslag. Het pistool mag niet zijn voorzien van een vastzetmechanisme. De pomp moet het product uit de tank zuigen; in de zuigleiding moet een anti-hevel voorziening zijn aangebracht.
- 13.1.12 Bodemverontreiniging door lekkage van product bij het vullen van de tank, bij aflevering en ten gevolge van tanklekkage moet worden voorkomen. Enkelwandige tanks moeten worden geplaatst in een vloeistofdichte stalen opvangbak met een opvangcapaciteit die ten minste gelijk is aan de opslagcapaciteit van de tank. De bak moet tegen inregenen zijn beschermd.
- 13.1.13 Dubbelwandige tanks moeten zijn voorzien van een lekdetectie met direct zichtbare signalering (niet elektrisch).
- 13.1.14 De installatie moet op een vlak en verhard terreingedeelte zijn opgesteld op een plaats waar de installatie niet blootstaat aan bijzondere gevaren zoals:
- Binnen het bereik van een kraan;
 - In de nabijheid van de opslag van andere gevaarlijke stoffen;
 - Op plaatsen met aanrijdinggevaar;
 - In de nabijheid van brandgevaarlijke werkzaamheden.
- 13.1.15 Bij het in gebruik nemen en na iedere grote reparatie moet de installatie worden gekeurd door of namens KIWA. Na goedkeuring wordt de keuringsdatum aangegeven op de stempelplaat van de tank.
- 13.1.16 Vervolgens moet steeds binnen 18 maanden door of namens KIWA een visuele controle van de installatie worden uitgevoerd, waarbij wordt beoordeeld op goede staat van onderhoud, beschadiging, maatvoering, functioneren van lekdetectie en anti-hevel-klep. Keuringen en controles geschieden conform BRL-K 744. Een door of namens KIWA afgegeven bewijs van de keuring of controle alsmede de resultaten hiervan moeten aan het bevoegd gezag c.q. het vergunningverlenend gezag worden overgelegd.

- 13.1.17 Na iedere verplaatsing van de installatie en ten minste één maal per 2 maanden moet de gebruiker een visuele inspectie verrichten, waarbij gelet moet worden op lekkage/morsing van product, beschadigingen, lekdetectie en functioneren van de anti-hevel-klep. Zonodig moeten reparaties aan de installatie worden verricht. Inspectie en eventuele reparaties moeten worden geregistreerd in een logboek dat bij de eigenaar of bij de gebruiker aanwezig moet zijn (zie ook 4.4.8).

13.2 Algemeen

- 13.2.1 Het vullen van tanks en vaten, moet onder zodanige controle geschieden, dat overvullen en overlopen is uitgesloten. De vulling mag ten hoogste 95% van de nominale inhoud bedragen.
- 13.2.2 Slangen, los- en laadarmen, koppelingen en hulpstukken moeten:
- a. bestand zijn tegen de stoffen waarmee ze in aanraking komen;
 - b. geschikt zijn voor de condities waaronder ze worden gebruikt;
 - c. een barstdruk hebben van ten minste twee maal de hoogst voorkomende werkdruk tenzij in deze vergunning anders is voorgeschreven;
 - d. ten minste éénmaal per maand visueel worden geïnspecteerd en ten minste éénmaal per jaar worden beproefd bij een druk van ten minste 1 maal de ontwerpdruk.
- 13.2.3 Alle reservoirs (voorraad- of doseerreservoirs) moeten zijn voorzien van een opschrift waaruit blijkt welke stof zich in het reservoir bevindt.

13.3 Opslagregistratie

- 13.3.1 Binnen de inrichting moet op een daartoe bestemde plaats een registratiesysteem aanwezig zijn waarin de locatie, de aard en de hoeveelheid van alle binnen de inrichting opgeslagen aanwezige gevaarlijke stoffen wordt bijgehouden.

13.4 Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen

Algemeen

- 13.4.1 De opslag van verpakte gevaarlijke (afval)stoffen die vallen onder de ADR-categorieën zoals genoemd in de PGS 15 moet in de speciaal daarvoor bestemde ruimten plaatsvinden en dient, voorzover niet anders geregeld in de hiernavolgende voorschriften, te voldoen aan het gestelde in de voorschriften 3.1.1, 3.1.2, 3.1.3, 3.1.4, 3.1.6, 3.2.3.1, 3.2.4.2, 3.2.4.3, 3.2.4.4, 3.9.1, 3.21.1 en 3.23.1 van de richtlijn PGS 15.
- 13.4.2 Lege, ongereinigde verpakkingen van gevaarlijke stoffen moeten worden opgeslagen overeenkomstig de voorschriften voor volle verpakkingen van gevaarlijke stoffen van deze vergunning.

Inpandige opslagvoorziening

- 13.4.3 De opslagvoorziening dient te voldoen aan het gestelde in de voorschriften 3.2.1.1, 3.2.1.2, 3.2.1.3, 3.2.1.4, 3.2.1.5, 3.10.1, 3.10.2 en 3.16.1 van de richtlijn PGS 15.

Uitpandige opslagvoorziening

- 13.4.4 De opslagvoorziening dient te voldoen aan het gestelde in de voorschriften 3.2.2.1, 3.2.2.2 en 3.8.1 van de richtlijn PGS 15.

Stellingen

- 13.4.5 Stellingen in een opslagvoorziening moeten voldoen aan de voorschriften 3.4.1, 3.4.2, 3.4.3, 3.4.4 en 3.4.5 van de richtlijn PGS 15.

Verpakking en etikettering

- 13.4.6 De verpakking en etikettering van verpakte gevaarlijke stoffen moeten voldoen aan de voorschriften 3.11.1, 3.11.2, 3.11.3 en 3.11.4 van de richtlijn PGS 15.

Gebruik opslagvoorziening

- 13.4.7 Het gebruik van verpakte gevaarlijke stoffen in opslagvoorzieningen moet voldoen aan de voorschriften 3.12.1, 3.13.1, 3.13.2, 3.13.3, 3.13.4, 3.13.5, 3.14.1, 3.14.3, 3.15.1, 3.16.1, van de richtlijn PGS 15.

13.5 Gasflessen

Algemeen

- 13.5.1 De opslag van gasflessen dient te voldoen aan het gestelde in de voorschriften 3.1.1, 3.1.3, 3.2.3.1, 3.2.4.2, 3.2.4.3, 3.2.4.4, 3.21.1, 3.23.1, 6.2.1, 6.2.3, 6.2.4, 6.2.5, 6.2.6, 6.2.7, 6.2.8, 6.2.9, 6.2.10, 6.2.11, 6.2.12, 6.2.13, 6.2.14, 6.2.15 en 6.2.16 van de richtlijn PGS 15.

- 13.5.2 Lege gasflessen moeten worden opgeslagen overeenkomstig de voorschriften voor volle gasflessen van deze vergunning.

Inpandige opslagvoorziening

- 13.5.3 De opslagvoorziening voor gasflessen dient te voldoen aan het gestelde in de voorschriften 3.2.1.1, 3.2.1.2, 3.2.1.3, 3.2.1.4 en 3.2.1.5 van de richtlijn PGS 15.

Uitpandige opslagvoorziening

- 13.5.4 De opslagvoorziening voor gasflessen dient te voldoen aan het gestelde in de voorschriften 3.2.2.1, 3.2.2.2, 3.16.1 en 3.20.1 van de richtlijn PGS 15.

Verpakking en etikettering

- 13.5.5 De verpakking en etikettering van de gassen moeten voldoen aan de voorschriften 3.11.1, 3.11.2, 3.11.3 en 3.11.4 van de richtlijn PGS 15.

Gebruik opslagvoorziening

- 13.5.6 Bij het gebruik van gasflessen in een opslagvoorziening moet voldaan worden aan voorschrift 3.16.1 van de richtlijn PGS 15.

13.6 Verladen van gevaarlijke stoffen

Voorzieningen

- 13.6.1 Gevaarlijke stoffen mogen slechts worden verladen op daarvoor ingerichte en bestemde verlaadplaatsen.
- 13.6.2 Verlaadplaatsen moeten:
- a. duidelijk zijn gemarkeerd of duidelijk door borden zijn aangegeven;
 - b. goed bereikbaar zijn;
 - c. zodanig zijn uitgevoerd dat het veilig verladen is gewaarborgd.
- 13.6.3 Het vloeroppervlak van verlaadplaatsen moet zodanig zijn uitgevoerd dat:
- a. het vloeistofdicht is en bestand tegen de producten waarmee het in aanraking kan komen;
 - b. de te verladen vloeistof naar één bepaald punt kan aflopen, daar kan worden opgevangen en gemakkelijk kan worden verwijderd of behandeld;
 - c. vloeistoffen niet direct in het riool kunnen geraken.
- 13.6.4 Verlaadinstallaties voor gevaarlijke stoffen moeten zijn voorzien van beveiligingen waardoor:
- a. geen verlading kan plaatsvinden wanneer niet de benodigde verbindingkabel ter voorkoming van statische oplading is aangebracht;
 - b. overvullen van het te vullen reservoir niet mogelijk is.
- 13.6.5 Elk aansluitpunt voor los- en laadarmen of -slangen moet zijn voorzien van een duidelijk zichtbaar en leesbaar opschrift waaruit blijkt voor welk product of welke productcategorie het aansluitpunt dient.
- 13.6.6 Procesleidingen van laad- en losinstallaties moeten, behalve tijdens verlading, met een blindflens of een speciaal daarvoor bestemde schroefdop zijn afgesloten.

Werkzaamheden

- 13.6.7 Voordat met het verladen van gevaarlijke stoffen mag worden begonnen moet worden gecontroleerd of:
- a. de verlading op veilige wijze en zonder lekkages kan verlopen;
 - b. de te verladen hoeveelheid product in het te vullen reservoir kan worden opgenomen;
 - c. de benodigde armen, slangen en koppelingen geen beschadigingen of slijtage vertonen;
 - d. alle aansluitingen op de juiste wijze en plaats zijn aangebracht en alle afsluiters in de juiste positie staan;
 - e. de voorgeschreven voorzieningen ter bestrijding van lekkages zoals lekbakken, absorptie- en neutralisatiemiddelen op de juiste plaats aanwezig en gebruiksgereed zijn.
- Zolang niet aan het bovenstaande wordt voldaan mag niet met de verlading worden begonnen.
- 13.6.8 Voordat de bij het verladen in gebruik zijnde slangen, los- en laadarmen en leidingen mogen worden losgekoppeld moeten:
- a. deze zodanig zijn geledigd of afgesloten, dat geen dampen of vloeistoffen in de buitenlucht kunnen vrijkomen;
 - b. alle afsluiters, mangatdeksels en dergelijke van de tankauto, laadketel of transporttank zijn gesloten.

13.7 Opslag van ammoniakoplossing (24%)

Lekbak

- 13.7.1 Een reservoir met ammoniakoplossing moet geplaatst zijn in een afzonderlijke lekbak met een opslagcapaciteit die ten minste even groot is als de inhoud van het reservoir. De tank en lekbak moet voldoen aan: de hoofdstukken 5 en 6 en paragraaf 4.3, 4.5.2, 4.7, 7.2, 7.6, 7.7, 10.1 t/m 10.4, 11.3 en 11.4 van de richtlijn PGS 29.
- 13.7.2 De afvoer van een lekbak dient bij normaal bedrijf gesloten te zijn, zodat in geval van ernstige lekkage geen verspreiding kan plaatsvinden.

Constructie

- 13.7.3 Om een reservoir voor de opslag van ammoniakoplossing veilig te kunnen afvoeren, moet een overloopleiding op het reservoir zijn aangebracht met ingebouwde hevelonderbreker. De overloopleiding moet ten minste dezelfde diameter hebben als de vulleiding.
- 13.7.4 Een tank moet zijn voorzien van een vulleiding en een ontluchtingsleiding. Het vulpunt moet zijn voorzien van een duidelijk opschrift van het in de tank op te slaan medium.
- 13.7.5 De ontluchtingsleiding en de overloopleiding dienen uit te monden binnen de opvangbak.
- 13.7.6 Een tank moet zijn voorzien van een overvulbeveiliging en een niveaumeetinstallatie. De tank mag slechts voor 95% worden gevuld. Het vullen van een tank moet zonder lekken en morsen geschieden.
- 13.7.7 Reservoirs met bijbehorende leidingen en appendages dienen bestand te zijn tegen de inwerking van ammoniakoplossing.
- 13.7.8 Het niveau van de vloeistof in het reservoir moet eenvoudig te controleren zijn.
- 13.7.9 Indien de opslagtank is voorzien van een onderaansluiting dient zo dicht mogelijk bij de tank een afsluiter te zijn geplaatst.
- 13.7.10 Doseerpompen voor het verpompen van ammoniakoplossing moeten in afzonderlijke lekbakken zijn geplaatst.

Vullen van een reservoir

- 13.7.11 De plaats waar het transportreservoir op de vulleiding moet worden aangesloten, moet duidelijk zijn gemerkt met de aanduiding ammoniakoplossing.
- 13.7.12 In horizontale richting van het vulpunt mag binnen één meter geen vulpunt aanwezig zijn van een reagerende stof.
- 13.7.13 Onder het aansluitpunt van de tankauto op de vulleiding moet een lekbak zijn aangebracht die bestand is tegen de inwerking van ammoniakoplossing.

14 Mobiliteit

- 14.1.1 Vergunninghouder dient uiterlijk één jaar na het in werking treden van deze vergunning aan Gedeputeerde Staten een plan voor te leggen waarin is aangegeven op welke wijze door haar toedoen het aantal vervoersbewegingen van afvalstoffen en reststoffen van en naar de inrichting kan worden gereduceerd, dan wel op een zodanige wijze plaatsvindt, dat daarbij zo weinig mogelijk luchtverontreiniging, energieverbruik en verkeerslawaaï plaatsvindt. Bij het opstellen van dit plan dient gebruik te worden gemaakt van de Handreiking “Wegen naar preventie bij bedrijven; aanpak preventie in het kader van de Wet milieubeheer voor vervoer, water, afval en energie”. Bij het plan dient een uitvoeringsprogramma te zijn gevoegd. Vergunninghouder dient uitvoering te geven aan het programma binnen de daarin opgenomen termijnen.

15 (Bio)monitoring

- 15.1.1 Vergunninghouder dient binnen 6 maanden na het in werking treden van de vergunning, onderzoek te doen naar de haalbaarheid van een monitoringsprogramma ter zake van onderzoek naar mogelijke effecten op de kwaliteit van agrarische producten en gewassen, gelegen binnen de invloedssfeer van de inrichting.
- 15.1.2 De resultaten van het onderzoek als bedoeld in voorschrift 15.1.1, dienen 3 maanden na het onderzoek schriftelijk te worden overgelegd aan Gedeputeerde Staten.

16 Lichthinder

16.1 Lichthinder

- 16.1.1 De lichthinder (overeenkomstig “invoergegevens en rekenresultaten van het lichtplan en de lichthinderberekeningen” van de ontwerpstudie terreinverlichting en lichthinderonderzoek “Reststoffen Energiecentrale, Harlingen”, rapport M.2010.0124.00.R001, d.d. 19 april 2010) veroorzaakt door de binnen de inrichting aanwezige terreinverlichtingsinstallatie mag, ter plaatse van de waarneempunten (zie Bijlage II-2 Lichtvergunningpunten) niet meer bedragen dan de volgende grenswaarden:

Parameter	Etmalperiode	Grenswaarden	Waarneempunten	(Rijksdriehoek)coördinaten		
				X	Y	Z
Verticale verlichtingssterkte E_v	Dag, avond en nacht 00.00 – 24.00 uur	0,00 Lux	Eco-Punt Dijk 1	157613	578397	6.80
			Eco-Punt Dijk 2	157593	578326	6.80
			Eco-Punt Dijk 3	157574	578269	6.80
			Eco-Punt Dijk 4	157563	578246	6.80
			Eco-Punt Waddenzee 1	157547	578361	1.80
			Eco-Punt Waddenzee 2	157556	578326	1.80
			Eco-Punt Waddenzee 3	157503	578306	1.80
			Eco-Punt Waddenzee 4	157473	578334	1.80
Lichtsterkte l van elk armatuur	Dag, avond en nacht 00.00 – 24.00 uur	0 cd	Eco-Punt Dijk 1	157613	578397	6.80
			Eco-Punt Dijk 2	157593	578326	6.80
			Eco-Punt Dijk 3	157574	578269	6.80
			Eco-Punt Dijk 4	157563	578246	6.80
			Eco-Punt Waddenzee 1	157547	578361	1.80
			Eco-Punt Waddenzee 2	157556	578326	1.80
			Eco-Punt Waddenzee 3	157503	578306	1.80
			Eco-Punt Waddenzee 4	157473	578334	1.80
Gemiddelde luminantie L_{gem} gevel/object	Nvt	0 cd/m ²	Eco-Punt Dijk 1	157613	578397	6.80
			Eco-Punt Dijk 2	157593	578326	6.80
			Eco-Punt Dijk 3	157574	578269	6.80
			Eco-Punt Dijk 4	157563	578246	6.80
			Eco-Punt Waddenzee 1	157547	578361	1.80
			Eco-Punt Waddenzee 2	157556	578326	1.80
			Eco-Punt Waddenzee 3	157503	578306	1.80
			Eco-Punt Waddenzee 4	157473	578334	1.80
Upward Light Ratio (ULR)	Nvt	0,00	Eco-Punt Dijk 1	157613	578397	6.80
			Eco-Punt Dijk 2	157593	578326	6.80
			Eco-Punt Dijk 3	157574	578269	6.80
			Eco-Punt Dijk 4	157563	578246	6.80
			Eco-Punt Waddenzee 1	157547	578361	1.80
			Eco-Punt Waddenzee 2	157556	578326	1.80
			Eco-Punt Waddenzee 3	157503	578306	1.80
			Eco-Punt Waddenzee 4	157473	578334	1.80

- 16.1.2 Metingen en/of berekeningen van de in de voorschriften 16.1.1 vastgelegde lichtniveaus, moeten geschieden overeenkomstig deel 2: “Terreinverlichting” van de Algemene Richtlijnen betreffende lichthinder uitgegeven door de Commissie Lichthinder van de Nederlandse Stichting voor Verlichtingkunde.

16.2 Meetverplichting

- 16.2.1 Binnen 6 maanden na de inbedrijfstelling van de verbrandingsinstallatie moet door middel van een lichtonderzoek worden aangetoond dat aan de lichtgrenswaarden gesteld in voorschrift 16.1.1 wordt voldaan. Het meten en berekenen moet geschieden zoals gesteld in voorschrift 16.1.2. De resultaten moeten binnen 7 maanden na de inbedrijfstelling van de REC ter goedkeuring aan Gedeputeerde Staten worden overgelegd.
- 16.2.2 Het lichtonderzoek in voorschrift 16.2.1 moet gebaseerd zijn op metingen en berekeningen van de werkelijke bedrijfssituatie.
- 16.2.3 Indien uit het in voorschrift 16.2.1 bedoelde lichtonderzoek blijkt dat niet aan de grenswaarden gesteld in voorschrift 16.1.1 wordt voldaan, dan:
- a. moet in het lichtrapport mede worden aangegeven welke voorzieningen kunnen worden getroffen om alsnog aan de bovengenoemde voorschriften te voldoen en;
 - b. moeten binnen 6 maanden na de goedkeuring van het lichtonderzoek door Gedeputeerde Staten, zodanige voorzieningen zijn getroffen dat alsnog aan de grenswaarden gesteld in voorschrift 16.1.1 wordt voldaan. Dit moet middels rapportage worden aangetoond.

16.3 Maatregelen en voorzieningen

- 16.3.1 In de schoorsteen wordt géén (rood) licht gevoerd.

Bijlage II-1 Geluidvergunningpunten

provincie Fryslân
provincie Friesland

Bijlage II-1 Geluidvergunningpunten REC Harlingen

0 25 50 100
meters

Bestanden zijn aan gebruiksrestricties onderneming
Datum: 11 december 2008
kaart: Omgevingsvergunningen en Toezicht

Bijlage II-2 Lichtvergunningpunten

provincie Fryslân
provincie Fryslân

Bijlage II-2
Lichtvergunningpunten
REC Harlingen

0 12,5 25 50
Meters

Bestanden zijn aan gebruiksrestricties onderhevig
Datum: 8 juni 2010
Omgangsvergunningen en Toezicht
A. de Haas

